

گاریں گوہر

ایچ :

خدا مری ڈاکٹر محمد حیات مری

بلوچی اکیڈمی

مکران ہاؤس، سراب روڈ، کوئٹہ

سکارس گوہر، ڈاکٹر محمد حیات مری
 ہماں نمبر اینس کتاب این، ہماہی، کہ
 خدا مری، مزین جہد و کوشش،
 گوں شہاز کھتہ، اسے کتاب بلوچی
 زبان، بازیں درگالیں شاعر و زبان
 کوا سیں واجہانی زند و حیاتی او حیران و
 گزران، تات و پچار، ابید آہانی
 شکلیں گیتارانی سرا تالانیں،

خدا مری ڈاکٹر محمد حیات مری،
 ہمیں کوشش سنا کر زیت کہ آہنی،
 شہدیں بلوچی زبان، نمبر اینس بن و مال،
 نر آورث او آہناں روش و شرف،
 بے رحیم گشت و گردانی شیراگار بیگ،
 رکھینٹ۔

بلوچی اکیڈمی، امیدانت کہ
 شہدیں بلوچی، زبان دوستیں شاعر و
 شہ نویساں بلوچی شیر و گالانی ہمیں کہنیں

دپتر، چہ میریں بلوچانی ہمروشی زندہ
 گر زان زندہ، کشک و چہی گانی سرا
 دیما کنزگ، اوست و اومان پپہ
 بیگ، مودہ رسیت .

گاریں گوہر، بلوچی اکیڈمی
 بلوچہ چھاپ و شنگ گریٹ
 بے گانجیس کتابانی تھا قدر و ارزش
 لائق این کوششت، اوبلوچی اکیڈمی
 کارمستراں، چہ گرداں عام باسک
 اکیڈمی، ہمیں کارگرت، سرپرہ بندت
 انشاء اللہ .

شال کوٹ، ۲۰ جون ۱۹۸۶ء

کارمستراں/چیرمین
 بلوچی اکیڈمی کوٹہ

• سرگال

۷ —————

• کبیر طوفان

۱۱ —————

• بالاچ و مریم

۲۷ —————

• میر ہوتمان کلہتی

۳۵ —————

• ملوک گنوخ

۴۱ —————

• بکھر خان کھوسن

۵۲ —————

• دودا گورگیر

۵۷ —————

• معنی شاعر

۸۷ —————

• لعل خان غازی

۱۱۳ —————

شنگ و چاپ، ہڈراہیں حق پہ بلوچی اکیدیمی کونٹارہ نام سوگہ انت

چاپ و شنگ کنوک	:	بلوچی اکیدیمی جسٹریڈ کورٹ
چاپ جاہ	:	علی پرنٹرز، لاکھنؤ
اشمار	:	۵۰۰
شنگ، سال	:	۱۹۸۷ء
نوشتگ (خطاطی)	:	یوسف شاہوانی
بہا	:	پیپر بیک :
	:	محلہ :

• نودین

۱۱۶ _____

• شته مرید

۱۳۵ _____

سحاق خان

۱۶۴ _____

• بیبرگ رند

۱۷۲ _____

• میره بیوتان

۲۳۳ _____

• حسن مولانغ

۲۳۷ _____

• مسهارند

۲۴۷ _____

• شهیداد و میناز

۲۵۳ _____

• توکلی مست

۲۶۳ _____

سرگال

بلوچی ادب و تاریخ، باروالے ڈول، آتہ بازیر، کتاب کھنچ بیتفتت پر ایشانی ہوندو، بلوچ، نامدارین مرڈانی خاص کھن بلوچی زدان، کہنیں آتہ و شاہرائی شعر و گفتار او انہانی زندہ بار و ا پھیلو دراہیں کتاب ہیچ نیست ان۔ او مناں مزین در اژین و ختہ، شہ باز شوق و خیال آتہ کہ ماڈنی کہنیں نامدارین بلوچانی تاریخی کتابے لکھاں۔ او ایشی، ہتہار استیں او تاریخی حالاں پیش کھناں۔ تہ من ہیجے بار و اوتی کہنیں دیری یس پیرس بزرگیں مرڈاں گوں نند دنیا او بلوچی تاریخ، پٹ و پول شروع کھتہ۔ آخر کار من شف و روش پٹ و پھول، کنان، مزین رقع و ٹھاپرغ، شہ گڈ من شتو ہیجے دگ، سو ہتہ بیتخان۔

لے ڈول، کہنیں بلوچی ادب، بار و بازیر حال و قصو استنت۔ آنہانی تہا کار و اریں ٹوک دی بازیر موجود انت۔ پر اے خیال دی ضرور کھیت، کہ بلوچ تاریخ یکے مزین اور گرائین ہندے داریت، گڑا ہیجے ردا اولی پچ کتغیں بلوچ تاریخ باز کم و نا پھیلو انت۔ ایشی، پھیلو کھنچ پر ما ضروری ٹیں۔ اغریک شاہرے، شیر استنت تہ آنہی، زندہ حال ہیچ نیست ان۔ اغریک، زندہ حال موجود نت تہ آنہی، شیر نیست انت۔ ایشی، شہ سو ابازیر شاہر او نامدارین بہادرانی نام اصل آرٹی، نین چو کہ کھٹر خان و لکھی خاتون، بالاچ و مریم ہنسی شاہر، بچر خان کھو سنغ دودا گورگیر، مٹھارند، میران، ہراث سحاق خان، ہوتان کلنتی، لے کل گم و گا شنت کہ من و تی شف دروشی چند و کوشستان گوں آرٹھو ظاہر کھتفتت ایشی

شہ ابیدرندستان، تہا چوٹی، شاہرو بہادر میں بیبرگ، نامدار میں میر
 ہیوتان، شے مرید، شہداد دہنا زہ بارواہرچی، ککھغ بدیشہ آنہانی تہادی بازکی
 استیں ہمقدریں کمی، چوکہ چاندی و سہرے سندھوین۔ ہتھے ڈول، آل نامدانت
 ہے ڈول، آنہانی زندہ، کل، حال و گال، شیر و لغتار پیش کھتی، نہ انت چوکہ مرید
 ڈولیں مردان یک تھے، آنہی آرنیک و بزرگیں او سچائیں عاشق گھٹن بنیں
 ادو وہی تک، آنہی آرجرس، بھنگ و ارنام گریغ بیتغیں چوکہ وٹ گھڑیں شاہر
 ، یا بھنگ و چرس دوستیں یارے، اسے گال گوں مرید، شعر، گنڈھ، لغت
 کہ بوشت، من بھنگاں نوش کھناں

چہر سانز پابک، جتاں

لے ہو رظاہریں کہ بڑی گال یکھ بھنگ واریں یارے، گوندا لغت،
 پچیکہ حانی، عشق، شہ پیش، دی بھنگ و چرس، شے مرید بیزارات، حانی،
 پھلغ، شہ پیش دی شہ مرید سر وخت، چرس و بھنگ واریں موالیانی کجاری،
 کھانک تہ مرید، آنہانرا شہ بھنگ و چرس، شہ منع کھشت، شے مرید وتی اسے
 شیر، تہا چرس و بھنگ واربے نمازی و بدکاراں آخرت، ڈکھ و غذا باں شہ
 آگاہ کھنت۔

او ہوا فسوس پہ موالیاں
 تو بہ ہی حال پہ بے نمازیاں
 قہر میں پردیوان، ردازیاں
 گوں نیں زر کہ لبوں قاضیاں
 بے مہا بایں محصل، نیلنت
 روش پہ بدکاراں و گزرتیت

کھیت و کوشی ماں نیزغہ ہوش
 آن دغا رپولائیں پہ جنت جوش
 مہڈاں جاہل داں گردن و گوش

اغرنی دی کسے گشیت کہ شہ مرید چرس و بھنگ وارے آٹ گہڑا لے پتور
 ظاہران ہماں شخص آرمُردے بزرگی و سرء باورنیں پچکیہ اسلامی قانون
 روء بدکار اللہ دوست نوبت توکلی مست و باروادی بازیں مڑدماں دیں
 او بے ہردایں ٹوک گشتغنت مئے خیال و ہے مڑدم و ش گنوخ و دیوانغت کہ
 آنہاں توکلی مست آریک گنوخ و خیال کھتہ من وتی سیزدہ چار دہ سال
 پٹ دپول و شہ پھد لے کتاب لکھتہ مناں او میت ان کہ منی لے جہد و کوشش
 ہر بلوچ دش آتک گشیت علم وانغ و زانغ، ادب محنت و جہد پوہی و عقل مندی
 جو ان دسر حیالی، دنیا و تہا سرف چند مڑدماں میراث و بہرین بلکہ اللہ تعالیٰ لے
 دنیا ہر انسان آرہے بڑزی کاراں شہ شرف دار و بہر مند کھتی میں۔ ایسانی سر عمل
 کھنغ یا نھنغ مڑدم و جند و ہمت و توکل و گوں بستی میں۔

نین آخر ماں من وتی ہماں مہربانیں مڑدماں منت واراں کہ آنہاں گوں من
 لے کار و تہا مدد کھتیش من دوست دوداخان راہیچو و کلاں شہ بازمنت واراں کہ
 لے شیرماں گیشتر و دوداخان و شہ دست کپتغنت۔

لے کھل و بزرگانی تھورداں باران و ڈیرہ محمد علی لانگھانی سری، قمبر خان
 جتوئی، منی پت مبارک خان مرحوم کہ ایشان مناں بلوچ تاریخ و شہ پھیلوئی پوہ
 کتیش من اہمیت و کھنان کہ والنوخ و زانوہان و اللہ تعالیٰ ہمت دا کہ آن منی لے
 پٹ و پھول و قدر کھنت کہ من لے کتاب و ماں نامداریں بلوچانی بار و لکھتہ
 ایشی و قدر و پوہیں بلوچ ضرور کھنت۔

یک ٹوکے دو بھی کہ ایسا ایشی، بیان نردین۔ اے کتاب، تہا گیشتر امن
 روش دری بہر، کہیں شاہر اور نامداریں درنا آنی زندہ، حال پیش کھشغنت پہ
 ہے بار دار دش ایشی بلوچ شاہر اور نامداریں بہادریں درنا آنی زندہ، حال و
 قصودی گو من استنت، پریناں افسوسیں کہ من بازیں کار و بارانی و غیرہ ایشانی بار
 جوانی و پھول گول کھش نہ کھشہ، ہے سبب، اے کتاب، ماں ہوار بیتہ نوشغنت
 بلکہ روش دری بازیں شاہرانی حال و قصولے کتاب، دراز بیتے سبب، ہوار
 بیتہ نوشغنت۔ انشاء اللہ کتاب، دو بھی چھاپ بیتے وخت ہے کلاں ہوار کھنان

(ہومیو) ڈاکٹر محمد حیات مری

بروری روڈ، کورٹ

کھبر خان و لکھی

کھبر خان رند، قصہ و داستان بلوچی زوان، کہنیں قصہ و داستان
 اُشہ یکے۔ اے قصہ و داستان وقی ہند ار است و سچا میں قصہ و داستانے کہ
 ایشی آر شعر و گپتارانی رنگ و ڈول و ماں پیش کھتی ہیں۔ چھوناتا اے یک عام اوسی
 داستانے پر حال و گالانی پھد ما پھد، برد و بنداں ایشی آر وقی ہند از مزین رجہ داتہ۔
 دوہمی تہ ایشی، ہتا کھبر خان، ہر چھی ڈکھ ویل دیتغنت کھبر، او لکھی، ہر
 ڈکھاں اے قصہ آر یک حقیقت، جو ڈکھتہ۔ میر بلوچ خان علن خان رند، کلاں
 مزین بچھ ات آں یک پوہیں سر حالیں، دش زوانیں، سخی میں او مہمان دوستیں
 درنائے ات، آہنی، قول و اقرار کھتت کہ ہر دخت، بیگہانی آہنی، میش، یا بزر
 کلاں شہ پیش، ر مبان، بیاتکیں گڑا ہماں آہنی، پور وقی مہماناں کھشتی۔
 یک روشے میر بلوچ خان، لورغ، سہ و چہار دوست آہنی، مہمان ہیتغنت۔
 ہماں روشی بیگہا میر بلوچ خان مال جید اشہ لورغ، پھیداغیں تہ ککل مال، شہ پیش،
 یک زاتغیں لاغریں میش، ر مبان، جھو کا آتکہ۔ تہ میر بلوچ خان وقی قول،
 پانغ، ہماں میش کھشتی او آہنی، ایشی، شہ سو ایک دوری میں گرانڈی کھشتی۔
 آہنی پت علن خان باز ہر گپتہ۔ آہنی، بلوچ خان، سرار یک چھاپے زورا
 جتہ او گشتی، او لغوریں کھنگال تھو ذاتغیں لاغریں میش چھے کھشتہ مار، نا حقیں
 تاولنے دلتے۔ اے جھلی شعر قصوے ثبوت ان۔

شر:
 زھر کھتہ پیر مرد، پور وقی مال،
 پور وقی گڑک و اڑتغیں رڈ،

پر بہاں روہی رنگ سر میں میش
 ماکھشتہ پر مہماناں بلوچیاں
 ماں منی شیفتیں چو کھٹوا گیتی ...
 پارغ اچ سلطانی سرء کھستہ ...
 دیروی ہاتینین جناں دیتہ
 چھجی رانیاں پیافیناں ...
 ماں قلاتی در دانغیس برجاں

میر بلوچ خان دتی پت علن خان ء ہے ٹو کے سرء بازناوش بیتہ ۔ او
 آہنی ء اقرار کھتہ کہ فی من ایداگوں علن خان ء نہ نندان کھلاں ددوہمی وطنے ء
 رواں ۔ پچیکہ آہنی ء مناں منی دوست و سنگنانی دیم ء بے عزت کھتہ ۔ دوہمی
 رندیں زالاں دی منی ہے بے عزتی دیتہ ۔ ہے وجہ نیں من ایڈ ہرگز نہ نندان ۔
 اے ردایت گوں من دودا خان راہیجہ بلوچ ء کھتہ " کہ کھبر خان نامی ہیں
 یک درنائے سانگ گوں میر بلوچ خان ء گہار لکھی ء گوں بیٹی ایت " یک ایت
 گشیت کہ بلوچ خان او کھبر خان حفا میں ناخوذا تکھنت ۔ ہے روشاں کھبر خان
 سیر گوں لکھی ء تیارات کہ بلوچ خان اچ دتی پت ء زہر گیتہ ۔
 میر بلوچ خان دتی یار ددوستان شہ پھول گیتہ او گشتی کہ " نین من وطن ء
 کھلان ددوہمی وطنے ء رواں ۔ ہر کسے گوں من کھیت ہماں گوں دت سال و
 شش ماہی تو شغاں زیر بیت " میر بلوچ خان ء دتی گہار ء مٹرد کھبر خان آردی
 گشتی کہ تھو دی گوں من ججز ۔ میر بلوچ خان دتی زہر ء شیر ء تہا چوش بیان کھنت ۔
 من نہ ننداں ماں علن ء کوٹ ء
 ماں پت و پیر کی ولایتاں ...

آں کھٹاں مڑا کہ گوں من کھائت
 سال کوش ماہی سملاں زیریت
 شوا دل زیرت اشہ دلی دوستا
 آج ہماں تھنگو دروشمیں بچیاں ...
 آج اٹلائی ہار و کندھیاں ...
 بچلوانی زر زریں پھراں ...
 دیروے وارنت بے قیاسی ء
 پیکش و کلیا رٹا ایں رنت ...
 قمبریں توش دانان گونائینیت
 من شوار اودا براں جاہے ...
 پورہ ریش بنت ہوش پریشان بنت
 بہرہ ماں کار چانی سرے پھرنت ..

کھبرخان ء میر بلوچ خاں آروش دشی ادگوں منت ء گھنتی .. کہ ادا از میر
 بلوچ خان ترا معلوم ان کہ بیگہا منی سیر انت . من تھئی بازمنت وار بیاں کہ
 تئو یک ددوروش بوشت تہ من دتی سیر ء کھناں . ایشی ء شہ پھد ہر یکیا تئو
 روے من گوں تئو گوناں صرف دوروش مہلت ء ٹے پچیکہ وطن ء اشتر پوریں
 روغوں . خدازانت کہ دو بہر ء گڑدوں . زندغی ء کھاؤں یا کہ نہ . ہے خاطر آے
 روٹیں روشاں گوں دتی لکھی خاتون ء گوازینا . دیریں وطن ء روغوں دوہمی
 وھکے گڑدع گوں نصیوا ایں :

ہر وخت ء کہ علن خان آراے حال بیتہ کہ میر بلوچ خان زبرگپتو گوں کھبرخان
 اودوہمی سنگٹان اوغانٹان ء (انغانٹان) ء برغیس . علن خان ء ہے بار داداتی

یار و دوستان شہ صلاح، پھول کھتی کہ نین میر بلوچ خان از منی چند کم عقلی بہت
 شہ زدنیں فی من چہوں کناں! آہنی، کھڑے ڈوڑ میں دوستان آہنی آر صلاحت
 داتہ کہ کھڑ خان، نکاح ہے، ات اونی آہنی ڈھری، اکتی بہ بہت، یعنی لکھی خان، نکاح،
 گوں آہنی، پڑھ آہنی، پر آہنی، جو الہ مخنی، نو انیکہ کھڑ خان دی وتی لکھی، دوستی،
 حاطر، گوں بلوچ خان، مررت شاید ہے، ڈول، بلوچ خان دی شہ مویش۔

جہاں شف، کھڑ خان، نکاح، دانی جیتہ، پر غلن خان، رتی صلاح و پھولانی
 برد، لکھی خان، کھڑ خان، ڈھری، غنہ بڑتی، بلوچی رواج، مطابق، رتی و نار آر ہماں
 شف، ڈھری، پھجی آہنی ان۔ ہماں دراہیں شف کھڑ خان، رتی لعلیں لکھی خیالان
 نشتوماں چمانی سر، ریش کھتہ، اودا لکھی خان، دی وتی عاشق کھڑ خان، جدائی
 حاطر، سجویں شف گوں وتی گریغیں چھم و حون ہواریناں نشتو گوں در دو دکھاں
 ریش کھتی، ہر دختہ کہ اے غمانی شف گتہ ار ریش گوں وتی سہر و لعلیں بہت
 دگوں وتی تھنگویں دیم، شہ ریش، آسان، گر گر بھ کشتی، تہ میر بلوچ خان، رتی
 بیل و ہبلان بوٹھایتخت او سالے، تو شع زوٹھو دیم پہ او غانسان، رڈانہ بیتخت
 کھڑ خان دی وتی بلوچی ننگ و میار، حاطر، رتی لعلیں لکھی خان، گوں رتیں
 دلے، اشتو پہ بلوچ خان، سنگناں رداں بیتہ، اکثر مئے دیری میں بلوچ زہر گپت
 پہ سیل، سوادہ، ار غانسان، شہ تہنت، ہے وجہ، میر بلوچ خان دی گوں وتی
 سنگناں ار غانسان، گنڈا شہ، او غانسان، ایک علاقہ، نام گجران، میر بلوچ خان
 ہمودا گوں وتی سنگناں نند و نیا د شروع کھتہ، میر بلوچ خان، گوں وتی بیل ہبلان
 ہماں علاقہ، کوہاں نساگر کھتی، چھنت وخت، شہ گڈ آہنی، ہماں ہندی پھانیں

درناں گوں دوستی گنڈھتہ۔ یک روش، سمو اباہالی، میر بلوچ خان، وقتی سنگت
 پہ شکار، تیار کھٹغنت او کھٹر خان، انکار گنت کہ مردشی منی جان کھیک۔ من
 شکار، آتکہ نہ بان۔ میر بلوچ خان گوں درہی سنگتاں شکار، شتہ۔ ہماں ریشی
 آسمان، دیم گوں جرٹو جمبراں سیاہ و تہارث۔ کھٹر خان ایوک، ہند آتکغنت
 ہر دخنے بلوچ خان، سیل و شکار کھتو۔ نیم روش، گرتہ کھتو ہند آتکہ آتہی، دیش کہ
 کھٹر خان یک بڑنیز کوہے سر، نشتو پہ لکھی، نہ ہیراں حوریں آتہساں ریشیں
 آں پہ لکھی، ہنماں بدھاں و ہریشانی، نشتو وٹی دل، تہا چچاے سو چغیں ہو رہ
 گور تفت۔ آزمان، دیم، درین ادشتہ تی، کھٹر خان، خاسا میں جرہ ہو رہ۔
 میتغنت۔ ہے موسم چیرغ و (بہار کھا) ہرکس زانہت کہ چیر، مد، اللہ تعالیٰ
 دق رنگ پہ رنگیں تذر تاں ظاہر کھنت کہ خشکیں در شک دی دو براسر سبز بنت۔
 ہر تکا گندے کہ اللہ، عجب شان نگاہ کھیت۔ کھٹر خان آہ کوہانی وٹ و دامن
 سہر و لالیں پھل و گل نوخ سیریں زال، ڈول، نظر پیدا غنت۔ ہے دل گیریں
 منظر، کھٹر خان، دل دوستیں لکھی، جدائی، در دزیات کھتغنت۔

میر بلوچ خان نرتی بیتو کھٹر خان، ہریشانی و مونجائی، حال پھول کھتی، میر
 بلوچ خان، کھٹر خان، ہے مونجائی، حال دیوالے شعر گشتی!
 نوداں ماں گنجیں گبہ، گور تہ
 کھٹر، رندی خاسا، میتغنت
 پراسا، ایدامیر بلوچان
 کھٹر کھتو کھار، ہوش پریشانی
 چم چو ہشکی میں گداں رتے۔

میر بلوچ خان، کھٹر خان، ہے غزدی، حال پھول کھتو گشتی کہ۔ ادا

کبیر خان مردشی تھو پڑھے مو بہا و پریشان ، اور چھم چھم چھو شکی یں گدان سہرانشہ
آزکار بلوچ خان ، آہنی آر باز مہر کھتہ تہ کبیر خان ، دتی حال شعراء تہا ایرنگ
بیان کھتی ۔

گپتغاں تاد یضاں امل ، غاں

ماں گجتر ، بنگانی تل و توہاں

مار پ لکھی ، زہیر بیتہ

پر ہماں گدوہیں جنی عہداں

کبیر خان دتی غم دزہیرانی حالاشہ پھد میر بلوچ خان آرگشتی ۔ اگر تھو منال
اجازت ، دیئے تہ من یک پڑے دتی لعلیں لکھی ، گندغ ، روان پڑچیکہ سال ،
بیتہ آہنی ، جدائی ، زہیران منال باز بے قرار و پریشان کھتہ ۔ آشتو موکل لوٹان
میر بلوچ خان ، آہنی آر اجازت داتہ پر کبیر خان ، قول داترار گپتی کہ تھو یک
شفے ، زیات گر لکھی ، نہ زندے ۔ پڑچیکہ من ایسا پر دیساں ماں ایوٹکاں ۔ کبیر خان
دی تول داتہ کہ من صرف یک شفے بان ددہی روش ، گٹر داں ۔ تھو ہج فکر و غم ،
مخن ۔ کبیر خان دتی مادیان ، زوار بیتہ پر لکھی ، دیدار ، بلوچستان ، رواں بیتہ ۔

موکلے گپتیں میر بلوچ خان ،

یک شفے بان و بانگہا گر گدان

سنج کھشوں موثرانی ۔ نہریاں بانہریں

دوشف ، راہ پر یک شفے ، داٹوں

نی کہ داں دکلانی درشاں کھاتاں

سٹی کھتہ سیاہ رواں جہان ، غاں

یا گل ، ناخواں بغاٹیناں ۔۔۔۔

یا گل و سیاہ دیکھیں پت و اماں

کھبر طخان شش ریش و درازیں مسافر ہی و شہ پچھد آخر کار آں آنکو وطن و
 رستہ ہر دخت و کہ آں حلقاں شہ بھی و دیر سہرا بیتہ تہ سیاہ دیکھیں چنلاں آنہی آر
 دیشہ اد آں جُلو کھنان و علن خان و گرشہ غنت. آنہاں علن خان آر گشتہ کہ نالائقیں
 کھبر طخان پھید اغن. آنہی و میر بلوچ خان ہندے و کھشا متو و ش گرت کھتو آنکہ ہے
 رنگیں لغور و کھنگالاں لوع و الغ جوان نین. علن خان تہ اولاکم عقل ات پردوسیں
 شیطاناں آنہی آر بتہر رد داتہ. ہر دختہ کہ کھبر طخان و شی و سہرک علن خان و لوع و
 آنکو پُجبتہ. تہ علن خان و چتر (تھغزڈ) زر تھو. کھبر طخان آر نا پھچار تغیں مہمانی ڈول
 حلق و شہ دیر نیاستی. شعر چھوش بیان بیت کہ :

کھبر طخان مہمانی تغزڈ داتیش

کھبر ماں سیالی چھتر و نشہ

و ہر ڈے پہ غمناکیں دل و اڑ تھئی

علن خان و کھبر طخان آر ہے وجہ و دیر نیاستی کہ کھبر طخان لغورے او آنہی و
 اے خیال کھتہ کہ قوم مناں شغاناں جنت کہ تھو لغور و خدمت و حیٹھ کینغ اے ہو و
 ہر کس زانت کہ بلوچ و قوم اندر و لغوریں مڑ آر ہیج عزت و قدر نیستیں. کھبر طخان لغور
 نہ ات پردوسیں شیطاناں علن خان آر بھلینتہ او مڑدانی خیال ایشت کہ لکھی و
 و بچے و کھبر طخان و شہ پھلاٹینوں او و ش سیر کنونی. علن خان آنہانی دردہ و فریب
 شہ پوہ نے آت. علن خان و بلوچی رواج و کھبر طخان و حال گیتی آنہی و دی و تی راستیں
 حال سر و داں دُمباں داتی پر علن خان آر دو دُمباں ہمیرنگ و سکھائیں تغت کہ آنہی و
 کھبر طخان و ہر راستیں قصہ و ٹھوک دروغ زانتی. نیٹھ لکھی خاتون و ہمت کھتو و شی
 پش علن خان آر اے ڈول و گشتی و ابا جان منی مڑد ہر چھی گشتیں آں بالکل راستان

ترا سیاہ دیم پنچن پر امتعتت ہے تھی دوست نے آنت بلکہ ہمیشانی مصل (مطلب)
 دوہی گئے۔ کھٹر خان ء گوں تھو بالکل باز گندغ کھنغ ء۔ حدائی نام ء گند ہمیرنگ مٹن
 لکھی پست ء مزار ء ڈول ء در بنٹو۔ آہنی آرچپ رانی۔ لکھی مونچھا بیشو چپ کھنوشہ
 زالانی دست ء پچھے بیٹہ بی۔

شام ء کھٹر خان آردھڑا تیش پر آہنی ء وسیرک ء نا جانہریں روئیہ آہنی آریا
 غناک کھتہ۔ کھٹر خان ء در این شف نشہ لکھی ء جتائی ء در داں روش کھتی اولوذا
 لکھی خاتون دی لورغ ء وتی دوست کھٹر خان ء جتائی ء ویل و ڈکھانی قصو استارا
 اشکنا سنتغ۔ شف سیاہ و تہاراث شف ء تہاری ء سوب ء ہر تکاشہ شاں شاں
 ہیرغ و توار پیداغ۔ آسمان ء دیم ء استار لطرز غنتت۔ کل ء مردم و شیں ولے
 تو خادوتی ء ننت۔

لکھی ء در این شف نشہ مولاء در ازاری و پریات کھتی۔ ہر وختے کہ روش
 آسانا بارنگ دانہ تہ کھٹر خان ء وتی مادیں آرزین بستو بہ میر بلوچ خان ء درائی آن
 تیار بیٹہ آہنی ء وتی دسرک عٹن خان آرگوانکھ جتو۔ ایرنگ گشتی باباجان تھہ ہرچا
 گوں من کھتے آہنی ء یکے من زاناں او دوہی خدا، تو ہرچے گئے کھتہ شاید ہماں تھی
 خیال ء جوانین پر ہمقدر ناپوہ بیغ دی جہان دستغیں مرداں پہ جوان نیں۔

من نیں روغاں من گوں بلوچ خان ء عہد کھتہ کہ جلدی گردان دوہی تھی جالی
 کاراں منی دل سو تکہ۔ نین گوں تھو وعدہ کھنغان کہ دوہی دھکہ زیندغ و دراہی
 گرداں گورٹہ اصل نیان۔ لکھی خاتون کھٹر خان ء ہسے دل و جغر بریں ٹوکان کلاں اشکنا
 آہنی ء و تار خوب ہار و سینگار کھتو ہر ڈولیں بو و عطر جتو وتی مرد ء نیغ ء روہتی۔

شف نماز میں روش کھتہ شاہ ء

نی و اب کھتہ لکھی ء جہنانی ء

سروٹی سندھی لوجھڑاں شستی
بیگی پارتیں ترء کھل ء

ہر دخت ء کہ لکھی ء دیشہ کہ نین منی پت مناں گوں منی مرد ء و ش و شتی ء
ملاقات ء نیلث تہ آہنی ء دت ہمت کھشوشی مرد مادن ء وار ء گپتولے ڈول ء
گشتی۔ ”کھڑخان چنت روش من تراروغ ء نیلان تھوشہ چہار روشی گر من بی گڑ
برو۔ میر کھڑخان ء وتی دل دوستیں لعلیں لکھی خاتون آراے ڈول ء جواب داتی۔

من نہ ننداں منی دالغیس قولے
قول گوں بور بشقیں بلوچ خان میں
میر بلوچ خان ماں ارگداں ایشتون
اوداماں ترکانی حویلاتاں
نواں میر بلوچ خان چھوٹھو اگوندنت
ترک پر تیغان ء ترنت زین ء

کھڑخان ء گوں بلوچ خان ء قول واقرار کشف ء کہ کیکھ شفی بان گڑدان ہے
وجہ ء آہنی ء وتی لعلیں لکھی آربے اُمید کھشو۔ ایرنگ گشتی ”اومنی لعل من تہ تھئی
حُسن ء سر اگونخ او تھئی دوستی ء سُستی آن کہ اوغاننن آشہ شف دروش
پندھ کھشو۔ پہ تھئی لیو دنیا داں ایداں اتکغاں پر تھئی نادانیں پت سیاہ دیس
چنلانی گشتی ء بیشہ۔ گوں من ہے نار و اداری کھئی۔ من گوں تھئی براب میر بلوچ
خان ء قول کھتہ من یہ شف ء زیات ایدانہ ننداں، تھو مناں باز دوستے پر
دعدہ خلائی مردانی کارنیں۔ اومنی نازانی گودی او لعلیں لکھی من ہے وجہ یہ
شفی ء زیات نشہ نہ یاں۔ ترادر وہی ان کہ فی منی دل ء ٹھئی مخن ہے کارگل
تھئی نادانیں پت ء بیشغت۔ مناں تھئی پت ء چہ ہچ گلہ نیست۔ شاید منی

فہم و تقدیر ہمیرنگ ہمیشہ ہیج شک نیست کہ نین من تھئی اے جدائی و داغ و
 گوں و دان قبر و تہا ہراں . نین دو بر و بیغ تئی گندغ گوں نصیدوانسین . سہل
 قیامت و ضرور ملاقات ہمیشہ بی . نی منی دوست و آخری موکل ان میع تئی اے
 تراخش کھنا گوں و تی ناد این پش و حیر باتے منی ما دن و داغ و ایل دے .
 گذت کہ ہماں وختی لکھی دوستی و زور و گوں ما دن و چہسہر تہ پر کھیر خان
 ما دن آریک چابک و زور و جتی ما دن پہلوانین ساہدارے لکھی بے و ش نال
 ات آہنی و ما دن چرنگ داشته گھتت . لکھی یک داہنے کھتے او بے ہوش
 بیتو کھپتہ .

کھیر خان و ما دن و گوں چابک و ماں آغا و تار از رتہ .

کھیر خان پر ہماں اولی رندان واپس ہیتہ کہ آں اول و پر ہماں دگ
 آتکغا . سنج کھٹی موثرانی نریاں بانریں

کھیر پہ اولی تازغیں رنداں !

گھڑی و رند ہر وختے کہ لکھی ہوش و آتکے کھڑ و ہیشہ کھیر و نیغ و دھیال
 کھنغ و تاں کھیر خان شتو آہنی و چماں او ڈھر ہیشہ . لکھی بیمارانی ڈول و
 کھا پر انا داغ و آتکے او موتک کشتو ایرنگ گشتی

کھیر چے بہنڑ و کھیر غاژنگ ان

عاقبت روشے و بونا پھریت

یا او ڈھیرکانی رخ و چھڑیت

ایدالکھی آروٹی شکلیں ہراث میر بلوچ خان دے یات آتکے او موتک
 کتو گشتی

مور پہ ماڑی و سر اٹل انت

میر بلوچ خان ، دور ہیں کوٹ ،
گٹک زرنٹ ککڑے مورنت
نی ہیخ ماں لوغ ، زالغنت سیاہیں

کھڑ خان ، روناشہ پھد ہر دختے لکھی لوغا گر تھو آتکھ آہنی ، چم گوروتی
برات میر بلوچ خان ، کوٹ ، سر ، کھپتہ موتک آتھ پھد آہنی ، ایرنگ آدو
پریات کھتو گشتہ :

” اولے ہماں بڑائیں سہڑائیں قلات ان کہ ایشی ، تہا منی دوستیں
اڈا میر بلوچ خان بیٹہ . اور روشے تہا کئی میر و معتبریں مہمان اے کوٹ ، تہا
کھا تکنت . منی دل دوستیں برات میر بلوچ خان ، آہنہانی مہمان ، پے گرانڈ گشتنت
لے ہماں قلات ان کہ موریں مڑگاں ایشی ، سر اچھرت لیو کھنت اور قلات بھتانی
چھگا رومب ، تننت . اولے مروشی ہماں قلات ان کہ ویران و بر باد ان کہ شفافی
رستہ کھاں ینت و ایشی ، تہا چھرت انت . اے منی مولا تھو ہماں زور اخیں سرکار ،
کہ مڑدغاں زندغ و زندغان مڑدغ کھنٹے . اے منی اللہ ہر شے تھئی دستیں . اے
منی مالک تھو منی اڈا ، میر بلوچ خان او کھڑ خان ، یک پڑے زیندغ و دراہی ،
بیار . ماں لے قلات ، تہا آباد کھن او منی ہماں روشاں نی تھو لگائی ، بیار کہ من
کھڑ خان اور میر بلوچ خان ، دو برا زیندغ و سلامتی ، گندان . منی اے سوال
قبول کھن “

لکھی خاتون ایدا وتی مولا ، درگاہ ، سجدہ ، کپتو سوالاں کھنٹے او میر کھڑ خان
وتی مادن ، زواری ، پے اوغانستان ، گھٹیں کوہ و کھنڈغاں پندھاں جناں
روغ .

کھڑ خان ، کشغ ، بار واد و روایت انت ، یک روایتے ایشن کہ ہر دختے

کھبرخان پر ہے کوہاں پندھاں کھناں ناروغے کہ دوذاں حملہ کھتوآں کھش توش
 دوہی روایت ایسن اللہ لے دنیا ئی فساد جنگ وجدلانی ڈکھ و ویلانی ہندسے
 جوڑ کھتے برات گوں برات ء مٹریں پنج گوں پش ء عازیز گوں عازیز ء جنگ زینن
 میر بلوچ خان ء گوں ہماں ہندی ترکیں درناں ٹوکے سر ء تکرار او بخت
 بیشہ آحر کار مٹرائی شروع بیشہ کھبرخان دے آتکر جنگ ء گوں کھیتہ آں ہماں
 جنگ ء ہتا گوں کر ڈے سنگناں کشجہ بیشہ بہرہاں بد قسمت و کم بختیں کھی خانوں
 دل دوستیں کھبرخان ء دنیا ء تھاوتی بہادری دسر مچاری پیدا شدہ لکھی بہ جانی
 داغ رٹ تھو ماں قبر ء تو خاوپتہ او دنیا ئی غماں آشہ مدام آجو بیشہ میر بلوچ خان
 گوں کر ڈے سنگناں ٹھپئی بیشہ بچتہ ٹھپانی دراد بیغ ء شہ پھد گرتو وطن آتکر
 بروختے کہ کھبرخان ء موت ء حال ماں وطن ء سر بیشہ گرتا ہماں چغلخورد
 دو دُباں علن خان ء شہ لکھی ء سانگ لو ٹھیتش علن خان سانگ ء دیغ ء
 راضی بیشہ پر میر بلوچ خان ء زحم کشتوا علان کھتی کہ ہر کتے ء لکھی ء سانگ لو ٹھتہ
 منی گوں ہما ئینی ء عمری جنگ ان لکھی ء دوہی مژد مرگ و قبر ان ۔

کھبر ء چہار روشی رخام گتہ

زہراں ماں لکھی ء سر ء بستہ

روایت کھنت کہ لکھی وتی پھدی زندگی ء روشاں کھبرخان ء سیفان شہ

تاں ہماں وخت ء کہ دو شان آشہ دوستاں

آہنی ء ویٹی میں سال گیتو اے دنیا ئی ء در دو ویلان شہ آجو کھتی کھبرخان ء

بے بڑی ۔ شعر بنادانی ئیس ۔

زہر کھتہ پیر مژد پیر وتی مال ء

پیر وتی گرک وار تھنیں رڈ ء

پر بہاں روہی رنگ سر میں میشؑ
 ماکشنت پر مہاناں بلوچیاں
 مامنی شیفس چو کھو اں گپتیؑ
 پھاغ اچہ سلطان سر کھتہ
 دیروی ہاتھینیں جنال دیشہ
 بچھوی رانیاں پیافیناں
 من نہ زندان ماں علنؑ کوٹہ
 ماں پت و پیرکی ولایتاں
 آں کھتاں مڑکہ گوں من کھاٹ
 سال و ششماہی سمدلاں زیریت
 شوادلؑ زیریت شہ دلی دوشناں
 اچہ بہاں تھنگو دروشمیں سچاں
 اچہ امدانی پارو کتہ صہیاں
 کھلو آنی زر زر میں پھراں
 دیرو و وارٹھنت بے قیاسیؑ
 یہ کش و کھلیاں رٹا رٹنٹ
 تمبیریں توش داناں گفائیں رٹ
 من شوارا ودا براں جاہے
 پر شمشے چھماں کال زوار گڑدیت
 بورہ ریش بنت ہوش پریشان بنت
 بہرماں کارچانی سرہ چرنت

نوداں ماں گاج، کھو دفاں گوار ش
 آں پت و پیر کی ولایتاں
 سر پر گاج، کند غاء ریز گیت
 یا پر لڑ و خیس جنی عہداں
 نوداں ماں گنجیں گجر، گرتہ
 کھڑے رندی فاسد، مینت انت
 پڑتہ ایدا میر بلوچان
 کھڑتھو کھار، ہوش پریشان
 کھڑے کل، آسمی سرتہ
 چم چھو، مشکئی نیں گداں رتک
 گیتغاں تا ویضاں امل غاں
 ماں گجر، بنگانی تل و توفاں
 مار پہ لکھی، زہر بیدہ
 پر ہماں لڑ و خیس جنی عہداں
 موکل، گپتیں میر بلوچ خان
 یکھ شف بان، بانگھا گرتاں
 سنج کھشو موثرانی نریاں بانزیریں
 روشف، راہ پہ یہ شف، وراثی
 فی کرداں کھلائی درشاں کھاتکاں
 سٹی کھتہ سیاہ رو آں جہانے غاں
 یا گل، ناخو آں بغائیں ناں ،

مور پہ ماڑی، سرد، تل انت
 میر بلوچ خان، دور ہیں
 گشک، زرا انت ککڑ، مور انت
 نی ہیج ماں لون، زانت سیا ہیں
 کھڑ، چہار روشی، رغام گتہ
 کہ زہراں ماں نکھی، سرد، بستہ

یا گل و سیاہ دیمیں پش و ماتاں
 کھڑے مہمانی تغڑ در ایتیش
 کھڑے ماں سیالی چھترانشتہ
 وھڑد پہ غمناکیں دل و وار تھی
 شف نمازی میں روش کھشہ شاہ
 فی داب کھشہ لکھی و جنانی و
 سروتی سندھی لو جھڑاں شستی
 ڈیل گوں پڑویلاں کھشی بازار
 بیگہی پارتیں تھڑا سکل و
 من نہ بنداں منی دالغین قول
 قول گوں بور بشقیں بلوچ خان میں
 میر بلوچ خاں ماں ارگداں ایشو
 اوداماں ترکانی جو یلاتاں
 نواں میر بلوچ خان و چھوٹھو اگوند
 ترک پرتیغان و ترنت زین و
 سنج کھشی موثرانی نریاں بانزیر
 کھڑے پہ اولی تازغیں رنداں
 کھڑے بھڑے کھڑے و زنگیں
 گوں حراسانی کھڈن و تیغ و
 عاقبت روشے و بنا پھریت
 یا اڈیکانی رخ چھڑیت...

بالاج

بالاج و مریم ء شعر و قصہ دی بلوچی شعر و قصوانی تہا یک جو ایں دشرین
ہندے داریت۔ اے شعر و قصو ء ماں یک مریم ناین زلے آں وٹی بے عقلی و
نازانتی ء دستاشہ وٹی حقائیں ناخوذا تک بہادر و سرمچاریں درنا بالاج ء شہ
پہناری و نازکھنت دیک مالدار و ہست گاریں بلے یک لغور و کھنگالیں مڑے
مُرادخان ء مال و مڈی ء سرء دلا باہ دات۔

ہماں دیری میں وختاں ملک ء ماں جنور بازات۔ یک روش ء ترک دشمن ء
گھوڑ و ناغمان کھیت ماں رند ء دیر و ایرشیت۔ مرادخان دشمن ء گھوڑ وے
پاد در شپ شہ آں وٹی زال و مال ء ہماں ہند و میدان ء کھلیت و پھداش
گر کھنت و روش۔

مریم مُرادخان ء زحم و ڈھال ء زیریت ماں ء ولغ ء گیرت و تی مڑ
مُرادخان آرا گوانکھ جنت گشیت۔ کہ او بے دھر گر کھن مڑ و تھو وٹی ہتھیاراں
زیر دشمن ء گوں دیم ء دے۔ او بے صوب من تئی ہتھیار ہورانی روشاں لایفانی
تو خایر کھنغنت کہ نواں ہتھیار نمب گرنٹ او ایرنگیں روشے ء منی بے دھریں
مڑ ء در وہ دینت۔ مریم ء گوانک جتہ گشتہ کہ او مرادخان مناں ایوک ء ماں
دشمن ء نیام ء بل و مڑو۔

آں کشاں سال ء ترک و نر بوراں مانڑدا
ترک و نر بوراں مانڑوٹ سینیں قندھا

بانگے صوی کا بی تر کاں سر کھٹہ
 کا بی تر کاں قندھارہ پو شید غاں
 سر کھٹہ تر کاں سورہء شلوار لاپختہ
 پٹیں شلوار، داں مغنڈاں بڑزء بڑ پٹھی
 مڑو بے صوب تھ وٹی ہتھیاراں بنیر
 من تھٹی ہتھیاراں شہ پھڑیاں پارینہ تغنت
 ہورانی روش ماں لچیف نو خا ایر کھنت
 نواں نمب گراں ہتھیار بے دھریں مڑو، دڑو د
 منی سر و سہریں تنگواں میل ماں جھیر واپ

مرادحان گر کھنان، دیم چھریں تو دتی زال مریم آراے ڈول، گشتی کہ مریم
 مروشی منی چمانی اگ، حونی شے گیشترنت، من مروشی ناسی جوذاں ناکہ وٹی مال
 داڑھاں مس مروشی صرف وٹی جان، کلمہ بچاؤینا۔

گال کھیت ریشوگوں وٹی ایروانڈریں دف
 نے تئی جوذاں نے منی لوع، مڑو مئے
 من تئی سر سہریں تنگوانی والی نیاں
 ماں منی چماں وٹکی شے حونی گیشترنت
 اڑو ٹو پتہ پتہ غیں گرو، جنت
 اڑ منی رندا گر ڈو ملگوریں بڑاں،
 اڑ منی رندا گر ڈو پتہ بلاں حونی میں برنت
 کوہ سری سندے بستی پہ لاغی پوہغاں
 پادشفا دی، ہماں کوہ کلگراں،

آن شب زکافی بن ، گوں ڈدرک ، کھٹی

مُراد حان لکھی میں مریم ، ہے دانہ پریاتان دی نہ گڑتھ آں پہ ہاں
 کوہ کلگراں گڑ کھناں ، شتہ . مریم ، یہ دست ، زحم و ڈھال و کماں ، دوہمی
 دست ماں ماں ، پھر گاں گپتی ، اولوغ ، دیم ، حشک حیرانی ، جھکتی و ثی
 چہاں میں کُنڈاں چہاں چھرینغیت . ہے وخت ، ناعمانی ، بلاچ آتکورستہ
 مریم ، دست ، شتہ گل ، ہتھیار گپتغنتی و ثی ناخوذاتک مریم آردل ڈھیر
 داٹو گشتی کہ اگر جیع مسدیت کمان دروداٹہ انشاء اللہ من دشمن ، ہے
 سرمی زوراں گوں جو ایس جنگ ، دیاں سے

دستے ، ہتھیار دستے ماں بور ، پٹک ،

چہاں چہریناں پر و ثو دوستیں مردے

از گڑے ماخ و از گڑے بلاچ ژ موڑاں

آتکہ ناخوذاتک گوں مزار می دل ڈھیراں

جیع مسدیت مار دروہ مداٹہ بے صوبین کمان

من سرمی زوراں بیرویں گونڈین ، دیاں

من و ثی ہیبسی چوٹو ، قربان کھناں

پر و ثی نیارٹیں ، سردسہرین تنگواں

بلاچ و ثی ناخوذاتک مریم آردل جمی ، دیاں ، گشتی او منی نیارٹیں تہ غم
 محن من و ثی سر ، پڑتہ قربان کناں . ہماں حلقے دوہمی زایسفاں دی دشمن
 گھوڑوے خوف و حراس ، شتہ بلاچ ، نیمغ ، گڑ کھتہ . بلاچ ، ہماں زایسفاں
 رو بن دیتو آنہاں زاکالانی تھا ایرنگ گشتی سے
 وش و ش ٹلت بٹری گراں املیں کہ گزراں

نواں کلگری زدریں سگ شے پاداں چون کھنت

ہمیدانی دشمن، گھوڑو آتکو بالاج، گوں دیم پہ دیم بیشنت، بالاج، دشمن،
چکا، ہمیرنگیں ترے، برکی کہ دشمن ماں ہماں ہندا ٹھلٹھلاشتی، آخر کار دشمن،
شکر بازت بالاج چہاریں گنداں، بیڑ کھٹو نیٹ گھشتیش، مریم بالاج، ہے
جنگ دمڑائی و بہادری گندیت گڑا آں پہ بالاج، بازارمان و افسوس کھنت
ادوٹی مرڈ مرادھان، لغوری و گڑ کھنغ، گندیت، و تار لکھ ملامت کھنت و
دوہمی زالاں پہ یک پنت و نصیحتے کلیت کہ گندے نواں منی ڈول، مال و پدی
و بے سیتیں رنگ ددر و شہادادیت او پدا وختے، جیڈ یانی دیم، جی بیٹ
مریم دنی اے ارمان و افسوس، حال، چوش بیان کنت

قطرہ، گوستہ کہ ترک و نر بوراں بیڑ شہ
بحریاں شاملشہ بالاج، سر
کشتہ بالاج شد و اں رُخ بیٹہ ڈ غار
رتکھاں چون گوں قندہاری مسکاں ہوار
بالاج تسی جنگ جاہ، لونگی در شکے ردا
ادہ، من باٹاں گوں وٹی زالی ذانغ،
اد منی زالی ذانغ، سیاہ مارے ورا،
نازشہ بالاج، جڑیں بالادا کھنتہ،
چم، گڑ دوستیں، بغسائیں پنج جتہ
دیشہ گڑ، دور، دیشہ گڑ، تاری مادناں
دیشہ گڑ، گوخانی دورنگیں کاری غراں
دیشہ گڑ بورانی لطیفی میں کھر غناں

دیشہ گرمیشانی چلنڈ وئیں ڈنبغاں
 دیشہ گے دور ء دیشہ گے ملگو شیں بڑاں
 قمبریں کھیسا گوں بہانے ور کھینغے
 قمبریں کھیس ء شہ کر دوا پھریں تغاں
 سسی نیاں بے روش ماں پہراں در ست نیش
 ماوٹی دیم گوں تنگویں در راں نرواٹ
 تنگویں در راں گوں سندھی بے دوشیں نمغاں
 برینگیں جان مابے دھر ء چیر گیشہ کھٹ
 قمبریں ریزے بیالے من در کاں کچھ کناں
 چک مناں نیلنت من بے دھرے گالاں بار کناں
 آں دگر دوشے مڑ جن ء میلینٹ و مرو
 ماں وٹی مڑ دے سہ پر دستاں و اڑتغاں

ہر وختے دشمن ء گھوڑ وائلٹ و پھل کھوشنتنت . مڑ ادھان گڑ تھو
 لورغ ء آتکے تہ مریم ء آہنی آر لورغ ء نینتہ . مریم ء گشتہ کہ نین تو منی مڑ دے ناکہ من
 تئی زالاں من نزاننہ کہ تئی صرف ہو رگیں ڈیل و بالادے او اندر اتئی ء بوہنت .
 حلقے دوہی میر و معتبراں مریم آر منت گنو گشتیش کہ نین تو مڑ ادھان آر
 نیت ء پیش کن و بل .

مریم ء میر و معتبراں آنگشتہ کہ من نین ہمے شرط ء مڑ و کناں کہ شما آہنی آر حال
 مدیت او شما یک صحوے ء ماہلی ء برے گھوڑ و کھنت بیاہ اگر مڑ ادھان ء گڑ
 نہ کھتہ گڑا من مڑ و کناں اگر آہنی ء دو بر اگر کتہ . تہ آں نئے منی مڑ دیں او ناکہ
 من آہنی ء زال . یک روشے رندانی کھڑ دے در نا ء مڑ ادھان ء راحال دتیش

او انہاں گھوڑ و کتو شتو. حلق، ماں رتکنت. تہ مریم ء و قی مڑو مرادحان آنر
 ہنکھ دا ڈوگشتی کہ مڑو ہمت ء کھن کہ دشمن ء گھوڑ و ماں رتکہ. مرادحان ء ہرختہ
 لشکر دیشی تہ آہنی ء اولی ڈول ء و ثی شلوار لاپنچو گڑ کھنشی. مریم ء حلق ء مڑو معتبر
 آنرگشتہ کہ نین نے من مرادحان ء مڑو کنناں ناکہ شمارا بایدین کہ گڑو سے منناں
 جی کے گشت. مریم ء و قی پھدی زیندہ ماں بالاپح ء غم و سیغ ء گوارنیتی لہری
 شہ دگ روث علاقہ سوری شہ بناشنکائی ء مرادحان ء چیدغ و این ہماں بنانی
 کوہ و دیم جکتغاں. کل ء شعرب

آں کشاں سال ء ترک و نربوراں مانڑوا
 ترک و نربوراں مانڑوٹ سنیں قندہار
 بانگھے صحوی کابلی ترکاں سرکٹہ ،
 کابلی ترکاں قندہار ء پوشیدرغاں
 سیرکٹہ ترکاں سورہا شلوار لاپنچشہ
 پٹیں شلوار داں مغنڈاں بڑز ء بڑتی
 مڑو بے صوب تہ و قی ہتھیاراں بنزیر
 من تھی ہتھیار اچہ پڑیاں پاریز تغنت
 ہورانی روش ء ماں لہیف ء توخا ایر کشت
 نواں نمب گراں ہتھیار بے دھریں داوڑہ و پنت
 منی سر دسہریں تنگواں میل ماں جھیر و اں
 کال کیت ریشوگوں و ثی ایر انڑیں دف ء
 نے تھی جوذاں نے منی لوغ مڑو مے ،
 من تھی سر دسہریں تنگوانی والی نیاں

ماں منی چٹاں و نٹکی شے حونی گیشتر نٹ
 اژو ڈو پُشے پتتغیں گروء جڈنت
 اژ منی رندا اگر درء شما ملگوریں بُراں
 اژ منی رندا اگر ڈت بلاں حونی ء برنٹ
 کوہ سری سندء بستی پہ لاغی پوہن ء
 پادشفادی ء پیرہماں کوہ کلگراں ،
 آن شڈکانی بُن ء گوں دودرک ء کٹی
 دستے ء ہتھیار دست ء ماں بور ء پیٹکل
 چھماں چھتریں ء پیرو ڈو دستیں مرطدے
 اژ گروء ماخ داژ گروء بالاچ شہ موڑاں
 آتکہ ناخوذا تک گوں مزارئی ل دھیراں
 اژ منی دست ء گپتغنت ننگ ء ہتھیار
 جینج مسدیش مار دروہ مدابے صوب کمان
 من سری زوراں پیرے گنڈین ء دیاں
 من ہیسی چوٹو اقر بان ء کناں
 پروٹی نیارٹیں ء سر سہرین تنگواں
 دش و ش ٹلت پیری گراں اٹلیں کرگذاں
 نواں کلگری زوریں سنگ شے پاذاں حون
 قطر ہے گوستہ کہ ترک دزبور اں بیڑشہ
 بجدیاں شاملشہ بالاچ ء سرء
 کتہ بالاچ شدواں روخ بدیشہ ڈغار

دیکھاں خون گوں قندھاری مسکاں ہوار
 بالاچ تھی جنگ جاہ ء لوگی درشکے رُذا
 ادہ ء مس باٹاں گوں وٹی زالی زانغ ء
 ادہ ء منی زالی زانغ ء سیاہ مارے ورا
 نازشہ بالاچ ء جسطیں بالاداکتہ
 چم گردوستین ء بغائیں پنج جتہ
 دیشہ گردوخانی دورنگیں کاری غراں
 دیشہ گردورانی لطیفونیں کرتہ غاں
 دیشہ گردیشانی چلنڈوتیں دنبہ غاں
 دیشہ گردور ء دیشہ گردملگوشیں بزاں
 قمبریں کھیس ء گوں بہان ء درکنغ ء
 قمبریں کھیس ء شہ کرداپرینتغاں
 ماں وتی دیم گوں تنگوس دُراں نہ دات
 تنگوس دُراں گوں سندھی بے دوشیں نرمنغاں
 برینگیں جان مابے درہ ء چیرگیتر نہ گتہ
 قمبریں ریزے بیار مس دُرتاں کچ کناں
 چک مناں نیلنت مس بے درہ ء گالاں بازناں
 آن دگر روشے مڑ جن ء میلینت و مرد
 ماں وٹی مڑ درہ ء سہ پر دسناں و اڑتغاں

سٹی نیزہ تال کہ بے روش ماں پیراں رست نہی

میر ہوتماں کلمتی

تاریخ اوبلوچی روایشانی گندغ ء شہ مار معلوم بیٹہ کہ ہر قوم ء ٹکرانی اندرا
جنگ و جھگڑا دیری میں و خشاں شہ بیان ء پھینداغین۔

یہ پڑ ء کسانیں و معمولی میں ٹوکھانی سر ء آڑا ندر شروع بیٹہ گڑا جھگڑا کشت
و کوش ء حد ء پچھٹ۔ ہمے ڈولیں زہر و صد اکثر بلوچ ء قوم اندرا بازن۔ میر
چاکر خان ء و خٹ ء رند قوم ء تہا دو ٹکر شنت۔ یہ ٹکر ء نام بلفتی، دوہمی ء نام
کلمتی ات۔ آہانی نیام ء سک جنگ و مڑائی شروع بیٹہ غنت۔ بلفتی کلمتی آنی
سر ء ہر وخت سک و زوراخ شنت۔ آں و خٹ و بے و خٹ کلمتی آنی مال زر
جٹ و بڑت۔ اگر کلمتیاں و ثی بیر ء گرغ ء ارادہ کھشت تہ بلفتیاں آہانی سر ء
حملہ کھٹ ہمائی یک دو مڑد کھشت۔ ہمے ڈول ء کلمتی بغاوبے ہمت بیڈت۔
رندانی میر و معتبران ہڑدو میں ٹکرانی نیام ء حیر و طاہ ء کوشش باز کھشت پر
بلفتی پچ ڈول ء حیر ء پر راضی نہ بیٹہ پچیکہ آں یکے تہ کلمتیاں شہ سک
دوہمی اے کہ بلفتیاں حیر کھٹیں تہ آہاں کلمتیاں مز میں تاوانے دینی بیٹہ۔ ہمے
وجہ آں پر حیر راضی نیٹت۔ ہمے رداں کلمتی آنی ٹک ء تہا یک ہوتماں نامی میں
پوہیں اوبہادریں چور وے ات۔ پر آں کسان ات۔ آں بلفتیاں ہر ظلم و زور ء
دشو، دل ء تہا سٹک۔ بلفتیاں آہانی بازیں مڑد کھشت غنت۔ چنت سال ء شہ
پد میر ہوتماں ورنابیشہ۔

یک رداں بلفتیاں لشکر کٹو کلمتیانی کُل مال ء جنور دھنیار ء دست بوریں

تو مال ء پو آہانی دیروے دیم ء گوازینتو بے غنت کلمتی میں زالاں کلاں شہ
 گڑن ء کھشتو دژمن ء گھوڑوا حشک و حیرانی ء گند غنت . آہناں وٹی پو
 و ہراث پت ، مردانر گوانک جنو گشتہ کہ دژمن ء مروشی شے مال تدا پیر گتہ
 پر شہا پتی نیشیش . پر آہناں وٹی پو و ہراث آنر نصیحت کتو گشتہ کہ مروشی
 دشمن ء لشکر بازن مال برد کھڈا کھفیت شمانواں مرٹ نوانکہ دشمن شمار کھشی
 چٹ کنت مال شے بلہاں زیریث .

ہمید امیر ہوتمان ء ہیکل کھنو گشتہ او کلمتیانی جنان شے دل ء دشمن ء
 تھڑس تانشتی میں پر من مروشی دشمن ء پوچ ڈول ء نیلاں . مروشی مئے مال
 دوئیں دھر ء زحمانی نیام ء دشمن ء مروشی دراہی ء نیلاں . بانگہ زال وچک
 مناں ماں مچیاں شغاناں جنت چھم جلی زیندہ ء شہ جیائے مرکھ گہین

عبدی کہ گیر کئے مناں

آن کلمتی و بلفتی

بور بلفتان ء چھٹھنا

ماں ساڑ تو سائیں جیمہاں

موٹھ و گرو شیر ء ورنٹ

سبزیں کو ہیداں ماہا ڈراں

زکی جلو خیں رو غناں

ماں گجڑو ء اندرا

میر جت کہ اتکور ستغ ء

ٹوٹھ و کرائی پر مشغ ء

کہ بگ بلفناں جہینت غنت

جمیہیں تور و مہینت
 نزی اچہ کلا گوستغان
 دھننرمان کرطیاں رتکغان
 کئی امل پاد آتکغان
 گونجی ء کشت گڑدناں
 اچہ سہر و لعلیں منجواں
 گندفت گر پوشیدغان
 پہ بل بہانی واجہاں
 بھالو پہ جو ذابیشغان
 جو ذاں پہ سولیں پسغان
 براناں پہ آریفیں پشاں
 کہ بگاں بلہ شے زرتغت
 بگاں و ہارس گورماں
 میش و چلنگ پا ذیں بزان
 بلاں تہ حونی ء برنت
 حونی مروشی گیشترنت
 پہ تیر و دارش بہر کنت
 میر ہوتماں بد بڑتہ
 اغل ء روا تو کر گزاں
 کلہمتیانی میں جناں
 بگاں میں نیلاں زیندغان

بجاں درء تیغی رہے
 بے بٹل جانی جو کھوے
 مارا امل ماں میڑوے
 ماں میڑوے آہو گشت
 ساڑتیں شفا ناں جنت
 سنڈ ء کھڑی ریسہ دینت
 گوانک گرے بیلاں جتی
 طوطا اور مسکانی سحاق
 پوریں بہاناں زین کنت
 بوج اچھ ساڑتیں منہاں
 پورش ہزاری بوتکنت
 تنگ ء شتاوی بستغنت
 پشت ء ملوکی نشغنت
 بامی ترانی بڑز بیتغنت
 پہ سیماں نکاوی گستغنت
 گوں جو ریں بدان گوں کپتغنت
 میر ہوتماں چپ جتہ
 زین ء ہزاری گڈرے
 دف بوج پہ تیغان ء گشی
 گوانک گرے بیلاں جتی
 او کلمتی میں شہزادغاں

نی پلٹ کو انٹی کمینغاں
 دستاں جفر براں جنٹ
 نپتاں دو دیمی ٹھیک ء شہ
 تیغاں داں جھٹے چھاپ جشہ
 گر صد مرادیں چوڑاں
 کیک و کرٹی چھڑ تغنٹ
 چیک ماں دھڑی ء پکتغنٹ
 پنجاہ ء دانی کلمتی
 ہپتھ گینت اچہ جریں بدان
 بگ گر دغیں گر دین تغنٹ
 شال میلوں پھر میں تغنٹ
 بر ء سرینا بستغنٹ
 کہ خون ء پشانی گپتغنٹ

میر ہوتماں ء وٹی کل کلمتی نزار تو گھوڑ وکتوسہ چہار بیٹوسے موڑ دھو ء
 بر توگوں دشمن ء گوندائی۔ میر ہوتماں ء وٹی مادن گو زحم ء جشو گڈ تو پری بنتی۔
 گشتت کہ آہی ء وٹی مادن ہے سبب ء گڈ شہ کہ اگر مادن ڈراہی ء جکھتی ء بی
 نواں من بے ء بان وگڈ کناں۔

میر ہوتماں ء وٹی سنگٹا نردی گشتہ کہ شماری دتی مادنانی پاداں انوریں
 او مروشی ہمت ء کئے فتح ء روش ء نوا!

نیم روش ء جنگ ہوار بیٹہ تاں دیگرے زحمان ٹھیکشہ۔ پتییاں شہ سوا
 ہپت گیت بلفتیاں شہ مڑتہ او پنجاہ کلمتی میں ورنانگشہ پیشغنت۔ ہمے ڈول ء

میر ہوتمان ء دشمن ء شہ فتح کھٹو وٹی پد و پشانی خون شہ بلغتیاں گیتی شہ و پشہ
 کھتی گوں صیفی میں جہاں ثنت بہاں روش ء شہ پد آہاں دنی سیغ پرے نیوہر
 سفیدیں پھاغ بستغنت . میر ہوتمان گشیت کہ

شال میلوں پرے بستغنت

برے سرینا بستغنت

خون ء پتانی گیتغنت

ملوک گنوخ

اے ہو رظا ہراں کہ شعر و شائری، بہادری و زحم جنی، عشق و محبت، شکار و
 سیل، پورتاشی و نشان جنگ، رند بلوچانی میراث، بیشہ فتح پور، علاقہ یک
 سماں خان نامی رند سے اُٹ، آہنی، پنج، نام ملوک اُٹ۔
 ملوک شکار و پور زواری، باز شوقین اُٹ آہنی، مادن، نام شول و
 شبکاری نہیں تازی، نام لگوری اُٹ، ملوک بیلونامی میں زال، سر، جان و
 دل گوں عاشق اُٹ، ملوک، ہند و جاہ فتح پور، اوبیلو جاہ و ہند پر سول گیاویا
 سیوی، کچھ، اُٹ، عاشق و سر مچا ریں ملوک فتح پور، شہ بیلو، دیدار و نیاداں
 پہ وقت و بے وقت سیوی، شدت، ہمے آغ و روغ (ایگ روٹنگ) ملوک،
 پٹ، سماں خان، آرنادوش بیشہ او آہنی، و تی چم، دیدغ ملوک آر منغ کتو گشتی
 کہ تو بیلو، دیدار و لیواں پہ سیوی، فر و، پر ملوک آر و شتی پٹ، ہمے ہو ر،
 شہ زہر، تکہ و شتی ہمے زہر، شیر، تہا چوش بیان کنت
 نہ نندان سماں خان تسی کم کو کھنیں بھٹان

مناں ایدا چہ نیلنت

زہیر و کیفدے رشیف

دیاں تھرے ہماں مڑداں

بروانت میں مہری، بیارنت

من شباں گر، بنداں

شہر و پھیلاؤغ و ماڑی
 کور دیر سرین ناڑی
 گیا دیں ڈھا ڈرو سیوی
 دو میدان نونت مل
 گدستے پہ منی اگا
 موہی نگر گندیس
 دو کام کن مل تنک بندیس
 منی کر طی مزین کنڈیس

ملک سماں خان ء شہ زہر گنڈ سیوی شہر ء سردار چاکر خان ء فوج ء انکو
 ہوار بیتہ . ملک ء مہلج بیلو خاتون دی سیوی ء شہر ء نشتی ایٹ . ملک آرچریا
 دگنوخ دی گشتیش . ملک نی ہمیدا ہر روش وٹی گر دولی بیلو ء دیدار و لیوان
 سیراٹ . آں ہر وحف رندانی کجاری ء کاتک و نشتت . رندان کلاں نیر گشتت
 پر ملک ء رند ء میٹر و اشیر اصل نہ گشتہ . ملک ء عادتتہ ، کہ آں شفانی فوج ء
 شہ ذرائے جدائی و پتت ملک ء گیشتر اہر شفانی وٹی مہلج ء گوں ملاقاٹ
 کشت . آں چپیں مڑ ء آٹ بازی مجلس پچ کس ء گوں نہ گشتی . ہمے وجہ آہنی
 چہر یا گنوخ گشتیش پر آں حق ء ہڈرا چڑاک و جواب آٹ . ملک کوہ گر دوی
 شکار ء چہ ایوگا شتت . ہمے وجہ آٹ آہنی آر ہر کس ء گشتت کہ گنوخ ان ایک
 روش ء سردار چاکر خان پہ مال گیری ء کراچی و کوٹھڑی ء نیام ء مرمر ناین
 کوہ ء گنڈ الشکر زڑ تھو . ناڑی و سندھ ء تہا روانہ بیتہ . ہمودا کشف کیتت
 تہ لشکر ادتاک گتت . ملک ء فوج و اب دات وٹی شول ء زوار بیت پتی بیلج
 ء دیدار لیوان سیوی ء شت . سجویس شف گوں وٹی مہلج ء مہر و محبت ء گوازینت

اسور اگر تو کا تک . نماز و وحش ، گوں لشکر ، ہوار بیٹ . سردار چاکر خان .
 ہر شفانی و پس دپوشاک بدل گت فوج ، ہتا چتر ، شت . میر چاکر خان چتر ، گوں
 و فنع ، ہندا آتکے دیشی کہ ملوک گوں و تی شول و تازی ، گاریں . صحو میر چاکر خان
 دیشہ کہ ملوک گوں فوج ، ہواریں . ہماں وحش ، گھوڑو ، چڑھائی کھشور و انہ بیٹہ .
 دوہمی منزل ، سر بیٹھنٹ . شف کپتہ شف ، گوازیغ ، پہ لشکر ، اوتاک گتہ
 ملوک ، اولی ڈول ، فوج و اب دالو پردتی بیلو ، لیواں سیوی ، روان بیٹہ .
 آتکو گوں بیلو خاتون ، ملاقاتی بیٹہ . آہنی ، مہلیج مجالس ، کنان ، ملوک آرگشتی کہ
 کہ مردوشی میں صحو ، میر چاکر خان ، ذال پھل گدیں حانی اولعل سدو گتر من
 آتکغٹ او گشتیش کہ دوشی گنوخ گرتو آتکے پر من نہ منٹہ . حانی گتہ تو چھچھن
 نہ منے اے گنوخ ، موثرغ ، رندان . بہاں ، آہل ، ہندن . ملوک ایداوئی مہلیج
 ، گوں و ش تواریں تہ اودا میر چاکر خان و اب میں لشکر ، ہتا چتران ، ملوک ، ہندا
 آتکے گندیٹ کہ ہر روشی میں ڈول ، گاریں و تی ہندا موجودین . صحو ، چاکر خان ،
 دیشو کہ ملوک اولی ڈول ، گوں فوج ، ہواریں .

لشکر پہ سوچی منزل ، روانہ بیٹہ . پند کو شف ، اوتاک گتیش . ملوک ،
 ہر روشی میں ڈول ، فوج و اب دالو پردتی مہلیج لیواں سیوی ، روان بیٹہ . میر چاکر خان
 گوں و تی بدلیں و پس ، چتران ، ملوک ، ہندا آتکے دیشی کہ مردوشی دی ملوک و تی
 ما دن شول و لکوری میں تازی ، گوں گاریں . اودا ملوک ، سجو میں شف گوں و تی
 مہلیج ، لیواں گوازیغ صحو ، ماہالی ، آتکو گوں لشکر ، ہوار بیٹہ . میر چاکری فوج
 و لشکر پہ چہارمی منزل ، روان بیٹہ . آتکو شف ، یک جہے ، اوتاک گتہ . ملوک
 اولی و اجا پہ بیلو ، و شیں لیو و مجالس ، دیم پہ سیوی ، روان بیٹہ . اے شف دی
 میر چاکر خان ، چتر یا لشکر ، تہانہ دیتی . صحو ، آن گندیٹ کہ ملوک فوج ، اندرا

جز بن۔ تہ اید امیر چاکر خان ء پورا میں شک دل ء نشہ کہ ملوک بے سبب نہیں کر آں
 نیم شفائی گاریں۔ میر چاکر ء وٹی و کوشش باز کتہ کہ ملوک ء ڈولے ء گراں پر آہنی ء
 گپہ نہ کتہ۔ پنجی شف ء لشکر ء اوتاک کتہ۔ چاکر خان چرن ء آٹھک دیتی کہ ملوک و پتہ
 دنی ہندا و ابیں۔ میر چاکر خان ء رند ء پلوہ کثنت کہ بیگہا کچاری کنوں۔ ملوک دی
 کیت مجالس ء تندیٹ ڈومب آرگت کہ دمیرو ء (دمبورہ) بیاریٹ۔ من
 قول کنان کہ مرشی ہر رند آریک یک شعر گشتی میں۔ گڑا ہے ڈول ء ملوک ء بچینوں
 پڑچیکہ آہنی ء کچاری ء شیر اصل نہ گشتہ۔ آخر میر چاکر خان ء حکم ء گوں شف وخت ء
 رندان کچاری کتہ۔ ملوک دی آتکو کچاری نشہ۔ ڈومب ء دمیرو آٹھتھو ماں رندان
 کچاری ء پرتیتی۔ بس میر چاکر ء جھٹ ء قول و قسم گتہ کہ رندان مروشی زال طلاق
 ان ہر رند آریک یک شعر گشتی میں۔ مچی ء ماں ہریکے وٹی شیر ء گشان ء۔ ملوک
 داری آتکہ

منی بلی کسانے ناں
 کسانا لاڈ و لیوانیں
 ہماں کھٹی سرء وادیں
 بتریں زئی سومری لعلیں
 بتریں زئی نغذھاں بندی
 کھٹاں بری گنو خانے
 کھٹاں دیریں دہ ء کائے
 من شماں شیریں ترے کایاں
 تئی برات کستریں دراہاں
 تئی ماٹ و پٹ ء ماناں

بکھنڈی سوہری لعلیں
 بکھنڈیٹ وگرء نندی
 کٹی بالء دوہواں
 چھٹیء جنت وٹی بریخاں
 دو آنکھر منی ریشاں
 امل گئیٹیش وٹی دراں
 چھلباں شہ منی برآں
 صد و پھل گد میں جانی
 بیانت کھیغدیں جانی
 کہ پیر سنتی دلء حالء
 تھرا چون بیتغء بیلو
 تئی رکھاں تلے بستہ
 تئی چتی چراں گپتہ
 تئی پیشک ما فراں زرتہ
 نواں دوشی گنوخ آتکہ
 ترا جمبوڑغے دانہ
 گنوخء موڑغء رندیں
 بہانء آہلء ہندیں
 رواٹے ہرغیں رتاں
 شف وروش ماں گمانانے
 شئے ایمان ہرٹہ کیساں

مردِ روخ کنیں آساں
 کیا دوشی ملوک دیشہ
 کیا دیشو کیا گشتہ
 کیا اے شاہدی داتہ
 ملوک ماں چاکرے فوجیں
 گیا دیں سندھ بازاریں
 مردوشی مرمریں کوہیں
 ہموداشول در کینیں
 ہماں روش کہ چاکر گڑ دیشہ
 کیت وگوں وت کاری

ملوک شیر، گشان، جوش و جوزغ، تہا آتکو وشی وس، در کپتہ، شاعری،
 لہر، اندرا آتکو ایشی، زوان، شہ ناگمان، مہلیج، نام در کپتہ، ہے شعر، شہ
 میر چاکر خان، پوہ کتہ کہ ہے شفاں ملوک، گارٹ، پچ شک، نین کہ ملوک بیلو،
 نیمغ، شتہ لے ہور، ہمیدرا، اشتوگوں وشی لشکر، سندھ، دامان، پندھال
 جان، منزل کھانا نارواں بیٹہ، یک روش، منزل، لشکر، منزل کتو، دیگر،
 وخت، آتکو یہ ہندے، اوتاک گشتش، رند کچاری، کتو نشستی، شتہ کہ
 کونجانی دو و تر بالا گز غشت کہ یک کونج، شتاں و تر، یک، شتہ دو ہی و تر،
 زر کپتہ، دو میں کونج آتکو گڑ دن ماں گڑ دن بیشو بنا ڈغار، پکتغنت، میر چاکر خان
 رنداں گشتہ کہ شام بروٹ گندش کہ ہے چون کلفت، یک رندے، شتہ
 دیشغنت تہ ہر دو میں مڑٹی انٹ، ہمیدرا میر چاکر خان، کال کتہ کہ اے دیشو
 کونج پروشاں پچہ بنت، کسے، گشتہ برات، گوارنت، کسے، ماٹ دپچ انٹ

کے، پٹ و بیچ انٹ، کسے، کہ مات و جینک انٹ، ہر کسے، اوٹی ٹو کے گشتہ۔ میر
چاکر خان، بیبرگ، شہ پھول کتہ کہ بیبرگ تو حال، دے کہ اے کوئی پرتماں ہے
بنت! بیبرگ، گشتہ اوسائیں چاکر خان مناں، اکر میں علم نین، اژمن پھول، نین،
چاکر خان، ملوک، نین، دیم چرینتو پھول کتہ کہ چر یا تو حال، دے کہ اے کوئی
چے بنت؟

ملوک، جواب داتہ، چاکر خان تو رند، ستر دار، من تراچے گشاں، دو بر
چاکر خان، چرینتو چر یا تو گشتہ، ملوک، گشتہ، ستر دار تو گنو خ، عزیز سے ساہ پہ
عزیز، نہ روٹ اے دوئیں کو بیچ پر و ناں عاشوق و معشوق انٹ، نین چاکر خان
آر پک یقین بیٹہ کہ ملوک دے یک عاشقیں ورناء، بایدیں کہ ملوک، آزموہ گران،
چاکر خان، ہے ہور دل، داتہ، شتو مر، کوہ، سیل سوار کتو گرتھنت۔

منزل کنان، پہ میلا، کوہ، شکاران کھنا نادیم، سیوی، داپس بیٹھنت، میر
چاکر خان، گجھے تلاگوں رنداں صلاح کتہ کہ ملوک، آزمودہ گراں بیا ایرنگ
کنوں کہ ششش روش، منزل، شہ پیش، ڈومب، دیم دوں کہ ڈومب سیوی
برو حال داتہ کہ مالوک کتہ کتہ، باقی لشکر حیر و مہری، گر تو پیداغوں، گنوں
کہ ڈومب چے حال کاریت اگر ششش روش، منزل، شہ پیش، دیم نہ داتہ
ملوک روٹ وٹی مہلیخ، گاہی کنت کیت، گراہے ڈول، مے مراد پھیلونویش۔

پچیکہ ملوک، مادن شول پنچ روش، پنداں مایک شف، جنٹ و کیت، ہے
وجہ ڈومب پیش، دیم دیش، چاکر خان، سیوی، ششش روش، منزل دیرانکو
اوتاک کتہ، میر چاکر خان، حکم، گوں ڈومب سیوی، روانہ بیٹہ منزل کنان آتکہ
سیوی، پوجتہ، میر چاکر خان، زال پھل گدیں حانی، ڈومب، حال گپتہ، بیلو
خاتون حال، گو شدارغ، پہ آنکو، صد و، کڑی، پیشدار، گپتو جھکتہ ڈومب،

حال شروع کئے کہ گودی حال حیرانیوں ماگوں فوج، ایک ہندی، میر جا کر خان
 خدمت، کنان، شتو فح کتیں پر یک ارمان ملوک لکھی ٹین کشائنتوں باقی اشکر
 حیرد مہری، گر تو پیداغوں میر جا کر خان، میلار، کوہ، شکار، گر تھہ کہ پہواہست
 وہ روش شکار کنت، مار دیم دانی کہ برو حال وحوال، بیار ما پیداں کاؤں تھی حیر
 ڈومب، حانی، حال گپتہ حانی وئی حال داہ، بیلو کہ یہاں کڑی، دار، گپتہ اوشتا
 ہے ڈول، آتکو بنانشتہ، رندانی زال پہ حال، گوشدارغ، آتکغنت، حانی ڈومب
 گوں حال وحوال کتو موکلا سینتو کھڑو بیٹہ، رندیں جن دی کھڑو بیٹغنت، حانی
 ہکل گتہ کہ بیلو، دی کھڑو کھنت کہ بروٹ لوغ، یک رندیں جنے، بیلو دست،
 گپتو گشتی ادی بیلو تو کھڑو بی لوغ، برو، بیلو ہور نہ گتہ، رندیں زال جوانی حیاں
 کنت گندیتہ بیلو مڑتی میں، اے حال دیشو ڈومب، دف، چٹانالمپان
 چرینان، نارٹی، پٹی، پٹی، گر تو پندھاں کنان، آتکو، میر جا کر خان، شکار
 سر بیٹہ، رند آتکو بیٹغنت جا کر خان، ہکل گتہ رندان، ڈومب، حال گرا
 مچی، کل، جی گتہ، جا کر خان، حال لوٹتہ جی لوڑی حال، دے، ڈومب گتہ سائیں
 منی حیر، حال ان من سیوی، شتغاں حال مڑ گودی حانی بیٹہ، گودی، حیر، حال گتہ
 ماں دراہ بھڑو تی، حیر و مہریں! پر بیلو لکھی میں موٹ، پورا اورت بیلو، لکھینا
 اے کوڑی اشتو داہ ماشے کنت حیاں انیں کہ شے حیر حال، بے، تراحد اڑتی حیر!
 سر دار ماہے حال کاروں گر تھو پیداں، کاؤں تی حیر، ملوک ماں پجاری، نشتی
 پنچو اشانی کھڑو بیٹہ گشتی "جا کر خان نہ کفن ہائے نہ گور سوب، روش ہے ہائے"
 ملوک شتو وئی ماڈن گل میخ سراندھی کتو چادر چک، دائو پت، جا کر ڈومب
 گوں حال وحوال کتو بس گتہ، رند کھڑو بیٹغنت ہر کس، وئی ماڈن آرتیرغ داہ
 ملوک، ماڈن شول کپتہ ہنڑ کتہ، جا کر خان، گتہ کہ ملوک، کھڑو کتہ

شول آرتیرغ آرداٹ. یک رندے ء شتو ملوک آرہکل گشتہ. ملوک کھڑوبی شول
 آرتیرغ ڈے. اولی گوانکھا دوہمی گوانک ملوک ء جواب نہ داٹہ رند دیم ء بدیشہ
 چادر کھڑو گئی گندیٹ کہ سبحان اللہ! ملوک ء شاہ زادغ ء کورمی جہان اشتو دیم
 منزل ء جنان ء روغیس: رند گوانک جنو گشتہ چا کر خان ملوک لکھی ییں مڑتی ییں
 شول ء کڑ کا کتو کپتہ تازی لکورری دی مڑتہ۔

نہ زندان شمال خان تھئی کم کوٹغیس بھیاں

مناں اید اچڑ ء نیلنٹ

زہیر و کیغدے رشیف

ویاں تیرے ہماں مڑداں

برونٹ منی مہری ء بیارنٹ

براخیس تنگ وگر بنداں

من شباں گرا بنداں

شم و پھیلاورغ ناڑی

گیاوین ڈھاڈر روسیوی

دو میداں نواں مل ء

گ بسٹ ء پہ منی اگا

موہی ء نغر گندیں

دو کام کنسن مل تنک بندیں

منی کڑ زنی مزن کنڈیاں

منی پیلن کسانے ناں

کسانے ہماں نہ ناں

کسانا لا ڈولیا نین
 ہماں کھٹی سرء واپیں
 بتریں زری سومری لعلیں
 بتریں زری نغدھاں بندی
 کھشاں بری گنو خانے
 کھشاں دیریں دہ کھائے
 من شمشیریں ترے کھایاں
 تھئی برات کستریں دراہاں
 تھئی مات وپٹ و ماناں
 بکھندی سورمی لعلیں
 بکھندیٹ وگر و نندی
 کھشی بالو بدراں
 چھمی و جنت وتی بریخاں
 دو آنکر منی ریشاں
 امل گیش وتی دراں
 چھلباں ژمنی برہاں
 صد و پھل گدیں جانی
 بیاینت کھیندے جانی
 کہ پڑسنٹی دل و حال و
 تر اچھوں بیغ و بیلو
 تھئی رکھاں تھلے بتر

تھئی چئی چراں گپتہ
 تھئی پشک ما فراں زرتہ
 نواں دوشی گنوخ آتکہ
 ترا جھمبوڑغ ۽ داٹہ
 گنوخ ۽ موڑغ رندیں
 بہان ۽ آہل ۽ ہندیں
 رواٹے ہرغیں رتاں
 شف وروش ماں گمانانے
 شے ایمان بڑتہ کیساں
 مے روخ کفیں آساں
 کھیادوشی ملوک دیشہ
 کھیادیشو کھیگتہ
 کھیالے شاہدی داٹہ
 ملوک ماں چاکر ۽ فوجیں
 گیا دیں سندھ بازاریں
 مروشی مرمے کوہیں
 ہمودا شول در کھینی
 ہماں روش چاکر گڑویش
 کھیٹ وگوں وٹو کھاریت

بکھر خان کھوسغ

من شکار پور سندھ، علاقہ، جنگل، مہینہ اندر، ایک بار سے شکار،
 شتتاں، یک روش، من گوں وئی سنگناں لکھی، جنگل، تہاشا، کنا، کنا،
 روش، تہتی، بیٹھوں، رکانی سٹک، دٹ، جنگل، اندر، ایک بلوچ، غٹ
 ماستو، ہماں، لوغ، شہ آف لوٹتہ، یک باز پیریں، مردے، آرتو، مار آف، دائہ
 منی، اندازہ، آہنی، عمر، ۷۰ - ۸۰ سال، بیٹھت، ہمانا، خو، بلوچی، کتہ، ارما، پھول، کھٹی
 کہ "شما کیت"؛ من گتہ، بابا، مری، آں، گرتو، ناخو، پھول، کتہ، "شما، پکو، نندے
 منک، سیلوی، کوٹہ، ہماں، پیریں، مرد، مجالس، کنا، ستر، دارانی، اد، خان، صاحب
 بارو، پھول، کٹی، من گتہ، کہ، بابا، مے، گوں، ستر، دارو، خان، صاحب، اندر، نیاد
 نین، پیریں، مرد، ایک، ساڑتیں، ساہی، کتہ، بکھر خان، کھوسغ، قصو، ایرنگ
 گوں، من، کھٹی، "ابا، من، دی، کھوسغ، بلوچیان، بکھر خان، منی، اولی، گتغین، عزیزے
 بیٹو، گتہ، ہماں، وخت، سندھ، بادشاہ، غلام، شاہ، کلہوڑا، ات، بکھر، غلام، شاہ
 پروٹاں، مزیں، دوستی، ات، بکھر خان، دی، یک، مالدار، و امیر، معتبریں، مردے
 ات، یک، روشے، غلام، شاہ، بکھر خان، شہ، یک، ٹو، کے، سر، زہر، گپتہ، بکھر، و
 حیات، خان، ہر، دوں، برات، ثنت، غلام، شاہ، اندر، اندر، می، بکھر، و حیات، خان
 کتغ، ارادہ، کتہ، غلام، شاہ، سندھ، بادشاہ، ات، بکھر خان، سادہیں، بلوچت، ات
 غلام، شاہ، ہر، ڈوں، بکھر خان، شہ، سک، زور، اخٹ، بکھر خان، آریک، آہنی، و
 دوستے، حال، دائہ، کہ، بادشاہ، ترا، و تسی، برات، حیات، خان، کتہ، مہنی.

بکھر خان دئی ساہ ۶ در بری ۶ پے سندھ ۶ شہ لڈٹو خان صاحب ۶ بابوئی ۶
 دیم پے قلات ۶ روان بیٹہ ۶ آل لڈٹو منزلاں کنا نا چند روش ۶ شہ پے شتو قلات
 خان میر نصیر خان صاحب ۶ باوٹ بیٹہ ۶ بکھر خان ۶ خان صاحب ۶ روتی رستین
 حال دانی ۶ خان صاحب ۶ آہنی آروٹی باوٹی ۶ دا شتہ ۶ چنت ماہ ۶ شہ پے
 غلام شاہ ۶ آ شکتہ کہ بکھر خان شتو خان ۶ ہمسایں ۶ غلام شاہ پے بکھر خان ۶ ذرنی
 قلات ۶ سر بیٹہ ۶

ہماں روشن خان صاحب ۶ مولوی ملاحیات خان نامی میں شخص ۶
 اٹ ۶ بادشاہ ۶ ملاحیات خان آرچی زرب (رشوٹ) داتو گشتی کہ تو بکھر خان
 خان صاحب ۶ ہمسائی ۶ شہ لودھائیں ۶ ملاحیات خان ۶ خان صاحب
 آرگشتہ کہ سائیں بکھر خان ۶ وٹی ہمسائی مدار ۶ خان صاحب ۶ ملاحیات
 ۶ گشتی گپتو بکھر خان وٹی ہمسائی ۶ شہ کشتو اشتی حقیقت ۶ ماں خان صاحب
 آر ملاحیات خان ۶ ٹھگی ۶ بھاڑے خبر نہ اٹ ۶ بکھر خان ۶ جھٹھے خان صاحب
 منت باز کھٹی پیر خان صاحب ۶ آہنی ۶ سچ منت وزاری گوش نہ داشتی او
 آل لودھ تو اشتی ۶ بکھر خان گوں وٹی ویلی میں چک و مڑدماں لڈٹو ۶ گر ۶ رند ۶
 سڑدار ۶ شتہ ۶ رند ۶ سڑدار ۶ دی آل یک روش ۶ داشتو موکل دانی گشتی
 کہ بکھر خان منترا داشت نہ خناں ۶ بکھر خان سوران ۶ شہ ویلاں درانا آخر کا
 جھل ۶ لگسی سڑدار ۶ گر شتہ ۶ بکھر خان ۶ آہنی آروٹی ویلانی حال دانی بگسی سڑدار
 ۶ گشتہ بکھر خان تراہد ابیاری ۶ تو منی ہمسایہ ۶ اے تہ یک غلام شاہ ۶ توڑیں نہ
 غلام شاہ بے من تراہر گزند لودھماں ۶ بکھر خان لگسی سڑدار ہمسائی ۶ نشتو
 خان صاحب ۶ چکا شعر گشتی ۶

ہر صواہاں پاکیں رب سمجھالاں
 پاک و بے چونا تہہ دل ۽ ساراں
 درمیاں بے مئے مشکلیں کاراں
 یاخدار کھے شہ قہر و ناتاراں
 پیہ ہنر جوگی ۽ گرنت ماراں
 دانی سرچہ مثل سیاہ ماراں
 کہ سنگت کھوٹ و نیت ۽ دروہا
 بکھر دیم گردائغ ۽ کوہ ۽
 میر نصیر خان و احمدی بوہ ۽
 بکھر و مسکانی حیات خان ۽
 دور ہیں کوٹانی نواب گران ۽
 نی گوشدار بر اہوئی مزین شائیں
 کہ لچ ۽ باوٹی آتکغاں گرانیں
 پرہے گالاں چاکر ۽ میر بی
 آتکغیں لجانی ستم زیر بی
 دشمنیں مڑداں پہ کش ۽ تیر بی
 خاں پر باوٹاں بلہ زیر بی
 ملا حیات خان کہ نئے بلوچان ۽
 مات ۽ درہ وار و تخم ۽ اوگان ۽
 گوں میر نصیر خان ۽ تی خلوت تراں ۽
 تو پھٹریں باوٹاں کہ لب عجب جوان ۽

درختی کُرسندہ . . . تہذیبی و عیسوی
 میرا خادم تھا وہ شہو نہیں رہا
 کہ سنا نہیں اب . . . درخت کی کوئی
 جس کا شہہ ہرگز نہ ہویتہ پڑی
 قہرین ناموس . . . مٹتے پوری
 نشتے میا . . . نشتے نہ مٹیں ہوتے
 نشتے زلفِ جنت کہ قہرین . . . رست
 ماں میری شاہ رند ہی در کجوب سے
 نمان وئی شیرازہ مہکتہ میں
 ہل وئی مری مٹنگ شہنہ
 خان ہماں امت کہ در نہ مٹ
 لے چہ خانے کہ مٹیں دے
 جانا ڈر داں ماں مہر کجورنت
 خان کچ و قند بار تھی گھوڑوں پترنت
 گر مواساں تھی ڈن و بیفہرانت
 شال و مستونگ باجکس تیری
 خاں میاراں شہ پھریں تھی میری
 ننگ شہ تھی میری پھل بیہ
 اوداماں چاٹے دیر نہیں کپتہ
 ننی لڈشہ راج شہ حراسان
 دیم داتیش پہ روش آسان

حق شاں باؤٹ اول گُرو رنداں
 دوہی گُرو لاشار پوترویں دنگاں
 چوکٹ داؤد پوترویں میرا
 راول راہو شاہ ستم زیرا
 فی نیخیاں جھلے واجہا ساران
 گڈے شہ سلطان واجہدی میرا
 خاں تئی آواز شہ وش نادیرا

ہر دخت، خان صاحب بکھر خان، اے شعرا سئی بیٹہ تہ آہنی بکھر خان
 تی در بار لٹائیں تو بڑتی۔ او بکھر ارہے شعرو تی دیوان، تہا گشاہنتی، ہر دخت
 لہر، شعرا شروع کتہ تہ خان صاحب، دست، ایک بید، چھڑی، آت خان
 ہاں چڑی ماں عالی، چک، بڑتہ زور اجانا۔ یک براہونی ہیکل کتہ خان
 صاحب آرگشتی کہ "صاحب دا کچک سے غوگک" خان صاحب، ہماں اپنی
 آرجوب ڈاٹگشتی "اگر امی دلتے دیکتے ہر فیروست گڑا دا کچک ہم کنے آ
 نکتو کہ۔

ترجمہ :
 صاحب اے بینگے بھونگنیں، خان صاحب، جواب
 دا تہ "اگر من اے پخیری لٹھ ولو تھ سزرتیں تہ اے
 بینگامنی چک، نہ بھونکت یعنی من، ہمیرنگ، مختیں
 تہ ایشی، دی منی چک، شعرا نہ جت۔

دودا گورگیر

بلوچ قوم ۽ بارو سوال پیدائشی بین کہ بلوچ کھیٹن . کھٹی پھدو رندان
 او اشکو آتکہ ؟ اے بارو ابازیں لکھو خان ورتی پٹ و پھول ۽ رداوٹی لکھت
 ظاہر کھتہ . منہ سے تکہ نہ روان البت من ایشی ضروری گشان کہ بلوچ یک کہنیں
 قومے او دنیا ۽ تہا یک مزیں گرائیں ہند سے داریش . بلوچ دنیا ۽ ملکانی اندرا
 بازیں ہنداں تالائیں . بلوچ یک بہادریں اور غیرت داریں قومے یعنی بلوچ
 دنیا ۽ بہادریں قوماں شہ پنج درجہ کم نین . بلوچ قوم ۽ وٹی ہمسایہ ۽ ننگ ناموس
 وطن و ملک ، حیا و دلچ داری پہ پنج روش ۽ وٹی سر نہ پاریز تو دل نہ کنزیں تی .
 ہے رداو دودا گورگیر ۽ دی وٹی سر نہ پاریز تو وٹی ہمسایہ بہہ و سیں سستی ۽
 چوری میں پنج ۽ مال و مڈی ۽ سر ۽ وٹی کل ۽ برات و عازیزانی جون گرم آف ۽
 پدیں ڈان ۽ بھائینتو . بلوچ تاریخ ۽ تہا وٹی نام داں قیامت ۽ زندق گشی .
 سہی نایں یک بلیدی زلے اٹ . آن بازپوہ و نیکیں جن ۽ اٹ . آہنی ۽
 مڑد باز مال دار و آسودہ اٹ . آہنی ۽ پنج کسان اٹ کہ سستی ۽ مڑد مڑتہ .
 آہنی ۽ مڑد ۽ وارشاں ہماں چوری ۽ مال ۽ ورغ ۽ آڑا ۽ آیدنتہ . سستی آر بلیدی
 قوم ۽ تہا وٹی چوری ۽ مال ۽ رکھن ۽ پہ سچ ڈول ۽ راہ و دگ نیست اٹ .
 آہنی ۽ حدائی نام مڑد تو نامداریں سر دار دودا خان گورگیر ۽ گرا تکہ او گشی .
 ”دودا خان منی اللہ ۽ نایں منی پنج کسانیں پہ حدائی نام ۽ اے چوری ۽ مال
 و مڈی خیال داری کن . دودا خان ۽ ہمسایہ ۽ او حدائی نام آر پشت نہ دا تو

سمتی، پوری گروت داشتی. دودا خان، ہرے روشن ہلک، علاقہ ڈیرہ بگٹی
 سنگ سید، قلات، کندھ سمنے کھنور، دف، آت، چھنت روش، شہ پھد
 باہریاں لشکر کتو، تگور دودا خان، ہمسایہ سمی، مال و گورم، جتو برنٹ ہے
 سنی دودا خان، نوخیز سیر، کھنٹ. آں وٹی نوخیز سیر، ڈھری، وپتو
 داب آت کہ ڈاہی، آڑ تو سمی، گوخانی حال داتہ.

گوخاں نیخ زین سمی
 باوٹی چرنٹ گوں دودا
 ڈاہی، تکغ، گوآلی
 گوخ گل درمناں ہمالتہ
 میرال پوترویں ورنایاں
 ناحق، پدارمبیں تاں
 دودا وپتو داب بیٹہ
 سیر، جیمہا ساڑتین،
 مات، موڑ شہ نیخین،
 وستی، مزن شاینین،
 دشکیشہ گران نازین،
 دودا آں مرد کہ کننت باوٹماں
 نیم روشاں نہ ریشنت واباں
 مات، مکھینا گشتہ
 نوہ ماہ، ترالاف داشتوں
 سہ سال، تھر امیشیں توں

شیراں من ہدیٰ بشکائیں
 ہستی چو کھوار زیان دارے
 یا گوخان سرجمی ء بیارے
 دود از ہرن ء پاد آتکے
 شیموش ء گئی شکرانی
 سنجیں زر تغاں سرخی ء
 در وہی داتغاں مل آراء
 گیرار تھنی تیماراں
 تئی شیرماں لکھی کوڈیاں
 میشی دبنغ و ماہیلہ

لیٹ ماں جہازیں سرکان
 تئی آف ماں سرانی مشکاں
 ماں ساڑتیں حمیہ شیر ء
 واع ء گیتغاں سرخی ء
 جلدی تہ مناں بچینے

گوں گوخ و قمبریں و ہڑیاں
 اید اگال گتہ سرخی ء
 واژہ تہ منی میر بی نند

میں جھٹ و جمبغ و پنداں گند
 من نیخ ء گشاں کوہ سندنہ

میردودا خان و پتو داب آت کہ دھنیار ء آنکو حال داتہ کہ تئی ء گوخان

دژمن جتو برغنت . ہے دختی دوداخان ، مات وستی دیشکیش آہنی ، ڈھری
اند رانستی ، شرت . آہناں دوداخان و اب ، کھڑ و کٹو گشتیش : دوداخان
ستی تسی باوٹ ان . آہنی ، گوخان دژمن جتو برغنت تو دپتو و اباں کھنغ ! او
دوداخان ، مات ، آہنی آرگشتہ . دوداخان اگر من تسی ماٹاں منی حق چھٹی تسی
سر ، استیں تہ مروشی وئی ہمایہ ، سستی گوخان دژمن ، شہ ضرور پھیل گر دیں یا
توزیندغ و دراہی ، گر در ، گر من نواں بیائے .

ہر دختے کہ دوداخان ، وئی مادن سنج کٹو دژمن ، رند ، روانہ بیٹہ تہ آہنی
نوخ سیریں زال شہ ڈھری ، پاد آتکہ او آتکہ دوداخان ، مادن ، واع ، گپتو
گشتی دوداخان صیرکن وئی سنگناں گوں گیر ! بوکا مرو کہ نواں دژمن تہ ترا

زیاں داری

سہریشکیں جنے ، پاد آتکہ

شار ، پلواں چھنڈاں ،

پاد ، موڑغاں منڈاں ،

واع ، گپتغاں سُرخی ،

دروہی دانی دودایا

سرطدار او منی دودل خان

تاہر یہ پدی ورنایاں

ہلکانی گہیں سڑد بیایاں

اگ روع تہ زیاں داری

پدکنزغ تہ اعیب بی

دوداخان ، وئی لعل آرگالانی تہا ایرنگ جواب دانی

تیراؤں مجن کجَل چم
 شیر گناؤں مجن بالادار
 پد گوانکاں مجن موٹ آر
 نی گڈی موکلیں میخ وتی
 ارمان پر تو سیاہ مارچم
 تھڈ اے جتے منی زیندار
 کہ موٹ آر نشانے داتے

دودا خان، نوخ سیر میں زال، اے خاطر، وٹی مڑد، مادن داغ، گپتو
 راستی کہ آں ایکا درمن، رند امر وٹ، لوانکہ درمن آہنی آر زیاں داری۔ گ
 آن گوں وٹی سنگناں ہواری، وٹ شاید دشمن، سر، سک بنت۔ او
 منی رودل خان فتح کنٹ۔ زیندغی، گڑ دیت و بیت۔ پر دودا خان، اے
 ہو رنہ منتہ۔ آں زہر گپتو وٹی لعل آر گشتی کہ تو مناں لغور زانے۔ منی مادن،
 داغ آر گپتو منی مرک آر ہکے ایر کھتے۔ دودا خان، زہر، گوں وٹی مادن آر
 چابک جتو درمن، گنڈ ارواں بیشہ۔

عمر آہنی، حقائیں ناخوذا تک، اٹ آں دی رُ مبان، آتکو دودا خان،
 گوں کپتہ او آں ہر دو یک مادن، بیل بیشتغٹ۔ دودا خان پنج مڑد، دشمن
 رندا کپتغٹ۔ ما عمر، مسکاں، جنگان، آں دوئیں نام مناں شموشتغٹ۔
 گرم آف، آر تو درمن، لشکر آر گوں داتیش۔

گڑدے گبداں جاڑیناں
 گرم آف، دف، پادیناں
 سیاہ آف، تھنکیں گڑاں

آڑ تو دشمن ء گوں داتیش
 گوانک لندراں شو میناں
 ٹھگیں موند رو بجا رء
 دودا آڑ تیغ ء لہڑینیاں
 وگوں عمر ء جاہین ء
 سرخی ء سوک گامین ء
 دودا شہ پرنگ ء زین ء
 زرتہ گوندلاں رندیاں
 ہندریاں جتو پرتینتہ
 گو شلیں نیزغ دکاٹاراں
 دودا گوں شہیدی حوناں
 کپتوماں پڑ ء سہمی ء

ہر وحف ء دودا خان ء دشمن ء لشکر ارگوں داتی تہ دشمن ء آہنہانی
 چک زوراخیں تیرے آرتکہ دشمن ء تیر رو غنٹن گورا نا ہرچی دودا خان
 گوں وٹی سنگناں روغ ء دیم ء دشمن ء گنڈا گاماں و دینان ء . دودا خان
 مان کلاں شہ سر روغ ء . مان ء عمر خان ہنگلغ ء . ہرچی تیرا چہ دشمن ء کٹا
 پیدا غنٹت عمر خان ہماں تیراں وٹی سینغ ء دارغ ء . ہمیدار دودا خان ء عمر
 حشتی . ” آدا عمر خان بل تہ بلاں ہر کسی ہر ہر کس آرمیلیت یعنی ہماں تیر کئی
 پیدا غنٹت تہ ہماں ہاں دشار دیمپیاں مدے .

عمر ء جواب داتہ او سطر دار دودا خان مروشی سر ء پار یزغ ء روشن
 دشمن بازاٹ آہناں گوں تیر کمان گوں ء شنت . آہنہارا گرو پوجغ ء نیش تیز

دیر، شہ تیران گوں جنو پیرینتینتیش، دودا گوں وٹی کل، سنگماناں شہیدہ جیشہ۔
 دودا خان شش برات ٹنٹ، مہیتی آنہانی ناخو ذاتک عم آٹ، بالاج آہنا
 کسائیں برات ٹٹ، بالاج ہماں روشاں باز کسان و ناتوان آٹ، ہے وجہ،
 آں گوں گھوڑو، شتہ نویش، ہر وختیکہ بالاج آردو دواخان اودو ہمیانی
 کوش، حال بیٹہ آں باز پریشان و اداس بیٹہ، پر کسان و بے وس آٹ، چو
 بالاج وٹ گشیت

من کساناں ویسبری لافاں
 ہر مریں آسانی سرء ننداں
 چو مزن بان و چوٹواں بلاں
 ماں سرء ہمیوئیں گلا لکھاں

بالاج، گشتہ من دایں ناکسانان، اللہ ہماں روشاں بیاری کہ من مزن
 بان و وٹی براتانی خون، گرگراں، یک روایتے گشیت کہ بالاج دی جنگ گوں
 آٹ، یک براتے، ہٹکل کھٹو گشتہ کہ مروشی دشمن، لشکر بازان مے، پچھ مشکل
 ان، مامروں یک روش بوں او مے زال و چک پدا ویران، بنت، یک براتے
 گرگٹکن و درکفی، تہ مے وجہ، بالاج گرگٹو در کپتہ، واللہ اعلم خدا بہتر زانت چند
 سال، شہ پدا بالاج ورنابیشہ آں شتو ماں سخی سرور، در بار، شتہ، آنہی شرف
 وروش فدائی درگاہ، سوالی بیٹہ کہ لے مولا! مناں ہے ڈولیس طاقتے دے
 کہ من وٹی براتانی خون، گرگراں۔

بالاج سہ سال، داں سخی سرور، در بار، شتو بوماری داٹو، یک شیفے
 سخی سرور، آنہی، و اب، آتکے، آنہی، آرگشتی کہ نین سو بر و دشمن، گوں جنگ،
 دے، تراکس، گپتہ، نخت، پر یک، ہوڑے، ضروریات، کنے کہ سو روش، جنگ

اصل نواں دے۔ بالاچ گرا تو ہندا آتکو بلیدی ء پیروش دی شف گئی۔ بالاچ
 گیشتر ء شف ء جنگ داتہ۔ یک وختے مدیر زمستان آت۔ بلیدی یاں لڈ تو ماکان
 شہ در ء میدان ء کڑی اڈائیں تو نشتی ء شنت۔ یک شفے بالاچ دی بیبرگ ء
 کشف ء خیال ء دت و نکیف چران ء ہلکانی وٹ ء آتکغٹ۔ بالاچ ء نکیف
 لوغاشتہ در ء نیاستوت ڈول بیان ء لوغانی تہا پیروغ میں۔ بیبرگ ء آہنی آر
 دیشہ۔ پیر بیبرگ ء آہنی آرجو انیا پتکھے نیار تہ آہنی ء بالاچ آرتیر کمان جٹی سیر آہنی

یاد ارمان آتکھ یاد شہ ران بڈر شتی۔ بالاچ بیبرگ
 ڈول ء کلوزان ء لنگ کنان ء بان بڑوئی ء نکیف ء گنڈا پید داتی۔ بلیدی میں
 زالاں ہٹکل کٹو گتہ کہ شمانین بالاچ ء خوف ء بڑوہ بینگاں جنان ء۔ چی کئے چھاں
 پٹ ء نواں پدی وختے ء وٹی لوغ ء مٹر دماں گڈٹ۔

بالاچ نکیف ء گلو کٹو مٹر تو یک ہو ڈے اندر اڈھکشی چند روش ء داں بالاچ
 ہماں ہو ء تہا بیشہ۔ یاد ء دراہ بیٹی۔ یک روشے آہنی ء نکیف آر گتہ تو ماں
 چھا پلے جن گڑ کن اگر من تراگوں داتہ زانیکہ منی یاد دراہیں۔ اگر نہ تہ چنت روش
 دوہی دی ہو ڈے تہا مندوں۔ تانکہ پاد منی جو انیا دراہ بیٹ وزور اگیرت۔ نکیف
 بالاچ آر چھا پل جو گڑ گئی بالاچ رند ء پستی پر نکیف آرگوں داتہ نہ گئی چند روش
 دوہی ہو ڈے تہا بیشہ در کپتو لوغ ء شتغٹ۔

پدا بیبرگ آر معلوم بیشہ کہ ہما شفنی تیر من بالاچ آر جتغٹ گڑ آہنی ء بالاچ
 نیغ ء ایرنگ پیغام گئی۔ پیغام کہ بیبرگ ء گتہ

نوداں منی در وٹاں برے

مسکیں سلماں گوں در ذاں

بالاچ ء تیغاں ر ء دیش

تو کا تیکے تہار ماہیں شنف
 ترا تیرے نکشی، جٹون
 بینگی کلوں زائے گٹے
 پر ساہ تہی نکلیف، در عبطتہ
 کائے چون دزیں تو لغاں
 واب، نکشے برا ہندغاں
 مڑدی مڑغ ایرنگ نویش
 تہ واکارغ و بیاپہ مڑغ
 کہ ورناشہ کلاں در کفان
 دشاں جعفر براں جننت
 تہی و نکلیف، مٹ مناں
 بالاچ، دی شعر، تہا ایرنگ بیرگ آر پیغام کتو، گشتی
 پیغام کہ بالاچ، گٹے
 نوداں منی در و شاں بر
 مسکیں سلاماں گوں درواں
 بیرگ، تیغا، دیش
 بے عقلی شعرا جن
 ہنچوں دف، گونز، دے
 نے گھوڑے بازو، بزیں
 روپہ دوں ماخ و نکلیف،
 خون گیروٹی خون گرنٹ

دزدگوں وٹی دستاں مہرنت
 ہند وز ہدانے گرانٹ
 بورہ سفیدیں پھبونت
 امبرامنی سانڈیں جعنت
 برات منی گشینی گونڈل انت
 دودازر مٹتیں لڑے
 پیبرگ و سانڈی گڑ دن
 کنتی حداتہ امبرامناں
 شش مرد بلوچی گھوڑوے
 تہ گشت پدی چند رانہ گت
 جنکان و مسکیں کا دری
 دوداگوں جا میں عمر
 تہ تور و منی چکے اکتیں
 تہ مل و گش درتی جتیں
 مل و بلاں حون گلگل کتیں
 دوداگوں جا میں عمر
 تہ بشتیں کہ بیاتیکیں پیادغ
 گوں سہرو لعلیں موڑغاں
 تہ مادی گنڑے دوہی کتیں
 چہراں و کایانشتہ در
 شش کل و گنداں دف سر

مشش کا ڈگنڈاں سرورء

مشش بورگنڈاں بستیء

چکانء گنڈاں گریغء

داب رونت روشء سرورء

من مومی حل بان درشاں

ماں کور و کھیریں ہنگراں

دودا تئی کوڈی گشیغ

داغیں منی کوہیں دلء

دودا تئی لوہیں کمان

لوہیں کماں گوں جا بہہء

داغیں منی کوہیں دلء

تئی ہول دبی یاں بڑتنت

ماں دیروء دست دستء کشت

کاڈاں پر رشیف دیشغنت

آنڑی بڑ حونیں گرشغنت

دودا خان بڑ ماڈن بڑ دشمن آردست نہ داتا پرا آہانی ہتھیار کل ہوا کپتغنت

ادڈرناں زڑ تو گوٹ بڑ تغنت. ہروختے کہ دودا بڑ دشمن شتوڈی دیرو بڑ کپتغنت

تدیرو بڑ کل مڑدم مردوجن چک وزایفہ آتکوچ بڑ تغنت. کسے زحماں زڑ تو

گنڈاں بڑ کسے ڈھال دکماناں. بلیدی یس زالاں دودا خان بڑ ہتھیار جوان و شریء

۱: ہول بڑ کل بڑ ہتھیار ۲: دشمن گنڈ مڑد ۳: آنڑس

میں سُوائیہاں باز گریہ اور بان و افسوس کُٹوٹی مڑا ز گشتش کہ شما باز کم لائق باش
 کہ ایرنگیں مڑد پہ گوفانی سرء گشتہ ذنت بیک وخت بالاچ، بیبرگ، آریغام کُٹو
 گشتہ کہ تے بے عقلی میں ٹوکان مَن گوں من لشکرے نین کہ گوشما واکار ان برطراں
 او وٹی پیغام، بہاشتی کہ بیبرگ خان تہی سلام مناں رستغذت اگہ حد اگشتہ دُداخان
 و زحم، انشاء اللہ تہی گردن، بہا ییناں، دودا، ابراث بالاچ، قول کشتہ کہ
 من گوں دودا خان، دژ مناں ہمیرنگیں کارے کنان کہ گیندی داں ہمار،
 گیر آری تہی سے

دودا تہی جو ریں بدیاں

مں گوں بدیاں ہنچوں کناں

چو گرگ گوں مزن چیریں جہراں

پٹنت و نواشاں دُنبغاں

چو کہ نوار گوں چلہراں

چو بانز گوں کپتوتی ولہراں

چو میداں گوں ماہی، اگشتہ

بالاچ ہر وخت بیبرگ بلیدی، اگشتہ رند، یک روشے بالاچ گوں نوا
 سنگت، بیبرگ، اگشتہ خیال، در کپتہ، آدو میں چہراں، یک ہند، ایسف
 پتیش، بالاچ، اگشتہ مروشی ایسف، اگشتہ، پرنکیفو، آہنی آریسف، اگشتہ
 نیشہ، او بالاچ آگشتہ، "او مڑد گشتیں بالاچ اے تہی چندے عزیزے یا کہ
 تو ایسف، اگشتہ، بالاچ، اگشتہ اگر ایسی، اگشتہ تہی روت منی حال، اگشتہ
 نواں دژ من مار دست مہیت، نکیفو، بالاچ آگشتہ کہ تو آہنی، قول واقرا
 رگر، بالاچ، ایسف، قول واقرا گپتہ کہ مئے حال، کس آرنواں دیئے، دوجی

من تہا میں شفاں کایاں نواں تراکشان تہ سے ڈول کن کہ تہ وئی ڈھال شفاںی
وئی کڑی ۽ دیم ۽ ٹنگ۔ تانکہ مناں معلوم بیٹ کہ اے منی دوست ایسف ۽

لوع ان اسے

بیا نکیف گوری حملہ ۽ بلوں
مادی گوں جنگانی نکیفو ۽
کاتکوں، پہ صری بارغ ۽ لٹ ۽
ایسف گوں زردیں دیغرو دیتیں
نشتغ ۽ مسر سایہ ۽ کلیر یغ ۽
حلیمے ماگر ۽ ایسف ۽ آرتہ
نیشغوں جنگانی نکیفو ۽
محل کن مڑدی مڑکشیں بالاج
اے تہی جند ۽ بنگویں برائے
گشتہ ماجنگانی نکیفو ۽
ایسف کلوں ایش روت دراہا
بروت حلقادات منی حال ۽
گپتہ ماقول وایسف ۽ اقرار
اسپر ۽ درائیں کشتہ کل ۽
شف میغ ان روش بدیانی
نشتغوں ماکہ ایر بروں روش ۽
ایر کیفیت روش ودر کفاں استار
بال ۽ نیش دڑمی بر مر میں آسے

پکے ماپیٹ، پھرانی سے
 پوپلی بوریں تہ من و بیلاں
 آنکو جنگ، گواٹا گریں گپتہ
 ایسف، گوانک، گروٹو بیلاں
 بیگہی وفس، ساکنت، اب،
 قی شفی بالاپیں شے مہمان
 ایسف، حال گواٹکغ، دانہ
 یک، دے مرگ، اوے گئیں اودا
 مارموزہ جنگانی نکیفو
 پادا و مڑدی مڑدکشیں بالاپچ
 شف تسی جنگانی درزاں آنکہ
 شف زمستانی جہیران بندی
 لدوین بینگ شہ ہلمہ و جھٹاں
 گوں لچیفانی دامن، کرش کنٹ
 پانوے پیوشنٹ کھرغ شوشیں
 مابستغف رندی ہر شش ہتھیار
 کارچ و کار اسوڈمی مڑوار
 مانکیف جنگانی در، اشہ
 کاتکشوں ماگر، دیروے میری
 پینہرے بورینتیں کہیر کاریں
 کاتکشوں ماگر، گورغیں کتے

گڈٹیں کُلّے بانزری چتپیں
 گوں کانٹکالیٹیں تیں لچیف لالیں
 زال و مردانی چہرے گپتیں
 جا بہہ تیرے پہ گشین کشتیں
 کا صغ کیلا تیں کماں ساٹیں
 زندگوں پیشداریں بنادائیں
 بڑ زرا جینغ ء ماں ڈو برء دشتیں
 پاندے گوں گہ پانداں اڑا سیتیں
 ٹیکھے سہوانی جینغ ء اشته
 کہ آسن ء شدکانی تغر دگپتہ
 ایش اج مسکیفاں رہا سینتہ
 لے جن ء مرد ء تسی بہا سینتہ
 سہ و چہار ٹپ چو آسکی داتیں
 کا تکتو گر جنگانی نکیفو ء
 رہنوں گہرا ہی نگوشان ء
 مڑ ء پہنادی کٹہ گولکے
 او مڑاں یانی مڑد کشیں بالاج
 ایسف ء کشتہ تور و اغائے
 لے پتی راجی بنگویں ہوتے
 نشغ ء گر ما پہ جنی سانگے
 ناگمان ء پہ گونڈلاں بستے

ماجولے چوئٹے دانہ
 ایسے قولانی بلہ زرتہ
 حال گوں لوغہ مڑد ماں دانہ
 کئے وٹی موجدانی دل و حال
 روت دانہ سیاہ مار وار طغیں زال
 مڑد گشا سیدتہ در بر بڑتی سال
 اگر مانتی ساہے پڑستی حال
 آں گشاں مڑکہ ایسے بولیت
 ایسے مئے موڑتیں جاہہ بولائیں
 آں شے گواں شے میداں

ایسے بالاپچہ گوں قول و اقرار گتو ہر وختیکہ لوغہ آتکہ آہنی و استگنی
 حال دانہ کہ مروشی من بالاپچہ دیشوں آہنی و مناں گشتہ کہ بانگہ شف من کلایان
 و مارشان آہنی و وٹی دل و حال مناں دانہ کہ منی حال و کس آرنواں دیے۔
 من شمار حال و دیناں وٹی ہشیاری و کنت۔

دوہمی شف و ایسے بالاپچہ گشتی و وٹی ڈھال کڑی و دیم و سنگتی
 ایسے زال آہنی پھول گتہ کہ تہ مروشی وٹی ڈھال لوغہ و دیم و پڑچے سنگت!
 جے تہ ایسے حال نہ دانہ آخر کار زال و آہنی و دل گپتہ ایسے نیرٹ
 زال و تال و ماں بچتو دل و حال بیان گتی کہ منی گوں بالاپچہ قول و اقرار ان
 ڈھال منی لوغہ و نشان کہ آہنی آر معلوم بیرت اے منی دوست ایسے لوغہ ان
 ہے ڈول و آں مناں نہ گشیت ایسے و اب شتہ آہنی و زال و ہماں ڈھال
 زرتو بڑتو وٹی برات و کڑی و دیم و سنگتی بالاپچہ و وٹی سنگت نکیف در نیاستو

وٹ لوفانی تھا آتکے بالاچ اول ہماں کڑی دیم آتکو اوشتا تہ کہ آہنی ، ڈھال ٹنگی ، آہنی زانہ
 کہے منی دوست ایسف ، لورغ ، ان بالاچ ، پھنادی کتہ شنتہ ایسف ، لورغ بیہتہ آہنی آر باورشت کہ
 منی دوست ، لورغ ہماں ان کہ دیم ، ڈھال ٹنگی یعنی پر بالاچ آر خبر نہ آت کہ آن
 زال بے وسیں مڑدے آت . آخر کار بالاچ ، لچیف لیٹیں تو پتغین مڑدے آتیرے
 جتہ پدائی . دے ، شہ گڈ مردم کھڑو بیغنت آہناں آتکو کشتغین مڑدے آتیرے .
 اے تہ ایسف کشتی یس . عمر گوانک جنوگتہ کہ او بالاچ تہ دوہمی مڑدے کشتو
 روغائے . اے بلیدی کے یس . ایسف تہ سانگ بندی ، حاطر ، آنگو گو مایک
 حلقہ . اے تہی چند ، دوست و قوم ، مڑدے آت . بالاچ ، عمر ار جواب اٹو
 گشتی کہ ایسف ، وٹی قولانی بلہ زرتہ . آہنی آر من گشتہ غنت کہ تہ منی حال دی لیاں
 دیے او وٹی لورغ ، دیم ، ڈھال ، ٹنگے . ایسف ، گوں من قول و اقرار کتغنت
 پر ایسف وٹی وعدہ گوڑا بیہتہ . آہنی ، منی کھل ، حال شماردا تہ . او وٹی دل حال
 وٹی زال آر دالی آہنی ، زال ، نیکی ہمیشہ کہ آہنی ، گوں گشتی . اگر ایسف آرچی کے
 ساہ مائیں تہ پھول گرتی اچہ کہ بالاچ ہے ہورار اسٹ گشتغین یاد روغ ؟
 ہمقدر کشت و کوش ، شہ با وجود آں بیبرگ بلیدی او کہ واپھولغ .
 بیبرگ و لدو آہنی ، تہ تہ سہ لورغ ، شہ در ، نہ در کپتنت . یک روشے کہ وگوں
 وٹی بگ ، ہے حاطر ، شہ کہ آہنی ، یک ڈاچی ، وٹی ہر ہر وخت جید اٹکار کشت
 ہے روشی ڈاچی زا وخت لدو گوں بگ ، وٹ شہ . نیم روش ، آہنی ، ڈاچی
 زانہ لدو اہر زرتہ توچتہ ، تہا یک درنگے سایہ ، آتکو و پتہ . ہماں چہ بڑی سر
 گٹ . جہلا چہ ، دف ، بلیدی ، دیر وٹ . یعنی حلقہ . بالاچ و نکیف چرانا
 ہماں درنگ ، سر ، آتکو ظاہر بیغنت . بالاچ ، لدو درنگ ، سایہ و تہی دیشہ
 چہ چہا ریں گنڈاں گھٹ جہل ، ایر کھفغ ، دگ نیستی . بالاچ ، وٹی بیلار گشتہ کہ

تروٹی اومنی پانغ ءیک ہند کن . منی سرینا بند جہل ءیل دے . نکیف ءگشتہ او
 بالاج من کمزوریں مڑدیاں من تھرا کر تو کشت نہ خناں . بالاج ءگشتہ تمنان دومی
 دھٹا مکش گوں من درائی ءکن تہ درائی ہندا بیا . بالاج ءنکیف ءگون درائی
 بستو درنگ ءجہل ءایر کپتہ . بالاج بٹا ایر کپتہ لڈو والی ءکشتی . لڈوے جڑوتی
 جان ءکتو ہر زڑو پہ چتر ءسرا راحلقانی گنڈاروانہ بیٹہ . ہر وختے آن آنکو چتر
 دف ءسہرا بیٹہ تہ لڈوے جنک وٹی مات آرگشتہ آئی آنکو گنڈا ابا ہر زڑوتی
 پیداغ ان . لڈوے زال ءدیم چتریں تو ہر وختے بالاج دیشی تہ آہنی ءیک پریا
 کٹو . وٹی جنک آرگشتی تھی دیم سیاہ بیٹہ اے تھی پش نین اے بالاج ان بس
 بلیدی ءدیرو آرواہہ بیٹہ . بالاج ءہر پرتو گڑگٹہ کٹہ بلیدی لشکر ءبالاج باز
 ریسنہ . بالاج کلبہ کلباں گڑگٹو وٹی جان بچا کیتی . ہماں روشی بالاج ءگشتہ کہ

شاہی توبہ میں بالاج ء

روش ءریملا میں جنگاں

بالاج مات ءآہنی آرگشتہ کہ دانکہ تمنان بیبرگ ءگٹے آہنی ءسے ءنہ ور ایٹنے
 پیشہ من وٹی حقاں دی نہ بشکان . ناکہ من ہران تانکہ بیبرگ ءسے ءوران بالاج
 بیبرگ ءہر وخت پھولغ ءپر بیبرگ آہنی آردست نیاغ ءپر بالاج دی عہد
 کثنت کہ بیبرگ ءضرور گٹان . یک شف بالاج گوں نکیف ءچتر انا بلیدی حلقانی
 وٹ ءآنکو نشہ . بلیدیانی مچی مجالست چوکہ وفسغ ءوخت بیٹہ تہ ہر کس شتو پتہ
 یک بلیدی ءہٹکل گٹو گشتہ کہ چوروان گرانڈ چون کٹہ ؟ دوہمی ءجواب داتہ کہ گرانڈ
 مال ءوار ءوارٹیں . ہمید ابالاج ءپوہ کٹہ کہ گرانڈ بیبرگ ان .

بالاج ءآنکو وار ءتہا بیبرگ کشتی . بالاج حلقاں شہ در ءکپتو گوانک جنو کشتی
 کہ من بالا چاں شہے گرانڈ ءکشتی ءروغاں گرانڈ ءوٹی ءسمبھالیں نواں گورداں

ہینگ درنتی ہیکل بیشہ میلے میلے بالاپچ بیبرگ، کشتی، روعان، بالاپچ زوران
 زور بلیدیاں شہ پد داؤشتہ۔ بلیدیاں بیبرگ جہہ و جاگہ کڈو سومی شنف،
 بیبرگ، سہ داتیش۔ بالاپچ دی ہماں شنف آٹکو لوغانی و ٹا لکتوشتہ۔ ہرخت
 وھڑو لوغانی سرے بہر تیغ، شروع بیشہ تہ بالاپچ دی چرانا شتو مچی، تہا ہوار بیشہ
 یک بلیدی، گشتہ اسے وھڑواں فلانی، روع، برے دیش، بالاپچ جھٹ
 داؤتو ہماں وھڑوانی سرک گپتو درے شتو، ٹھیرے سرے نشہ وھڑو دنی چادرے
 پلو ابستہ سرک، ٹھیرے سرے شہ ریڈو داؤگشتی او بلیدیاں فلانی، حلق ننگر
 ان۔ ہماں روع، مژد مانر وھڑو، دیش۔ بلیدیاں کہ بالاپچیں میلے۔ جتے
 رینیش پر آہنی، گرغ نہ دانہ بالاپچ، ہماں وھڑو آرٹو دنی مات آرٹو
 گشت کہ دو داخان، مات، ہماں وھڑواں شہ یک بوٹی زرتو
 وارثہ او آہنی، لے ٹوک کتو در دنیا کی شتو۔

وارٹوں بیبرگ، سہ بوٹی

کہ جاں منی مروشی جنت، کپتہ

فی ہمیدا بالاپچ، بلیدی، لیکوی (۴۰) گیت مڑد گشتغٹ او آن فی پر
 و ضیف بیشہ۔ یک روشے بالاپچ بلیدیانی لوغانی و ٹا آتکو دنی پادو انورٹو اوشتہ
 بلیدیاں آہنی آردیشہ، یک بلیدی سے گوانک جتو گشتہ تہ کیئے، جواب دانی
 کہ من بالاپچاں۔ بلیدی، گشتہ جک منے زراں دیئے۔ بالاپچ، گشتہ من گوشاں
 کھڑاں نزی بیامنی گوش، تہا گش۔ بلیدی نزی بیشہ۔ بالاپچ، آہنی گڑن
 گوں استرغ، بربٹو۔ آن کتو گشتی ادا بالاپچ، زرتکو رتغنت۔ آخری بالاپچ
 سہ گیت ویک مڑد گشتی۔ بالاپچ دی ہماں روشی بلیدیاں گشتہ۔

بالاپچ، قبردائیں ہماں علاقہ موجودن۔

دودا، کل، شمر :

۱ گویاں نیخ زین سستی
 بادلی چھرا نت گوں دودا یا
 ڈا ہی آتکغ ء گویا
 گوخ گلی در منان تجمالتہ
 میراں پوتریں ورنایاں
 ناحق ء پدار و مہیں تھان
 دودا و پتہ و اب بیٹہ
 سیر ء جیہہ سار تینا
 مات ء موزشہ نیکینا
 وستی ء مزن شانینا
 د شکیشہ ء گران نازینا
 دودا آن مژد کھنت باوٹان
 نیم روشاں نہ ریشنت و اباں
 مات ء مکھین ء گشتہ
 نو ماہ ء تھر الاف داشتوں
 سہ سال ء تھر امیش توں
 شیران من ہدیں بشقانیں
 ہستی چوٹھو ازیاں دار ء
 یا گویاں سر جی ء بیار ء
 دودا زہر ء ناپاد آتکہ

شیموش ۽ کھشی شکرانی
 سنج ۽ زڙ تنغاں سُرخي ۽
 دروہی داتغاں مل آر
 گیرار تھ منی تیاراں
 شیرماں لکھمی کوڈیاں
 میشی دنیغ و ماہیلہ
 لیٹنت ماں جہازیں سرکاں
 تھمی آف ۽ ماں سرانی مشکاں
 ماں ساڑ تھیں جیمہ شیر ۽
 واغ ۽ گپتغاں سُرخي ۽
 جلدی تھ مناں پوجین ۽
 گوں گوخ و قبریں وھڑیاں
 ایدراگال کھشہ سُرخي ۽
 واڑہ تھ منی میری نند
 منی جھٹ و جھبنغ و پھندھاں گند
 من نزیخ ۽ کھشاں کوہ و سندھ
 سہریشکیں جن ۽ پادا تکہ
 سار ۽ پلوا چھنڈان ۽
 پاو ۽ موڑغاں منڈان ۽
 واغ ۽ گپتغاں سُرخي ۽
 دروہی داتی دودایا

سہارا اور منی و دودل خان
 تاہر پہ پھدی ورنایاں
 کہ حلقانی گیس مرد بیایاں
 آگ روع تھر زیاں داری
 پھد کینز غ تھر اعیب بی
 تھیر ان و من کھجل چھم
 شیر گھتان مجن بالا ڈار
 پھد گوانکھاں منحن موت آر
 فی گڈی موکلیں میغ وتی
 ارماں پڑ تھو سیاہ مار چھم
 تھڑائے جٹ، مییں زیندھارے
 موت آر نشان، داتے
 گر طرہ، گمبڈاں جاڑیناں
 گرم آف، آف، پادیناں
 سیاہ آف، تھنکیں گراں
 آر تھو در مناں گونداقی
 گوانکھ لنڈراں شو میناں
 کھگیں موندرو و بجا رے
 میراں پو ترویں سا تھی
 دودا آر تھغ، لہنڑیاں
 اوگول عمر، جامینا

سرخی ، سوکھ گامینا
 دودا داسہ پُرنگ ، زینا
 زرتہ گونڈلاں رندیان
 ہندریاں جتو پھرینت ،
 شلہیں نیزغ و کھاٹاراں
 کھپتو ماں پیر ، سحی ،

شعر بیرگ بلیدی نمبر ۲

پیغام کہ بیرگ ، گھٹہ
 نوداں منی دروٹاں بر ،
 مسکین سلماں گوں درزاں
 بالاج آرتیغاں ردیث
 تھ کاتکے تہار مائیں شف ،
 تھسرا تیرے نے کشی ، جتو
 تھ بینگی قلوں زلے گھٹہ
 پیر ساہ تھسی نکیف ، در بر طہ
 کھائے چود و زیں کھولغاں
 واب ، کھش ، برا ہندغاں
 مردی مٹغ ایرنگ نویت
 تھ و کارغ و بیا پیر مٹغ
 کہ ورناشہ کھلاں در کھفاں
 دستاں جعفر بر اں جنٹ

تختی و تکلیف، مہمہ مناں

بالاچ، جرابی شعر بیہرگ آرمہ

پیغام کہ بالاچ، کھشتہ

نوداں منی دروٹاں برہ

مسکیں سلاماں گوں دروڑاں

بیہرگ، تیغانر دیش

بے عقلی شعر، جن

ہنجوں دف، گونزہ دیئے

نے گھوڑوے باز بزیں

دوپاں دوں ماخ و تکلیف

حون گیروٹی حون، گرنٹ

ڈرد گوں وٹی دستاں مرنت

ہند و زہدانے، گرنٹ

بور سفیدیں چھبوتنٹ

امبرامنی سانڈیں جغنت

براث منی گشتی گونڈل انٹ

دوداء زرمشتیں لڑاء

بیہرگ، سانڈی گردن

کھنتی حداتہ امبراں مناں

شش مرد بلوچی گھوڑوے

تھکھشت، پھدی چندر، نہ گھٹ

جنگان و مسکین کاوڑی
 دوداگوں جا میں عمرء
 تھ تھوڑو منی چھکا کھتیں
 تھ مل ۽ کش ورتی جٹیں
 مل ۽ بلاں خون گُل گُل کھتیں
 دوداگوں جا میں عمرء
 تھ بشتیں کہ بیاتکیں پیادغ ۽
 گوں سہر و لالیں موڑغاں
 تہ مارے گنڑے دوہمی کھتیں
 مالی بر و آر کھتیں
 چھراں و کھایاں شہ درء
 شش گھل ۽ گنداں دف سرء
 شش کاڈ گنداں سر درء
 شش بور گنداں بستغ ۽
 چکھان گنداں گریغ ۽
 واب رونت روش ۽ سرء
 من موی حل باں و رشاں
 ماں کھوڑو کہیری ہنگراں
 دودا کھی کوڑی کھشغ
 داغیں منی کوہیں دل ۽
 دودا تھئی لوہیں کمان

لوہیں کمان گوں جاہرہ ء
 لوہیں کمان گوں جاہرہ ء
 تھئی حوں دہی یان برتنت
 ماں دیر وء دست دست ء کھنت
 کاڈاں پر رشیف دیشنت
 آنرزی ء حوئیں گرشغنت
 دودا تھئی جو ریں بدان
 مس گوں بدان ہنچوں کھناں
 چو گر کھ گوں مزن چیریں جڑاں
 پٹنتھو زوشاں دینغاں
 چو میداں گوں ماہی ء کھتہ
 چو بانز گوں کیوتی ولراں

شعر بالا چ ۲

بیانکیف گوری حلمہ ء بلوں
 مادے گوں جنگانی نکیفو
 کھاتکوں پہ حدی بارغ ء لٹہ ء
 ایسف گوں زردیں دیغر ء دیشیں
 نشغ ء سر سایہ کھلیر یغ ء
 حلمہ ء ماگر ء ایسف ء آرٹھہ
 نشغوں جنگانی نکیفو ء
 محل کھن مڑدی مڑکھشیں بالا چ

اے چندے بنگویں براث ۽
 گشتہ ماجنگانی نکیفو ۽
 ایسف ۽ کھلیوں ایش روث دراہا
 روث حلق ۽ دات منی حال ۽
 رگپتہ ماقول وایسف ۽ اقرار
 اسپر ۽ درائیں کھشہ کھل ۽
 شف میغ ان روث بدیاں
 نشغوں ماکہ ایر بروں روث ۽
 ایر کھفیت روث ودر کھفاں اشار
 بالتیں دوزی مر مرین آس ۽
 پکھ ما پھر پیٹے پھرانی ۽
 پوپلی بوریں تہ من بیلاں
 آتکو حلق ۽ گواث گر ۽ گپتہ
 ایسف ۽ گوانکھ گروث و بیلاں
 بیگہی وفس ۽ شما کھنٹ و اب
 کھسی شف ۽ بالا چیں شے مہمان
 ایسف ۽ حال گوں آتکخ ۽ داتہ
 پکھ دم ۽ مرگ واوے کھشیں اوذا
 مار موز ۽ شہ جنگانہ نکیفو ۽
 پاد او مردی مر کھشیں بالاج
 شف تھسی جنگانہ درزان آتکہ

شف زستان، چہراں بندی
 لڑویں بھنگ شہِ علمہ و جھٹاں
 گوں لچیفانی دامن، کرش کھنت
 پالوش پیلوشاں کھرغ شویشیں
 ماستغاں رندی ہر شیشیں ہتھیار
 کھاڑچھ و کھاٹھا سوڈھی مڑوار
 مانکیف جنگانی درءِ اشته
 کھا تکٹو ماگر دیروے میری
 پینہرے بورینتیں کہیر کاریں
 کھا تکٹو ماگر گور یغیں کھل،
 گڈٹیں کھل، بانزری چپیں
 گوں کاں ٹکالیٹتیں لچیف لالیں
 زال و مڑدانی چہروے گنتیں
 جا بہہ تیرے پہ گشیں کھتیں
 کھا سغ، کھیلا تیں کہاں ساڈیں
 زندگوں پیشدارے بناد اتیں
 بڑ زجغ، ماں ڈو برءِ داستیں
 پاندگوں گر پانداں اڑائیں تیں
 ٹھیک، سیا ہوانے جغ، اشته
 کہ آسن، ششکانیں لغڑ گپتہ
 ایش اچ مسکیغاں رہا ننتہ

اے جن، مڑو، تھکی بہا سیتہ
 سہ و چہار ٹپ چہو آسکی داہیں
 کھا تکتوں گر جگانی نکیفو،
 رپتکفوں گمراہی نگوشان،
 عمر، پہناری کھتہ گوانکھے
 او مڑیانی مڑ کھشیں بالاج
 ایسے، گھشتو محقور و غار،
 اے پھدی راجی بنگویں ہوت،
 نشتغ، گر ماہ جنی سانگ،
 ناگمانا پہ گونڈلاں بستے
 ماجواب، چہو عمر، داتہ
 ایسے، قولانی بلہ رڑتہ
 حال گوں لوغ، مڑ دماں داتہ
 کھئے وئی موڑانی دل، حال،
 روت دات سیاہ مارو اڑتغیں زال،
 مڑ کھشائیں تو در بڑ تھی سالہ
 اگر ماننی ساہ، پڑستی حال،
 آں کھشاں مڑ دکہ ایسے، پولیش
 ایسے مئے موڑ تھیں جا بہہ، لافیں
 آں شے گو۔ آں شے میدان

گال بالاپچ :

شاہی توبہ ہیں بالاپچ ء
روش ء ریلہا سیں جنگاں

گال :

من کساناں وٹیرے لافاں
مر مرے آسانی سرء بندان
چوں مزن باں وچو کھواں پلاں
ماں سرء ہمبوتیں گلا لکاں

مغسی شاعر

بلوچی زوان ء کلاسیکی یعنی کہیں قصوانی وانغ وزانغ ء شہ پھد معلوم بیشہ کہ
ہماں زمانہ ہا کہیں شاعران وئی فکر و خیالانی تہا ہماں وخت ء پھیلویں ء کاسی
کھتیش چھو کہ جام دُرک ء یک تکی ء عشق و محبت ء شعر گشتغنت . دوہی بلو
قومی معاملانی تک اشارہ کھتی .

روش دری بلوچانی علاقہ بگٹی ء ماں دو مزین شاعر گشتغنت . یکہ ء بالاچ
دوہی مغسی شاعر ، بالاچ میر چاکر ء آخری وخت ء بیتہ گستہ . پر مغسی خان نینین
شاعر ء بیشہ گتہ . آں ۱۹۲۶ء ماں دیرہ بگٹی ء فوت بیشہ . آہنی ء شعر و گفنا راں شہ
معلوم بیشہ کہ آں یک باز گشتند آیں ادب و حوٹی شاعر بیشہ گستو . ہماں وخت ء تہا شاید
شاعرانہ بیچ قدر و عزت نیستت ہمے وجہ مغسی شاعر ء نام کھشتہ نہ کھتہ .
آہنی ء شعر و گفنا راں گندغ ء شہ پھد معلوم بیشہ کہ عشق و محبت کالال
شہ سوا آہنی ء قوم ء ہر دُر دو ڈکھ عدل و انصاف او دین ء شوندارمی ء شعر
گشتغنت .

مغسی شاعر راہبجور ند بلوچ آت . مغسی ء پیدائش سہوری یا نوشہرہ و
ضلع کچھ آت . او آہنی ء پت و ڈاڈائی وطن ملک و میراث علاقہ نزدیک ضلع
قلات آت . شاعر کسان آت کہ آہنی ء پت و ماٹ دیرہ بگٹی ء شتغنت .
آں ہمے وجہ شتغنت کہ سردار محراب خان دی راہبجورے آت . مغسی و پلپیا
ہردوں میراث و شاعر ننت . ہردو نا شاعری کھشت . پلپیا ء شعر ہے خاطر ء

مشہور نوینت کہ آہنی ء پکڑیں شعر جنت . ناوشی ء سبب ء مردمان
 آہنی ء شعر نہ زہر آغزت . پلایا ء مقابلہ معنی ء شعر دین ء شہنہاری اوقوم
 آرد ز من ء مقابلہ جھینگ ادمزین معتبریں مردان آرد عدل و انصاف ء
 بار دانت .

معنی شاعر ء کسانی ء بڑے چھارینت . ہر وخت ء آہنی عمر گیت و ہشت
 سال بے بیشہ . آہنی ء راہکی (بزرگری) ء کار زہر تھی . آہنی ء لاف و جہر ء گذران
 راہکی بیشہ معنی ء نند و نیاد گیشتر ء گون دینداریں مردمان بیشہ . یکھ شف ء
 معسی و پتو صحر اکھر و بیشہ آن سدھائی گریستے (مسجد) پیش امام ء شتہ .
 آہنی ء مولوی آرگشتہ کہ روشی من یکھ و اب ء دیشہ . و اب گندان یکھ سفید
 ریش بھرم داریں مرد گرم من آتکہ آہنی ء من گشتہ کہ تھ قرآن شریف ء سورت
 یسین ء پڑھ من آہنی ء گشتی ء کل ء سورت پڑھتہ . ایسی ء شتہ پھد ہماں
 بزرگ منی چھانی اگ ء شتہ گار بیشہ .

مولوی صاحب ء آہنی آرگشتہ نین دی تھر سورت یا تن . شاعر ء گشتہ
 ہاں یا تون مولوی صاحب ء قرآن پاک دست ء کھتہ شاعر ارگشتی نین تھر پڑھ
 آہنی ء کل ء سورت یات پڑھتہ اشکنا سینتہ . پیر شاعر قرآن شریف ء پڑھتہ ء
 اصل نیش . دنیا ء تہا ادبی تاریخ ء ماہمیر نیگیں قدرتی شاعر استنت . انہاں
 الف ب دی نہ پڑھتہ . پر اللہ تعالیٰ ء کند اشہ شاعری ء داد انہاں نہ نصیب
 میتہ . پر دنیا ء پڑھتہ شاعران شہ آن پچ کم نہ انت . بلوچی زوان ء قدرتی
 شاعر معنی دی دنیا ء شاعران شہ یکھ ء .

مالک کار نے مناں اغراز
 نیم کھٹی ٹھیبہ ونیم کھٹی بھوتار

نیم کھٹی حان و نیم کھٹی چو بدار
 نیم کھٹی سید و نیم کھٹی سردار
 نیم سیاہی و نیم کھٹی مالدار
 گوں بیکھ و آبتی، جوڑنی و اپار
 گوں ہمے ٹوکھ، کھٹی نروار
 کہ کلا نہیہ یہ کھار چھہ، دیئے قطار
 پنج و بر اثنائی شکھلیں دیدار
 داں آنسر، کھسار نویش پاندار
 گر طتھ فی عرضیں مالک ستار
 کھن سیمنا نہیہ کوہ بناں قطار
 بنت اشہ شاہی کیلناں بازار
 بور، چھو خ شہو آں زرنت آزار

شاعر، اللہ تعالیٰ، قدر تانی لقادیشو بڑی عبرتی اولتعر فی شعر گشتی۔
 بین جہل، شاعر وئی شعر، ہما نماز، پیر طھغ، بار واگشتی کہ نماز آخرت
 توسع ان، شاعر ظاہر کنت کہ قیامت، روش، سوار، نیکیں عملاں ہیج شے کار
 نہ دات، نیکیں عملانی شونکاری دین، عالماں شہ حاصل بیت۔

پیر طھغ جو اینس نماز و روزغانی
 وئی سامانیں دیی منزلانی
 ترغیں تر کر پی نیکی و بدانی
 ہمداد جاگہیں گپت و دریانی
 بنا بیری و بڑز، دریائیں

ہموداوارہ، چند، ستائیں
 گشت ادلیا علمانی پڑھیائیں
 دو دریم، پلصراط، آس، تائیں
 منافق ماں ہماں ہندا بغائیں
 یزید ماں دوزخ، سٹکوننائیں
 سخی، دست اچہ کلاں چھڑیائیں
 نبی، میر وادیم روشنائیں
 ہموداوارہ، نیکیں نگاہیں
 خدا پاک، گھٹہ گوں محمد، حرف
 ہماں روش کہ تھی او میں کھناں طرف
 اچہ چہاریں کچھ، سنگ کھنت صرف
 ہمودا، متی گیندی بی کھوڑ
 گزاں لیکھو اچہ لکھاں شہنت ڈور
 زمین پر قدرت، خاوندے کھیت جوش
 اچہ ہینداں بڈاں گردن و گوش
 خدا پاک، گھٹہ ہند گوں نبی،
 ہماں روشی ماں معراج، گلیا
 کھٹی سڑدار پہ او میں، وٹی،

جہلی را تغیب شعر، ہاشاعر حاکم، سڑدار، قاضی، میر و معتبر انہرینت و نصیحت
 کنت، گشت اد زوراخاں، وقت، حاکمان کر سیاہی و اڑہاں او طرفدار
 قاضیاں، فیصلاں حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم، دستور، کھیت، زراں

در شوتاں مگرث . غریبانی حق ء جنٹ وزوراخانر مدیت . گنواں شماہے
 بدیں کارانی دست و پھداشہ قیامت ء روش ء ان مانی بی اٹ . دوہی شاعر ء
 نارواکاراں وٹی شعر ء نہاپٹ ولعت کھٹہ .

گوشتوزوراخان شرع جو اننت حضرتی
 گنواں دہی منزلان بیٹ ورتی
 شماہہ ریائی کھٹ گھنتت زرہری
 ماں کتا بانی لکھتاں ملایاں صحیح
 مے بلوچانی گشتغیں حرفنت شاعری
 ہنچن ء شنٹ کہ داتغیں دیم ء پکری
 دوڑہ ء آس دی گول ہمانی ٹکری
 نارواکاراں آڑ تھوکر داراے کھٹہ
 نے وٹی دشکیش و نثارانی تک کھٹہ
 نے شتغیں و آتکغیں مرد و شاں کھٹہ
 نے وٹی دیم منزل ء راہ ء تک کھٹہ
 نے بیڈغ ء بستوشہ ماتن ء مات ء لکھ کھٹہ
 نے وٹی آریضیں پش ء حق ء شان کھٹہ
 دوڑہ ء بار بستوشہ سنگاں گراں کھٹہ
 گوں گہار ذاتکے یزید ناحق کھٹہ
 گوں ہمے کالاں آڑ تورب ء زہر کھٹہ
 آں دلورا گوں بدیں کاراں دمب کھٹہ
 روشن پنیم روش پہ جاہل ء آڑ تو سیاہیں شف کھٹہ

نیم آزمان نیلغین سزگاں حرف کھشہ
 بیکھ و آہتی ء جتو سرمان چھک کھشہ
 گشتغین ما کہ گہیں مژدرا ہا کشیں
 نار و اکاران سہری نروار لے کھشیں
 منی سفید گنن استرغ پمتکیں تیز کھشیں
 بیارڈ کھشیں پہ گوشانی بنی کندا گنغ کھشیں
 ساٹیں شیطان ء کھشار تیغ ء ایر کھشیں
 بس ٹوپ ء حاخی ماں سر ء ز تکوریش کھشیں

منسی شاعرنی خدائی زور او آہنی ء ناگہانی بلاآنی نازل کھنغ ، ۲ ، غریب
 بے وس و لاچارمی او آہنی ء ویل و ڈلھ ، ۳ ، منافقانی علامتاں بیان کھنت .
 ۴ ، سردار خراب خان ء بیچ میر عبد الرحمن آرنیک دعائی کھنت ۔

خدائی گھوڑ و نت قھاریں
 چرٹنت دختے انا واریں
 کھیاسد کھیاساریں
 نے دلی دوستار ویداریں
 خدا زوراخ دستاریں
 غریب ، بے وس و لاچاریں
 سہری گوں صوب پنتاریں
 پھدی گوں ڈردو آزاریں
 صبروحاں یا تہن اللہ
 جہاں ء پالغین کل ء

گشیت، پیچن کلام اللہ
 مسلمان کُل ماں تھئی جھل،
 کلور ان، ہماں مَلّا
 دل، دروہ، دف، اللہ
 لا الہ الا اللہ محمد رسول اللہ
 ہمود کہ میر عبد اللہ
 سخی و دہ غیس شہ کل،

یکھ وختے ما بچھی پور، یکھ کھوسخ، مزیں حیرات، کھشہ ہماں خیرات
 اعلان ایشت کہ اے خیرات خاص خدائی واسطائیں، ایسی، ہرامیر وغریب
 اور ہر قوم و ملک وارٹ کھنت یعنی خیرات عام، ہے وجہ بگٹی، جھکرانی، کھوسخ
 وغیرہ پچ ٹرنٹ، مغسی شاعر دی ہماں حیرات، ماں موجودت، یکھ مشہور
 جھنڈا نامی جھکرانی شاعر، مغسی، نام اشکھنٹ آں مغسی شاعر، گوں وت
 پہ شعرانی بحث و وڈ، پھولغ، مغسی ہماں وختی سردار میر و خان و وڈی وڈیرہ
 مراد خان بگٹی، کچاری، نشتی، آنا نروتی گفٹاراں اشکنا، نغ، جھنڈا شاعر
 دی آتکو ہماں چئی، نشتہ، آہنی، مغسی، گوں شاعری بحث شروع کھشہ ہماں
 وختی جھنڈا شاعر، سردار میر و خان، تکہ مسکت، مغسی، آہنی آر پہ ادب، سکھغ،
 دتی گالانی تہا نصیحت کھنت و گشیت۔

چپ، کھن لغور ہیساریں
 ہپت پُشت، شے سرداریں
 کہ پُشت، داتے ہاسکاریں
 بخت شہ حضور، گاریں

معنی شاعر آہنی آرگتہ کہ اول تھ ادب ء سکھ سردار آروٹی مُسکُ مئے
 گرہ امن گوں تھو بچت ء کھنان جھنڈا شاعر سردار سلام خان بچٹی ء سر ء یکھ
 عیب کھنوفین شعر گشتی معنی شاعر دی قومی ریس و جوش ء تھا آنکوائے شعر گشتی :

اول رب ء سمبھالاں

گھتہ قطار منی گالاں

مہاڈ ء بیت گوں سیالاں

بیالوٹری گُشنہ اُن

منی حرف و گالاں بے بہائیں

بہ برش اودا کہ جھنڈا ایں

جنر گالاں بندھا میں

کہ مخن عیب ء سلام خان ء

بلوچ ء کھنگہ سیں حاں ء

جہاں تائنتہ زرکاں ء

اڑنت جہلا داں رو جھان ء

بلوچ ء زحم جنی نام ء

میردرے خان کہ الل مست ء

وٹ ء بوتکو وٹ ء بستہ

پلنگا لندن ء کھشتہ

شداں ماں اوڑ ء کا کھشتہ

بہاں اوڑ ء کھدی شُشتہ

نی اول دوست محمد ساراں

جستی گوں کھ: سغاں نعرہ ء
 جڑیں مشکوں و مڑوار ء
 عالی بشتق ء جنت نعرہ ء
 شہیدی آنکہ ماں کار ء
 دوستو سوراہیں یار ء
 دوئے وار تھی ماں کی پار ء
 بڑتہ پور ء یہ الگار ء
 جستی جوہاں ماں شلوار ء
 تراٹکیں داں جمار ء

راوی ء جھنڈا رہاں شعر مناں نہ ڈستہ کہ آہنی ء سلام حان ء
 چھکا جستی . راوی ء گشتہ کہ شعر مناں گیرین .
 منسی شاعرین اے جہلی شعر ء تہا ہماں مڑدانی تعریف کھستی کہ اللہ تعالیٰ
 آنہانی حسن و ڈیل ، قد و بالاد گوں یکھ قدرتی اندازے ء جوڑ کھنڈن کہ
 آنہانی حسن و زیبائی دیشو شاعر دی فریفتہ بیٹہ :

سر ء آہو در فشاں آنکہ لعلان
 کھنت آہین منی عرضاں گوں گالاں
 کھنت سر سہا منی ڈیل ء نوز جیہر
 مناں تھی گندغ ء نوزی چڑنت لہر
 کہیواں دا بہ کھنت مہتاہیں سنجہر
 روغ و رپتار مثال ء مرگ ء کوتر
 پیافیں درشاک خوشبو گل ء عنبر
 رشنت لال پھیل پلنت سنگ مڑر

وت، جوڑ ٹورنگ، کھٹی شہر
 پری، دیش ماں مرگ بالا
 نگہی شاعر مغسی شاہ یاریں
 سر، پالوش پٹیں زر کناریں
 نواں کیس، کھنٹ دروغیں جہانی
 کھنٹ پتار خدائی فریشتغانی
 ہوا ڈاری وڈا آدماںی
 سمین و بیگیہ سبزیں جڑانی

مغسی شاعر، پھونزار سیاہیں ناس داشت۔ بکھ روش، آہنی ناس
 جہنغنت آل ستردار محراب خان، گہشتہ عرض کھٹی ستردار صاحب منی
 ناس جہنغنت گون بسو نیستن مہربانی کھن مناں پیسوے دے تاکہ من پروش
 ناس، گراں۔ ستردار محراب خان ہماں وختی ریشا نہ سیاہیں رنگ ایر کھنٹ
 آہنی، شاعر عرض گوش نداشتی۔ شاعر، جھٹے چپ کھنٹہ پر ستردار صاحب
 آہنی آریچ جواب نہ داتی شاعر، ستردار، سر، کال گشتغنت۔

ندرغ، نری، نومی منزل دیر ہے
 موسماں واز گہر دختت مد کھنٹ پیر ہے
 دو بردار نالی دہی گہر دیش و نئے
 نی براتھ ریشانی کھلا کیسان، جن

ستردار محراب خان، کھنڈ ٹومر ہیٹہ آگشتی شاعر، بر بکھال، ہٹ
 شہ ناس، گہر دے۔ مر ہیٹہ شاعر بر تو ناس گیتو داتی۔
 مری قوم، ہٹ کرے، پجوری گشتت بکھ وختے، پجوری، سہ چہار لون

دتی قوم ء شہ زہر گیتو لڈ تو علاقہ دیرہ بھٹی ء وڈیرہ مراد خان نوشانی بھٹی ء
 گزشتہ نڈت مراد آرگشتیش ماتھھی ہمسائی ننڈون۔ وڈیرہ مراد ء آنا نڈر جواب
 دائو گشتی کہ من شمار داشت نہ خان شما گزرا ہیجو ابرو ہٹ۔ آں آتکو مغسی راہجو ہے
 ٹکر ء ہمسایہ ء بیٹنڈ۔ ہماں ٹکر ء شہ کہور خان نامی کیس یکھ مڑد ء آں
 مے رودشاں سندھ ء پلو اسہ نوخی آتکغٹ آہنی ء مہلج ء آہنی آرا طرہی نو
 گشتی مردشی مناں سچی کھٹغین گوژدہ بیار ورائیں۔ کہور ء وئی مہلج آرگشتہ گزمن
 زرنیتین مال اداپالی ء دستیں من گوژدہ ء آشکو بیاراں! آہنی ء مہلج ء باکل
 ضد و آڑی کھٹی کہ مردشی ہر ڈول ء کھن مناں مطلب گوژدہ بیار دئے۔

آخر کار کہور خان لاچار بیٹوشتو ہماں ہمسایہ ء چوریانی یکھ گرسی میں بڑد
 روزد ء نوکھستی سچی کھٹو آرٹھو وئی دست آردائی۔ بڑد اڑہاں سمہالتہ مریاں را
 راہجو انردانہہ داتہ نڈٹھ بڑظاہر بیٹہ کہ آں کہور خان ء کھشتو وئی دوست آر
 درائینتہ۔ مغسی شاعر ء کہور ء چھکالے شعر جتہ :

تھیلٹہ چوری نصیوا مری ء شانسر ء
 آتکہ ویلوہاں گراناپہ دوراج ء نیامغ ء
 کھیٹ گزہ میریں مراد ء نوت کانڑیں ہتر ء
 من تھرا اید اندازاں برو گزراہجو
 لڈٹی کبی ء پٹتہ رونلانی ء دف ء
 بانگہ کھیٹ کہور خان شہ سندھ ء پلدا
 کہ داتہ مہلج ء اڑی ء بیار وگوژدہ مناں
 پیسو گنڈھ نہ لبھی مال ء پالی ء ندا
 چھکتی گرسی بھٹاری اڑ گرسی میں بڑکل ء

کرسی بھٹاری بورا نا جانان ۽ ٻیلھ پھ چہ پاری ۽ کھف ۽
 لشکر میں دچی ماں ہماں ٹھیرے سر ۽
 دت پھماں نہ دیتو گتغاں میر حسن ۽
 شلوار شہ جبل ۽ خراوت بیڈ ۽ بنداشہ مینا
 یہ تھوارے کھی دی بیشہ ماں ہماں ٹھیرے سر ۽
 زیر ۽ چھماں چھپرینا دریم کھتیش نو سنندھ پھری
 گند ۽ کہ شیدے نویش اٹکل ۽ ڈسان ۽ کھی
 زیر ۽ سرنا و ٹھکوراں بگوا و ڈاں سنگنی
 گند کہ شیدے نویش اٹکل ۽ ڈسان ۽ کھی
 نہ لڈتیں لارغ ۽ شہ دہا ذ ۽ لیٹریے زرنیں گڑی
 تھ ہٹ کھتیش ماں مرو اتور شین ۽ ترکڑی
 گند کہ شیدے نویش اٹکل ۽ ڈسان ۽ کھی
 تھ میر ۽ ماڑی ۽ پھلو دے کہ زمب جوانی ۽ ڈھی

یکھ ریش ۽ منسی شاعر ارشکار ۽ شونق بیشہ آہنی ۽ شتو ستر دار محراب خان
 آرگشتی سائیں مناں مردھی شکار ۽ شونق بیشہ یکھ جو ایں تو پک ۽ مناں لے
 پروا لے شعر ۽ گوشدار :

نام مناں یاتن اولیانی
 شاہ مژدان دمر تضحی یانی
 بیر مئے سہوری یس کلا یانی
 ستر دار محراب خان نوابانی
 مالک ۽ بشکاشہ تھرا جوانی

تھنگو میں سڑدارِ بیشہ دریشکانی
 تیغ و محراب خان او مراہانی
 تھئی سانسرء سکھیا باشاں زرکانی
 تھئی مرؤ پھربیات سوادھانی
 سورہیں گہنور خان کللمانی
 بیلوی دنگء جور جو ابانی

ہردی سبزین لوغ سلام حانی
 تھرا مالکء نیک دعائیں امامانی
 عرضء گوں سڑدارء قویہینا
 شاعرء وہم بیشہ شکارانی
 دے منال لاری حراسانی
 رہشت و نام کھوشنت مڑدانی
 چھیدغ و چھریں کوہ شہیدانی

شاعرء سڑدارء شہ توپن گیتو دتی شکارء مطلب پھیلو گھئی .

بین شاعر دتی خیالاں بدل کھنت او دنیائیء ترک کھنغ، ملک تہا اسلامی
 قانونء لوٹھغ، او آخرتء فکر، جنتء خورانی عشقء خواہش مندیء دتی دل
 خیالانی تہا ظاہر کھنت و گشیت :

چھو منال گشتہ سچو میں یارء
 بل غریبانی تات و پچارء
 کھن خدائی و ربء و صپتارء
 آنکہ ماں دینء دوستنٹ رب آر

جنتی باغان، گرنت بہرے
 نی ہاں روش، کرٹ دگار بیارے
 سنگتی بوں گوں دل، دل زوارے
 حج روش، ماں کر بل، شہرے
 بی امامانی ہیکل و نعرہ
 ملک مسلمانی بی داں چودھارے
 یہ صرف، بندوں جنگ، بازارے
 ٹکڑے سانڈی دٹوں یزیدارے
 کافرے بورینوں مثل چھارے
 پاک شہید بوں دشت میدان
 یہ امام، قاسم، خون
 حور کھائی نینٹ گوں تھنگویں سہناں
 ڈیل، سہجنت و جان، سینگھاراں
 اچہ ہزار دیسیں قیماں باراں
 آں دی پرغازیاں طلب داراں
 پر سخیان و صحوے ڈاتا نراں
 یار ہماں سچویں دل، یاراں
 نو ذپرینکیں نیتاں گواراں

شاعر اے کوڑی میں دنیائی، بار و باز سوچ و فکر کھٹھہ ادا نہی اے
 کوڑی، تہا اللہ تعالیٰ، قدر تانی رنگیں رنگ لقا دیشو ماں دل، تہا فیصلہ گھٹی
 کہ اللہ پاک اے دنیائی چھیاریں گنڈاں ہمقدر پرانہ، جھل و بد تیز نڈا

بہار کھٹی کر ایشی ہو پچ مخلوق، آنسر کھٹے نخت

ہر کس، اے دنیائی، تہا پر دتی مطلب، زور و س، میری تھتھ۔ پیراں موہین،
 جہاں تہا دو لوخیں کوڑی، کھٹس آردست نہ داتہ۔ بادشاہانی بادشاہی پھلتو بر بادو
 تہا کھٹغنتی دولت مندیں مرد پخیر و پنڈوخ کھٹواستغنتی۔ بہر حال کوڑی گوں دنیائی نہیں
 بہت دزیوراں ادوتی دل گریں ہار و سینگھار لوڑو ملغاں گوں روغیں اگ، پے دیم
 دھکان، اے کوڑی، گہرائی، ہمتدر بے سرو پا دیں کہ سائنسدان دی ایشی آرد
 آنسر کھٹغ، اے بے وس بیغنت۔

گال: کوڑی، بندریں شہر

پہ جو فوانی ڈس،

حیلہ کھٹیں داں وس،

گوں آنسر نویش کس،

منسی، شعرا

مالک، کار نے مناں اغرار

نیم کھٹی ٹیھ و نیم کھٹی بھوتار

نیم کھٹی حان و نیم کھٹی چو بدار

نیم سپاہی و نیم کھٹی مالدار

نیم کھٹی سید و نیم کھٹی سردار

گوں یک و آپتی، جوڑنی و اپار

گوں ہے یہ ٹو کھے کھٹی زوار

کلا نہ یہ کھاڑ چھ، اے دئے قطار

پنج و بر اشانی شکھلیں دیدار

داں آنسرا کھتا نویت پاندار
 گرتھ نی عرضیں مالکین ستار
 لکن سمینا پہ کوہ بنان قطار
 بنت اچہ شاہی کیلغاں بازار
 بوہ چھو خوشبو آں زرنٹ آزار

مغنی بہ شعر ۲

پڑھع جوانیں نماز و روز عانی
 وئی ساماںیں دی منزلانی
 ترغین تر کرٹی نیک و بدانی
 ہودا جاگیں گیتو دیانی
 بنا بیڑی و بڑزء دریا میں
 ہودا واڑہ ء جندء ستائیں
 گشت اولیا علمانی پڑھائیں
 رہ زہنی جہان ء کل ء راہیں
 دودیم ء پُلصراط ء آس تائیں
 منافق ماں ہماں ہنرا بنا میں
 یزید ماں دوزخ ء ستکونفا ہیں
 سخی ء دست شہ کلاں چھڑیا میں
 نبی ء میٹر وادیم روشنائیں
 ہودا واڑہ ء نیکیں نگاہیں

خدا پاک ء کھٹے گوں ہمد ء حرف
 ہماں روش ہ کہ تھی او میں کھناں طرف
 اچہ چہساریں کچھ ء سنگ کھنت صرف
 ہمودا امتی گیزی بی کھوڑ
 گڈاں لیکھوا چہ لکھانشہ بنت ڈوڑ
 دوگرز ء کھیت و کھوشی قیامت ء روش
 زمین پر قدرت ء خاوندے کھیت جوش
 اچہ ہینداں بڈاں گردن و گوش
 خدا پاک ء کھٹے ہمد گوں نبی ء
 ہماں روشی ماں معراج ہ گلیا
 کہ ملاقات بینتنت دوپہ روٹی
 کھٹی کردار پہ او میں ء وٹی ء

مغنی شعر ۳

گوشتوزوراخاں شرع جواننت حضرتی
 گنواں دیخی منزلاں بیت وزتی
 شمایہ ریائی کھٹ و گپنت زرہری
 ماں کتابانی لکھناں ملایاں صحیح
 مے بلوچانی گشتیں حرفت شاعری
 ہنچن ء شنٹ کہ دالتیں دیم پکری
 دوزہ ء آس دی گوں ہمایں ٹگری
 نار واکاراں آرٹھو کر دارے کھٹے

نے وہی دُشکیش و نشارانی تک کھٹہ
 زے سُتلیں و آتکغیں مڑدے شان کھٹہ
 نے وہی دیہی منزل ۽ راہ ۽ تک کھٹہ
 نے بیڈغ ۽ بستہ شہتی ماتن ۽ ما ۽ کد کھٹہ
 نے وہی آریغیں پٹ ۽ حق ۽ شان کھٹہ
 دوڑہ بارشہ بستہ سنگاں گراں کھٹہ
 گوں گوار ذاتکہ یذید ۽ ناحی کھٹہ
 گوں ہے گالاں آڑتھو رب ۽ زہر کھٹہ
 آں دلورا گوں بدیں کاراں دمب کھٹہ
 روش ٹیم روش پہ جاہل ۽ آڑتھو سیاہیں شف کھٹہ
 گشتیں ماکہ کہیں مڑداں ہا کھٹیں
 منی سفید گنیں استرخ تیتکیں تیز کھٹیں
 بیارٹیں پہ گوشانی بنی کڈا گینگ کھٹیں
 سائنتیں شیطان ۽ کھشار تیغ ۽ ایر کھٹیں
 بس ٹوپ ۽ حاجی ماں سر ۽ رتکوریں کھٹیں

منسی شعر ۴

خدائی گھوڑ و نٹ قہریں
 چڑنت وخت ۽ اناواریں
 کھیاسد ۽ کھیاساریں
 خدازدراخ دستاریں
 سری گوں صوب سپتاریں

پھدی گوں درد و آزاریں
 غریب بے دست و لاپھاریں
 صبرِ ہاں یا ابنُ اللہ
 جہانِ پالغین کُلِّ ء
 گشیت، پنچن کلام اللہ
 مسلمان کُلِّ ماں تھی جھل ء
 کلورانان ہماں ملّا
 دل ء دروہ دف ء اللہ
 لا الہ الا اللہ محمد رسول اللہ
 ہمردا کہ میر عبد اللہ
 سخی و رّہ غین شہ کُلِّ ء

گال ۲

چپ ء کھن لغور ہساریں
 ہپتھ پُشت ء شے ستر داریں
 کہ پُشت ء دلّے ہاسکاریں
 بخت شہ حضور ء گاریں

مفسی ء شعر ۵

اول رب ء سمہالاں
 کھتہ قطار منی گالاں
 مہاڈ ء بیت گوں سیالاں
 بیالوڑی گُشدائیں

منی حرف و نکالاں بے بہائیں
 برش اور اکہ جھنڈائیں
 جنو نکالاں بندہائیں
 کہ مخن عیب ء سلام خان ء
 بلوچ ء تھنڈگیں خان ء
 جہاں تائینتہ زرکان ء
 اڑنت جہلادان روجھان ء
 بلوچ ء زحم جنی نام ء
 میردرے خان الل مست ء

وٹ ء بوتکوٹ ء بے بے
 پلنگالذرن ء کھشتہ
 شداں ماں اور کا کھشتہ
 ہماں ادر ء کھدی ششتہ
 فی ادل دوست محمد ساراں
 جٹی گوں کھوسغاں نعرہ ء
 جڑیں مشکول مروار
 علی بشق ء جنت نعرہ ء
 شہیدی آتکہ ماں کار ء
 دوستو سورہیں یار ء
 سسے وار تھی ماں کیپار ء

بڑھ بڑھ پیر الکار
جستی جو ہاں ماں مشکوار
تراٹکیں داں جمار

مغسی شعر ۶

سر آہو درفشاں آنکہ لعل
کھنت آہن منی عرضاں گوں گالا
کھنت سر سامنی ڈیل آؤذ جیہر
مناں گندغ آؤذی چٹنت لہر
کہیواں دا بہ کھنت ہتاہیں ہنجر
روغ و رپتار مثال ہ مرگ ہ کیوتر
پیانیں در شک خوشبو گل ہ عنبر
رشدت لال پھل پلنت سنگ مرمر
وت ہ جوڑ تورنگ ہ کھتی شتر
پری ہ دیش ماں مرگ ہ بالا
کشتی شاعر مغسی شاہ یاریں
سر پالوش پٹیں زر کناریں
نواں کیس آ کھنت دروغیں جہانی
کھنوں پیتار خدائی فرشتغانی
ہراڈاری وڈاڈا آدمانی
سمیں و سگ سبزیں جڑانی

گال :

نندغ نزی ء نزی منزل دیر ہے
 موسماں وازگردد ء نختت مد کھنے پیر ہے
 دو برء ورنائی وہی گردیش نئے
 نی براتھ ریشانی تھلا کیسان ء جن ۶

معنی شعر

تھیلتہ چوری نصیوا امری ء شانسرء
 آتکہ دیلوہاں گران ء پہ دوراج ء نیامغ ء
 کھیت گرمیریں مراد ء نوٹ کانہیں مہترء
 مس ترا ایدانداراں بروگر ء راپہجو
 لدٹو کبی ء پشت ء رونلانی دف ء
 بانگے کھیت کھورخان شہ سندھ ء پلوا
 داتہ مہلیخ ء اڑی ء بیار وگوردد ء دے مناں
 پیسو گندھ نہ لہمی ماں ء پالی اوندا
 چھکتی گری بھٹاری اچہ گری ویں بزگل ء
 گری بھٹاری بوراٹاں جناں ء یکھ پہ چہاری کھف ء
 لشکارمیل وچی ماہماں ٹھیرے سرء
 وٹ پہ چہماں نہ دینو گشتغاں میر حسن ء
 شلوار شہ جھل ء خراوٹ بیڈ ء بنداز بنا
 تہ تھوار ء تھی دی بیٹہ ماں ہماں ٹھیرے سرء
 زیر ء پھجال چھیریناں دیم کھتے نو سندھڑی

رگند کہ شیدہؔ نوبیث اٹکلؔ ۽ ڈسان ۽ تھی
 زیر سُرنا ٹکوراں بگواو ڈاں سنگتی

تھ لڈتیں لانغ ۽ شہ دھاڈ ۽ لیٹروے ساز تیں گڑھی
 رگند کہ شیدہؔ نوبیث اٹکلؔ ۽ ڈسان ۽ تھی
 تھ میر ۽ ماڑی ۽ پھلو دے زمب ۽ جوانی ۽ ڈھی

معنی شعر ۸

نام مناں یا تن اولیانی
 شاہ مژدان و مرتضیٰ یانی
 پیر مئے سوری میں کلا یانی
 سردار حراب خان نوابانی
 مالک ۽ بشقا شہ تھرا جوانی
 تھئی سانسر ۽ سکھیا باٹاں زرکانی
 تھئی مر و پھر بیاسوا دھانی
 سورہیں گہنور خان کلانی
 بیلوی دنگ ۽ جور جو ابانی
 ہردمی سبزیں لوغ سلام حانی
 تھرا مالک ۽ نیک دعائیں امامانی
 عرض گو سردار ۽ قومی ہینا
 شاعر ۽ دہم بیتہ شکارانی
 دے مناں لاری خراسانی

دہشت و نام کھوشتاں مڑدانی
چھیند غ چھتریں کوہ شہدانی

گال :

کھٹی پید اعلیٰ حیدر
کھڑیاں کھڑائی خیبر
جنود بر کھٹی کافر
جمیٹہ لکھے کافر
دریا لانگھو کھٹی ابھیر
بلوچ مہتر و افسر
کہ امام بخش بیٹی سر بہ
دنی لاف کھٹی کچھر
بلوچی گار کھٹی ہر گر

معنی شعر ۹

چھو مناں گشتہ سجوس یار
بل غریوانی تات و پکار
کھن خدائی و رب و صپتار
آنکہ ماں دین و دوستن رب آراء
جنتی باغاں و گرنٹ بہر
نی ہماں روش و کڑ دگار بیار
سنگتی بوں گوں دل دل و زوار
حج و روش و ماں کر بل و شہر

بی امانانی، ہیکل و نعرہ
 ملکِ مسلمانی بی داں چو دھارہ
 یہ صرف، بندوں جنگِ بازارہ
 ٹکڑے سانڈی دلوں یزیدارہ
 کافرہ، بھورینو مثل جھارہ
 پاک شہید بوں دشت، میدانہ
 پر امام، قاسم، خونہ
 حور کھاینت گوں تھنگویں سہناں
 ذیل، سہجنت و جان، سینگھاراں
 اچھ ہزار و لیس قیمتاں باراں
 آندے پر غازیاں طلب داراں
 پر سنجیاں و صحوے ڈاناراں
 یار ہماں سچویں دل، یاراں
 نوڈ پر نیکیں نیت، گوراں

گال :

گوڑی، بندریں شہر
 پر جو فانی ڈس،
 حیلہ کھٹیں

لے گال مغسی، مناں مضمون، پھیلو تیغ، شہ پھدا دست
 کھپتغٹ :

گال :

مسلمانان ماں شہراں کشتغاں ہٹ
 بلوچ، زال، بکھال، کشتغانت مکتھ
 بڑ تھی ناموس ایمان، کشتی گھٹ
 پھلتی زخم دست، داٹغاں لکھ

لعل جان غازی

تاریخ و واقعہ مشہور معلوم بیٹہ کہ ہر قوم، وطن، دین و مذہب، غیرت و ایمان، یہ وقت اور وقت اولادانی خون بہا، نیتنٹنٹ۔ ہر قوم، تہا و قی مذہب، حیا، برابر، شہید، غازی، بہادر بیتو گتتنتنٹ ہے۔ لعل جان مری دی دنیا، بہادراں، غازیوں، شہیدوں شہیدوں شہیدوں شہیدوں گتتنتنٹ۔ لعل جان شہید مہندانی مری، آٹ۔ آں علاقہ مری سینجا نر و کولہو، نشتت ہے روشاں ڈیہہ کل انگریزاں گتتنتنٹ۔ لعل جان غازی، انگریزانی غلامی اور قی ملک و وطن قوم، آزادی، شہیدوں قبول کھٹہ زخم، ہتھیار زڑتھو انگریزانی مقابلہ پہ درگپتہ۔ لعل جان، پش، آہنی آرمین کھٹہ کہ تھہ گوں انگریزوں لشکر آڑد، لیکھ مری چھہ جنگ، دانتہ کھنے!

من تھرا نیلان۔ لعل جان غازی، وقت پش آر گوں صبر و تحمل، لے ڈول، گشتی کہ ”ابا تھہ منی بے غیرتی اور قوم، بادی، دش، تہ من سری، سر کھناں ولوغ، نندان، لعل جان، پش، وقت پنج، بے غیرت مندی و بہادری، ٹوکھ اش کھتو، جگر، ٹکرا، موکل، دانی، ہے روشاں ہرنائی لین، ریل گاڑی، نوخ نوحاں چالو آٹ۔ لعل جان، حال بیٹہ کہ بسر کھچ، شیر، تیز، تھانڈا، اگر پانگ، آڑد، آتکو اور تاکی، لعل جان غازی کو ہلو شہ و ٹی نیلی، ماد، زوار بیتو سہ غازی دی دوہمی استنت۔ لعل جان ہماں غازیانر گشتہ کہ شادی نیلی، مادناں زوار بیٹ منی رنداں بیار، من روغائے ٹوکھ کھتو لعل جان دیم پرار،

ردانہ بیشہ . بہر کچھ ، شیر ، تنور ، تھانور و آتکوپلنگ ، اُرد آر مارنگہ :

سردسٹ ، مرداں لعل حان ، گرانا

ینلی گوں سخاں داباں کھنان ،

گنڈھی ماں دست ، زراں مڑھان ،

گاٹی ، وڈ ، گوں اُرداں مرانا

زور ، نبی ، زحماں جنان ،

اُرد کافر ، عیس ، پتا بھران ،

لعل حان شہید اگوں حوراں رانا

لعل حان ، اللہ اکبر کھنڈا ، لے سر ، کھپتو زحماں جنان ، شتو اُرد ، شانس

در کھپتہ . دو ہی سر ، شہ ماں داتو زحماں جنان ، پلنگ ، لشکر اُرد کھناں ، شتو

سوچی پلو لشکر یغ ، در کھپتہ . انگریز ، لشکر ، لعل حان آرتیر باز جغتت پر چھٹے ، داں

آہنی آرتیر نہ بہتغنت . لعل حان ہکلاں دیان ، وزحماں جنان ، پلنگ ، اُرد ،

شہ باز کھنڈا چھٹی کھنتی . اُرد ، نیٹھ پر شتو ، انگریز ، گڑ کھتیش . ہر وختیکہ لعل حان ،

چھم گڑ ، فوج ، افسر انگریز ، چھکا کھپتغنت . آہنی ، مزار ، ڈول ، ہکل داتو جرنیل

چھکا جلیو کھنڈا . جرنیل ، گڑ کھنڈا تنور ، تھانور ، کوٹھی اندر ، بہت . لعل حان غازی

دی دنی ماں ، شہ ایر کھپتو . آہنی ، رند ، رومباں ، شتو کوٹھی ، بہت ، گورا اُرد

جٹی کوٹھی ، اندر ، یکھہ سلیر ، تھنور ، آٹ . انگریز ، ہماں تھنور اٹ داتہ لعل حان

زحم تھنور آمان آتکہ . غازی شتہ زحماں جنان ، گورا شتہ دنی جان ، پچا ینان تھنور

اٹ جنان ، ہر چھی زحم کہ لعل حان ، انگریز آرت جغتت . کل ماں تھنور آمان آتکھنڈ

لکھوی تھنور آرتہ یانور دہ زحم ماہن . گورا پستول ، کھش ، کوشش باز کھنڈا پر غازی

آہنی آرت پستول ، کھش ، دارنہ دانی . آخری زحم گورا آمان آتکہ گورا دی نیٹھ

گھنٹہ لعل جان غازی آر پستول جشی تیر لعل حال آر مان آنکہ لعل جان کھیپتو شہید پیشہ
گورادی زخم ۽ دھکے گوں مٹھتھہ .

منی پت ۽ گشتہ کہ ہماں زخم ۽ دھکے نشان دیر اداں تھنبو آر کھجٹی گشتہ .
لعل جان شہید ۽ قبر ۽ باروا من دور وایت اُٹکھٹگنٹ کہ لعل جان شہید
لاش کو ہلو بڑ تیش . دوہمی روایت تیش کہ آن ہمیں اتنور ۽ تھانڑ وے وٹ ۽
کھور ۽ کچھ ۽ ماں ہندے ۽ دفنن .

دڈیرہ محمد علی لانگھانی مناں گشتہ کہ دڈیرہ محمود خان شف ۽ وپتو صحوا آہنی ۽
مناں گشتہ لعل جان شہید دوشی منی و اب ۽ آتکہ اوگشتی کہ منی تیر ۽ فی آنٹ لٹھنیں
تھہ منی لاش ۽ کھش بر بڑ زین ٹھیرے سر ۽ قبر کھن . پر دڈیرہ محمود خان ۽ شہیدے
قبر نہ پھولتہ . آہنی ۽ ہنچن ۽ ہو رگیں قبر ۽ لین ۽ وٹ جوڑ تو اشتی . اگر سرمایہ داریں
مڑد مومن ۽ ہمت گھتیں لعل جان شہید قبر پھولتیں لاش کھتیں بڑ زے
ہندے ۽ ایر کھنایتیں باز جوان اث .

نودین

دنیا، اندر، ہر انسان یک ہنر و کار سے دار بیت، کس، مادن،
 زواریں۔ کس، شکاری، کس، شاہریں، کس، سازگر، کس، سانسدین
 کس، علم، واژہ، بہر حال ہر شخص دنیا، تھا جہاں ہنر و قابل، دار بیت۔
 نودین رند دی بیکھ چوٹی شکاری اور نشان چٹیں مڑدے بیٹو گتے۔ ایشی
 شہ سو آں دل، دی سکھ بہادریں اور شاہریں مڑدے آٹ۔ نودین، سکھ
 مڑدی و بہادری اور نشان چٹ شکاری اے ہو، شہ ظاہر بیت کہ آہنی
 عادتت کہ آں ہر صحوانی کھڑو بیت وٹی زال آرگشتی کہ کھتہ بر و فلاں ہندا اوشت
 او بول، وٹی پونہ، شہ بڑ زکھن دار۔ آہنی، زال، بول گوں وٹی دست بڑ
 کھت دستتی نودین، بگج کمان جٹ۔ تھیر پہ بول، نیامی ٹھنگ، گوازینتی۔
 ہے نودین، کمال آٹ کہ نہ آہنی، دل، چھنڈت نہ آہنی، دست لڑ، شہ
 کہ کمان آر نشان و نمبردی نیست، ان۔ نودین، کوڑی صرف شکار وسیلہ آٹ۔
 آن دٹی شکار وسیلہ پانی حال، وٹی شعر، تھا چوش کھنت:

دیگر، زردیں تران گوں بیلا بستغاں
 تران، گوں بیلاں گوں سلاتی میں برادران
 صحری بانگا ہے بستنت ما چندریں ہتھیار
 کھاڑچھ دکھاٹھار سوڑھی یہ ڈکیں سفار
 چہر، چہرینتو کھونف، پھرینتیں نگار

روش ۽ ٹک پیش ۽ ماما ہلانی جیذ گیتغاں
 ماہلانی جیذ گیتتہ ماگورانی چھراغ
 فی ماہلو بیایننت من چھا برانی مات اش کھناں
 بڑ بیایننت من زرہ برمی روہاں ایہہ بران
 گڈ بیان جنگ ماں سیاہ جینغ ۽ سرین
 بیچ نیا تلو کھا تنکشاں رتج ماہلو
 من زان وکونڈ بیٹو ماہلانرا تھیر ۽ جٹوں
 حمل ۽ ڈونگی ادہ ۽ او نودین رز کھٹے
 رز کھٹو حمل تھیر داں جاہ ۽ سر کھٹوں
 مھیر ہورین تنگ ۽ او پوراں بستغنت
 تنگ او پوراں تیل ۽ باری لیرواں
 اڑوٹی سرینا ماسندھی لال کھاڑ پھے دُردہنہ
 ماہل ۽ تغریں گریج شہ گھہ بڑ ۽ تیں
 آں جلو خیں سچی ماں بیداں پکھغاں
 وار تغنت گوں سر نہ پاریزیں سنگناں
 گیشتر ۽ وار تو کم تر پہ دوستان ز رتغاں
 پکھغیں سچی پہ دلی دوستان بڑ تنٹ
 آسکلو گرینت حدائی نام ۽ گراں
 ہر گراں آف ۽ کھڈ ۽ نودین ۽ ماسرین
 کہ ناگمانی ۽ مئے گوندھی کپنان ۽ دزیش

ہے روشی نودین حمل رندا دگوں وٹی دوہی سنگناں شکار ۽ شہتہ آہناں ماہالی

شہ آف، سر، کھڈ بستی پر ہاں روشنی دوہی ماں بیچ نہ آتے نہ صرف آسکھوں
 نودین، آسکے نہ تیرے جتہ پر بروخت، آسکے گڈ کھٹہ یعنی تپ نہ کھپتہ تین تپ
 کھڈ کھٹہ کہ نودین افسوس کہ مروشی چھرنگ، ناز کھٹہ، نودین، جابا، تہ تہ
 ماں مچن تیرا ستیں آسکے، ماں لاف، ماں کھنی یا مکھنی،

ایشاں ماں آچھم دشتہ آسکے کھڈ کھڈان، آخر کار، شتو دیہ کچھ ہندے کھپتہ
 نودین، ماں بھٹو آسکے حدال کھٹہ چوکہ نودین، وٹی بے ماں، شعر تہاوش بین کھنی،
 نودین، ماں روش پر روشی، ماں ڈرا حسینا، ڈول، ماں روٹ، ماں غریبان، کچھ
 روش، نودین، ووسی، وٹی جنکھا شہ پھول کھٹہ کہ تھرا چھوڑن کھو روش پر روشی،
 روٹ، ماں غریبان، ماں "ماں حال، دے، ماں آہنی وٹی ماں، حال داٹہ کہ منی مرد
 مردش تھیر، جنتھ منی بول، کھنگا شہ گواڑینی، بے حایس روش، نودین، ہے
 تھیرن، ماں کھنے من وٹی مرد، دست پھرا کچھ روش، ضرور، مران،

نودین، ووسی، دسر، کہ آہنی آگ شیش کہ تھہ جمیرنگ، ماں مئے جنکھاں گوں مچن،
 اگر تھی ہے حایس تے مئے جنکھا علاق دے، نودین، وٹی ووسی دسر، کھٹہ کہ شہ،
 علاق، وشت من شہ جنکھا، طلاق داٹہ برتھی، آہناں وٹی جنکھ نودین، پھرا، منور
 دوہی مردے، ماں گوں سانگ داتیش، نکاح، شف، ماں رنداں وٹی رواج،
 ڈول، آٹھو ڈھری ادا، نیتیش، شف، نکاح وانی، بیٹہ، ماں آٹھو ڈھری
 ماں مرد آرداتیش، زال، وطر وٹی مجتہ، ماں طر، نوزیح، بیٹنٹ، زال، مرد،
 مجالس جزیغ، کہ ناغانی، ڈھری، پناں کھر کا کھٹہ ڈھری کھر غانی ادا، نیتیش،
 سیر، واڑہ پاداں پاد شفا دی، سر، ستر دری، زال، ماں ڈھری، تہا، شتہ
 وٹ گڈ کھٹو در، در کھپتہ، زال، دیتہ اے مرد کھر غانی پناں کھر کا شہ گڈ
 کھنیں، بانگہ، ماں لے چھو ڈول، ماں سر، حفاظت، کھٹہ کھٹہ، زال،

دھری، پھر او سدھائی گروٹی مات وپٹ، شتہ، اوگشی کہ مرد کہ اسجن
 نوڈین نیس، اے لغور، من مرد سٹنن، نوڈین مرد، شتہ طلاق گیتی، آہنی، اوتی
 اولی مرد نوڈین مرت کھنودو بارہ سیر کھشی، آہنی، مات وپٹ کہ منی جنکھ
 گروہی دو بارہ نوڈین، سیر کھنٹ، نوڈین، گزراں شکاراٹ، آہنی، پھوٹن
 گوں رٹی بیل و امبلاں صحراناہالی، شکار، ڈرائی کھشہ، پرہماں روشی نوڈین
 دسی، بد دعا قبول بیغیت، او نوڈین، زند آخری روشنت، ہماں روشی،
 بہ شمتیں نوڈین، سنگت شکار، ڈرائی، نیا لغنت او آن ایو کاشکار، رائی بیشہ
 نوڈین، بجلیس، بدزدانیں، گند، اخلاقیس دسی، بد دعا کھنودو گشتہ کہ او نوڈین
 خراکھنارٹ گوں تو مردوشی مزار، ڈھ، در، کھتھ زیندغ و ڈراہی، گزراٹ شتہ
 ہاے بارڈاے گال مشہورانت۔

گال : ناگمانی، ار جلیس دسی ڈونگتہ

گوں کھنودو نوڈین عرشوی شیر، ڈوھ، در،

باسکہ بوریناٹ کمان شتہ جیغ، سداٹ

نوڈین، اوتی بزیں دسی، بد دعائی، اشگتہ پر آہنی، صبر کھنودو، پچ ہو رنہ کھشہ
 نوڈین، پچھے ہو ر کھشیں کہ آہنی، ہمے شکار، آخری روشاٹ، نوڈین، ہتھیار
 زٹ کھو دتی شکار، جیڈاں دیم کھشی، آں شکار، جیڈاں چھراں، پر آہنی آرہماں
 روشی شکار، جیڈو ڈرانڈ لغنت، آں آتکو یکھ مزیں کوہ، سر، در کھپتہ، ناگمانی
 مزار، در کھپتو نوڈین، گوں دیم پہ دیم بیشہ، ہٹل، شیر، ہٹل، نوڈین، نوڈین
 گوں کمان، بے باری، مزار آر بٹ لغنت، تھیر جنان، تھیر کل مزار آر شتنت
 مان آن، پر مزار، ہمے تھیر کل ماں جان، ادا شتو آتکو نوڈین، گوں بکھاں کھپتہ
 نوڈین، مزار موڑ، تو پھناڈو باسکاشہ بورینتہ، مزار دی کھپتو تھیرانی ٹھپاں

مردن مڑتہ . نودین مردمان دیشور زرتھو لوغ ء آڑ کتہ . دوستیں مردم آہنی ء
 پھولا آتکغذت . آہناں نودین ء شہ پھول کھتہ کہ مزار گوں تھو کھتارنگ ء مڑتہ .
 آہنی ء گتہ کہ روش منی پھیلد شنت پر بد دعائی منی وستی قبول بیثہ . نودین وٹی مزار
 مڑائی ء حال چھوش شعر ء تہا بیان کھنت :

دیفر زرتھیں تران ء گوں بیلا بستغاں
 تران ء گوں بیلا گوں سللاقی میں برادران
 صحوی بانگا ہے بستغاں جندریں ہتھیار
 فی کہ شہ حلقاں کھست و دیم ء ترشتان
 ماں منی گوشاں جھلکتہ مہلج ء کھوار

چہر ء چھرینتوں چہر مناں چار ان نہ دا
 چہر چھرینتہ کھونف ء پھرینتوں نگار
 جیذاں چھران ء جیذ مناں پسند نونت
 لاندیں شیر ء آنکہ شہ مہوئیں شماں
 شیراؤ نودین ء چھو شراوانی کیہوئیں
 نودین اچہ شیر ء مڑ مڑ دست ء زہرین
 کھیتو نودین کوندھی ء باسکہ دوئیں
 فی شیر مٹلی پہ لذاں لوہاری مٹنت
 اچہ بدیانی گورماں ہانجو آں مجنت

سندا پسر و شیت سر ء ہاتانی پیغاں موارت

نودین مزار ء پھی کھغٹ ہے حالت ء ہند ء کھیتی ء آہنی ء وٹی وستی
 گوانکھ جتو آڑ کھو وٹی گر انیا شتو گشتی نین تھی جنکھ آزاد بیثہ تھہ نی وٹی نا! نین

دل جنکھ ۽ جوائیں مرد دے۔ نو دین آہے لوکھ کھٹو چھم بوشغاں۔ مرد ماں گشتہ کہ
 آہنی ۽ کھپاں چھی ۽ آرام کھٹہ آں واپ ۽ شتہ پر نو دین ۽ ہے چھانی بولے آہنی ۽
 ابدی داب اث۔

نو دین ۽ مرغ ۽ شہ پھد آہنی ۽ دژ مناں گل بر تووش بیثنت۔ نو دین ۽
 گہار ۽ آں دژ مناں گشتہ کہ شما گل و خوشیاں مچنت۔ نو دین ۽ ڈول ۽ مرد ماں شے
 اندر ایستین۔ نو دین ۽ مرکھا مناں مروشی سنگینتہ شما گل مبراث ہے سنگیں نو دین
 مرکھ ۽ بہر پر شادی ایریں۔

نو دین ۽ گہار ۽ اے گال اے بار و اباز مشہور انت :
 گال : پتغاں کھٹ شیر انار بالا دیں جناں
 پتغاں کھٹ ۽ نام ۽ نو دین ۽ ایر کھنت
 ناما نو دین انت کماناں نو دین نے انت
 کھیس ۽ چھنڈان ۽ داں ڈر و دیواناں مرو
 پہ شرعانی ڈر و دعویٰ نی گیشغ ۽
 گل مبراث نو دین ۽ جو رین دژ مناں
 اے گھڑی زہر ۽ پر ہو کس ۽ سند ۽ شی
 روسنان ۽ بار تھہ دژ منانی بہر ۽ گرنی

نو دین ۽ کل شعر :

شعر ۱ :

صحوی بانگا ہے بستنت ماجدریں ہتھیار
 کھاڑ چھ دکھا نار سوڈھی یہ ڈکیں سفار

چہر چہر بند تو کھونچ ، پھر نیتیں بنگار
 روش تک پیش ، ماما ہلالی جینڈ گپتغاں
 ماہلانی جینڈ گپتہ ماگورانی چہراغ
 فی ماہلو بیاینت چھا بڑانی ماتیش کھناں
 بڑ بیاینت من زرہ بری اوہاں ایربراں
 گڈ بیاینت جنگ ، ماں سیاہ جیغ ، سریں
 بیچ نیا تکیو کا تگشاں رتج ، ماہلو
 من زان دکھینڈ بیٹو ماہلانر تھیر ، جٹوں
 حمل ، ڈونگیٹ اوہ ، او نودین رڈ کھتے
 رڈ کھٹوں حمل تھیر داں جاہ ، سر کھٹوں
 تھیر ہودیں تنگ ، او بوراں بستغاں
 تنگ ، او بوراں تیل ، باری لیٹواں
 ماہل ، تغریں گرتج شہ گھہ برہ تیں
 اڈوٹی سریں ، ماسندھی لال کھاڑچھے دروہتہ
 آن جلو خیں سچی ماں بیداں پکھغاں
 وار ٹغٹ ماگوں سرنا پاریزیں سنگناں
 گیشتر ، وار تو کتر تہر پہ دوستاں زر ٹغاں
 پکھغیں سچی پہ دلی دوستان بڑ تنت
 آسکلور گرینت حدائی نام گرنٹ
 ہر گراں آف ، کھڈ ، نودیں ، ماں سریں
 کہ ناغمانی ، مئے کوندھی کپتان ، دریش

گیاں : نامانی ءار جلیں وستی ڈونگٹ ء
 گوں تھو نو دین عرشوی شیر ء ڈوھ آء
 باسکہ بوریناٹ کمان شہ جین ء سید اٹ

نورین ء شعر ۲

دیغرا زطر دین تراں ء گوں بیلابستغاں
 تران گوں بیلاں گوں سلاقی میں برادران
 صحوی بانگاہے بستغاں جندریں ہتھیار
 فی کہ شہ حلقاں کھست و دیم ء ترشتاں
 مامنی گوشاں جھلکتہ مہلیخ ء مٹووار
 چہر ء چہرینتوں چہر مناں چارٹان ء ندا
 چہر ء چہرینتو کورغ ء کچہرینتوں نگار
 جیذاں چہران ء جیذ مناں پسند ء نونت
 کہ لاندن ء شیر ء آتکہ شہ ہبوسیں شماں
 شیراؤ نورین ء چو مشراوانی کیہویں
 نورین شہ شیر ء مٹرسر و دست ء زہرینین
 کھپتہ نورین کوندھی ء باسکہ دوئیں
 فی شیر مٹلی آلدان لوں ہاری محنت
 شہ ہدیانی گورماں ہانجو آں محنت
 سنٹا پیر و شیت سر ء ہاتانی پیغاں

گول :

پستان کھٹ شیر انار بالادین جنان
 پستان کھٹ نام ء نودین ء ایر کھنت
 ناما نودین انت کمانا نودین نیت
 کھیس ء چھنڈان ء داں دڑو دیواناں مروث
 یہ شرعانی دڑو دیوانی گیشغ ء
 نکل مہرت نودین ء جورین درمنان
 اے گھڑی زہر ء پہ ہموکس ء سندھوتی
 دوسنان ء باڑتھ درمنانی بہر ء گریہنی

شہ مرید

دنیا، تباہی، سکھ و ڈکھ انسان، بہرنت، سکھانی روش کم و گوندنت، پرڈکھانی
 روش دیر و درازت، نہت، ہمے ڈول، شہ مرید، ءوٹی گیشتریں زندہ حانی، بہرنت
 و ڈکھ و ویلاں گوازینتی، شہ مرید شیبہ موارک (مبارک) و داد لائیں۔ او
 لاڈکیں پنج آت، مرید گیشتر، ءوٹی عشق و محبت، بار و بازار مشہوریں، پر آں کھ
 پھیلویں شاہرے، سکھ و زور، اخ قول و اقرار، نہ کھنڈیں مرڈ، ءوٹی آت، ایسی
 سوالے ہوردی بالکل صاف ظاہر ہیں کہ شہ مرید، زور و طاقت رند و سنان،
 تباہ مرڈ، آر نہت، آں حانی، عشق، شہ پھدا شاہرے بیٹہ۔

شہ مرید، سکھ و زور، راجی و بھڑ مری، آریج شکنتیں، آہنی، جنگ پھدا، آنا، آہنی
 کاراں اے وجہ نام مشہورین کہ شہ بلوچ قوم، تباہ کھ بزرگیں لیغ، ہجے وجہ شہ مرید شہ مرید
 پھداں دیراٹ، او آہنی آرگند، کاری، زور و طاقت دی گراٹ، پر ہجے وجہ آت کہ آں بزرگیں
 لوخ، ءوٹی، آہناں گند، کاری، شہ بہر نہ گنتہ، شیبہ مرید، ساگ شیبہ مند،
 جنکے حانی، ءوٹی، حانی، شیبہ مرید، کسانے، کھ ہندی، لیو کھشت، آہناں
 عشق و دوستی ہماں کسانے، وخت، شروع، بیغنت، شیبہ مرید، لوخ و رنا، بیغ
 حانی گرو، بالغی، کہ آں پر وٹاں لیو، شہ بند کھتغنتس، آں ہر وخت، لیو، شہ
 بند بیغنت نی آں ہماں روش، حیالی شنت کہ آں دو بر، ءوٹی ہر بہر و ہر گھڑی
 لیو و دیدار، سیر بہنت یعنی آہناں سیر، روش جلد و تکانی، بیت، ماں بوجی
 تباہی، وایتانی تباہ حانی، حسن و زب صپت و تعریف، محتاج نین شہ مرید

آہنی ء شہ گام ء دیم آت ۔ آں ہر دون دتی دیمی آوہیں جو آیں روشانی گل
خوشی ء کمنفتت ۔ پر اللہ تعالیٰ ء رضا دوسہی ء آت ۔ اللہ تعالیٰ ایشانی گل خوشی
ماغم و ڈکھ دیلانی اندر اگر دینوخت ۔

پر حانی ء شہ مرید ء جدائی سبب میر چاکر خان بیٹہ ۔ چاکر خان دتی زور اخی
کار و کردارانی بارو ایکھ مزئیں نام داریں مرد ء بیٹو گستہ ۔ یکھ روش میر چاکر خان
دشہ مرید گندیم ء رون ء موسم ء یکھ ہندی ء شکار ء شتفتت ۔ شکار کھشو آں
نیم روش ء گرتفتت ۔ سردار چاکر خان دشہ مرید باز تھنی ء شنت ۔ ایشانی
دگ ء سر ء شہ مندو او چاکر خان ء دسرک ء لوغٹ ۔ ہر کس دتی کوری کارو
دہندا ء شتفتت ۔ لوغ ء کس سانٹیں نیٹ ۔ پر حانی او چاکر خان ء سانگی میں
زال کوغ ء شنت ۔ چاکر خان ء شہ مرید ارگشتہ کہ تھہ برومنی دستار ء شہ آف ء
لوٹھ او من رواں تھی ء شہ یعنی سانی شہ آف لوٹھان پچیکہ تھنی سانگی میں زال ایشو
دیم ء ڈھکیت منی اژمن ۔ شہ مرید ہمے ٹوگھ ء رضامنند بیٹہ ۔ چاکر خان ء شہ
حانی ء شہ آف لوٹھہ حانی ء قدح شتو آف ء شہ پھر کھشو سہ و چہیار بوجھ دی شتو
آفانی اندر امان کھشو آٹھو چاکر خان آرداٹی ۔ چاکر خان آناں شہ سہ چہیار کلم آناں
شہ زیرتہ آہنی ء دف ء بوجھہ بیا آں ہماں بوجھہ ء کھش اغدے آف ء دور غا شروع
کھن تہ سہ چہیار کلم ء شہ رنداغدے بوجھہ بیا ۔ اے مٹشتہ بوجھہاں دیر کھنان
آف ء دران ء ۔ ہمے ڈول ء چاکر خان ء آف ڈھک ڈھک کھشو وار تفتت ۔
لیکن چاکر خان بوجھانی مطلب ء پلوہ لویش ء آہنی ء حانی ء شہ بھول کھتہ کہ تھہ آناں
اندر بوجھہ پچھے ماں کھتنت ! حانی گشتہ ۔ سردار چاکر خان تھو بازی ء تھنی آت ء
گر تھہ آف یکھ ساہی ء وار تھیں تھو کھو کارٹ ۔ ہمے ڈول ء تھرا تکلیف بیٹہ ۔
نی کہ من بوجھہ مان کھتغاں او تھہ کلم کلم کھشو وار تفتت ۔ ہمے ڈول ء تھرا تکلیف ہی

زینت، تاکہ تمہ کو کارث، آف ہضم بیتغنت، چاکر خان، ہانی، ہجے پوہی
 و عقل مندی دیشور دل، ہ تہادروہ نیاستی کہ ہر ڈول بیٹہ ہانی، مرید، شہ
 ضرور پھلان و ش سیر کھنان، چاکر خان، ہ دستار، شہ مریدار ہجے ڈول،
 قدح سار تھیں آفاں شہ پھر کھنڈو آڑ تھو دانی آل باز تھنی اٹ آہنی، آف
 یکھ ساہی، وار تغنت، کھو کار توکل کھشتغتی۔

چاکر خان شہ مرید گر تو چاکر، ماڑی، آتگنت، چاکر خان آرنی شہ
 روش ہجے ڈکھے ڈکھ و فکر اٹ کہ ہانی، شہ مرید، چھیدول، پھلان، آہنی
 ہجے بار و ادنی خاص کھڑ دہ دلی میر و معتبران شہ صلاح، پھول کھنڈہ کہ ہانی،
 شہ مرید، شہ تھارنگ، پھلان، چاکر خان، ہماں دوستان آہنی آصلاح
 دانہ کہ مرید دنی قول و اقرار، یکھ پوہی ورنار، آں و نی دالغیس قول، گر دی
 دوہی نخت۔ تھہ ہمیرنگ، کھن کہ یکھ ڈول، آہنی، قول و اقرار، گر چو کہ
 آں گوں تھو و نی پکیں قول، کھنت تھہ گشی کہ مناں ہانی، بشق، ہجے ڈول،
 بجیں حلاق، گری، یکھ روش، چاکر خان دیوان کھنڈہ، ہماں دیوان، شہ مرید
 دی آتکو موجوداٹ، چاکر خان آرونی ہماں بدیں خیال دی ماں پیش، است
 آہنی، ماں رند، کچاری، شہ مریدار ہٹل کھنڈو گشتی کہ شہ نگر مردی منی گوں
 تھو یکھ کارے بخت، اگر منی کار، کھن، من تھرا گشتان، مرید، گشتہ چاکر خان
 تھہ گش، چاکر خان، کہ تھہ و نی شہ مریدی قول و اقرار، کھن پھدا من تھرا گشتان،
 شہ مریدار چاکر خان، ہجے بدیں کارے دل، ماں خیال دی نیست کہ آں کل
 رند، واڑہ بیشو گر دی ہمیرنگیں بے زیوس کارے کھنت، شہ مرید، چاکر خان
 گوں و نی رندی قول و اقرار کھنڈہ کہ چاکر خان تھہ ہر ڈول، کارے اتیں اشارہ
 من کھنانی، چاکر، گشتہ کہ شہ مرید مناں ہانی، بشق، چاکر، ہجے ڈکھے گوں شہ

پہ زمین و آسمان یکجہہ بیٹھے آہنی ، جمعے تہہ چچ ٹوکھ نہ کٹھے . آخر کار آہنی ، دوشی توڑی
 نہ کھنڈی دوشی سچی نہیں زال حانی پید کھنڈی طلاق دانی . یکجہہ دوش بہ شہ مرید
 سنگناں آہنی ، شہ پھول کھنڈے کہ تھہ گوں چاکر ، ہمیرنگیں پکھے کھنڈے کہ آہنی ،
 آرد رشت پھرینتے ! آہنی ، دوشی سنگناں نہ جواب دانو گشتہ کہ من دل ، گشتہ کہ
 دن مئے دوشی ہیں زآں گوں من ہمیرنگیں بدے کارے چھرننگ کھنڈے . شہ
 بارداون اے گن گشتہ گشتہ :

من دل ، گشتہ کہ چاکر شہ لجان ، طلیت

چھیر نزاوتوں کہ چاکر شہ گردن ، بریت

چاکر خان وخت ، بادشاہ آٹ آہنی ، حانی ، بغیر رضا سیر کھنڈے حانی
 بیخ ، شہ پھرنی بیدار شہ مرید گنوخ و بد حال آٹ . آہنی ، بے گنوخ حانی ،
 سوز آٹ . شہ مرید شہ چاکر خان ، ماٹھی ، قلات ، دیم ، خاص پہ حانی ،
 دیدار ، دوش ہو دھیں تو شہ . چاکر خان ، دی وٹی غلطی منہ جزگ و نہ
 زیات کھنڈے ، پہ ٹوک نہ جہننتی . شہ مرید ، ہمے دوش ہو (مرید جو دوش ہیں) ،
 دیش شہوریں . دیش دی مردم ہماں مژد ، دوش ہوں ، منتاں کھارنٹ
 چاکر ، ہمے ماٹھی بجاگ ، شہ چند میل دیر دوش ایر شہی تکہ گدڑ ہستی ،
 ہموں ابلید حیانی گھر ہیں . ہمے دوش ہوں ، بار و اے گال مشہور انٹ .

شہ مرید دوشی قی نہیں کجہ ، اولی لشکر

چو کھنڈے رنگیں نشہ ماں دوش ہو ، بنا

چاکر خان ، مرید ، ہمے حال دیشہ دل ، تک کھنڈے کہ نین شہید اللہ

قلات ، روان تاکہ مرید ہمے خواری ، شہ چھٹاں کھفاں . چاکر خان وٹی
 شہ لہر دیم پہ سیوی ، قلات ، شہ . پر شہ مرید حانی ، عشق ،

ہانی، سوا کھارنگ، آرام و صبر کھانگت۔ آں دی چاکر، لڈ، رنداشتہ، شہرہ جابہ
 دی لڈ تو پہ وٹی بد قسمتیں پنج شہر مرید، خاطر، سیدی، شہرہ مبارک، وٹی پنج مرید
 بہت نصیرت کھنگشتہ کہ ابا کھنہ و نار اہے ڈول بد حال و خوارنخن لسنے ڈول و
 گنوخ میری دوہواں بال و منند بے کار مئے شان، خلا فیس، چاکر، ہر چھی کھنہ دہا
 نی بیشہ، مرید، وٹی پٹ، پینت گپتو دوں ہو کا ڈاہی اشتو دانی، پر مرید حانی، عشق،
 بے وس و لاچار ش۔ آں پر حانی، دیدار، خیال، ہر دخت چاکر خان، ماڑی و قیادت
 و دنا چھرت، حانی، زہر، شہرہ، کہ شہرہ، منان، پکھے طلاق دا شہرہ، وجہ وٹی ایم ڈھکت
 مریدار نہ دستہ، پر حانی آروٹی شہرہ مرید، عشق، سوز، شفافی و اب نیست لیکن
 آہی، راشہ، چھکا ناز و نخر اکھنئی اٹ، ناز و ادا معشوق، عاشق، چھکا اولی اولی
 کار و تنائیں، شہرہ مرید حانی، ہے ناز و لاڈان، گندیش، وٹی مستکنیں دل و
 حال، شعر، تہا چوش بیان کھنت :

حانی منی رعیدیں گروخ
 ماں تاہی نوزاں جنوخ
 لچیں غمانی دیر کھنوخ
 اڑا سری، جھنڈ مخن
 ماہ پر نیم چھم، گند
 مہر پر بھا گپتہ نیش
 دل کوتلی چھی، نین
 من زہر، گنوخ و بیتران
 گوں کھپراں لیو، کھناں
 بارن۔ دست، گراں

سیاد مار دست چابکان

ماراں پہ نیشاں شپتغاں

برہ بلائیں رستراں

شہ مرید ء پیغام کھنڈو حانی آرگشتہ حانی ہمیرنگ کھنڈو الاوق نین کہ من کھایاں
کھنڈوئی دیم ء اثر من ڈھک ء اگر تھئی دل گوں من نین تہ مہر زور یا بھیا ء گپیت ء
نڈیت بس من دی وتی دل ء پلاں حانی مرید ء ہمے پیغام بو پستو اگر ٹیٹہ گکارنی
تہا چوش دات حانی ء لے گال ء باروا مشہور انت :

گال : کہ سنجن برائیتے مناں

گوں شیبہ شناویں پنجغاں

آں مردوئی دریں کساں

کھلی املیں مانڑکاں

بشکی ٹو تھئی آنرندراٹ

نی مرید عاجزی کھنت وتی دوست حانی آرایرنگ گشیت کہ حانی تھن نین
مناں گلایاں مدے ہمے گلہ پر من تھیر انت ہمے گلایانی دیغ ء شہ تھہ چوش کھن من شف
ء کھایاں تھہ زحم ء زیر جن ماں منی بغل ء کھڈا بلاں تہ من دو گچھل بان و کھفاں اگر
اشتو کسے بے پھول ء کھنت کہ مرید ارچون بیٹہ ؛ تھہ اثر وٹ میار ء دیر کھن ء
گش ء کہ شہ گنوخ ء آں دوشی چھران ء آتکہ میر چاکر خان ء مان ء جہہ او گش کہ من
آہنی آواز پلٹہ پر آہنی ء منی گشتی نہ گپتہ مرید ہمے باروا شعر ء چوش گشیت :

حانو مناں تھیراں مجن

سہلیں بہاں ماں ڈو برہ ء

پیرنگ منی ساد نہ روٹ

مٹھ تیکھیں تیغ، بیار
 جن ماں منی پاکیں کش،
 جان، بسٹ پارم گڈ، یث
 بلان من اودا کھنناں
 حانوکھی چھیار کھل، دف،
 حون، ہلک بنت و رشنت
 کہ بو، ذوادانی زرننت
 حوناں پردیم، بشود
 پاخ کھن گوں شار، پلوا
 گوں جنی جڑیں موڑ دانغاں
 پچ بنت تھئی جیڈی گہار
 شاری ودا بانی شلی
 مائی مریم و مہروی
 بھیرنت و گھلاں رشنت
 پٹسنت و سوالان، کھننت
 حانی پڑ چھے شہ، جتے !
 گڑ دیں ہے مکر، بیار
 اڑوٹ میار، دیر کھنے
 شہ پشفا نی چنر، غ،
 میر چاکر، بور اجتہ
 استہ پتی راجی مڑ،

ماہ میاراں ٹھہلت

یکھ شامے ء میر چاکر نان ء وٹی سیوی بہ قلات بہ تہا دیوان
 ء گھٹی شہ مریدی ہاں دیوان ء نشتی بہ ہر وخت بہ پکاری بھرغ ء شہ مریدی
 چاکر خان ء ماں بہ ہاڈر ء شتی لکٹو نشتہ لے بار وادور وایتاں یکھ روایت ء
 شیت کہ شہ مریدی ہمے خیال ء شتی لکٹو نشتہ کہ چاکر خان ء کشان دوسہی روایت شیت
 کہ آں پہ حانی ء گون ٹوکھ و توار ء خیال ء لکٹو شتہ . واللہ عالم خدا بہتر زانت . آہنی ء
 نیم شف ء چاکر خان ء خاصیں چند ء ماں بوتکو اشتہ تاکہ چاکر ء بے تہ کشانی چاکر
 آردی مریدی ء تھرس دل ء ماں استت . آہنی ء حانی آرگشتہ کہ ماں بتکہ تھو کھر ٹوٹی
 برو ماں ء بند حانی کھر و بیتہ پر آہنی آرپشک گر ء نیش . آہنی ء شتی ماں گیتو
 آر تھو بستہ او گر تو شتو و تی ہنار و پتہ . شہ مریدی ء دنہمی دھک ء ماں بوتکو اشتہ
 چاکر ء اغدے حانی آر مہل کھٹو گشتہ کہ حانی تھہ ماں سستی ء بستہ آں اغدے بتکہ
 حانی دوسہی دھک ء کھر و بیتو شتو ماں گیتو بستہ ہی دھکی دی حانی آرپشک گرا
 نیش . حانی ہر ورغ ء شہ پچدا اغدے شہ ء سو می دھک ء دی ماں اولی ڈول
 بوتکو اشتہ او مریدی وٹ آتکو ماں بہ ہاڈر ء وٹ ء حشکین ریم چھکا داٹو دپتہ .
 سو می دھک ء چاکر ء اغدے حانی کھر و کھٹو ماں بہ بندرغ ء دیم دانی ہمے ہاڑی
 حانی آرپشک گریٹ . آہنی ء ماں گیتو آر کھر ہاڈر ء وٹ ء گل میہہ کھوئی شتہ
 تہار ات میہہ شہ مریدی ء ران بہ چھکا ٹھہ کغ بیتہ . حانی ء پوہ کھتہ کہ گل میہہ زین
 آر ماں آغانین بلکہ مرڈمی جان آرمان آتکہ . حانی دست مسار کھٹو دیشہ تہ
 مرڈم ء وپتی میں حانی آرپک ات کہ شہ مریدی ء سو چاکر ء ماڑی ء اندر اسپغ
 کھیار طاقت استیں . حانی ء شہ ء دستہ گیتو کھر و کھٹو گشتی . مریدی تھہ ماں
 پچھے سہ دھک ء بوتکو اشتہ بہ شہ مریدی ء گشتہ حانی نین چاکر ء کھنغ ء سو ایلا

کہ آنہی ء مہتر اثر من جدا گتہ . حانی ء آنہی آر منع گھشوگتہ کہ مرید مہتر ادروہی
 یں ہمیرنگ من چاکر ء گھش ء کتہ دی گار بستے . برد آرام کھن بند . شہ مرید کچھ
 رولے ء قلات ء شہ در کھپتو لورغ ء شہ . چاکر خان آردل ء شک نشتی ایش
 کہ دوشی مادن مرید ء بوتکو اشته پردائیں دی آنہی آر ٹوکھ جوانی ء صاف ظاہر
 کھنغیت . صوا چاکر خان ء ہر روشی میں ڈول ء پکاری کھشہ . رند گل آتکو پم بیغت
 چاکر خان ء ہے شفی میں ٹوکھ بند کھشواں رند ء پکاری ء گوں بستہ . یعنی مرید ء
 اذن ء بو شخ ویل ء دیغ ار حانی ء روع سہ دھک ء مادن ء بندغ رندار بھارت
 گھو دانی . کہ رنداں دوشی گرو خان کہ جہت کھئے و اب و کھئے ہاغٹہ ؟ رندار ہے
 ہورہ چھے خبر اٹ کہ چاکر ء ہے رنگیں اوٹیں بھارت ء بند عین ! رنداں کلاں
 یکہ دف ء گتہ سائیں مار خبرین .

چاکر خان ء آر اولادی شک شہ مرید ء سر ء . پر رنداں شہ آنہی ء وٹی تسلی
 جوانی ء کھشہ . شہ مبارک دی ہے دیوان ء نشتی ء . چاکر خان ء شہ مبارک آر
 گتہ کہ تھہ برو وٹی پنج شہ مرید ء بیارتہ . بھارتہ بوڑی مناں واث . شہ مبارک
 شہ مرید ار گتہ بیا کہ چاکر خان ء بندے بستہ تھہر الوٹھائیں کہ بند ابوڑ دے .
 شہ مرید گوں وٹی پٹ ء سنگھی ء چاکر خان ء دیوان ء آتکو حاضر بیتہ . چاکر ء
 ہے بند گوں شہ مرید ء بستہ یعنی مرید دوشی گروخ جنغنت . دے حال ء تھہ

دیغت یا نہ ؟ شہ مرید ہے حال ء وٹی شعر ء تہا جوش بیان کھنت :

نی کہ سمیناں پٹت گھشہ

منہی وسار تھیں سیلہاں

جان من مزاری چھنڈت ء

شیری پہ بھلا روکھشہ

سیدھی سز میں بوج و بُنا
 رندان کہ دیوان و گمشدہ
 بندے کہ بستہ چاکر و
 رند و قوی ہیں وارث و
 رند بوڑخ و بہہ منتغنت
 گشتہ کہ میریں چاکر و
 بیاریں مریدیں پھل گدا
 کہ بوڑیث بند ادا مناں
 واجہ مناں قہر و نڈیث
 کہ جنداشہ زید و نہ باڑ تھہ
 کوش کارینو گلہ بنکار
 من پکیں نشانیاں دیان
 باج و جڑاں تھام انت گروخ
 نیکہ جڑے نے جمہرے
 زاریں زمستانی شف و
 روشی گروخاں سہ پڑی
 داں دو پر و شامارتیش
 سونی او شینک تل و
 میر چاکر و محل و بُنا
 ماں بوریں بہان و ہاڈر و
 ماں گور بغیں کھل و دف و

حازرہ سلطانیں سرء

میر چاکر ارجمے شرف ۽ ہونور ظاہر کھنغی ۽ آں ظاہر ہمیشہ . ہمیں اچا کر خان
 زہر کھنڈ شہ مبارک آگشتی او شہ شامنی ساء نشتیہ ہر ڈولیں لاڈاں کھنغ ۽ او
 تھی پنج شہ مرید ۽ ہمے حالیں کہ روت ایہ رنگیں نارو این کاراں کھنان ۽ بوٹی پنج
 پلنتہ من شمارا ڈیہہ ۽ شہ کھشاں کھلاں . ہمے بارو الے گال چوش مشہور ایں .

گشت کہ میریں چاکر ۽

پل و مبارک پٹغ ۽

گوں نارو این قصوا

تاج ہانغ ۽ چوشیں جٹی

ماں نشتیں مارا کوا

نشت کہ دوران ۽ کھنت

سایہ کہ میریں چاکر ۽

جنداشہ زید ۽ برٹ

وٹی ہڈاں گر پو گور ۽ کھنت

چھکاں شد و تھن ۽ گشت

شہ مبارک ۽ دیم چھرنیتو شہ مرید آگشتی کہ مرید ہمے رنگیں بدیں قصواں
 مخن چاکر خان مئے واثر ہیں چاکر ۽ لچ ۽ نام ۽ مگر . ہمے بارو اشہ مبارک ۽ اے
 گال مشہور انت :

بل دے مرید بد فعل ہاں

بد پیل ۽ ہ بد و ہار ۽ ہاں

گوں چاکر ۽ ماجن ۽

گو انکھ ، ہزار مرد پھار کھیت

ہے ڈول ، ٹوکھ و تھوار ، کھنان ، شہ مرید حانی ، عشق و دوستی ، مال ،
دنی پرش ، گوں گلانی ہتا جوش بیان کھنت :

جرسیں تہ نیت ، سیری

ماٹری ، لڈو خیں پری

میر ، جنکھ گوں لڈغاں

حانی گوں بے دوشیں گداں

مرید ، دنی پرش آرگشتہ کہ ابا تھ حانی گوں منی چھماں نیت ، تھہ مناں
ہمیرنگ گشہ ، ہے مرد مناں کہ حانی ، جدائی ، دڑ داں نشتو سہغاں ، شہ مبارک ،
زہر کھشو چھبو کھشتو شہ مرید ار جٹی ، شہ مرید ، دو بر ، چھبو زڑو دنی پرش آردانی کہ تھہ
منی پرش ، دو ہی دھک ، زیر و جٹی ، ہے بارو اے گال ثابت انت :

زیری مبارک ، لتر

جنتھ ماں مرید ، چھو ٹھوا

گر دین تودانی پھدا

زیر و جٹی و دو بر

نین ہمیداشہ مرید دنی مردی و بہادری ، جوش و جوزغ ، تہا آتکو دنی پرش
شہ مبارک آرگشتی کہ ابا چاکر بدیں مرد ، نین پر من دی بدیں مرد ، نیاں کہ چاکر
خان ، منی زال پھلشہ ، من نی اے ہور ، بے وساں کہ من حانی آرگوں دستاں سیں
داواشتوں ، لیکن ہے لتر اگر دو ہی مرد ، جٹیں مناں وعدہ اٹ کہ من گوں
ہماں مرد ، ہمیر بھیں کارے کھٹیں کہ جہاں ، چھماں دیشیں پر تھہ منی پرش ، او
منی حنڈار ، لیکن تھی ہے وجہ لترانی جنغ ، نی قولیں کہ وطن ، کھلاں ، دو ہی

اُکھے ، رواں ۔ سہمے حال ، وٹنی شعریہ تہا چرش بیان کھنت :

بشکیں سُنیں آرفیں پش ،

کہ چھپو دو بہی مرڈاں جتیں

سبزیں سفاراں ٹھیکٹیں

رنداں دو دیم ، نار تیں

سیوی داں سرینا جسکتیں

بوران ڈغار ، کھیر طتیں

گڈ ، شہ ، شہ ، لتر ،

قول سُنیں مس کھلاں ، لکھا

میری سلہاں ایر کھناں

کھشاں ماں اولی و زہاں

جان ، کرطاکو فیں گداں

ایشاں پہ ششناں منڈاں

حانی ، سلطانیں پش ،

رڈلی پنخیراں گوں کھناں

گوں کھین ، دریں براہندغاں

چوڑو ، ماں راک دفیں

کہ گرت تو زمباں ، گرت

وہر ڈر ، تیاریں ٹکرا انت

بورش پھادنت تراشتغیں

بھوف ، ڈغار ی پل دہنت

نشیں جریں کر کا وقت
 سر جہہ کھلیں بند شنت
 ماگوں بچیری ولے
 دنی تحقیق پر جی اوردان
 جی اوردان زیارت کھنان
 آف اجات اوردان

شہ مرید شہ مبارک ا شہ زہر گپتہ ہشت دہ روش لورغ ا نشہ اداں پچ سحر
 در نہ کپتہ ہے روشانی تہا حانی ا شہ مرید نہ دیتہ آہنی ا شہ مرید ہ نیغ ا پیغام
 کھو گشتی کہ تھہ اژمن زہر گپتہ ہ تھہ اژمن زہر ا کھنے میا ا فی بیاتھرا
 گنداں من پڑتھو زہیراں کھوراں شہ مرید ا ہماں مردم ا گوں حانی نیغ ا جو اوی پیغام
 کھو گشتی کہ حانی تھی بے وفائیں سلیمان شہ من پیچہ جواناں نیکہ من ا کھایاں اونیکہ تھنی
 پیغام و سلیمان دیم دے چند روش مرید حانی ہ گندا نہ شہ ہ مرید ا ردی حانی ا
 سوا آرام نیا تک شہ مرید وٹی ہے عشق و بے آرامی ہ حال ا شعر ہ تہا چوش
 بیان کھنت :

من نیان و سومری پیغام ا مخن
 اشتی بے سیتیں سلیمان دیرا گہان
 من شفاں نندان گوں خیالاں
 گوں خیالاں روش کھناں مہلخ تھی غماں
 اوہ دل باتے شہ گل ا اینخیم ا نوے
 پکھن ہ چھون ا سجنر ہ سوران ا ہے
 سکھ ہ شہ سنگاں تھعنی چہیار ا نوے

اشتی سُوراں لادند و نر شیران گوں کھفان

بھاد سفادی ء کعبتہ اللہ ء رواں

حانی ء دیشہ کہ مُرید نین ضرور روٹ آہنی ء مُرید منت کھشوگر ء آرنیتہ حانی

گشتہ مرید تھہ از من ناراض ء او منی ناراضی ء وجہ ء حج ء روع ء من تھراچ ڈوں ء

روع ء نیماں . مرید ء گشتہ حانی نین تھرا لائق نین کہ تھہ مناں تنگ کھن ء او پتے ء

تھی عشق ء مناں شینگتہ پر من اے وجہ ء دی رواں کہ چاکر خان منی کھنغ ء تیاری ء

کھنغ ان . لے موی کہ من دی چاکر خان آرنسقان ء دیاں او زیاد ہیں جنگ و فسار ء

مرت کھناں . بس نین رواں گار بان بے حال ء شہ مُرید وقی شر ء تہا چوش گشیت :

تھہ مناں پتے من گنوخاں گوں کھتھناں

گر تھہ مے منت ایشناں حانو کھیفندی

پہ حدائی نام وقی ملگوراں مُرند

قد حیں چھماں مسک او اریناں میرُغ مخن

کشکیں دنتھاناں مساگی ریجاں مدے

پکھر منی دیم ء پہ بہانی چورخ ء موی

بارغیں بور و کھتر غنی رانا کے موی

تھی قد حیں چھماں زری چاتے گیتکھناں

کھھی کشکیں دنتھاناں زرہ ء بریں تیغی سوتھناں

پر من شیرازی لڑیں دروہی دانغنت

حانی ء گدگر کھشو شہ مرید منت کھشی کہ مُرید من تھرا منت کھناں شہ پڑی تھہ

مرو . منی خاطر ء گڑ د آں دوہی ساں ء برو . مُرید حانی ء ہے منت دگدگر نہ منت ء

روع ء سمبرتہ . لے گاں ہے بارو امشہوراں .

بھار شفا دی، پھار کھے جانو کھیدیں
 گوں دست و مندریاں گیتھہ شہ، کھیس پتو
 شے بڑی گزدگوں مئے بازیں منتاں
 آں دیگر سالے، بروہ مرج، زیارت

حانی شہ مرید، منت، لاچار بیتو آہنی، حسن مولانغ او مرید، دوہی سیل سنگان
 رگشتی کہ شامرید، ڈٹھے، منت کھنت گردیں نیں۔ آہناں دی مرید منت کھنت پر مرید
 پچ ڈول، رانی ووش نیشہ اے گل چھو شہورنت
 باگڑ و بیلاں شامرید، منت کھنت
 آں جناں جو ایناں شامرید، منت کھنت
 ریل درویشاں شامرید، منت کھنت
 ملک و نیا جمیاں شامرید، منت کھنت
 شہ مرید، دوہی تہ کس آر جواب نہ دانی پر آہنی، حسن مولانغ آرگتہ حسن تھہ
 مناں باز دوست، تھہ مناں منت، مخن۔

گال : تھہ مناں منتاں مخن رندانی حسن

یکھ روش، مرید ناغانی، کار بیتہ کس آر خبر نہ کھیتہ کہ آں تھانگو شہ، شہ مرید
 گار بیغ، شہ پھد شہ موارک دتی کھیں پنج چھم، دینغ شہ مرید، دیدوز ہیراں پہ
 پریشاں و بد حال بیشہ، حانی، جدائی، مرید گنوخ و بد حال کھنتہ او شہ مرید، زیندغ
 دراہی، ردگار بیغ او آہنی، جدائی، شہ موارک گنوخ بد حال کھنتہ۔ آں دنی جعفر
 مگر چھم دینغ شہ مرید، پھولغ، دیم پہ سندھ، رواں بیشہ، آں گنوخانی ڈول،
 ڈیہہ و لکھاں گولاں سجویں ہندو سندھ پھولٹی، آں گنوخ، نہ شہ پر آہنی آر
 شہ مرید، سالانی جدائی، گنوخ و بد حال کھنت۔ شہ مبارک چھران، سکھ سندھ

شہر آٹکہ آہنی ء بازار ءیکھ ٹھاٹھا دے (ہیرا گھڑے) دیشو آہنی آردل شک
 نشہ کہ شہ مریدیں . شہ مبارک ء آہنی ء گوں ٹوکھ تو ارکھشہ . آں گوں ٹوکھ و تواریاں
 بچھے آڑتھی کہ اے مرید نہیں . گڑ تو آں چھمران ء سکھر ء شہر و ٹا بکھر شہر ء آٹکہ . ہموذا
 آہنی ءیکھ سونار دے دیشہ . شہ مبارک ء آں دوہی کل ء انگہاں شہ مرید کھٹی
 باقی صرف آہنی آہنی ء دنتھاں گند غی ننت . شہ مبارک سہ و چہیار روڈش پہ نہر
 آہنی ء دنتھاں گند غ ء نشہ . ہماں سونار و اوٹوکھ و تو ارکھشہ او وئی دنتھاں اصل
 ظاہر نہ کھشہ تہتی ناکہ آہنی ء کندش . شہ موارک لاچار بیشو آہنی آگشتی کہ من تھی نہ
 ء کھناں تھہ ماں صرف لاف ء جر ء دے . سونار دے ہمے ٹوکھ آٹکھشو . شہ ء
 وئی دکان ء کار و بار ماں لگاؤنتو اشتی . روڈ خدائی گڈان ء سالی ریشش مہینہ
 مبارک ء آہنی ء خدمت کھشو آف پہ مٹیں گھڑوانی تہا ڈھو ہفتنٹ او آہنی ء کھونف
 سر کرم کھتفنت . ہمے روشانی تہانہ سونار و اکھند شہ ناکہ آہنی ء وئی دنتھاں ظاہر
 کھتفنت . شہ مبارک صرف آہنی ء دنتھاں گند غ ء حیا لاراث . یکھ روڈش شہ مبارک
 آف ء پھر کھشو گھڑو ء کھونف سر ء زڑتھی ء پیداغ ء ہروخت ء آں سونار دے دکان
 ء گلیا گڑ آٹکہ نہ آہنی ء کرم سر تفتنٹ . آہنی ء جان چھنڈینتہ گھڑو پھریں آہنی ء
 کھونف ء شہ کھپتہ . ہمے حال دیشو ہماں سونار و اکھندیشہ آہنی ء دنتھاں بچھے آڑتھی
 کہ اے شہ مرید نین . پھدا معلوم بیشہ کہ آں سونار و سکھے اٹ . شہ مبارک مرید پھونف
 ء شہ بے حیل و بے وس بیتو گوں وئی سٹکفیں دل و جگر ء گڑتھو دیم پہ سیوی روڈاں
 بیشہ . ہماں روشاں ریل و بس نیسٹنت . شہ مبارک گوڈ کھی ٹیں دل آسندھاں
 جنان ء دیلان و وردان ء پہ ناٹھی ء دامن ءیکھ ہندے ء آٹکہ آہنی ء چہیار مرید
 شکار اکھنان ء دیشغنتی . یکھ ء ہماں شکاری ٹیں مرداں شہ مرید ء خاصیں سنٹے
 اٹ . شہ مبارک ء ہمے چہیار میں مرید دیشو . مرید ء پہ آہنی ء دل ء آس او چھماں

ذری بیہر کہنو گرا تمہ۔ ہے چہیار میں مرادانی نام دلی شعر، تہا پوش گپتی، او شمر پڑ
 پھر لُغ، بیان دی شعر، تہا کہتی۔

سندھ تیوغی، گولٹوں
 شہیں مرید پھولٹوں
 داں سکھراں و بکھراں
 ماں سکھرا، کھٹا کھٹا روے
 ماں بکھرا سونا روے
 ندی کہ سہتان، گھڑی
 سہتاں مرید، دروشما
 سالے دسالی کو ٹھغ،
 من کہ ہموذا جالہ
 پنج و پتی خدمت کھٹہ
 دلو گھڑ دین ڈوھو، شنت
 کھونج سرور کم کھپتتغنت
 روش، لغور، کھندیشہ
 زانتوں لغور کھولے روے
 ہند و مسلمان، نویت
 دین، کہ نیاری کلموا
 گر طو پھذا واس گر د کھٹوں
 چہیار مردمن دیشہ لڈغ،

رنداں حسن مولا نعین جٹاں قویل دیوانعین

بجا رہو بازی کریں
 بزرگ و بزرگوں گروہ دین
 ایدے مرید و مہم نیاں
 من دوستہا نام و گراں
 چاکر تھی وائی ردا
 از ما مرید و کھڑ دگھٹے
 سن باقلا تپتے پورہ
 سن بات وستی و روا
 گوں ہر دہیں دروازخان
 ڈھینگ و رڑاں ماں بانہراں
 دو ہوں داں جکھا جائڈا

شہ مبارک و بڑی شعرا تہا چاکرخان آر بد دعا گھٹی اودل و آس و گھٹی کہ چاکرخان
 سیوی و علاقہ و شہ گھٹا گاتے اے علاقہ و شہ تھی قلات ماڑی سن باناں۔ پر شہ مرید و
 درہوں آر پچ موا۔ ہے علاقہ چاکرخان و چہیار قلات و ماڑی انٹ (۱) قلات سیوی (۲) قلات
 سوران (۳) قلات پتے پور (۴) قلات علاقہ گڈر و بھاگ و شہ روش ایر شہ تھی میل دیر
 گڈر و علاقہ میں۔ شاید چاکر و اے علاقہ شہ گارینغ ہمیرنگین منظر بانی دانہ و ویریاں
 گہتہ۔ نی لے ہماں قلات انٹ کہ یکھ و ختے و ایشانی اندر بلوچانی بنگیلیں درنا آباد ٹنٹ۔
 اولغور میں فرمانہ ہمت نویت کہ صرف نغاہ کھڑ و گھٹیں دیشیں نشی۔ او مرد شہی ہے قلاتانی
 اندر و کھولج رڑانت۔

شہ مبارک او آہنی و زال پہ وتی یکھیں پنج مرید و جدائی و در دو ڈکھاں انڑی
 گڈر و گڈر چھماں کھور بیتغٹ۔ حانی و بی وئی عاشق مرید و روح و شہ پھد سیفی بیٹو شہ

آں ہر دخت سیغی نین او بد حالیں جہراں گوں نشتو دنی موت ۶۰ روش ۶۰ حیالی اُشت۔
 شہ مُرید پھیلویں سہی سال شتو ماں بیت اللہ شریف ۶۰ نشہ ۶۰ آہنی ۶۰ ہمو ذرا
 پنجاد و پنج شرگشتہ ۶۰ ہاں شرکس آرنیا انت ۶۰ سی سال ۶۰ شہ بعد شہ مریدارو وطن ۶۰ ہاگو
 بیشہ وطن یکھہ دوستیں شہ کہ اولیا دیغمبر ازردی وطن ۶۰ پہ آرتس ۶۰ تکغنت ۶۰ شہ
 پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ۶۰ ہر دخت ۶۰ مکہ معظمہ اشدو مدینہ منورہ روغ ۶۰ کہ آں یکہ مزین
 بریزین کود ۶۰ سر ۶۰ در کشتو مکہ شیغ ۶۰ دیم چہر نیتو مکہ ۶۰ جدائی آرتس ۶۰ تکغنتی ۶۰ شہ مُرید
 مکہ ۶۰ چہر دگر دانی حال ۶۰ دوشی شعر ۶۰ تہا جوش بیان گھنت :

چیر مکہ ۶۰ چشتہ نیتغنت

گوں پُر گناہیں چہواں

سی ساں ہمو ذرا شتغاں

پنجاد و پنج شرگشتغاں

رُو دُو پَریشان بیتغاں

من یکھی ۶۰ گر تھغاں

نی پچھے نیارنت برات مناں

بیلی منی برات بنگویں

گر تُو پچندا و از گر دگھشوں

ریا پخیراں گوں کھفاں

آں پہ کلاؤ باطاناں

من پہ گریوی جیلہاں

گونناں تہ گڈی ۶۰ نواں

نی ہمیداشہ مُرید گر تو واپس بیتو سیوی ۶۰ پھیدارغ ۶۰ آہنی ۶۰ مات و پش کھدر

بیٹہ ہندا کپتیا تاں ، او حانی گوں یعنی میں زندہ نشتو مرید ، جدائی سوز ، شفق ،
 نی ہے روشاں چاکر خان ، حانی ، گوں گلہ گار ، کھنان ، آنہی آرگشتی کہ حانی تھر پھون
 کہ تھہ ہمیرنگ ، خوار و بد حال ، ! اگر تھسی دل ، پھی ، استیں نلا ہر کھنی . حانی چاکر
 خان آر جواب دا تو گشتی کہ چاکر خان تھہ اسنے کل ، رند ، واژہ ، پر تھہ منی دن چھتاں
 گوں مرید ، مٹھ نئے . او من مرید ، جدائی ، وجہ شہ ہے ڈول ، خوار و زاراں . اے
 بار والے گال مشہور انت :

گال :
 فی چاکر کہ ہم چوش گشیت
 حانی پچھے سیغی اش ، !
 آں قصوے ماں تھسی دلیں
 تھہ کش و کھنی ظاہر در ،
 حانو کہ ہم چوش گشیت
 استیں تہ میتر چاکر ،
 رند قوی ہیں واژہ ،
 پر شہیں مرید ، مٹھ نئے

چاکر خان ، حانی ، جیڈی ، گہوار پمچ کھتو آہنا زگشتی کہ شہا حانی آر شود و شس
 کھنائیں او بردر ، سیل و سوادھا کھنائیں بیار . حانی ، جیڈ گہوار پمچ بیٹو حانی منت
 کھتیش کہ حانی مروشی و تی سرو جان ، شود جو ایس جہاں جان ، کھن بیاتہ بردوں
 در ، سیل ، کھنوں . حانی ، و تی جیڈی آنگشتہ کہ ادی سیلاں ہماں زال کھنت
 کہ آں گوں و تی جو زان نشتو خوش انٹ او خوشیاں کھنغٹ . منی خوشی ، جو ایس روش
 ہماں بیٹو گشتغٹ کہ ماو مرید ، یکھ ہندی ، لیو کھتہ . او نین منی زندیکھ قبر ، تہے
 مردغے براہر انٹ . آخر کار رندیں جن زور کھپتو حانی ، سرد جان ششتو نو نین جہ

ماں جان ، داتو پر سیل ، در کپتغنت کہ ہمیں انا غمانی دیر ڈنسا ڈر ، تاکہ شش ملنگ
 یعنی پنخیر نظاہر بیتغنت . او آں پہ سیوی ، پھیب اغثنٹ . حانی ، نگاہ ہماں پنخیرانی پھیکا
 کہپتہ . حانہ ، جوانی ، ہیرٹ و شر دیشو ہماں ملنگانی تہاشدہ مرید پھجے آر تھی . آنہی ،
 وئی جیڈی گہوار انرگشتی کہ گرڈٹ پر جلدی گرڈٹ من جان ، جوڑ نیان . حانی
 نادرہ تہ نیش پر آنہی ، سسی سال ، گاریں دل دوستیں شہ مرید دو بر ازیندغ پیشو
 پھیندغ ، ! ہے وجہ آں گرڈٹ کہ مرید ضرور ہموذا قالات ، گر کھیت . اسے شعر
 اے باروامشہوریں :

رندیں جن پُچ بیتغنت
 حانہ کہ منت ، کھتیش
 جڑ پہ مل پھدانی سیل ، ہا
 نی حانہ کہ ہم چوش کشیت
 خوشی ہماں کا ڈ ، کھنٹ
 کہ جوڈاں و تیاں و زردل انت
 رندیں جن زور کھپتغنت
 ماں لال جمبوے دایش گرا
 ستاری سری ، ماں سر
 نی حانہ ، ملی مل پھداں
 چھنڑی چھنڈی کھنڈاں
 آں شش ملنگ ، سر کھنٹ
 اے کہ ہدا دروغ و محنت
 دیوانغیں شہ پہ سریں

گوں جموے چھنٹے پینغ
 گوں کھونغ، لوڈینغ
 گیشتر گوں لوڈو ملغاں
 کمتر گوں شیریں ملغاں
 رندیں جناں شے دائی روا
 کوڈی گوں جواں برات
 کاٹ دکھڑیں لوغ، شش
 لوغی چرائی بنگراٹ
 لوغ گوں لالیں منجواں
 گر دت من جان، جوڑنیاں
 لچیں تھفے، گپنتغاں

ہے روشی رند پچ بیشو میر چاکر خان، قلات، دیم، جاڑیں کہیرانی بنانشتو
 شان جنگ، کھنغنت کہ شہ مرید دی گوں وتی سنگناں آتجو ہماں مچی، نشتہ۔
 پر مرید کس، بچھے نیار تھہ۔ شہ مرید، رندان شہ کمان، لوٹھتہ کہ بابو مناں دی کچھ کمان
 دیش من تھیرے جنان وتی دل، وش کھناں! کچھ رندے، وتی کہاں پہ ملنڈ،
 زڑتو شہ مرید ار دانی اوگشتی ہاں پخیر گر تھہ تھیرے جن وتی دل، وش کھن۔ شہ مرید
 کمان چھکتہ پہ جنغ، کمان برادری، پرشتو ٹکر بیٹہ۔ فی ایدار نذر دی خیال بیٹہ
 کہ اے چھرنگیں ملنگ، کہ کمان گوں چھکغ، بورینتی، آہناں ددہ ہی کمان، مرید ار
 داتیش، آل کہاں دی مرید، گوں جیغ کھنغ، بورینتہ۔ سوچی کمان مرید ار داتیش۔
 اے سوچی کمان دی گوں مرید، زور پرشتہ۔ ہمبزار نذر دل، شک نشتہ کہ نواں
 اے شہ مرید بیت۔ رندان گشتہ برو، شہ مرید، جیغ، بیارٹ۔ اے پخیر ار دیشی کہ

کہ بجز کراچی اور کھنڈت کہ ایسی آٹے سے کمان پر بیٹھتے۔ شہ مرید، ملاقات اور آہنی کمان
 اور آہنی سو پانی ہوا مشہور انت۔ کچھ رندے، شہ مرید، کمان اور تھو مانگ آ
 رانی شہ مرید، ڈوٹی کمان پگتو چوک، تو چھمانی چھکایر کھنڈی اور آہنی، چھماں شہ انڈینی
 بے ڈول، عین بیٹو زلف چوک کہ شام، نوذ جہر کھنڈت و گوار انت۔ پچھیکے لے کمان مرید، ڈوٹی
 ہا شکر، انی کمان اٹ۔ آہنی آروٹی ہاں اولی گتغیں ڈرو ہاری گیر آتگنٹ۔ نین مرید،
 کمان بیسان پتو بہ حال اٹ۔ بتر آہنی، دل و چھماں نوذی جہر کھشت۔ آہنی، مات پٹ
 چھماں کھیر و ضعیف بیٹو ہند اکتی، شرت۔ مرید سی سال، شہ شتکلیں وطن، ڈوٹی
 ہیں رامبدنی سنگتی، شہ بے بہر گلیں حانوز، دیدار، شہ نصیرو اٹ گڑ، شہ مرید،
 چھماں پچھے نوری جہر مکتیں۔

شہ مرید، ڈوٹی کمان جین کھٹو سہ تھیرا مچر، نشان آرجٹی۔ ہر سیں تھیر نشان آ
 ماں انت۔ شہ مرید، تھیرانی ہیڈاٹ ہر وخت، کہ آہنی، مات پٹ، شہ شت
 آہناں ہماں کپتی حال، دانہ کھٹو کھڑو بیٹغنت اور گشتیش کہ پچ شک نین اسے
 مرید، تھیرانی ہیڈ غیں۔

رندان پچ بیٹو پگتے کہ تھو مرید، پچیر، گشتے کہ من مرید نیاں یعنی مرید، گشتے
 من کچھ لمنگیاں مرید اللہ چھکے۔ رندان، زانتہ کہ اسے مریدیں پر آہناں، تی باور،
 خاطر، کچھ مردم، حانی نیغ، دیم داتیش کہ تھہ کسانی، گوں مرید، کچھ ہندی، لیو
 کھٹو۔ آہنی، نشق و نشان، ڈس تا نکہ ماں شہ مرید، جوانی، پچھے بیاروں، حانی
 گشتے کہ کچھ روش، من گوں شہ مرید، لیو کھنان، من وٹی دست درینریشہ
 شہ مرید، بر وان، پٹشتہ منی منگلی مان آتکو ہاں ہند ٹھپ بیٹھ۔ دوہی ایکہ کچھ
 شف، مرید چاکر، ماڑی، آتکو آہنی، مادن تو کو اشتی من مادن، بند، شت
 شف تہار اٹ۔ مادن، گل میہہ من مرید، چچی ران، کھو کشت اور آہنی، ران ٹپ بیٹھ

رنداں ہانی دستغین نشق دیشو. مرید پکے آرتیش. مرید پت و مات گرمان، آکھنٹ.
 رنداں آتکوٹک پچ بیٹنٹ. آناں مرید، ہمے حال دیشو، چاکر خان ملامت کھتیش کچا کر خان
 بن ہانی، شہ مرید ار بشق. چاکر خان رضامند دیشو ہانی شہ مرید ار بشنتی. ہانی ششتو
 ار ہتو شہ مرید ار و اتیش. اے بار و اشہیں مرید چوش و شت شر گشیت :

رنداں کہ دیوان کھنٹ
 نشتو کمان شتر ط جنت
 میر چاکر، محل، دف،
 (گوں) جاڑیں کہیرانی بنا
 آتکوٹک ایہ نشنت
 بابو کمان، تھہ برے
 داتیش کمان، پہ ملنڈ
 پرشتو کمان بیٹہ کھنڈ
 دوہی، داتیش پہ حشر
 پرشت کمان، ہوش سر
 سومی، داتیش پہ گمان
 سہ ٹکر، پیش، کمان
 رنداں گمانی بیٹنٹ
 بیار، مرید حان، بھج،
 ایہ کھنٹ پنیر اکڑ،
 آرتھیش منی لوہیں کمان
 سر ہوش شذکاں چھرتنٹ
 پرچھورواں رینٹنٹ

دیشہ کمان ماں کا نہیل ء
 موثرین دل ء اُکیر کھٹہ
 چھماں جڑی جیہر کھٹہ
 داں ہبڑ ء زیارت کھٹہ
 کھو نڈان د بیتوجیع کھٹہ
 سہ تھیر پہ امر ذ جٹوں
 کل گندل ء پارتاں
 مات وگوں آہ یفیں پٹ ء
 اوڈاشہ واب ء سار کھٹہ
 ست کہ مرید ء گونڈل انت
 ماں ہیشہ غاں پدھے ورنٹ
 خانو ء معلوم دار کھٹیش
 شا کہ کسان ء لیو کھٹہ
 نش و نشانی چھے کھٹہ
 بیا کہ مرید درست ء نویٹ
 ترکی بروت ء رستغنت
 جہل شہ تمیزاں گستغنت
 چو کھو سر ء ریس گستغنت
 کھو نڈ و کھڑیاں گیہل انت
 خانو کہ ہم چوش ء گشیت
 ما کہ کسان ء لیو کھٹہ

مانشق و نشانی اے کُشتہ
 ہلکے ماں چپیں زان سر میں
 یکھ ماں برواں پھدیں
 مئے منگلی ء رند کُشتہ
 چاکر کہ ہم چوش ء گشیت
 ماں نشقاں مر یہ پھدھے وریں
 بیاند او شہر ء گمہ
 حانی مرید بقیں تھرا
 حانود برانی مرید
 ماں کو کھوے درواڑے ناں
 حانود کہ دست ء شہار
 گپتی ماں راستیں چبوا
 ماں سند و بنداں ایر کشتی
 شہ گشی شہزاد غیں
 حانومتاں تھیراں مجن
 کہ عشق ء تنسی ء سو بکھاں
 حانوکھی گیغ ء نیاں
 ہر دواز دہیں بند و تغنٹ
 درماں جنو غیں رتکغنٹ
 دانکہ مناں درکارث
 براشاں روادار نویرث

ماں برائیاں منی نام، گنوخ

نی زال، کھوے زال مناں

گراد و مخن شہ سنگناں

کھور مخن شہ دیدغاں

آخر کار حانی وشہ مرید ماں یکھ کو کھوٹے وار ٹنٹش. حانی مرید، باز تنگ کھنٹی

مرید، گشتہ ادھانی من نی تھئی ڈول، نیان تھئی عشق، سبب، (منی مڑدی شہ ختم
بیشفت) تھی عشق، منی بند بند سو تکہ. شہ مرید اے گالاں چوش بیان کھنٹ :

من نیاں آں مڑد تھہ مناں اولادیشخ،

سہ تیگھاں روشاں دو دیسیں پیلو شغاں

پھاداں نال بستہ پہ ڈغارانی درگخ،

مرید ناغمانی، کار بیٹہ گر تو بہ چھماں کس، نہ دیشہ.

حانی منی رعدیں گم روخ

ماں تاہنی نوذاں جنوخ

لمحیں غمانی دیرہ کنوخ

حانی کہ منت، کھناں

اڑ ماسری، جھنڈ مخن

مار پہ نیم چھم، مگند

مہر پہ بہا گپتہ نیٹ

دل کو تلی چھی، نین

باغاں ہمو پھل، چھنٹ

پھلاں منی پھاغ، بیر کیں

حانو چھلمب زرد انغیں
 من زہرء گنوخ بہتران
 گوں کھپیراں لیوہء کھناں
 ماراں پردستء گراں
 سیاہ مار دستء چابکاں
 ماراں پہ نیشاں شیتغاں
 برء بلائیں رستراں
 ہینجن برائینتے مناں
 گوں شہی شنادیں پنجفاں
 آن مڑدتی دریں کساں
 گھلی املیں ماڑکاں
 بشقی تو تھی آنرندا
 حانو مناں تھیران منجن
 شلیں نہاں ماں ڈو برء
 پیرنگ منی ساہ نہ روٹ
 تھہ تیتکغیں تیغء بیار
 جن ماں منی پاکیر کشء
 جانء بسٹ پارم گزیت
 بلان کہ من اودا کھفاں
 حانو کھئی چہیار گھلء دفء
 حون ہلک بنت ورتنت

کہ بوبہ زوادانی زرنش
 حوزاں پر دیم، بشود
 پاخ کمن گوں شار، پلوا
 گوں مہنی جڑیں مودر انغان
 بخت تھمی جید گوار
 شاری و دابانی شلی

مانی مریم و مہروی
 بھیر نت دکھلان، رشذت
 پڑ سذت و سوالان، کھذت
 حانہ پر چھے شہ، جینہ
 گڑ دیں ہمے مکر، بیار
 اڑوت میار، دیر کھن، ۶
 شہ پر شفانی چھتر، غ
 میر چاکر، بور، جشہ
 استہ پتی راجی مڑ، ۶
 ماہ میاراں ٹھلیت، ۶

مرید، شعر، ۲

فی کہ سمیناں پشت گنٹھ
 نبی و ساطکتیں سیلہاں
 جان من مزارے چھٹیشہ
 شیرے پہ ٹھٹھارو گنٹھ
 سیوی مزیں بروج ہا ہنا
 رنداں کہ دیان ہا گنٹھ
 بندیکہ بستہ چاکرہ
 رند بوڑخ ہا بہہ منتغٹ
 گنٹھ کہ میریں چاکرہ
 بیار مریدیں پھل گدا
 کہ پوڑیش دینداد امان
 واجہ مناں قہرہ ٹیٹ
 کہ چند ہا شہ ایدہ نہ بار طنہ
 کوشن کارہ نوگاہنگار
 من پکیر نشانیاں دیاں
 باج ہا جٹہ اں تھام انت گورخ
 نیکہ جبرے نے جبرے
 زاریں زمستانی شرفہ
 دوشی گمہ دغاں سہ پڑی
 داں دو بہہ ہا شامالتش

سوئی اور شہنگیں تلے
 بیل و مبارک بستے
 شکوں نار و ایں قصو
 تاج بانہیں چو شیشیں جٹی
 ماں نشتغیں مارا کوا
 جند اشہ اید ابرث
 وٹی ہڈاں گریو گورء کھنت
 چھکاں شد و تھناں گھشت
 بیل دے مرید بد پیلء ہاں (فعل)
 گوں چاکرء ماہیں جنء
 چاکر بدیں مژدء نیش
 گوانکھء ہزار مژد بھاد کھیت
 جرسیں نہ نیستہ سومری
 ماڑیء لڈ و ضیں پری
 میرء جیکھ گوں لڈغاں
 حانی گوں بے روشیں گداں
 میر چاکرء محلء بونا
 ماہوریں بہانء ہاڈرء
 (ماں) گور لغیں کھلء دفء
 خانوہ سلطانیں سرء
 گشتہ کہ میریں چاکرء

بشقیں میں آریں پش
 کہ چہتو دو ہی مردان جشیں
 سبزیں سفاراں ٹھیکشیں
 رنداں دودیمی نار تیں
 سیوی داں سرینا جسکتیں
 بوراں ڈغارہ کھیر تیں
 گڈہ شہ مشہہ لہترہ
 قولیں من کھلان اُلکھا
 میری سیلہاں ایر کھناں
 کھشاں من ادلی و زلہاں
 جان کر کرا کو خیں گداں
 ایشاں پششاں مندوا
 دمانی ہ سٹپانیں پشہ
 رہی پخیراں گوں کھفاں
 گوں کھینہ دریں برا ہندغاں
 چو تہہ ماں راکساہ دینیں
 گڑاں تو زمبانہ گراں
 و صطردہ تیاریں مکران
 بوش پھادنت تراشتغیں
 بھوفہ ڈغارہ پلد ہنٹ
 آشتیں جڑیں کر کھارہ

سڑجہ کالیہ میں بند کشت
 ماں گوں پخیری وارہ
 نی تحقیق پر جع، رواں
 جع، در، زیارت کھناں
 آف، حیات، مرغ، رواں

مرید، شعر ۳

من نیان دسومری پیغام، مخن
 اشتی بے سیتیں سلاماں دیر، گہان
 من شفاں ننداں گوں حیا لاں روش، کھناں
 گوں حیا لاں روش پہنچ تھی غماں
 اوہ، دل باتے اچھ گل، ایخیم، نوے
 پکھن، چھو، ناسجڑ، سوران، ہے
 سکھ، شہ، سنگاں تھی شرعی چہیاں، را، نوے
 اشتی، سوران، لادھ، دیر، شیراں، گوں، کھناں
 پھاد، سفادی، کعبنہ، اللہ، رواں
 تھہ، مناں، پلے، من، گنو، خاں، گوں، کپتنگاں
 گپ، تھہ، مے، منت، ایشناں، جانو، کھیغیریں
 پہ، حدائی، نام، وتی، ملگور، اں، مرند
 قد، ہیں، چھماں، مسک، اوار، بیاں، سیر، مع، مخن
 کشتیں، دنتھاناں، مساگی، رہیاں، مدے

پھر منی دیم ۽ پہ بہانی چو ۽ ہادی
 بارین بور و کھر سخی رانا ۽ موی
 تھی قد میں چھما زری چاٹ ۽ گنگھاں
 کھئی کھکیں دتھاناں زرہ ۽ بریں تیغی ستغاں
 پھاد شفا دی ۽ پھاد کھٹے خانو کھیندیں
 گوں دست مندریاں گیر تھ ماں منی کھیس ۽ پورا
 شے پڑی گڑ دگوں مے بازیں منٹاں
 آن دیکر سالے ۽ بر و پرج ۽ زیارت ۽
 باگر و بیلان شامرید ۽ منت کھنت
 آں جئاں جو ائناں شامرید ۽ منت کھنت
 ریلی درویشاں شامرید ۽ منت کھنت
 ملک ز نیا جیاں شامرید ۽ منت کھنت
 تھہ مناں منٹاں محن رندانی حسن

شعر شہ مبارک:

سندھ تیوخی ۽ گولشوں
 شہیں مرید پھولشوں
 داں سکھراں ۽ بکھر ۽
 ماسکھرا ۽ ٹھاٹھاروے
 مابکھر ۽ سوناروے
 نندی کہ سہتاں ۽ گھڑی

سُہتاں مُریدؔ درِ روشِ ما
 سالِ وِسالِ کو کُئی نغِ
 من کہ ہوا جا لبتہ
 پنج وِپتی خدمت کُشتہ
 دلو گھر ٹوئیں ڈھو سُنت
 کھونجِ مہر و کیم کپانِ نغِ
 ہند و مسلمان ءِ نوبت
 دین ءِ کہ نیاری کلموا
 روش ءِ لغور اکھنڈ شہ
 زانتوں لغور کھی لے روے
 گر طو پھدا دا زگر کھتوں
 چہیارِ مژد دیشوں لڈغِ ءِ
 رنداں حَسَن مولا نغین
 جتاں قریل دیوانغین
 بجا ربور بازی گریں
 بیبرگ ءِ بور کونج گر دینیں
 لے مُرید ءِ مٹھ نیاں
 من دوستہا نام ءِ گراں
 چاکر تھئی وائی روا
 اڑا ما مُرید ءِ کھر د کُشتہ
 سُن بات قلات پتے پور ءِ

آں قصوے ماں تکی دلیں
 کش و کھنی ظاہر درء
 حالو کہ ہم چوش ء گشیت
 استیں تہ میریں چاکرہ
 رندرہ قوی ہیں وارہہ
 پر شیبہیں مریدہ مٹھنے
 رندیں جن پچ بیتغنت
 حالو کہ منتہ کھتیش
 جز مل پھدانی سیلہ ہا
 نی حالو کہ ہم چوش گشیت
 خوشی بہاں کا ڈء کھنٹ
 کہ جوذاں و شیاں و ردل انت
 رندیں جن زور کھپتغنت
 ماں لال جموے داتیش گرو
 نی حانی ء طلی مل پھداں
 چھنٹری ء چھنڈی کو فغ ء
 آن شش ملنگ ء سر کھشہ
 اغان کہ حدادرون و مخنٹ
 دیوانغیں شہ پہ سریں
 گوں چبوے چھنڈینغ ء
 گوں کھونغہ لوڈینغ ء

گوشتہ گوں لودو ملوان
 کتہ گوں شیر می ملوان
 رندیں جنان شے والی روا
 کوڈی گوں ہاں برات
 کات و کتہ میں لورغ ہا شہش ہا
 لورغ ہا پیرا غی ہنگرا
 لورغ گوں لالیں منجواں
 گبادیت من جبان ہا جوڑ نیاں
 لہیں آفے ہا گپتھاں
 رنداں کہ دروان ہا مکھتہ
 نشتو کمان شہر طاء جھنٹ
 میر چاکر ہا محل ہا دف ہا
 گوں جاڑیں کہیرانی بنا
 آتکو ملنگ ایر نشتو غنٹ
 ایر نشتو کمال آتکو غنٹ
 بابو کمانے تہہ بدے
 داتیش کمان ہا پہ ملنڈ
 پیر شتو کمان بیٹہ کھلنڈ
 دوہی ہا داتیش پر حشر
 پیر شتہ کمان ہا ہوش سر
 سو می ہا داتیش پہ گمان

سچے پشیمان، کمان
 رند کمانی بیتغنت
 بیار مریدمان، بیخ
 ایر کھنٹ پنچیر، آکڑا
 آرتھیش منی لو ہی کمان
 لو ہی کمان گوں جا بہہ ما
 سر ہوش شہزاد کا چہر ٹغنت
 پر چھو رواں رسیدتغنت
 دیشہ کمان ماں کا نہل،
 موثر میں دل، آکیر کھنٹ
 چھماں جسٹری جہر کھنٹ
 داں ہبڑا زیارت کھنٹ
 کھی نڈان دیشو جین کھنٹ
 سہ کھیر پہ امر ذ جنوں
 کھل گندل، شہ پارتاں
 مات و گون آرنیس پش،
 او زائشہ واوسے سار کھنٹ
 سٹ کہ مرید، گونڈل انٹ
 ماں ہیرغاں پدھے ورنٹ
 خانو، معلوم دار کھتیش
 شا کہ کسان، لیو کھنٹ

نشق و نشانی چہمہ گھٹہ
 بیا کہ مرید در دست ء نوبت
 ترکی بر دست ء مستغنی
 جہل شہ تمیزاں گہتغنی
 چہو بوسر ء ریس گہتغنی
 کھنڈ کھڑیاں گہیل انٹ
 حالو کہ ہم چوش ء گشتیت
 ما کہ کسان ء لیو کھٹہ
 مانشق و نشانی اسے کھٹہ

ظمک ء ماں چپس زان سرس
 یکھہ ء ماں بروان ء بھدیں
 مٹے منگی ء رند کھٹہ
 چاکر کہ ہم چوش ء گشتیت
 مانشقاں مرید پدھے وریں
 بیانند اوشیہ ء گرا
 حالو مرید لبقیں تھرا
 حالو و برانی مرید
 ما کہ کھڑے درواڑے تان
 حالو کہ دست ء شہار
 گپتی ماں راستیں جمبوا
 ماں سند و بنداں ایہ کھٹی

شہء گشتی شہ ہزار نہیں
 ہانوں منان تھیراں مین
 عشقء تھیء سوتکناں
 ہانوتھی گینگء نیاں
 ہردوازہ ہیں بندہ تغنٹ
 دماں جنو خیں رتغنٹ
 داں کہ مناں درکارشہ
 براتان روادار نویش
 ماں براتان منی نامء گنوخ
 فی زال روتھوے یکھہ مناں
 کمرہ دوں مخن شہ سنگناں
 کسوروں مخن شہ دیدغاں

من نیاں آن مردتھہ مناں اولاد یغا
 سوتکناں روشاں دودیمیں پیلو شنان
 پچاراں نال بستہ پہ ڈغارانی ڈرگنگء

کال :

سحاق خان

قومانی تہانامدارین مژداں اکث۔ دتی بر اثنانی سایہ ء نام و شرف حاصل گھتہ
 اگر میران رندار نام و شرف ء حاصل تہ دتی پست میر شہداد خان او آہنی ء برات
 سحاق ء سایہ ء بیٹہ ۔

سحاق کچھ کم تواریں ادوش بسائیں، لحاظ و لیاقت دارین مژدہ بیٹہ گتہ
 سحاق خان بلوچ ء تاریخ ء تہا گاریں مژدہ نین۔ بلکہ آہنی ء نام و تعریف ہمیر نکیس
 مژدہ گالان شہ ثابت۔ بیغ ان کہ آں بلوچانی کچھ چوٹی یں بہادر و شاہرہ بیٹہ گتہ۔
 بیٹہ مژدہ بیبرگ رندان۔ بیبرگ ء شعر و گالان شہ لے ہور ظاہر بیت کہ سحاق خان
 دتی قوم ء کچھ دژدہ ڈکھانی شریخیں مژدہ آت۔ یعنی آں قوم ء ہمدردیں او
 نم خوریں مژدہ آت۔ بیبرگ سحاق ء بیے تعریف ء دتی گالانی تہا چوش کھنٹ پر
 لے کں ء شعر بیبرگ جنہ ء مضمون ء تہا کھیت۔ ایدامن صرف سحاق ء تعریفی
 گالان پیش کھنغان :

گال :

پہنادی کھنوں حلقانہ ء
 مسکانی سحاق ء ترندا
 مسکانی سحاق پھاد آہیکہ
 مارا گوانکھے کھنڈہ گر طریں تھی
 کھی بورا چھ کارے بیٹہ !
 ماں آہاری جلیں جل جوشاں !

نومہ شش ماہی بہان زمین داشتہ !!

بہرگ سخاق آرد لدی داشتہ کہ منی مہلج ، پیغام آنکغنت اد آہنی ، منی جلد آرنی
 پیغام کھتہ بگ منی در بر آت . دوہمی سواری نیستہ ہے خاطر ، شش ماہی بہان
 زواری ، رونان . سخاق بہرگ گوانکھہ جنو گڑیں تھی . آہنی ، گشتہ اد بہرگ مڑ آہنی
 کھتہ کھغنت . اے موصو میں بہان ہے منزل جتہ نغنت تھر اباڑ کھتہ برزہ بیوانے ، پھر منی
 حد امان ، دیا تھر اجلو ، جنت و گشیت . بیامنی مہری بر بہان ، اید اہل . سخاق ،
 رتی بگ ، سالغان موند رجتہ دیم داشتہ بر بگ ، شہ منی مہری ، پاکڑ و کھن بیار
 بہرگ آردے .

سخاق ، مہلج نامانی شلی آت . شلی ، بیان مولانج ، مضمون ، اندر ابیشہ مولانج
 ، موت ، شہ پھد شلی ، گوں دنی دوستی ، راہ جوڑ شہ . پیر کھہ ٹوکھے معلوم ہیث نویشہ .
 کہ شلی حسن مولانج ، وخت آذاتیں زال ، آت او پھد سخاق ، دوستی ، وخت ،
 آہنی آرچھ کسے ، پٹرس و خوف آت کہ آن گوں سخاق ، ظاہر ، ملاقاتی ہیث نویشہ .
 سخاق ، شلی ، نیغ ، لکے تھلا بر و آر کھتہ . پیر شلی ، سخاق ، دوستی آر حد نیستہ آن
 آن دوئیناں کھہ دوہمی ، چھکار دل باہ داغنت .

ہے روشن مزیں وخت ، گشتہ ، کہ سخاق ، دتی مہلج نہ دیشغنت . شلی بہرگ
 آہنی ، پیکھ روش سال بیشو گز ، سخاق کھہ شف ، و پتو و اب ، گند ہیث کہ من
 گوں دنی دوست ، کھہ ہندی ، نش تو مہز و مجتہ ، کھنغاں . ہر وخت ، آہنی ،
 و اب ، شہ سار کھتہ ، پشی بیامن بھو آن ! او منی دوست تھماں ہندیں ہمیدہ سخاق
 نہ ہیر نوخ و تازہ بیشغنت . آہنی ، صھو اماہالی ، بھنگ و چرس ، شہ کھتہ دتی دوست شلی
 ، دیدار ولیوان دیم پہ کورہ مارانے شکر رواں ہیثہ . آن عشق ، ڈر دوسوز ، پھیاد غی ،
 پندھاں جناناں منزلاں کھنان ، ہر وخت ، آن شاری د شلی ، دیدار آہنی ،

پنیرانی ڈول، آتکو شلی، لورغ، دیم، خیرات، لوٹھنی، شلی، آنہی، آہ پچھے آہ کھنڈ پناہ سی
 کھنڈ قدح، ہتھ شیرشار، پلاو شکل اوگند میں دان زہر کھنڈ آہ کھنڈ گوں سحاق، لوٹھی، پیشہ
 سحاق، دل نہ جھکے۔ آنہی، دیم، بیشو گوں شلی، جبرکتہ، شلی، مات، ہے، لعاکل، دیشہ
 آنہی، چکھار گشتہ کہ ہر، ہمے پنخیر جوگی آہ سنگ و کوماں جنٹ ریسینٹ۔ شلی،
 ہمار شاری، ووثی مات آگشتہ کہ "آئی لے پنخیر و توگی، نین، اے مسکانی سحاق میں
 شہداد خان، پچھیں اور ندانی ستر داریں، چپ، کھن، "میر سحاق خان، شلی، ماگوں
 ملاقات، درائی مدار کھنڈ آنہی، لوگں کھ ہندے، مہر و محبت کھنڈ شہ۔ ہے
 بارو لے شعروت گشتی؛

دوشی شاد، ہا دا ورنغ،
 ماہیں دوست مناں یاد بیٹہ
 جزی گل زمین روخ، بیٹ
 کھنڈ بیٹ در شنت، مردادر
 شیطانی مناں پھر امی
 شیطان، مناں پھر ام تھ
 گشتوری تڑ، ڈاڑا تھی
 بکھو، بکھو، بکھو، ما
 بکھو، بکھو، بکھو، رادیں کھل
 شیطان آدمی، بیتیں
 من چھا پلی، جتیں شو شو خیں
 گریاں، شتیں داں مات،
 آرفیں پش دنا خواں

نی من دیس دیس کھناں درویشی

دیم دیاں پہ لایا

شیرا پہ رطء بالاباں

بینی ٹکڑا گونگیزاں

حلقی ریغاں پھنڈانء

بینگ بنگرء پالانء

کھانکوں سیر مرادیں کھلء

گرتے جنڑوں درویشی

آواز ہستی پھار تھی

راستیں پلواگوں بوشیر

سارء پلوا گندیماں۔

داناں ماں کھن منی کشتیء

شیراں مل برور کھال دا

دست گوں بانکھے دستیاں

پھادگوں بانکھے پھاد می ناں

لال شاہیں بر دتھہ گوں رکھاں

بیڑا ہترغ بگال ہتکے

چکھاں دیر کھنت جوگیء

کہ جانء آنکھاں بے ہوشنت

نواں جوگی مردماں لٹاراں

ساربیء جواب چھرینتہ

را ندھی اے نہیں جوگی ء
 جوگی میں ہماں اور غانی
 کہ شاری و شلی ء ماں ناں
 بچھیں ننگہ میں شہداد ء
 کہ زندانی سری سڑ داریں
 مسکانی سحاقیں تیغیں

بیرگ رند

دنیا، تہا اللہ تعالیٰ بازیں بہادر و سکتیں مڑ پید اکھٹنٹ۔ اسے نلہ ہر تہا بکتے
 کہ ہماں شخص بہ آرسکھ مڑدی بہ صفت مانیں تہا آہنی، گون ظلم بہ بہرہ دی اوارین
 پر بیرگ رند اتھ تعالیٰ بہادری دسکھ مڑدی، مشہ بے ند بہرہ رکتی، یعنی بیرگ
 بھڑیں، زور اینس مڑدہ اتھ، پر آن ظلم، دگ، مشہ دیدہ اتھ، بیرگ دی مزیں
 شاہرہ استت، پر آہنی بہادری بلوچ قوم بہ تہا پمیرنگ، بہ چمکھ آژمان بہ
 دیم، پچھاڑ دہی ماہ۔

بیرگ خان چاکر خان، گہار ذاتک او میر باہر خان رند، پچ اتھ کچھ روش
 سڑدار چاکر خان دیوان، کھنوشتی، رندستان گل پچ اتھ آہنی، وئی شہر بہ سرنہ
 زڑ تو ماں رند، کجاری، تہا پھرنیتی او گشتی کہ تھام رند منی سرنہ، وئی ریشا نہ
 جنتھ، رند گل جیران بیٹنٹ، انہاں زانتہ کہ چاکر خان، ماں کجاری، سرنہ پھرنیغ
 کچھ بند او گرائیں کارے اتھ، رند کھے دوہی دیم، گند غٹنٹ، کس، سرنہ زڑ تہ
 بیرگ شانزدہ سال، نوخ در نا اتھ، آہنی آردائیں ریش نہ اکھٹنٹ، آہنی
 جھٹ دا تہ پہ سرنہ، زیرغ، پر چاکر خان، ہکل دا تو، آہنی آرسرنہ، زیرغ
 نشتی، دوہی دھک چاکر خان، گشتہ رنداں کسے استیں منی سرنہ، زیری وئی
 ریشا نہ جنتھ، اے دھکی دی رنداں کس، تو فی نہ کھتہ، اعدے بیرگ سرنہ، زیرغ
 دیم، بیٹہ، دی چاکر خان، ہکل دا تو، آہنی آرسرنہ، زیرغ، نشتی، سومی دھک
 چاکر خان، ہکل کھتہ گشتہ کہ رنداں پچھ چپ اتھ؟ رنداں اولی ڈواں چپ کھتہ

ہو نہ کھٹے۔ بیبرگ ء بھٹ ڈالو سر نہ زرد تو وتی بے ریشیں کھاڈی آرزو راجھی۔ سر نہ ء
 دنتھاں کھاڈی ء پکوستہ ار ان شتغنت۔ کار چاکر نمان ء خاصیں اوٹیں کارے ات۔
 حال کس آرنہ دانی بہاں کار بیبرگ ء شتو اوٹ ء تل ء کھٹے۔

بیبرگ ء وتی رندی قول دا لغت کہ من ہر رندی جنہ ء سر ء آف ڈھو غ ء دینہ من آئی۔
 یکھ اولاکے پہ آف ڈھو غ ء ضرور گران و دیاں۔ بیبرگ ء وتی ہے قول بازین بہناں پھیلا کھٹی۔
 یکھ جتڑیں ء بیبرگ ء مہینج ات آہنی ء لوغ مشکاف ء علاقہ نوز واد ات۔

آہنی ء مژد پہ یکھ شف ء مسافری ء در تیار بدیتہ آہنی ء ڈومب تیار کھٹو بیبرگ ء
 بیغ ء دیم دانی کہ برو بیبرگ آرگش کہ بانگہا بیگہا مرد منی سانڑیں نین تھر ضرور منی
 دیدار ولیواں آغی ان۔ ڈومب ء مہری سنج کھٹو۔ دوہی روشن ء گوئل ء مشتر
 میلانہ ء کوہ ء۔ بیبرگ آر پیغام دا لغت مڈ آہاڑ ء غٹ۔ بیبرگ آر کھی اولاک نوری
 پے دست نہ کھیتہ۔ آہنی ء وتی شش ماہی بہان ء زمین دا تو پہ وتی دوست ء
 دیدار ولیواں دیم پہ مشکاف ء علاقہ ردانہ بدیتہ۔ آن وتی شش ماہی بہان ء
 ہکلان ء سیران وستی ء علاقہ آتکو۔ مادن ء ایر کھیتہ۔ آہنی ء دگ ء سر ء سحاق رند
 ء دیدار و ات۔ بیبرگ ء سحاق ء دیدار و اتہ پہناری کھٹو بہان ء گوار بیغ ء تہ سحاق خن
 ء آہنی آر دیتہ چھارتہ۔ آن کھڑو بدیتہ۔ بیبرگ آر گوانگھ جٹو گشتی کہ بیبرگ خان حیران
 کہ لے معصومیں بہان ء روغ ء تھاشان ء! "بیبرگ جواب داتہ کہ" منی ہانج پیغام
 آتکغنت مناں جلدی ردغی ان۔ دوہی زواری تیسرت۔ ہے وجہ بہان ء زواری
 روغان۔"

سحاق خان گشتہ او بیبرگ مڈ آہاڑیں کھ کھٹیں لے معصومیں بہاں ہے درو
 درازیں منزل کھٹہ نخت تھر ابار تھہ ماں برو دیوان ء پھر بن ایش۔ ہدا مان ء
 دیا تھر اچھو لوہ جنٹ کھشیت۔ بوشت منی مہری ء بر۔ بہان ء اید ابل سحاق ء

دق مہری پا کر دکھنا سینتو ، بیہرگ آرداںی آہنی ، شتو وتی پہلیغ ، گوں ملاقاتی بیشتو ہر
 بیہرگ ہے بار دادش چوش شعر ، گشیت :

لوڑی وش گشیں چھران ۶

پیغام آر تفت دیرینا دے

اید آر تلخاں گر ، بیہرگ ،

ونتی جو ذمنی سانہیں نین

بیایگں یکھ شف ، شف گیر ،

بیاکہ سرمنی شہ طائیں

شش ماہی بہاں سینگھار تھیں

تنگ ، چھکتیں ملگور ،

پشٹار ملوکی نشان

چاکر سورتیں سگھانی

ملا آر آسینیں پھاراں دے

مرگی بانڈراں زریںیاں

پہنادی گھتیں حلقانہ ،

مسکانی سحاق ، تر نڈا

مسکانی سحاق پھادا آتکھ

مارا اڈا نکھو ، کھو گر دین تھی

تھی بررار چھ کار ، بیتہ ؟

مان آہاری جلیں جل جوشاں !

تھہ شش ماہی بہان زین داہہ !!

داشتہ ماسحاق، ولدی
 کہ پیغام آشکھاں دیر نیادے
 بیائوں شف، شف، گیرے
 پہراں چہارمی پیشیم،
 مسکانی سحاق گال آسنگہ
 سیوی دیریں نوروش گریں
 وٹ ماں بر پٹے ٹھنی بے
 کھئی پورارے، لوارے، مانے
 دامان کھپتخان کھورانی
 کارنیں بارغیں پورانی
 بوشت و برمنی کرطزی،
 کھئی پورماں منہ بستی بی
 مانشتوں گورغیں کھلے،
 جتاں موند رے سشتاتی
 گوں زردیں دیغے، زونگار تی
 ماں پشت، پاکھر و جوڑیں تھی
 لائنونغر ہیں بوڑیں تھی
 ہر گہ دیں مہار چھریں تھی
 ہندے جوڑ تھی ستر داری
 پشت آر ملوکی نشان
 داغ، گپتخان کرطزی،

دیر میں مندر لال بھیلان ء
 مہری ممل پھداں ڈنگ بان ء
 مشہ کاف ء دف پھاد نیال
 گر گنجیں بیلہ و نور اہاں
 جتانی مقیمی جاہاں
 عیسے ء نطر ء پھوک کھیت
 کاڈاں گھنغ و ناز مینکیں
 پر شامانی مہری پھر گتہ
 من جٹاں ظاہر ء لوٹھا سیتہ
 کہ جوگی میں ہماں لونانی
 دوست مئے لدغانی مانیں
 جٹاں ظاہر ء دیم داتیں
 دوست مئے لدغانی آر تھی
 بیایاتے تہ سحاق ء مہری
 کہ بیرگ ء مناں پھچھتے
 بیرگیں مئے جا میں یار
 سہ پاس ء ہمدادیشاں
 چہارمی پہ موکلیں
 موکل ء نویت خوشی ء
 بام ء رنگ ء تور گھائیں
 میل ء جنسراں ہو گائیں

ماٹھڈائے جتہ زونگار
 پچا داو سحاق ۶ مہری
 تھرا سہراں ساکھنہ لعل ۶ غاں
 میڈان و بڑاں دوکتے غاں
 واغ ۶ گپتغاں کرڑی ۶
 دیہیں مسنڈلاں بھیلان ۶
 مہری مل بھداں ڈنگ بان ۶
 گوٹلی مناں پچنتی
 گر مسکانی سحاق ۶ ترنڈا
 رانڈھی ڈانینٹریں پھران ۶
 مسکانی سحاق ۶ شہ پیر سیدیت
 تھئی مہری باہراں لنگ کھنٹ؟
 پیلی سنڈ گوں جھگانیں
 کوہان ۶ گرست گوہنڈیں
 ہر گر دین مہار نمبیں!
 کوہ جھاگنی مارانی
 پہ شاری دشنی ۶ نیاداں
 مسکانی سحاق گال آتک
 اڑا بڑتت بیبرگ ۶
 اڑا مائے بڑتی بے پھول ۶
 پیر ولین ہشتہر ۶ دیمیت

بھیری بڑوٹی آرٹھی

نی پالتی سڑداری

کہ رو لیں ہشت تران ء پھولیت

ہر دخت ء بیبرگ وتی دوست ء شہہ بیشو گرتو گر سحاق ء آنکھ . سحاق ہمود
 یکھ مہلیخ ء استت . آنہی ء سحاق ء مہری منھتی ء اودف ء جھگک دینھنتی تہ آنہی ء
 دل ء شک کھتہ کہ سحاق نواں شلی ء نیخ ء شتہ ہے روشاں شلی منگچر ء علائقہ آت
 آنہی ء یکھ زال ء جانسوی ء دیم داشتہ کہ تھہ برد حال ء بیبارہ کہ سحاق ء مہری پکھو بڑتہ . یا
 آنہی ء مہری دوہمی کسے آر داشتہ . سحاق ء ہے مہلیخ ء قول کھنغ ء اگر تھہ وتی مہری دوہمی
 کسے آر داشتہ من اشتو دوستی ء سندان . سحاق ء ہماں زال آر جواب داشتہ کہ مہری
 بیبرگ ء اثر منی بے پھول ء ہمود اجیداشتہ بڑوٹی ہمیشیں آرٹھی . ہے روشاں رند
 لاشار پردتاں برات تزنٹ . آنہانی مرک وزیند ڈر دود ڈکھ یکھ آت . لے دوس
 قوم ہے روشاں ماں بلوچستان ء تہا دنیائی دوراں کھنغنت . سیوی ، بولان ، بڑا
 داں خراسان ، جہلادان سندھ ء گجاوین کچھہ دنگ آت . رند و لاشار اسیوی
 میلایہ سیاہ آنی بہو خیں جو آن چھماں کھور کھنغنت کہ آنہاں دور و سیری داشتہ
 نہ کھتہ او آنہاں یکھ و دوہمی زحم گھیر ء شہہ . پر آنہانی جنگ ء سبب موجی ء گر اند
 قسو ء ایرنگیں کہ میر چاکرخان ء شہر ء یکھ موجی ء آت . آنہی ء زال باز سنہڑا و زیبا
 آت . آن ریخان رند ء دوست و مہلیخ آت . یکھ روش ء گبرام لاشاری ء پچ راہین
 خان چاکرخان ء شہر ء گوں وتی سنگناں پہ سیل و چپرغ ء آنکھہ آنہی ء موجی ء زال
 ہے شیراوتی ء دیشی . راہین خان آنہی ء سر ء گوں دل و جان ء عاشق بیشہ . آنہی ء
 موجی ء زال منت کھتہ موجی ء زال ء راہین آرگشتہ کہ من ریخان ء مہلیخان تھو ریخان
 شہہ زیبا زیبا تے . راہین موجی ء زال گوں باز تنک کھیتہ . نیٹ ہو رظاہریشہ

کم ذاتیں زال آزا جھل دہل نیستت۔ موچی زال، راہین آگشتہ کہ تھو گوں ریجان،
 وئی مادن، ہنشاہیں۔ اگر تھی مادن زور بیشہ گرا من گوں تھو یاری کھنان اگر نہ تھو
 آرام، کھن۔ ریجان، مادن، رندستان، مادنان کھاں شہ گبر آت۔ رند دی ہے
 پو کھاں رانسی ووش، شنت کہ راہین در ریجان، بلان مادنان کھاشینٹ، آن پو میناں
 مادن پو میدان، میل داغنت۔ پیرک جو نگو رند، داشتہ۔ مادن تھشان، یک،
 راہین مادن، گوش یعنی صرف سر مادن، گتہ آزنک، برابر شنت، چاکر خان دی ہے
 چچی، نیام، آت، چاکر خان، پھول کھتہ کہ گو کھیا، برتہ، جو نگو، درد غین شاہدی داتہ
 کہ ریجان، مادن گتہ۔ راہین زہر گپتہ گوں وئی لاشاریاں گرتو پھداشتہ۔ اے
 بارو اے شعر باز مشوریں سے

رند شہ کیچ و مکران رپتو
 لاشار اچہ نیمور، رواں
 آتکو گیتی ملک حر اسانی
 اسپانچی گوں زہر مکھ، نیم،
 پھاشنہ پھتر گوں قبلہ ہی دیم،
 کوہ سراں ناناں تناوانی
 سیل، ہاں ورنادوشکارانی
 کھٹناں آکیفی لڑیں تیغاں
 گوں و تو پنجاہیں بہادران
 ڈاچی گہرا بستکیں سال،
 گہرا سان، جالتہ سالے
 گوں مینہر و لوڑ دہاں نہ چھرتیں

ما برف

زور کھتہ گہر و چیلوی پوراں
 ماکشتا گولا و پیر ملکان
 تخت سیوی ماں چھترغاں دیشہ
 پکتو گندیم بیتغنت رونی
 چانڈہ ۽ پہ بھنگ بوہر ۽ حلیں
 چاکر پہ سیوی ۽ طلب گیریں
 چاکر ۽ سیوی دست و دف گیتہ
 ڈھاڈر ۽ میران ۽ قلات بستہ
 فی ملبہ میلاہے نغر ہوتاں
 کھاں یاں لاشاری سبیل ۽ چہارہ ۽
 اوداگر میریں چاکر ۽ شہرہ ۽
 دیشس موچی ۽ گر انڈ بوریں
 دپتئی ۽ ماں جیمہ سایہ ۽
 بوج بیار ریجان گو بریں سیاہ ۽
 گبریاں تھا شو تو کل ۽ شاہ ۽
 بور بڑ تو بیٹی ۽ زلور دانٹ
 بور شلانا پہ پدھریں ڈان ۽
 فی کہ داں درائی جاگہاں کاتکان
 پیرستہ میریں چاکر ۽ رنداں
 سیاہ رنداں کہ صوب کھی بیہ
 جو نگو ۽ دروغیں شاہدی داتہ

کہ گل ۽ رنداں بڑتنٹ بانڈی
 گتہ ریحان ۽ سیاہ مزن گنوازیں
 منڈان راہین ۽ نویش راضی
 راہین پہ ہبسی بیغا کھوریں
 کہ کھور گتہ میلا ہے دف ۽ جواں
 گوں ہے گالاں ہو کر ویشہ
 رند و لاشار ۽ جنگ شروع بیشہ

راہین ۽ وتی ہے زہر نداشتو کھے روش ۽ گوں چند لاشاری ۽ آنکو چاکرخان
 ہمایہ گوہر ۽ ہر گڈ ۽ تغنتش رند ہے ٹوکھا باز زہر گتغنت کہ راہین ۽ مٹے ہمایہ
 ہر گڈ ۽ تغنت چاکرخان ۽ گتہ کہ لاشاری ۽ گوں منہ میلیں جنگ دیان۔ ریحان ۽
 گتہ کہ گوہر ۽ ہر منی سر ۽ گڈ ۽ جا بیشغنت۔ گوہر ہرانی بیرامن الیو کا گران۔ ریحان
 شتو خاص گہرام ۽ قلات ۽ دیم ۽ آہنی ۽ بگ ۽ شہ چھی ۽ ڈاچی گڈ تغنت او بگ ۽
 سالفانے دست دی گڈ تغنتی۔ ہے اڑانڈ شتہ ددھان ۽ او آہنی ۽ جنگ و
 جدل ۽ صورت اختیار گتہ۔

چاکرخان پپہ دی استت او ضدی واڑانڈ خوردی ہے روشن کھڑ دے
 بہادریں رند چاکرخان ۽ شہ زہر گتہ افغاننمان ۽ شغنت۔ ہماں آرہو افغاننمان
 بادشاہ ۽ پہ ٹوکھے سر ۽ ذیل دا تغنت۔ چاکرخان زانغ ۽ کہ رند و لاشارے ہے اڑانڈ
 جنگ دیر ۽ روش۔ آہنی ۽ بیبرگ ہر گتہ تھو بر و افغاننمان ۽ بادشاہ ۽ شہ ہماں
 ذیلی میں رنداں بوڑا میں بیار۔ بیبرگ ہے خیال ۽ افغاننمان ۽ شہ۔ آن گوں بادشاہ
 ۽ ٹوکھو توری بیشہ۔ پر بادشاہ بیبرگ ۽ شہ ناراض بیتو۔ بیبرگ دی جیل ۽ دانی۔
 بیبرگ ۽ شاعری او ٹیں ٹوکھے نین آہنی ۽ ہمو داجیل ۽ ہما شگر گتت۔ آہنی آر

شفانی داب نیا تکث آہنی نیم شف، کھڑو بیت شعر کشٹاں بادشاہ نشستہ
 جنکھ، اٹ آہنی، ماری جیل فزا شہ نزی و دیم پے دیم اٹ بادشاہ، جنکھ نام گراناز
 اٹ بیکھ روایت شیت کہ آہنی، نام ہزار ناز اٹ، ہر وحٹ، بیبرگ، شفانی
 شعر کشٹتہ گراناز دی کھڑو بیت دنی ماری، سر، نشست، آہنی، چھم گون بیبرگ
 ڈیل و بالاد اسکھٹت۔ آہنی عشق و دوستی مہر و محبت گون چھمانی دیہ گندی، شروع
 بیٹہ، گراناز و تی دلی گون بیبرگ، پھلا کینتو و ت ایو کتا ماں ماری، تہا نشتی ایٹ۔
 ہزار ناز بیکھ روش و تی پت و مات، عرض کھٹہ کہ "اے شے قیذ، چہ کسے، کہ ایشی، شفانی
 مے داب پھٹیں تہ، ایشی، و تی قیذ، شہ بو تر، بل، بادشاہ، و تی جنکھ، عرض
 قبول کھٹہ، بیبرگ گون کل، سنگناں جیل، شہ بو نکو، اشتی، فی ہمیدا، بیبرگ گراناز،
 عشق و محبت، گونخ اٹ، آہنی، شتو لو ہار، دکان، چند آسنیں میہہ ٹھا ہنید، شتو
 و تی مادن، زواری، محل، بنا آتکو، مادن، بستو و ت پے ماری، میہماں ٹھوکان،
 زواریاں، محل، نیم بالا، تکو تہ گراناز، پھر داراں بیبرگ، چھار تہ آہناں آتکو
 بیبرگ گپتہ، بیبرگ، و تی جیوا شہ اشرفیاں کھٹان، بڑ تھی، پھرے داراں رادیاں،
 پھرے داراں زر زرتو بیبرگ اشٹہ داتہ، آن ماری، سر، آتکو و تی مہلیج، رستہ، آہنی،
 ڈراہیں شف گون و تی دوست، مہر و مجلس کھٹی، ہے حال، بیبرگ و تی شعر، تہا
 چوش بیان کھنت :

مں کہ ماں سیدناں، جنناں شعراں
 ماں مغلانی بستغیں کو طماں
 تل و ساں ترک و جن شفنی پاساں
 نیم شف، ظلمیں زار، ہاں بلاں
 گریج کھٹہ ماری، سر کا ڈاں
 پٹیں سر بند گون بڑ زیں برداناں

نیم دہہ آزمان، دیاں جہالاں
 گزندت مئے بالاداموکی،
 کہ بیبرگ تھئی بالاد، نصیبو بائیں
 تھہ موہ باٹے وٹی پک و براشانی
 پھول کھنٹ رانی اڑوٹی ہرماں
 اچہ ہماں آریفیں پست و براشاں
 اے چہ کسے کہ ماں شے قیدیں؟
 نیم شفاں ظلمیں زار، ہاں کھلیت!
 مارماں و اب، شاد، ہاں نیلیت
 بوڑو بل بانڈی، بلوچیع،
 چھٹنہ سرمے حاکمی قیدان
 بوتکوں بانڈ بوڑو، جنانی،
 داٹع، پہ بندریں شہر،
 کاتکوں گڑ، لوہار، گھڑیا لینا
 زیت کھنوں لوہار جوڑ منی نالاں
 آسنیں میہاں گوں جڑ دیاں
 نئے بلوچ، ماں گور یغیں کھل،
 بادشاہ زادی ماں چھوہ محلان
 نشتاودا ہوش پریشانیں!
 آسنیں میہہ گوں چڑ دیاں
 جوڑ تو لوہار، منان داٹان

مل ، ماماڑی ، بنابستیں
 کھاسغ ، بیغ سنیں جوئے داتیں
 درکدیم ، خاطر ، جم کھن
 ماچہ پٹن ، پے آسنیں میہاں
 دل گران ، چو قبریں ماراں
 من کہ داں ماڑی نیم رہہ کا مکان
 پھاد رہ ماں پوڑیاں پٹہ ائینتہ
 سر پر تنکیں گواشت گران آتکہ
 گپستان جاگوخان امل ، غاں
 اثر وئی بوڑیں چادر رہ پاندہ
 سہر چہار سہریں اشرفی بوتکیں
 دانغاں جاگوخان امل ، غاں
 ایدہ ، ماراضی کھتو کھشتنت
 اثر منی پچادرش پامزاری ،
 زہرناکھلیت ، تکفیں کھٹ ،
 تکفیں کھٹ وگوں ریٹھیں بھرف ،
 دیر ترندی یگدہ ، توخ ،
 سرزدانی ، پڑستی اثر ما
 تھہ کھشاں مان ، بنگیلیں ورنہ ؟
 مس ہماں یسبرگاں کللامانی
 تھہ ہماں رانی ، سلامانی

گنبر و تقدیر، کتھر آرتھ
 منے چوکے گنبرے چھرنٹ
 گنواں گنبریں سر، برنت
 ماحر یوسے دروازہ، تنگ
 کھٹے منی گنبریں سر، بریت
 تھی چوکے من لب، تو کاتکاں
 گوں سہ و چہار و ڈوبی ڈوبی بجاں
 پکھا دکھشی رانڈھی، دھمالانی
 بالشی ڈی او، شامالانی
 نی توخ گرنٹ بوریں چادر و جینی
 تنگ دینت ڈال شاہیں برت رکھاں
 اڈ گرنٹ ہر دوں دل زہیرانی
 واس، شہ پان واریں دف، گتیں
 کتھر شہ گوتنزی بارغیں سریں،
 گیشتر شہ دکانیں گرو ہاراں
 ذونق شہ جو ایں مڑدماں گپتو
 داں شف، سہ پاس، ہمود بیتیاں
 چہارمی، گوں ملوے بانگا
 آستغ، چھکی گوں دست و بانہیاں
 پکھا داو دوست کہ رنگتہ باں ما
 نی ہترغاں سار بیٹ ہترتیناں

سیاہ گرائی پہ ٹرانکھاں بسکانت
 موکل، گپتہ کاکوں گریل،
 مل تھرا لادھی شینہڑے پر روشی
 تھ چھتریں ہنر کاٹ، جنت روشی
 ماں ہزار دوست و درمن، نیام
 فی دیم پہ ہینارین پٹاں داتیں
 یا خدا گوری ولرے پھیدار
 از گر، ماخ و دلر گورانی
 بور، پر پیٹیل داتیں
 ماں جلاں ہوشاں سد گھنیں روش
 روش شتو پیشیم، پھنل بیثہ
 کہ منھتغ، گورانی ہماں ماٹو
 مل جھگ پہ مدواں زانت
 دروہتیں کونڈھی تیغ حراسانی
 زڑ تو بے چندر، پھنل داتیں
 درشتہ گورانی ہماں ماٹو
 ماگڈ، نہ مل، کھار چھڑ پانی
 دل منی زالی ورتاں کھپتہ
 تیغ تھرا تھی جان، بر، کھسوری
 تھہ گور، لوریاں تفر باتے
 ماں بزد دھنیارانی کھو فغا باتے

دل میار بشامی رغام ریشان
گیر میار اولی گستغین روشن
جن کھٹی انت جرد مزن کندھیں

فی بیبرگ شیتہ د امان امیراں سلجہ جندریں

بیبرگ چند روش ہمورا بیشو وئی مہلج گراں ناز و گون و ش مجلس بیتت شفافی
آں گوں وئی مہلج و اور روشانی آہنی و شکار کھشت یکھ روش و آہنی و مہلج و بیبرگ
ہشتہ کہ من فی دوہی مژدہ و نگران نین منان زبرد برد۔

بیبرگ و گراناز زہ تو گوں وئی سنگناں دیم پہ سیوی و روانہ بیشہ ہر وخت کہ
بیبرگ و سیوی و حد نزی کھشتہ اید آہنی و مہلج و پھول کھشتہ کہ او منی دوست
بیبرگ خان چاکر و لشکر باز بیت ؟ اور ند چھ قدر بیت۔ بیبرگ و وئی دوست
آرچاب دانی کہ چہل ہزار خاص میر چاکر و لشکر میں اودہ ہزار میرالی رندیں۔ ہزار
راوچی میں دی میر چاکر خان و گوانکھیں او گہرام لاشاری سی ہزار میں۔ پر آں مئے
دہ منیں۔ بیبرگ و مہلج و آہنی آرگشتہ کہ جبر گہرام خان و گرا و پچیکہ چاکر تھی جند
عزیزیں آں ضرور تھی سر و سری او گہرام ہمسایہ خاطر و تھی ند کھنت۔

بیبرگ خان گوں وئی مہلج گراناز و گشتی و گہرام و گہرشتہ گہرام و آہنی آر
مندادہ بیبرگ او آہنی و مہلج و پھر وخت گوژد و گندیم او پلا کاکھنت۔ پر بیبرگ
ہام طعام یعنی ہماں وھڑد و ش دار شنت اودہ وئی دوست آر وری کھشتی وھڑ
ر تک و گار کھشتی۔ بر اچھی و ماں تھالانی بنا کھشتی۔ ہزار ناز و آہنی و شہ پھول کھشتہ
"بیبرگ لے شہ چھ ہیلے کہ مہانی ہندادی شہے دل و یکھ گدر و مانیں ! بیبرگ و
گراناز آرگشتہ ما لاشاری دژ منوں اگر من گہرام و نغن و وراں تہ من آہنی و نمک ار
تیاں لے موی کہ گہرام و نمک مناں گیرت۔ گہرام و ڈاہی دیم داتو چاکر معیلم دار کھنائنتہ

ایدانی بادشاہ، لشکر آرد دی آنگو سر بیٹہ، بادشاہ، قاصد دیم داتہ کہ ڈوہہ وارہ
 یونی ملزم، بیار، منی درت، دیت نٹ، جنگ، تیار بی اٹ، رنہ لاشاہ آ
 وٹی ننگ، ناموس، خاطر، بیبرگ، دیغ گران بیٹہ، آہناں بادشاہ آر جنگ
 اطلاع داتہ۔

گڈی روش، جنگ، موقع بند، جیتہ۔

شف کھیتہ بیبرگ، وٹی دل، سوچ و فکر کھٹہ، گناہ گار ایو کا من یجھاں او
 لے لکھانی انسانانی مٹرا اینغ و کھشائینغ یکھ ظلم و بے انصافی و گرانیں کارہ آہنی،
 دل، فیصلہ کھٹہ کہ من ایو کارواں بادشاہ، گنداں کہ بادشاہ صاحب تھئی گناہ گار
 من ایشیں آتکغاں ہر رنگ، کھنے من حاضران، بیبرگ نیم شف، وٹی لشکر شہ
 لیک، تودر کھیتہ، آں بکان، پھران، بادشاہ، لشکر و آرد، تہا بادشاہ، تمبیا گڑ
 آتکو تہا پیٹو، بادشاہ، مٹھڑیں دار کھشتو آں، دت بادشاہ آر مٹھڑیں کھنغ، شروع
 بیٹہ، آہنی، بے ترتیب و بے ڈھنگیں زور شرت، بادشاہ گوں بیبرگ، بلوچی مٹھڑیں
 ہاغ بیٹہ آہنی، چھم پیٹو بیبرگ، پھول کھٹہ کہ تھہ کھٹے، "؟! بیبرگ، کہ" من تھئی ہاں
 گناہ گاراں، گناہ ایو کا من کھتہ اودوہی بے گناہیں انسان منی آس، پچھے ششاں
 بس من تھئی خدمت، آتکغاں، ہر سزائے دے تھئی دیم، حاضران، بادشاہ
 پھول کھٹہ، "منی چوکیدار و پھرے داراں کھرانہ دیتہ، "؟ بیبرگ، کہ "سائیں مناں
 ہمقدریں جوہر و مڑدی، مویتیں تے لے کار من چھرنگ کھٹ کھشت، "بادشاہ، کہ
 "منی مٹھڑیں دار تھام ان، "؟ بیبرگ، تمبو، گنڈ، شہ چادر لیٹھیں تو مٹھڑیں دار
 لاش ڈستی کہ سائیں تھئی مٹھڑیں وال ایشن، "بیبرگ، وٹی زحم بادشاہ، آگ، ایر کھتہ او
 گشتی کہ سائیں نی ہر فیصلہ، کھن، اے زحم لے من، بادشاہانی ہمیرنگ، نام مزن
 بے ڈول، آہناں بخشش دی بے حساب ان، آہنی، بیبرگ آرمعانی داتہ۔

بادشاہ ء بیبرگ ڈھکتو۔ آہنی ء وتی پہرے دار فوج ء مزیں افسر کل لوٹھائیں
 تفتی آہناز گشتی کہ دو اگہ منی گناہ گار ایدا دست کھنی گرا آہنی آہ سز ء دیان
 یا معاف کھنان؟ آں کلاں گشتہ کہ سائیں ہے ڈوبیں ڈوہد دار معافی ہ لائق نہایت
 گھوٹو بادشاہ ء آہناں شہ پھول گشتہ کہ دو گرا آہنی آہ پتھے سز ء دوں؟ کسے ء گشتہ
 تیلان تراڑوں، کسے ء کہ مادنانی رُمب ء بُندی۔ مطلب ہر کس ء وتی نسلات
 وسیح داتہ۔

بادشاہ ء کہ من شہ بھر مڑدی ء سٹی یان شہ ہار ء بیبرگ ء منان کشتیں تہ
 گشتہ کھتی۔ آہنی ء ہماں وخت ء بیبرگ ء نکاح گوں وتی جنکھ ء بیڑھائیتو اشتو
 داتی او وتی فوج آر حکم داتی کہ صحو اما حالی ء چیرے دامر ء وجینیں۔ آہنی ء بیبرگ آر
 موکل داتی بیبرگ شفوی شف گر تو لوغ ء آہنگہ۔ صحو بادشاہ ء امن ء دامر جغت
 رندو لاشار ء لشکر ء اندر ادف سر بیٹہ کہ بادشاہ مٹے بہادری دسکھ مڑدی تڑ پستہ
 کسے ء کہ اے ٹوکھ ء تڑ پستہ کسے ء فلاں ہوور ء شہ ایرنگ ء بیٹہ۔ صحو بیبرگ ء
 اعلان گھٹو گشتہ کہ بادشاہ ہچ ہوور ء شہ نہ تڑ پستہ بلکہ اے منی چند ء مڑدی ہمت
 بیٹہ کہ من وٹ شتو گوں بادشاہ ء حیر کھشو آ تکغان۔ ہے کل ء حال بیبرگ وتی شعر ء
 تہا چوش بیان کھنت :

تند ہاریہ باغ و کڑا گاہے
 مڑدو بورانی ہندو جا گاہے
 جُلگوے سیلاں رپتیاں رائے
 تا پچھاں پھیدا عین اُمل ماہیں
 گریح کشتی شہ چجوریں محلاں
 گندی مٹے سلطانیں سرو پھانغاں

ہمہ کھشاں مائیں بنگلس ورنہ؟
 ماں جواب گڑدیں تہ خمار چیم؟
 مس ہماں بیبرگیاں کلا مانی
 باہرہ تھنگو دہوشیں بچیاں
 لفظہ فارسی، گال کھشہ لعلہ
 جلد و استانی بیا بلوچ بالا
 گوں سفار او اچوین ڈھالہ
 ریتو جلد یارواں بیتاں
 منکہ ماں ماڑی، سرہ کاتلکاں
 داں ہپت و شف و ہپت روش منان داشتی
 ذوقہ شہ لڈو خیں جنہ گپتہ
 عاقلین مہلیخہ، منان گشتہ
 اغ تھرا مڑدی مہجوئے مائیں
 چھرخ و ڈیہانی سواد جوانیں
 زر طغہ ماہہ توکلہ شاہہ
 لیکوی پنجاہ کھنور گوارینتیں
 روش منان دشتہ، کیچہ بیتہ
 دیم کھشیں بولان، گیاوینہ
 کہ حدہ سیوی، اُلکھاں ارطیں
 پڑستہ ایداکہ گرانا زہ
 بیبرگ دو ڈیرہ منسرا یانی

دے وتی دیمی لشکر، حال،
کھٹے تھئی دوست و کھٹے تھئی دشمن؟

ما جواب چھرینتہ ہزار ناز،
چاکر مئے دوست و گہرام مئے دشمن
چہل ہزار میریں چاکر، اردیں
چہل ہزار رند ددہ ہزار راؤچی
پنجاہ گوں میرالی بہادراں
سیہ ہزار گہرام گوں لٹیس تیغیاں
رند و لاشار، تھئی سر، گاراں
عاقلیں مہلنج، مناں گشتہ
جز گہرام، قوی ہین،
چاکر، آرام، اودا
روش پیشیم و بیگیہ پیر،
کاتکوں گہرام، گاجان، گہرام شہر،
اودا گہرام، قوی ہین،
اغ مناں دار، من گڑھتھو ننداں
ناہیں من روہمی جاگہ، گنداں
گون، تھنوں آوار بادشاہانی
گشتن، گہرام، قوی ہین،
بیا کہ بیایا شے خان بلوچانی
گوں وتی لعل، حیر و آمانی!

زیت و جلدی ، ہند کھٹاں عالی
 آرتھاں کھٹ و گتھاں عالی
 جاگہ و میری ، مناں دانی
 فی زور کھٹہ میر ، سفرہ ناناں
 پر من کھانت تھاں پلایانی
 مستغیس دٹی شہد و شیرانی
 پکھغیس سچی گوڑ دگر انڈانی
 یہ حاسکاری ، دست ، فی شتنت
 نیم ، اوڑ ماری بنا تکنت
 کمر ، ماں تھا لانی بنا کشتنت
 عاقلیں مہلج ، مناں گشتہ
 بیبرگ او وڈیرہ مڑایانی
 اے شے چھیں قصو و جال ، ؟
 ماں چھتر ، چھکاری حضیرے مائیں !
 ماجواب گرڈ دینتہ خمار چھم ،
 ماخ و گہرام ماں بنا سیالوں
 کہ من وراں میر ، سفرہ ہین ناناں
 رگنواں روشے ، نمک خورباں
 میمر ، کھیٹ من تھئی یاراں
 ہر چھی ، لوکھے پڑ تو کھاراں
 شکل و شیراں بیارداں نشان

نغرہیں تھاناں بیار کہ پوشاں
 آرٹغاں کٹان و نشتغاں درزی
 من سنہہ ہزار نغدریں بیتغاں قرضی
 مژدم، گہرام، کھشہ رائی
 چاکر، معلوم دار کھنائیتی
 بیا کہ بیبرگ، بستہ یہ بارے
 چھڑو چانکے نہ شیلوی آف،
 کہ دیر سریں کھٹور، کہ گم گارین
 چھو لہر سمت در، ماں اچھلاں بیان
 گھور کھشہ فوجان بادشاہی آں
 مرگ، ماں بلانی سر، ننداں
 یہ پڑے چھاری من حرکت بیان
 ہیج ماں ہسی چو ٹھو از رتہ
 کھتر کھشہ کندھی تیغ خراسانی
 بھیرتہ ماگر، شاہ، تمبو،
 مٹھنڑیں وال گڈتیں شاہ،
 پھول کھنٹ ایدا با شاہ گراہین
 کھہ گتاماں، بنگلیں و رنا؟
 من ہماں بیبرگاں گناہ گارین
 ہیج منی ہستی چھو ٹو از رتہ
 ایدا گر، میر، دفتر آرتھہ

زیت کھٹو قاضی، گہرا اینٹی
 مٹے نیک، لعل، گوں پڑھا مٹی
 بہترین گونفر ہیں سبجاں
 لعل گوں مسکیغاں ماں دانی
 یہ پنپڑیں در کوخیں مناں دانی
 ماوٹی حیرت کھٹو کاتکوں

بیرگ وٹی شعر، تہا بیان کھنت کہ آہنی، وسرک، آہنی آرکھ پنپڑ۔
 (جو ایں ماں) داتی او بادشاہ گوں وٹی فوج او لشکر، گڑ تو پھدا شتہ۔ کچھ روشی
 لاشاریاں گل زرتور ندانی کل، مال، جٹی، برگشت، چاکر گوں وٹی فوج و لشکر،
 لاشاری، رند، رتک، آرٹھو بیکھ ہندے، آہنا نہ گوں دانی۔ آتکو رند و لاشارے
 ورنما آنی دوئیں دیمیاں زحم او اربیشہ۔ آخر کار چاکر خان آر لاشاری، شکست دانہ۔
 لاشاری زور بنشو مال، برگشت۔ ہیوتان میرالی، لشکر در ایں پھد، چاکر خان
 ہیوتان، پیہیالی ات۔ ہیوتان، گوں داتو لاشاری آر شکست داتو مال کل گڑیں
 تھی۔ ہے قصو، ہیوتان، چند، مضمون، تہا گندی۔ چند روش، شہ پھدانہ
 لاشاری، حملہ کھٹو رند، مال جٹی چاکر، لشکر کھٹو آرٹھو۔ لاشاری آر گوں دانی۔
 جنگ، مال لاشاری باز کُشجہ بیشہ۔ چاکر خان، فتح کھٹو وٹی مال، شہ لاشاری،
 گڑ دیں تھی۔ بیکھ روشی چاکر، کل رند لوٹھا اینتو صلاح کھٹی کہ نی ناغانی لاشاری
 آر مارشوں گار کھٹوں آں رنگ، لاشاری مار نیلیٹ۔ رند کل جنگ دمڑائی، تیار
 بیشغت۔ پر بیرگ، رحم دلین، چاکر ار منع کھٹو گشتی کہ چاکر خان ہم قدر
 سپری، مخن نواں ہے سیرہ، کھرا روش، گار کھنت۔ بیرگ ہے باردا شعر،
 چوش بیان کھنت:

گو ہر شہ مہیر و کھنور،
 ز رتہ لیٹرواں زونگیناں
 تازیاں قلم گوشیناں
 ڈاچیاں پتن بنگیناں
 گشتہ ننگرین گہرام،
 گو ہر پہ طفاق، آتکہ
 سہ گیت ڈھکوہ نسی گو الغ
 ایشنت گو ہر تھی مہانی
 گوں ماں جھویں سانگ، کھن
 گشتہ گو ہر، حیرین،
 براتی ام تھی دست گیتہ
 مانی و پتی جی کار توں
 گو ما جھویں سانگ نیسپن
 گو ہر لاڈ کیس زہر گیتہ
 کھیت گر چاکر، میرین،
 ڈاچی منڈھو کا نھلنت
 بگ آر چہراغ، شوندار
 گشتہ چاکر، میرین،
 جہل، سندھڑی مئے دنگیں
 بڑز، داں قلاش، سیو،
 پین و بزند جاگے

نند ہمینی ء چھاریں
 اید اگال گمشہ میران ء
 گنجیں کچر و نامانی
 جیدیں گر دغیں بگانی
 ہاریں گورم و میثانی
 آفیں لیلوے چاتانی

نند ہمینی ء چھاریں
 گوہر لڈکیں لڈینتیش
 شیبہ منہا گوارینتیش
 جاڑیں چھنواں دیماں
 جید ء کچر و شوندا تیش
 روش نیم پہ زمانے گتہ
 میرا کارے داں سوران ء
 بگانی تر ء شیف بیثہ
 پڑسیت اچ گوہر ء حیرین ء
 ڈاجی پہ چھ کارے درزنت ؟
 شیر پہ مانغاں شنزنت !
 پہ توڈاں رران ء کھاینت
 گتہ گوہر ء حیرین ء
 ڈاچیاں وتی جید سرتہ
 ہراں وت برے گوں کپتہ

ہزاراں وار تغنٹ نہیں سول
 کھڑو پہ گئے کمال آتکے
 پھیری گسٹنٹ لاشاری
 عشق دسیل ہ بور تھاشی
 ہرنگو گسٹنٹ ہستی ء
 شانگو گسٹنٹ مستی ء
 ہر ہا گڈ ء ننت جحشی ء
 سچی ء کھنٹ چر گوراں
 بد بڑتہ چاکر ء میرین ء
 رنداں باگر و براہم ء
 کھگیں موندرو ہارون ء
 جاڑ و جڑیں ریحان ء
 ایداگال کھشہ میران ء
 ہزاران نیلوں گوں لاشار ء
 میر چر زہرین ء پھادا آتکے
 گوہر لاڈکیں لڈیں تیش
 جاڑیں چھنواں گوازنٹش
 شیبہ ء منہا دیمائی
 ستی پہ نظر پھیدا شتیش
 روش نیم پہ زمان ہا گتہ
 ریحان ء بہان درکیں تہ

پہ گہرام، قلات، دیم،
 بگ، گڈ، تی گہرام،
 باسک، برتی سالفان،
 مٹھنت گوہر، ہرانی
 زالی بن جتی شترانی
 پہ موچی، گرانڈ، کتہ
 ہتر، نل، گسیں چھوری بنت
 گورنٹ و میگنٹ ماٹان
 روش نیم پہ زمان، گتہ
 صحوے، تکنٹ لاشاری
 تڈائے جتو بوہار تھی
 ریح، دامن، گونڈاٹی
 لاشاری بے حسابی کھشتی
 مال، ڈرمن، گرڈیں تھی
 گتہ چاکر، میرین،
 صد لوع، ہمینی، دیتوں
 اوداماں نلی، گتہ
 اید اگال کھتہ پیرگ،
 ستردار کھینغاں کھمیں کھن
 یلدے غضواں سالیان
 سیالی جنگ تھرا اوریزاں

ماتی میں تفتان، کھارنت

بیرگ، چاکر اور باز پنت و نصیحت کھٹی پر چاکر خان ضدی میں مردم
انت آہنی، بیرگ، ہر جو ایس دیکھیں صلاح پشت جتو، جنگ، پرتیار پیشہ
بیرگ گشت کہ چاکر خان ہمقرتہ کھن کم از کم لجاں تہ ہندے، ہندی کھن، میران
گشتہ کہ ماوتی دطن، ہیچ ڈول، نیلون، ہے ڈول، درمن، گوں مڑوں کھڑ
درنا بیرگ آر شغان داشتہ گشتہ کہ کھراہماں روشی لاشاریاں گوں ریح والی جنگ
تہ سینتہ، کھونی میا اولوغ، تندیا، ڈومب، گوٹ زیر کہ آں جنگ ہند
شہ کھراچی دیر تر داریت او جنگ، ماوت دوں۔
بیرگ شعر، چوش گشت :

چاکر بڑزیں کوہ، چھم چھار کھن
لجاں بڑزہ تریں کوہ، کش
ایدا گال کھتہ میران
نیلوں جاگہ و ماڑیاں
میتانی بہو خیں جو آں
دوست مئے کھغدیں ماندہ بنت
ماندہ بنت پر ماڑیاں
گشتہ طانوری میں مڑداں
بیرگ گونڈلاں سہمینتہ
شلتیں نیزع و کھاٹاراں
بڑچیاں حراس، داشتہ
ریخ، بنگلیں درنایاں

نزی ء شہ حلقاں
 ڈومب و ننگوان کھاروں
 تیرکش بہ تھرا دیر داروں
 ایدالگال کھٹہ بیبرگ ء
 نوحانی ہزار مٹر دبیش
 اوداماں نی بہ گٹہ
 رنداں ء برہہ میٹرین ء
 رنداں سرچی ء بیارے
 میران ء مناں پھیدارہ
 ماخ دتغ زینس لاشاری
 اوداکہ بروں دعوائی
 آف و بنوی ماناؤں
 کہ زاناں لیٹروی بندوں
 مٹھاں پگشین ء زیروں
 خوشع چھوف کھنوں آبتی ء
 گندوں کہ حد اچون ء کھنٹ
 صوب و سیت کھئی بہر بہنت
 مولان ماں کھیا ہڈ جنت

چاکر وٹی ضد ء ایر نہ کھپتہ لشکر زڑ تو نلیانی گٹہ مشتو لاشاری آرمار تکہ
 دو میں دیماں زحماں ٹھیکٹہ آخر کار لاشاری زور بیشو چاکر ارشکت داتیش
 رند لیکھوی ہپت صد و رنا کسجہ بیشہ چاکر بے محنتی ء گڑ تو پھدا آتکہ گڑ تغین

شہرہ گوں نامداریں میران و بیبرگ گوں نہ شمنت . چاکرہ دل ایخیم کھنڈتہ کہ
 بیبرگ و میران دی کشتجہ بیثمنت . بیبرگ کھنڈی جیشہ ہماں جنگ ، دختہ کھنڈی
 شیرہ کھنڈی ماں تریتہ . بیبرگ ہماں ڈھونڈانی شیرہ شہ گوانکھہ چیکہ کھنڈی ماں نہ
 آہنی آرگوانکھہ داتہ بیبرگ ہگشتہ کہ عالی من ڈھونڈانی شیرہ ہجتیاں ہمت ہکن
 بیامناں کھنڈی . عالی رندی چھی اٹ . آہنی ہ لاف آرسم ہ ماںش . دوش تکی ہ
 ننتی . عالی ہ روش چھ کھنڈی لاف ہ اندرماں کھنڈی چادر لاف ہ بستہ آتو بیبرگ
 لاشانی شیرہ شہ کھنڈی . بیبرگ ہگشتہ کہ " عالی بیانی آستہ آستی ہ پندھاں جنان
 بردن " عالی ہگشتہ " بیبرگ منی نی دو برہ سیوی گندغ سر آتکہ منی لاف ڈرتی
 این منی اشتو موکل ان ہتے ٹو کھہ ہ گوں عالی ہ چھم ہوشنڈی دنیاٹی ہ کاراں شہ بے سما
 بیتہ . بیبرگ ہ عالی لکھی ٹیں مٹنھٹی ہ اشتو گوں بے دسین دل ہ دیم پہ سیوی ہ
 رواں بیتہ . چاکرہ اوداسونی روش ہ بیبرگ ہ میران ہ دبوڑ یعنی سدہ یغ شروع
 کھنڈی . رندکل پچ انت رندیں زال اوشتاتی ہ پٹغنت . چاکرہ ماں رند ہ چھنڈی
 بیبرگ ہ پٹھانیں زال گرانا زدی ہماں زالانی ٹولی ہ گوں اداری ہ پٹغ ہ دیرٹیں
 رندانی روازتہ کہ آہنانی زالاں گھم کھنڈی پٹ . گرانا ز ہر دخت ہ پٹان ہ
 جہلی سرہ کاسک نہ آہنی ہ ڈھادر می تکہ ہیرت دجوانی ہ واجہائینڈت . چاکرہ
 خان ہ آہنی آر دیتہ . چاکرہ خان ہ مردم دیم داتہ کہ برومانی آرگش بیبرگ از من
 زیادہ تھرا دوست نیت . ہیرنگ ہ مواجھائیں . دوہی چھرک ہ مانی ہ آندسے
 ہاگودھیان کھنڈی . چاکرہ دوہی دھکہ مردم دیم داتہ کہ اگر نین واجہائینڈت پڑتو جوائیں

۱ : گشت کہ عالی رند ہ پھد ہ غان درائیں ماں علاقہ ماشکیل ہ
 اسنت . عالی زٹی نام ہ مشہور انت .

روش نین مائی دی ہر چہرگ ، دھیان ، کھنغ ، چاکر ، سدھی دھکے مڑدم دیم دایک
 برو مائی آرگش اگر تو گڑ تو دھیان کھشہ مناں چاکر می قولیں کہ تھی گڑدن ، گڈان
 مائی گرانہ زنگشہ کہ چاکر خان مہ اگھنوخ کھشہ مناں مہ اندہ بھلیہنی کہ بیبرگ خان
 مہ آ آرنین . چاکر خان ، مائی ہو را شکتوت کھڑوہیشہ آیکھ زوارے مہان آونہیں
 مڑد ، آگ ، دیم دانی کہ برو گند اگر ہمے مڑد بیبرگ ان تہ ٹھیک ان . اگر زوی
 بیہ مناں چاکر می قولیں کہ گرانہ زوارے گڑدن ، گڈان . زوارے شتوہماں مڑدیشہ آں
 بیبرگ اش . زوارے پستی بھل کھشہ حال واتہ کہ اے مڑد بیبرگ آتکہ چاکر خان ، آہنی
 حال گپتہ بیبرگ ، دنی حال واتہ کہ مناں اے ڈول ، عالی ، ڈھونڈانی شیر ، شہنشاہ
 او آں دت فوت بیہ . من پنہ تھان جنان ، پھیداں کھاؤں تھی حیر . ہمے بارو اے
 گال مشہور انت :

گال : میران ، پڑی پھریں تیش
 اوداماں نلی ، گٹاں

گوں ہپت صد بنگلیں ورنان

بیبرگ ماڈری ، آتکہ

چاکر غم زدی ، گڑتہ

بیہ ہمیو چو کھویں میران ،

چاکر خان شف روش لاشاری ، کار کھنغ ، سوچ و فکر ، ماں گارت . آہنی ،

بیبرگ ، صلاح و مشورہ کھشہ کہ بیبا پٹھان ، بادشاہ گڑ بروں لشکر و فوج ، مدد ،

لوکھوں آں پٹھان ، بادشاہ ، گڑ شتغنت . ہمے حال گہرام آرمعلوم بیہ آہنی ، دنی

قاصداں گوں سہر و زبر پٹھان ، بادشاہ ، بیہ دیم دانی گشتی کہ تھرا حق نمخت تو

دنی لشکر ، مئے مرغ ، بیہ دیئے . بادشاہ ، وزیراں گوں صلاح ، پھول کھشہ

کہ فی چاکر ء چھ ڈول ء ملامت کھنوں او فوج ء مدوں ؛ آہنی ء وزیر و درباری
مرداں بادشاہ آرگشتہ او صلاح دانہ کہ تو چاکر ارگش کہ منی بادشاہی قولیں اگر گشتہ
من فوج ء مد ء لوٹھیش تہ آں اول منی لے شرطوں پھیلا کھنت :

۱ : شرط اول کہ منی یکھ مڑو خیں او خونئی میں مادن ء استیں تو چاکر خان
آہنی ء زوار بی اولے ہیپتیں یہ رذیں گوہاں شہ در کیں ۔

۲ : دوہی شرط منی یکھ جنگی پیل ء استیں او منی آہنی ء مزیں بازار ء آں
سر ء یلہ دیاں او تھو بازار ء شے سر ء پیہہ ہاتھی ء پھدی پھاواں جن گردیں پر تھرا
ہتھیار ہچی زیر غی نین ۔

۳ : شرط سومی منی یکھ مزارے استیں زحم ء زیر گوں آہنی ء مڑ چاکر
خان ء کل ء شرط منظور کھنت ۔

(۱) اول چاکر ار مادن د آیش چاکر ء مادن آر دروہی دا تو گشتی کہ تھرا
دروہی ان خدائی گوں من سدھائی ء جُز او گوہاں پار کھن ۔ چاکر ء مادن آر سنج بستو
مادن شہ گوہاں در کینتی ۔ ہمے بار والے شعر مشہور ان :

نین داہنی بیتہ گمہ پٹھان ء

گہرام ء دنیا شتتا نہ

بڑزی پر ہماں پٹھاں ر ء

میر ء سر جی ء میلے

چاکر ترک تھرا لوٹھانی

ترک ء گمہ گمہ گمہ غانی

خونی میں زیا نے استیں

ہیت گوہ ء شہ در کینی

گشتہ چاکر، میرین،
 وروہی داتی مُشکی،
 منکہ چاکر دست پہ پاں
 تہ کہ دُل دُل، پائی،
 پڑ تو زور، نو پیر من نللم
 کھیر چاتے کلہ پیداغیں
 گاماں پہ حسابی زیر،
 داغ، گیتغاں مُشکی،
 کوہاں ریتغ، درکھاں
 دست، چابک شیف بیتی
 آڑتھہ بھرنی سنڈہ ر،
 کوہاں شہ بسٹ پار بیٹہ
 دیشہ چھجری رانیاں
 سیر ہتہیں مُنلانیاں
 رند انر، گلے بھیر بیٹہ
 رندو بارغیں بور انر،

۲: شہرط دوہمی بادشاہ، وتی جنگی میں پیل بازار، بوٹھو اشته چاکر خان
 بازار، لے سر، روان بیٹہ۔ بازار، نیام، آتکو پیل و چاکر دیم پہ دیم بیٹنت۔
 پیل، چاکر، چھکا جلو گھٹہ۔ چاکر خان انگو آنکو و اچھا لینگ، تہ پیشی، آہنی، آگ، آنکہ
 چاکر، پیشی، پھاد، گبتو پیل، دیم آر جٹی، ملی ہاتھی، دیم آر، چھڑتہ، پیل، پھدی
 پھاداں گڑ گھٹہ۔ چاکر شہر بازار، شاں سر، در کپتہ، لے گال چوش مشہورنت؛

چاکر ترک ترا لو کھٹائی
 ترک ، گرگ کھٹے گھٹائی
 اید اگال کھٹے بیبرگ ،
 ترک گوں چاکر ، ہدیسے آں
 پر میرا رُخدا امبرائیں
 آں مڑد کہ اسپہ دست ہو رگ بیت
 آہنی ، تفاق چھے بیت ؛
 آہنی ، مدد مولائیں
 دست و دل وتی بالائیں
 ہتھیار گیتغنتش میرے
 دیم پہ گلیاں بیتی
 مشنگو چاکر و آنگو پیل
 گیتی ماں پشانگ ، پھارے
 زر تو کہ جتی پیل آر
 پیل چو کم تمی ، گر گتہ
 بھت و کو کھواں دراں ہاں
 دیتہ چھپوی رانیاں
 سیرہتیں مغلانیان

۳: شہر طاسومی بادشاہ ، مزار یکھ میدانے ، تو کوا شتہ چاکر ، زخم ز تو تو کھل ،
 مدائی ، مزار ار ہٹکل داتی چاکر و مزار دیم پہ دیم بلیغنت . چاکر ، زخم چھغل داتہ
 مزار گوں یہ زخم ، گدہ ، تو دو کھوٹغ کھٹی اے گال چو مشہور انت :

ایدا لادھنے شیر است
 آزمائیں وتی ہندری
 شنگو جاگر دشا نگو شیر
 نیام دھوی مان آکنت
 زڑ تو در نرتی میاں تیغ
 شیر چو کونہ ہی کھپنتہ
 رند انرے گلے بھنرہ بیتہ
 رند و پارغیں بور انرے

بادشاہ وزیر انرے اے گمان نہ اٹ کہ چاکر خان ہے شہ سلطان پھیلہ کھنت .
 چاکر خان رند تاریخ آہنی ہر کار و کڑ داریکھ مزیں ہندے دارمیت . آخر کار
 بادشاہ چاکر ار لشکر دیغ اقرار کھنتہ . چاکر خان دیکھ پٹھانڑیں دوست اٹ آہنی
 چاکر ار گشتہ کہ تھو ڈنوں جرنیل فوج لوطھ پچیکہ ڈنوں بے رحیم افسر باقی گل
 رحمد لیں افسر انت . لڑاں دیم کھنتی دژمن سر رحم کھنت او جنگ مدی
 انت . چاکر بادشاہ شہ ذوالنوں فوج لوطھو . لشکر زڑ تو دیم پہ سیوی ارواں
 بندھاں جنانا یکھ شرف ڈھا ڈرے جہل مور جیغ کوہ دامن آتکو او تاک کھیش
 صحرے بیتہ . ذوالنوں چاکر جواب داتہ کہ مس نیاں ونہ مڑاں . چاکر خان باز پوہیں
 مڑد اٹ . چاکر دیتہ اے پٹھانڑ مڑدیں نہ کھنتی نی نہ جڑیٹ . چاکر ذوالنوں آر
 گشتہ کہ ذوالنوں خان مناں دی دوشی خیال آتکہ کہ لاشاری منی برات ان معمول
 میں ٹوکھانی سرے براتاں گوں خون ریشیں جنگ وجدل جوان نین پر مڑوشی تھی لشکر
 منھنتی این بیگہا ہمیدانی بانگہا برو ذوالنوں دی دش بیتہ . ہماروشی ہمیدایتہ .

چاکر ار معلوم اُت کہ ذوالنوں ، پنج حیدرخان شکار ، باز شو نقتی میں مرڈ چاکر
 سے دہپار رند پوہ کھتہ کہ شما حیدر ، پھر ان مٹا او گشت کہ مور جیغ ، کوہ آر گڈو
 گراند پہ شکار ، باز میں مروشی بیابرون شکار ، کھنوں . حیدرخان تیار پیشہ چاکر ،
 رند از گشتہ کہ کوہ ، بریت حیدر ، کھشت و تار پھی ٹھنٹی کھنت بیابان کہ لاشاری
 بار تکنت . مار ، جتو پھو سنتیش حیدرخان مرطہ او ما پھنغوں او شمار حال ، درون نماں
 چاکر ، گشتی ، حیدرخان بڑ تو مور جیغ ، کوہ ، کھشتو و تار پھی کھنو ، تکنت او آتکو
 حال داتش . ذوالنوں ، ہماں وختی زہر کھشوتی شکر زرتو شفوئی شف آتکو گاجان ،
 لاشاری ، شہار مار تکنت ، لاشاری چکھ پین کھتیش . چاکر ، کھشتغیس لاشاریانی
 سرگڈ ، تو سغرافی یکھ ٹھیرے ٹھا ہینو آ نہانی چھکا نشو چوش گشتی کہ میران تھئی غم
 منی دل ، شہ کھیں ذرا ، کم بیتغنت .

لے گال چو مشہور انت :

گال :- جیند ، ڈھا ڈر ، نازیں تھی
 ستی یہ شف ، گوازیں تھی

صحوی ر تکنت گاجانا

چکھ پین ، کھتی لاشاری

کوٹ گوں کو پریاں بستی

کوٹ سر ، وت میر نشہ

میران تھئی لحمیں غماں

یہ کتر ، سود اتغاں

لاشاری کھتی ہڈ ڈھیر

سال ، کھر گڈاں زرتہ سیر

چاکر خان ء دل ء گشتہ کہ من لاشاری ء گار کھناں . پھدا گنجیں باوچستان ء
 نندان و ایو کا دران پر چاکر ارے سمانا آت — کہ فلم ء رند ء فلالم ویش
 دی گار بیت . ذوالنوں گشتہ او چاکر خان منی پنج لاشاری ء نہ گشتہ . چاکر ارے سما کھپتہ کرنی
 ذوالنوں مناں اید از ندغی ء نیلث . ہمید اشف کھپتہ ء ذوالنوں ء ارادہ کھنڈر
 پھیری شف ء چاکر ء شہرار مارشاں . چاکر خان ء رند از گشتہ کہ شہماہم شہماہم کھنڈر
 لڈت . بھینگ ، لالغ ، ٹکڑاں ہندابندت من رواں گوں ذوالنوں ء ننداں
 چھو کہ آہنی ء مناں موکل داتہ من وشی مادن ء زوار باں کھاں . چاکر ء وتی سہ سالی
 بیج گوں وشت زرتوشتو . ذوالنوں ء پکاری ء نشتہ چاکر ء زاننہ کرنی منی حلق لڈشتو
 دیر کھپتہ تہ آہنی ء چھور وار چونڈی ء داتی چھور و اگریشہ . ذوالنوں ء پھول کھنڈر
 کہ ”چھور و پچھے گریغیں“ ؟ چاکر خان ء گشتہ کہ شیر ء لوٹھغیں ”ذوالنوں شیر آہیں بو
 چھور و ارداتہ . اغدے گھڑی ٹے ء رند ء چاکر ء چھور وار چونڈی داتہ “ ذوالنوں
 پھول کھنڈر کہ نی پچھے گریغیں ؟ چاکر ء گشتہ ”آفاں شیراں اوار کھنڈر “ ذوالنوں
 گشتہ کہ ”آفاں شیراں اوار کھنڈر دیتی “ شیر و آف اوار کھنڈر چھور و ارداتہ گشتہ .
 نسوی دھکے چھور و اگریشہ . ذوالنوں ء پھول کھنڈر نی پچھے گریغیں ؟ چاکر ء گشتہ گشتہ کہ
 آفاں او شیراں گیواریں . ذوالنوں ء گشتہ ”نی لوغ ء بر آفاں او شیراں چندہ مات
 گیواریشی یعنی چھور وانی چندہ مات دلا سواداتی . چاکر خان کھڑو بیشو بانڑاں آتکیو مادن ء
 زوار بیتو پہ لڈر ء رند ء گشتہ . ذوالنوں ء دل جم آت کہ بینگ بھونگنت ، بانگنڈ
 دینت ، لالغ ژانگنت ، اسور ء وخت ء ذوالنوں ء وتی فوج آر حکم داتہ کہ چاکر ء
 شہر ء مارشت لشکر ء حملہ کھنڈر شہر ء مارگنت ، بیاں گندت تہ چاکر ء بانہڑیں .
 چاکر داں ہد ء مروشی ء شتو کار بیتہ .

لوڑی و ت گشتیں چھران ء

پیغام آر تغنت دیر نیادے

ایدا آڑتغاں گُره بیبرگ ء
 وُتکی جود منی اید اینین
 بیباگون یہ شف ء شف گیر ء
 بیباکہ سُر منی شر طائین
 شش ماہی بہاں سینگار تین
 تنگ ء چھکتیں ملگور ء
 پُشتار ء ملوکی نشتاں
 چاکر سور تین سگہانی
 مل آرا سینیں پھاداں دے
 مَرگی بانزراں زریناں
 پہنادی کھتیں حلقا ز
 مسکانی سحاق ء ترندا
 مسکانی سحاق پھادا آتکہ
 مار گوانکھور ء کھنوگر دیرس تھی
 تھئی بورا رچھ کار ء بیتہ ؟
 ماں آہاڑی جلیں جل جوشاں ؟!
 تھ شش ماہی بہاں زین داتہ !
 داتہ ماں سحاق ء ولدی
 کہ پیغام آتکغاں دیر نیاد ء
 بیباں گوں یہ شف ء شف گیر ء
 پہراں چہارمی پیشیم ء

بسہانی سحاق گال آتکہ
 سیوی دیر میوزوشس گر میں
 وٹ ماں بر پٹے تھنی بے
 تھنی بورار نوار و مان
 دامان کپتغاں کھورانی
 کورنیں بارغیں بورانی
 بوشت و برمنی کرزی
 بورمان منہ بستی
 ماں نشتوں گورنیں گھنے
 جتاں موند رے ششتانی
 گوں زردیں دیغرا زونگارنی
 ماں پشته پاکھر و جوڑیں تھی
 لانتو نغربیں بوڑیں تھی
 پتر گڑدیں مہار چھریں تھی
 ہندے جوڑتی سرطداری
 من پشتهاں آرٹوکی نشتاں
 داغ و گپتغاں کرزی
 دیریں منہ لال بھیلان
 مہری مل پھداں ڈنگ بان
 مشکاف و دف پھادریاں
 گر گنجیں بیلو نورواہ

جتانی مقیمی جاہ ء

علیت ء نر بھوک کیفیت

کا ڈاں گھنغ و نازینکیں

پر شامانی سری پہر گتہ

ماجتاں طاہر ء لوٹھائنتہ

کہ جوگی ء ہماں لوغانی

دوست مئے لڈغانی مائیں

جتاں طاہر ء دیم داتیں

دوست مئے لڈغانی ارٹھتی

بیایاتے سحاق ء مہری

کہ بیبرگ ء مناں پچھیننت

بیبرگ ء مئے جانیں یار

سسہ پاس ء ہمودا بیناں

چہار می پر موکلیں

موکل ء نوبیت خوشی ء

بام ء رنگ ء تور گھائیں

میل ء جنٹراں ہو کائیں

ماٹھڑائے جتہ زونگار ء

پھاد ء اوسحاق ء مہری

تھرا سہراں سایہ گھٹہ لعل ء غاں

میشان دُبزاں دوستے غاں

داغ، گپتغاں کر طزی،
 دیریں منزلان بھیلمان،
 مہری مل پھداں ڈنگ بان،
 گوٹلی مناں پھینتی
 گر مسکئی سحاق، ترنڈا
 رانڈھی ڈانٹھیں چھران،
 مسکائی سحاق، شہہ مسیت
 تھئی مہری باہراں لنگ کھنت،
 پیلی سنٹ گوں جھگانیں!
 کوہاں، رگہ ست، گوٹھیں
 ہڈ گڑدیں مہار نمبینیں
 کو د، جھاگتی مارانی
 پہ شامی و شلی، نیاداں
 مسکائی سحاق گال آتکے
 ماں بیبرگی گد رولاں آتکے
 اڑ مار، بڑتھ بیبرگ،
 اڑ مار، بڑتی بے پھول،
 پہ رولیں، شتر، دیمیش
 پھیری، بڑتونی آرتھی
 نی ہر باپالشی سٹرداری
 کہ رولیں، مشران، پھولی

من کہ ماں سیدناں، جنناں شعراں
 ماں مغلانی بستغیاں کو طماں
 تلی و ساں ترک و جن شفقی پاساں
 نیم شفق، ظلمیں زار، ہاں بلاں
 گریح گھٹ ماڑی، سری کاڈاں
 پیٹیں سر بندگوں بڑ زیں برداناں
 نیم دہ، آژمان، دیاں جھلاں
 گزندت مئے بالاد الملوکى
 کہ بیرگ تھئی باد، نصیو باتیں
 تھہ مودہ باتے وٹی پنج دہراتانی
 پھول کھنت رانی اثر و قی ہرماں
 اُج ہماں آرفیسیں پش و براناں
 اے چہ کسے کہ ماں شتے قیدیں؟
 نیم شفاں ظلمیں زار، ہا کھلیت!
 مارماں و اب، شاد، ہاں نیلیت
 پوڑو بل بانڈی، بلو جیغ
 چھٹتہ سر مئے حاکمی قیڈاں
 بوتکھوں بانڈ پوڑ، جنانی
 داغ، ماپہ بندریں شہر
 کاتکوں گر لوہار، گھڑ یا لینا

زبٹ کھنولو ہار جوڑ منی نالاں
 آسنیں مہیاں گوں چڑندیاں
 نئے بلوچ، ماں گورینیں کھل،
 بادشاہ زادی ماں چھجوی محلاں
 نشتو او دا ہوش پریشانیں !
 آسنیں مہیہ گوں چڑندیاں
 جوڑ، تو لو ہار، مناں داناں
 مل، ماٹری، بنا بستیں
 کھاسغ، تیغ ستیں جوے داتیں
 در کدی مء خاطر، حم کھن
 ماچمبرطان، پہ آسنیں مہیاں
 دل گراں چر قمریں ماراں
 من کہ داں ماٹری نیم دہ، کاتیاں
 پھادر، ماں پوڑیاں پیرا ایتھ
 سر پہ تنکیس گواٹ، گراں اتھ
 گیتغاں جاگوخاں امل، غاں
 اژدتی بوریں چادر، پاندء
 سمہ وچہار سہریں اشرفی بوتکیں
 داتغاں جاگوخاں امل، غاں
 اید، ماراضی کھشو کھشتنٹ
 اژمنی پھادر شپا مزاریء

زہر، نا کھلیت رنگین کھٹ
 رنگین کھٹ گوں رشیں بیوف،
 دیرندی نہ گد، توخ،
 سرزوانی، پرستی ازما
 تھہ کھٹاں مان، بنگلیں ورنہ،
 من ہماں، بیبرگاں کلامانی
 تھہ رانی، سلامانی
 گھٹو تقدیر، تھہ اار تھہ
 منی چوکی گھری چھرنٹ
 گنواں، گھیریں سر، برنت
 ماں حرلوے دروازغ، ٹنگٹ
 کھٹے منی گھیریں سر، بریت،
 تھٹی چوکی من لبٹو کاتکاں
 گوں سہ وچہار ڈومی ڈڈوی بھاں
 پھار گھٹی راندھی، دھمالانی
 بالٹی ڈی او، شمالانی
 نی توخ گرنٹ بوریں چادر وچنی
 تنگ دینت لال شاہیں بروٹ رکھاں
 اڈ گرنٹ ہٹروں دل زہیرانی
 واس، شہ پان واریں دف، گتیں
 کتر شہ گوم زنی بارغیں سرین،

گیشتر شہ دکانیں گروہاراں
 ذوق شہ جوائیں مڑ دیاں
 داں شہف، سہ پاس، ہمو در بنیاں
 چہاری، گوں ملوے بانگا
 آستغ، چھکی گوں دست و باہنیاں
 بھار او دوست کہ رنگتہ ہاں ما
 فی ہترغاں سار بیت ہتر سیناں
 سیاہ گراخی پہ ٹرانکھاں بسکنت
 موکل، گیتو کاتکوں گر مل،
 مل تھرا لادھی شینہ ہرے پروشی
 تھہ چھقریں ہنر کاٹ، جنت دوشی
 ماں ہزار دوست و درمن، نیام،
 فی دیم پہ ہیناریں پٹاں داتیں
 یا خدا گوری ولر، پھیدار
 از گر، ماخ و ولر گورانی
 بور، پیر پٹی، پیل داتیں
 ماں حلاں ہوشاں سد کھتیں وخت،
 روش شتو پدشیم، چھفل بیتہ
 کہ منتغ، گورانی ہماں ماتر
 مل جھگ پہ مد و ان ژلنت
 در و ہتیں کو ندھی تیغ حراسانی

زڑ تو بے چند رہا چھغل و اتیں
 درم شستہ گورانی ہماں ماتو
 ماگڈ شہ مل، پھاد چھٹر پانی
 دل منی زالی و زتاں کھپتہ
 تیغ تھرا تھئی جانے بر اکھٹوری
 تھہ گری، لوہاراں تفر باتے
 ماں بزدھنیارانی کھہ نغاں باتے
 دل میار بشامی رغام ریشاں
 گیر میار اولی گستغیں روشن
 جن کھٹی انٹ بور مزن کھندھیں

بیبرگ، شعر ۳:

قندھار باغ ویہ کرٹا گادہ
 مڑ دو بورانی ہندو جاگادہ
 جگگے سیلاں ریشاں رائے
 تاغ چہاں پیداغیں امل ماہیں
 گریخ کشی شہ چھچھویں محلاں
 گندی مئے سلطانیں سرو پھاناں
 تھہ کھتاں مان، شہ بنکلیں ورنہ
 ماں جواب گڑ دین تہ خمار چھم
 مس ہماں بیبرگاں کلما مانی

باہر ہاتھوں درویشوں کی جھان
 لفظ فارسی، نگاہ کھٹے لہجے،
 جد و اشنائی میں بدوچ بال
 گوں سفر اور اجیرین ڈتال،
 رہتو جلدی، رواں بیتاں
 من کہ داں ماڑی، سر، کاتیاں
 داں ہیبت شرف و ہیبت روش مناں داشتی
 ذوق، شہ لڈ و خیس جناں گپتہ
 ناقلیں مہینج، مناں گشتہ
 انا تخرامردی مہجرے مانیں
 چھریغ و ڈیہانی سوادھ جہانیں
 زر طبع، پہ توکل، شاہ،
 لیکھوی پنجاہ کھور گوار سینتیں
 روش مناں دشت، کیچہ، بیتہ
 دیم کھتیں بولان، گیا دین،
 کہ حد، سیوی، الکہاں اڑتیں
 پیرستہ ایدا کہ ہزار ناز،
 بیبرگ و ڈیرہ مٹایانی
 دے وٹی دی می لشکر، حال،
 کھٹے تھئی دوست و کھٹے دشمن؟
 ماں جواب گڑ دین تہ خمار چھم،

چاکرے دوسرے دگھرام مئے درمن
 چہل ہزار میریں چاکرے اڑدیں
 چہل ہزار رند و دہ ہزار راتوچی
 پنجاہ گوں میرالی بہادراں
 سیکھہ ہزار گھرام گوں لڑیں تیغان
 رند و لاشارے تھئی سرے کاراں
 عاتلیں مہلجے مناں گشتہ
 جز گره گھرام قوی ہینا
 چاکرے آرام نئے اودا
 روش پشیم و بیگہ بہرے
 کاتکوں گره کاجاں گرتیں شہرے
 اودا گره گھرام قوی ہینا
 اے مناں دارے گرتھو ننداں
 ناہیں من دوہمی جاگہ گنداں
 گون تھوں آوار بادشاہانی
 گشتے گھرام قوی ہینا
 بیا کہ بیا یاتے خان بلوچانی
 گوں دتی لعل حیر و آنی !
 زیت و جلدی ہند کھتاں خالی
 آرتغاں کھٹ گتکغاں خالی
 جاگہ و میری ہ مناں داتی

نی زور گھٹتہ میرے سفرہ ناناں
 پر من کھانیت تھال پیلایانی
 مستغین وٹی شیر و شہدانی
 پکھنیں سچی گوڑ دگر اندانی
 پہ ہاسکاری ء دست ء نی شتنت
 نیم ء اڈماڑی ء بتار تکنت
 کتر ء تھالانی بنا کشتنت
 غافلین گرانا زء مناں گشتہ
 بیبرگ و وڈیرہ مٹرایانی
 اے تھے چھٹیں قصوچال ء ؟
 ماں چھتر ء چھکادی عضوے مانیں !
 ماجواب پھرنینتہ خمار چھم ء
 ماخ و گہرام ماں بنا آسیالوں
 مس وراں میرے سفرہیں ناناں
 گنواں روش ء نمک خورباں
 میٹر ء کھیت من تھئی یاراں
 ہر چھی لوکھے پڑ تو کھاراں
 شکل و شیراں بیار داں نو شاں
 نگرہیں تھاناں بیار کہ پوشاں
 آرٹغاں تھان و لشتناں درزی
 من سینہ ہزار نغدیں بیتغاں قرضی

دختره کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے
دخترہ کیم کوئی اور نہ ہے

لعل ہون مسکیناں مناں دانی
 یہ پیڑے در کو نہیں مناں دانی
 ماں وتی حیروت کھنڈ کھنڈوں

بیرگ شعر ۴۰ :

گو ہر شہ مہیرا کھورے
 زر تہ لیرواں زونگیناں
 تازیاں تلم گیشیناں
 ڈاچیاں پتن ننگیناں
 باؤٹی گرے گہرامے
 گشتہ ننگہیں گہرامے
 گو ہر پہ تفاق آتکہ
 سہ گیت ڈھگڈھسی گوالخ
 ایشنت گو ہر تھئی مہانی
 گوں ماں گھجوں سانگے کھن
 گشتہ گو ہرے حیرینے
 براتی ام تھئی دست گپتہ
 ماتی اوپتی جی کاروں
 گو ما گھجوں سانگے نبتن
 گو ہر لاڈ کیں زہر گپتہ
 کھیٹ گر چا کرے میرینے

ڈاچی منتھو کا نہلمنت
 بگ آرجہ راغ ۽ شو ندر
 گشتہ چاکر ۽ میرین ۽
 جہل ۽ سندھ طری مے ڈنگیں
 بڑز ۽ داں قلات ۽ سیدو ۽
 چہین و بگنر جاگے
 نندر ۽ ہمنی ۽ چھاریں
 ایڈا گال کشتہ میہ بان ۽
 گنجیں کچھڑو نامانی
 جیزین گڑدغیس بگانی
 ہاریں گورم و میسانی
 آفیس لیلوے چاتانی
 نندر ۽ ہمنی چھاریں
 گوہر لاڈکیں لڈیں تیش
 شیدہ ۽ منہا گو ازیں تیش
 جاڑیں چھنو اں دیماں
 جیز کچھڑو شو ندر ایش تیش
 روشن نیم زمانے گتہ
 میر ۽ کارے داں سوران ۽
 بگانی تڑا شیف بدیشہ
 پڑسیت گوہر ۽ میرین ۽

ڈاچی بہ چھ کارے در زنت ؟
 شیر پہ ماہ غان شہزنت
 پہ تو ڈاں رڑاں ء کھاینت !
 گشتہ گوہر ء حیرین ء
 ڈاچیاں وتی جیز سرتہ
 ہراں وش میر ء گوب کھپتہ
 ہراں وار تغنٹ بہرین سول
 کھر و پہ کلمے گال آتنگہ
 پھیری گسٹنٹ لاشاری
 عشق وسیل ء ہور تھاشی
 شنگہ گسٹنٹ ہستی ء
 شانگو گرتنٹ مستی ء
 ہر ء گد تنٹ جھنتی ء
 سبھی ء کھنٹ چھو گوراں
 بد برتہ چاکر ء میرین ء
 رنداں باگرہ و براہم ء
 کھگیس موندرو ہارون ء
 جاڑو جھڑپیں ریحان ء
 ایداکال کھشہ میران ء
 ہراں نیلوں گوں لاشار ء
 میر چھو زہرین ء پھاد آتنگہ

گوہر لاڈ کیں لڈ میں تیش
 جاڑ چھنواں گو از میں تیش
 شیبہ رہا منہا دیمائی
 سستی پہ نظر پھیدا اشتیش
 روش نیم پہ زمانے گتہ
 زبجان ء بہاں درکین تہ
 پہ گہرام ء قلاٹ ء دیم ء
 بگ ء گڈتی گہرام ء
 باسک ء برتی سالفانے
 مٹھنٹ گوہر ء ہرانی
 زالی بن جشی ہسٹرانی
 پہ موجی ء گرانڈ کتہ
 ہر ء نل گیس چھوری بنٹ
 گورنت و مگنڈنٹ ماشاں
 روش نیم پہ زمان ء گتہ
 صحوے رتھنٹ لاشاری
 تڈلے جتو بو ہار تھی
 ریح ء دامن ء گوندانی
 مال ء دامن ء گڈ دیں تھی
 لاشاری بے حسابی کھشتی
 گشتہ چاکر ء میرین ء

سعد بوغ ہمینی ء دیشو
 اودامان نلی ء گتہ ء
 اید اگال گھٹہ بیبرگ ء
 سٹہ دار کھینٹغاں کھمیں کھن
 بلدے غصتہ اں سیالیاں
 سیالی جنگ تھرا ادریزاں
 ماتی یں تفان ء کھارنٹ
 بڑ زیں کوہ ء چھم چھار کھن
 لجاں بڑ ز تریں کوہ ء کش
 اید اگال گھٹہ میران ء
 نیلیوں جاگہ و ماڑیاں
 میتانی بہو خیں جو آں
 دوہٹ سے کھینڈیں ماند ء بنت
 ماند ء بنت پر ماڑیاں
 گتہ ٹانوری یں مڑدان
 پیبرگ گونڈ لاں سہینتہ
 شاہیں نیزغ دکھا ٹھاراں
 پڑ چھیاں حراس ء دانہ
 ریح ء بنگلیں ورنایاں
 نیزی ء نومی شہ حلقاں
 ڈومب و لنگراں کھاروں

تیرکش ترا دیہ داروں
 اید اگال گھنٹہ بیبرگ ء
 ذوحانی ہزار مرڈ بیٹ
 اوداماں نلی ء گٹہ ء
 رندان ء برے میٹرین ء
 رنداں سرجمی ء بیار ء
 میران ء مناں پھیدار ء
 ماخ و تیغ زینیں لاشارمی
 اودا کہ بروں ز عوی ٹی
 آف بنوی ماناٹوں
 کہ زاناں لیٹروی بندوں
 مٹھاں پہ گشیں ء زیروں
 ہوشع چوف کھنوں آپتی ء
 گندوں کہ حد اچھون ء کھنٹ
 سوب و سیت کھٹی بہر بنت
 مولان ماں کھیا ہد جنت
 میران ء پیڑی پھیریں تیش
 اوداماں نلی ء گٹاں
 گوں ہپیت صد بنگلیں ورنایاں
 بیبرگ ماں ڈری ء آتکہ
 چاکر غم زد می ء گرتہ

بیرگ شعر ۵

نی دا نہیں بیٹھاں گر ء پٹھانڑ ء
 گہرام ء دنیا شستاتہ
 بڑزی برہماں پٹھانڑ ء
 میر ء سرچی ء میلے
 چاکر ترک تھرا لوکھائی
 ترک ء گر کھتہ گوغانی
 خونی میں نریا نے استیں
 ہپیت کوہ ء شہ در کینی
 در نہی داتہ مشکئی ء
 گشتہ چاکر ء میرین ء
 منکہ چاکر و شیدہکاں
 تہ کہ دل دل ء پائی
 بیڑ تو زور ء تو پر بر من ظلم
 کھور چاتے پیداغیں
 گاماں پہ حسابی زیر ء
 واع ء گپتھاں مشکئی ء
 کوہاں رپتغ ء در کھاں
 دست ء چابک ء شیف بدتی

آہ تھتھ بھرنی سُنٹھ
 کوہاں شتھ بست پار بیشہ
 دیشہ چھو می رانیاں
 سیر سہتیں مغلیا نیاں
 رندا نرء گئے بھنر بیشہ
 رندا و بارغیں بورا نرء
 چاکر ترک تھرا لوٹھالی
 ترک ء گمر کھتھ گورغانی
 ایدا گال کھتھ بیبرگ ء
 ترک گوں چاکر ء ہیسی آں
 پیر میرا رُدا امبرائیں
 آں مرڈا سپہ و دست ہو رگ بیت
 آہنی ء تفاق چھنے ء بیت ؟
 آہنی ء مدد مولائیں !
 دست و دل و تی بالائیں
 ہتھیار گتغنتش میرے
 دیم پہ گلیاں بیٹی
 شنگو چاکر و آنگو پیل
 گپتی ماں پشانگ ء بھادے
 زرتو کہ جشی پیل آں
 پیل چو کم تمی ء گرتہ

بھت و کوٹھواں دراں ہاں ء
 دیشہ چھوی راہیاں
 سیر سہتیں مغایا نیاں
 ایدالان دھنے شیر ء است
 آزمائیں وتی ہندری ء
 شنگو چاکر و شانگو شیر
 نیام ء دکھوی مان آتکنت
 زڑ تو در زرتی میاں ء تیغ
 شیر چو کو نڈھی ء کھپتہ
 رندا نر گلے بھر بیٹہ
 رند و بارغیں بور آند
 جیڈ ء ڈھاڈر ء نازیں تھی
 سٹی یہ شف ء گوازیں تھی
 صحوی رتکھاں گا جان ء
 چکھ چین ء کھٹی لاشاری
 کوٹ گوں کو پیریاں بستی
 کوٹ سر ء وت میر نشتہ
 میران تھٹی لحمیں غماں
 یہ کتر ء سود اتغاں
 لاشاری کھٹی ہڈ ڈھیر
 سال ء کرگزاں زڑتہ سیر

یکہ ضروری نوٹ :

بیرگ، لے کال حال مناں بیبرگ، مضمون، لکھنؤ، زند
دست کھپتغنت، معلوم بیتہ کہ بیرگ آر پنج نیست ات، آن لاشاری زند
آخری جنگ، وخت، پھیراٹ، آنہی، ووتی ہے پھیری حال وتی اسے شعر
ہتا جو بیان گھشی او آنہی، ورتا آنرو وی پنت و نصیحت کھترگتہ کہ شہاوتار
کوڑی، نعمناں شہ مرنجینیں کہ پھیرہ باز عیب داریں وخت۔

بیرگ، آخری شعر :

برات مناں پلاں گار مخن مال،
پہ کٹناں سولیں پسے، بلاں؟
پہ کٹنا نازی دخت رو کاڈاں؟
حال، نوورناں گشنی آن
دست رس، بالاد، مرنجینٹ
ماوتی بالاد ہیج نہ رنجیں تہ
پہ ممل و خاسا، دوتائیاں
پہ بہانانی چند نین زیناں
پہ املائی ہار و کندھی آن
باہر، مڈی، بیارین،
نیم گھشیں کھیس و تہرین لنگی
نیم گھشیں پھاد، چھانلیں حتی
شست پہ شاہی دھم دھماں گتہ
چہل او بیغاری گر، کھپتہ

فی پیرہ، چھاریاں مناں گپتہ
 اڈ برودتان و بنگلیس ریشاں
 فی کاڈرہ پہ مامانی جاناں گوانکھاں

میر ہیوتان

ہیوتان رندی چاکرخان، دخت مژدہ، بیٹہ گتہ، ہیوتان رندی
 قول و اقرار، بار و اماں رند و سنان، تہا باز نامہ اریں مژدہ، بیٹہ، ہیوتان
 رند ٹکر، میرالی، آٹ، آہنی، کسان، برات، نام بیبرگ آٹ۔
 ہیوتان، یکھ روش، رند دیوان، قول کھٹی کہ ہر کسے مال گوں منی مال،
 گوں کھنیت و بیت من آہنی، گمردین، نہ دیاں، یکھ روش، چاکرخان،
 مستیں لوک شتہ ہیوتان، بگ گوں اوار، بیٹہ، ہیوتان، پتہ و تی قول پالچ،
 دہستی، چاکرخان، قوم یہ جنگ و مڑائی، سنمبر تغنٹ، چاکرخان، آہنی،
 پنت و شون کھتہ شتغنی کہ ہیوتان مئے دتی چند، برات، دژ من، نین
 دوہمی دژ منے، گوں و تی براتے، جوانیں۔

گشت کہ میرالی قوم و تی لوخی مڑائی پھڑ، بھڑات اوسیلی مقابلہ
 مسست آت یکھ روش، لاشاری، گھوڑ و کھتہ رند، ماں، جتہ برغشت
 چاکر، لشکر، تو شتہ لاشار، گون دانی دوئیں دیماں زحم اوار، بیٹہ زحمان
 جتہ ٹھیکہ لاشاری زور بیٹو چاکر ار شکست داتیش، اولاشاری، آغدے
 مال ہکل تورواں بیٹغنٹ، چاکر، لشکر، باڈرتی، یعنی ٹھیتی، کھیتی، شتہ
 مڑغ، ڈول، نہ شنت، چاکر، لشکر، گوں میرالی ہیوتان، لشکر گوں نہ آٹ
 چاکر نی پہ ہیوتان، لشکر، دھیاندار آٹ، چاکر پھدا دھیان، دہستی کہ
 ہیوتان کدی کھتے! چاکر، دیتہ دیر، باز دیر ناغانی، یکھ دھنر، رستہ

گھڑی ء رندا ہیوتان و پیرگ ء لشکر ء سرگھشہ ہیوتان ء لاشاری آر
 ہنڈ داوگشتی کہ " لاشاریاں مے بہرادی دانی ء گڑا برے آتکو دوئیں
 دیماں زخم اور بیشہ ہیوتان بہادر ان جوشہ لاشار ء مال گڑدیں تھی ہیوتان
 ۳۵۰ منہ صدہ پنجاہ لاشاری گھشتی اوہیت گیت میرالی کھشاییتی . ہے ہیت گیتیں
 کشتیں میرالیانی تہا سرگیت دین ء عالم دی گشجہ بیتغٹ . ہے باز اے
 شعر مشہوریں .

چھتر ء بازاریں چھوی رانیاں گلہیں
 پٹریں رندا مرگاہ و منگہیں
 ہیوتان ء ماں رندا دیوان ء قول گھنہ
 ہیر ء چپیں دست ماں نواتاں جتہ
 آن کھتاں ڈاچی گوں منی بگ ء گوں کھفی
 بگ ء شہ مولی گھنڈرغ آدیم ء چھری
 ناخماں ریش چاکر ء لوک ء لہہ جتہ
 سر مہار بستو پہ لے لونہاری گھشتی
 سر مہار بستو گوں ہیوتان بگ ء شتہ
 لانچتہ رنداں پہ مڑائی و دکھواں
 ماوتی لوک ء نیلوں گوں میرال پوتر واں
 چاکر نیامچی ء مشکلیں کارانی کشاد
 بل ء تاں ٹیک و ناسر ء حال سر ء حال کھناں
 شیلوی مڑداں گوں منی براتاں جوانناں
 آخت روش ء ماں منی پوہر ء رونٹ

نئے باسک، بورییاں نئے لدار آس، بدیاں
 رن دچھوریاں یہ کھٹی گٹل گیرے گراں؛
 ماں ہے نیام، گتغ، کھڑ دے روش زمان
 چاکر، جت گوں پرشتغیں باسکاں آتکغنت
 بگ، شہ بیروٹاں بدیاں جمینتغنت
 ننگہیں گہرام، چوٹکاں ر مینتغنت
 مردو میا داناں گواٹ و گوریشی زرتغنت
 چاکر، گواٹکھے گروٹی بیلا نر، جتہ
 شتا بہاناں بوڑ، شہ سار تیں منہاں
 چاکر و عراقی نریاں زرتور بتغنت
 گواٹ گوریشی گوں بدیاں گوں کھیتغنت
 زحی، ترہ کائے داتی گوں لاشار پوترواں
 کم تر، رندو گرتغنت گروخیں نریاں
 چاکر چاک پروشیں پروٹی گڈی گھڑوا
 ناغماں دھنڑے رستہ ماں نارمی کھور دفاں
 ہیوتاں بیبرگ گوں وتی ٹھونڈ پھانگاں گشت
 یہ بریں بوشت ستر دار داں دئے میرالی طرانت
 زحی، ترہ کائے داتیش گوں لاشار پوترواں
 بگ، شہ جو ریں دژ مناں مردی گوار چیش
 ۳۵۰
 سہ صدر و پنجاہ کھشت شہ لاشار پوترواں
 ہیبت گیت میرالی داتہ ماں بگ، روہواں

سہ گیت مملگوں تہ آن وانیں عالماں
 بگ، پرہلقانی گہ، پینادی گھتہ
 ہیوتان میر، پرتی قول، ٹھلناں
 لاپختہ رنداں پرتی مڑائی ورتکھیاں
 ماوتی بگ، نیلوں گوں میراں پوترداں
 چاکر نیاجی، مشکلیں کارانی کشاد

پلناں ٹیک، وناسر، حالیں سر، حال کھٹاں
 شیدی مڑداں گوں وتی برانناں جوانتاں
 آخت روتش، ماں منی پوہوہ، روت
 بگ ہماں کہ شیدی مڑداں، برتنت
 ماہے نیام، گستغ، کھڑدے روش زمان
 آل مزن نیشیں یٹوماں جت، کوتل،
 ہیپتی روش، بگ، گہو کھ جاہ، گشت

یٹو ورتکیت جھگ، پرتن تاناں رشتت، ہیوتان ہمے مال لاشاری
 شہ پھلتو کھڑدے روش گروت داشتہ، رند پرتی جنگ، سنمبر تفت
 پرتی چاکر، آہانز مڑ، نشتہ گشتی کہ درمن، شہ مال مئے وتی برات ہیوتان
 گوں جوانیں براتی لحاظ و خاطر مار کم سیال نختت، چند روش، شہ پھدیوتان
 ہمے مال کل گرتی تو چاکر، ہندا پھینتہ۔

حسن مولا نغ

حسن رند دی عشق و محبت، بار و ایکھ مزین نامداریں مراد، بیٹو گشت۔
رند، قوم، تہا چاکر خان، دخت، درنا، آت۔ آن رند و سنان، تہا عشق و عاشقی، شعر
شاعری، کور زواری و شف چھتری، پیریکھ نامی میں و درنا، آت۔

حسن، ہارون، محمد، برات شنت۔ حسن آر مولا نغ دی گشت، ش جس
ماں مکران، نشت۔ اصلی ہندو جاہ مکران، اوسیدوی، دی نشت۔ شلی نامی میں
یکھ مہیری میں زالے او مالداریں مشرفتی میں جن، آت۔ شلی، پنج گہار شنت۔
۱: شلی ۲: گوہر ۳: شاری ۴: مہروی ۵: ہتلی ۶: سہلی لے ہر ششیں
گوہار مالداریں زال، نشت۔

شلی حسن مولا نغ، نام پر عشق و عاشقی، سہلی بیٹو۔ مولا نغ، نام، شعر
تہا ایرنگ، پیغام کھٹی۔

دریں شلی، گال کھشہ
ایشاں حسن رند، سر کھنت
داوین تہا نغ کھنت
من ہر لکھو، ہوش، نیان
زان، کہ بار لکھویں
ہر لکھو، اں شامالیں
چیراں تر فوہیں دانغیں

الذی یطیب
 کلمۃ المؤمنین و الذی
 یزید فی حبیبہ

ہر وقت دعا کا واسطہ دینی و اسم پیغام حسن و انوار تو دو نعمت حسن
 پر امت مسلمہ حال چھوہ بیوقوفانہ اور مولانا نے کشتیش کہ تو شقی و مبین
 ملاقات و مروت اور نیکو بنان و سیالیں جنان دینی حسن مولانا نے آیت
 و ذرا ہی گشتہ کوشلی اثر ما پیغام حسن بک تو پر شلی و مہر و محبت کا روح و اثر ما
 ہر کہ و مہر دل کو شلیت مافقی اوس او شعر و تہا ایز تک کشتیش۔

اں یاد شلی مادہ شلی

اثر ما شلی چھیا کہن؟

فی مولانا جواب کہنت کہ :

کلاں کہنت دریں شلی

سیالیں جنان گشتہ کہ حسن مولانا نے شلی اثر ما سنہرا و زیبائے ناز و نیت
 و اثر ما اصل ان تو شلی و ماں چھ دیتے ؟ البتہ اے ہور بیت کہ شلی مالداران
 تھرا مال و دنیا و لالچ ان فی سیالیں جنان آہمی آرگشتہ کہ مازال و یہ ہر شتر
 کہنوں او بگ و پر تھٹی نام و جوڑ کھنن کہ

نام و حسن رند و چھرنٹ

اد شلی آرجواب دون کہ :

شلی بول ہا حسن رند و نہ ایت نوزت

بگ و ہاریں گورم و

مولانا نے گشتہ اور سیالیں جنان شما نماں پیلٹ مس شلی و یساں ہر ڈول

بیت ضرور روان .

فی سیالیں جناں گال گھنٹو مولانغ اکثر کہ ،

بگ ، بھر و طیں گیشترنت

لوع ، لحیف ، چاڑدہ انت

پنجاہ ویکھ تیلنت چرطک

یگوار تو دیر ، چھرنت

نام ، حسن رند ، چھرنت

فی مولانغ گوں قاصد ، شلی ، نیمغ ، شعر ، تہا ایرنگ پیغام کھنت کہ :

کھایان دکھایان شلی

نادیتغیں بلی منی

براتاں پہ منت داشتخان

جتیں جناں پہ جو دڑی

سیالیں جناں پہ موہڑی

رندیں جناں پہ ہار و سری

تینغی منی تیغ ، بہ مسج

موچی منی کونٹاں بہ دوش

کتری منی جان ، گداں

چو زرزریں صابن بہ جن

صابن جن تہ بیارش دم ،

براتاں من زیراں محمد ،

بوریاں پگینی مہلوا

عالی ز زمشتیں لڑے
 مہلو منی مول ہا سو ہو ہیں
 مول اچ مہیر، دیر تریں
 ہارون برات منی کستر ہیں
 کھلاں کسان دستریں
 منی مہلو سے دلغ، مگر
 بل دیر غس گیر و سخن
 پیغام شلی، آتکھاں
 پیغام و ہبویں سلام
 آرتھاں رانی مرط دماں
 مناں دیغرا، سر بیتھاں
 من یوگا بان و رواں
 پہ لعلیں شلی، گندغا
 من گوں حد، بان و رواں
 پہ دیریں شلی، گندغا
 من گوں ذہ بان و رواں
 من پہ شلی، گندغا

اے : عالی زند حسن مولانغ، دوست ات . عالی ہا باز بہو خیں او تیریں زحم،
 ات حسن مولانغ، عالی زحم دی گووت زر تیرہ . حسن کھوڑا مولانغ کھشتو . عالی زحم
 دی بڑتہ . عالی دت نلی، رند و لاشار، جنگ کشمیرہ بیستہ .

اے ہاں حسن رندان کہ شہ مبارک، ءوقی کالان ماں نام گپتہ کہ شہ مریاچ
 چاکر خان، ءشہ زہر گپتہ زیندغ و دراہی، ءشتو کار پیشہ، شہ موارک، ءآن دان
 سکھر و بکھر، ءپولتو و قی پھیں پنج او جگر ٹکے، چاکر، ءظلم، ءجتنین شہ مریہ نہ دیتی
 او آں گرتو پھدا سیوی، ءپھیدلغ، ءکہ حسن رند گوں و قی سنگنڈاں، بیبرگ نامانی
 قویل جت، بجارخان رند، نود بندرغ لاشاری، ءگوں فتح پور، ءعلاقہ پٹاں شکار،
 کھنغ، ءشہ مبارک دیتو، اے ڈول، ءگشتہ کہ :

رنداں حسن مولا نعین

بتناں قویل دیوانغیں

بجار پورہ بازی گریں

بیبرگ، ءبور کو پنج گرتو دینیں

لاشاریاں نود بندرغیں

ایدے مریہ، ءمٹھ نہ انت

پرمن دستہا نام، ءگراں

حسن مولانغ، ءیکھ حسنی کھیترا نیں زال، ءیارتی، ہمازاں ماں علاقہ کو ہلو، ء
 بھرو ڈاکتر مانڈ، ءشاہ نشنت، حسن شہ سیوی، ءمہری، ءزوار بیت سپہ و قی
 حسنی نیں مہلیج، ءگندغ کو ہلو، ءعلاقہ شنت، یکھ روش، ءحسن و قی مہلیج، ء
 درائیاں بھرو ڈاکتر نشنتو کہ مہلیج کھیت، حسن، ءمہلیج، ءوقی کورغ، ءشہ نعین
 گوں روغن، ءتریت کھتو ماں تھالی، ءتہا ماں کھتو زرتہ یہ مولانغ، ءدرائیاں
 ردغ، ءکہ دگ، ءحسن، ءمہلیج مزار، ءبورینتہ، تھالی گوں و صر داں پچی، ءبنا
 کھیتہ او تھالی، ءژ لنگاٹ اشته، حسن، ءتھالی، ءآوازہ اُشکتو زحم کشتو
 ہماں گوجلو کھتی، دیتی کہ مزار، ءمنی مہلیج، ءبورینتہ چھکانشتی، ایسی، ہکل، ءحسن، ء

ہنگلی، مزار، مزار، پہ مڑغ، دو پار بیتہ، حسن مولانغ، زحم چنل، داتہ، زحم
مزار دو کوٹ کتو بنایکہ مڑیں سنگے آرمان آئکہ ہماں زحم، نشان در اہیس
ادشنائی میں۔

حسن، مزار کشتو لورغ، مڑد مانز گوانکھ جنو گشتی کہ من حسن رندان شے
زال، ایدا مزار، بورینتہ مزار، من کھشتہ وتی مڑدغ، تبمیحال، من ہتے
مڑداں روغان۔

سیدی از کو بلور، منزل حسن، مہری، ماں یکھ شت، جشت، لے حسن،
کارنت کہ تہا میں شغان ادگوں مزاراں مڑان،

نین شلی، قصو، گوش کھنت، حسن مولانغ، شلی، نینغ، پینام کھنو گشتی
کہ من گوں یہ سنیں مڑداں او یہ ڈولیں دیس گوں تھی بیواں کھایان۔

بیرگوژد دوران، ہڈنہ جان
گشت کہ حسن مڑدانا میں یکھ پٹھانے آت، آس دی شلی، سر، جان و
دل گوں عاشق آت از شلی منت کھٹی کہ گوں من دوستی، کھن، پر شلی، جو ب
داتہ کہ اخردوستی کھناں تہ گوں حسن رند، کھناں گوں تھتہ اصل نہ خزان۔
حسن مڑد اچھے کار کھتہ کہ یہ شھے، گھوڑ و کھٹی شلی، لورغ، آتکو مہمان بیتہ اور
شلی آگشتی کہ بیامن حسن رنداں آتکھناں، بیگہ بیاتہ لیو مجالساں کھنوں،
شلی آرتہ خبر نہ آت کہ حسن رندیں یا مڑدائیں، پچیکہ آہنی، ہر دریں نہ دستت،
شلی، آگر اند، کشتہ دھڑ تیار میتہ آہنی، مولد آگشتی بر دھڑد، دیے پر گر،
زندش کہ گوژد، تھاں رنگ، ورنٹ او ہڈاں چھون، کھنت، بیامن
حال، دے، مولد، حکم، مطابق، دھڑد، تو ہمورا آہانی گر، نشتہ،
موزد، وتی سنگناں رحکم داتہ کہ گوژد، وور، ہڈاں منی دیم، آیر کھنت، دھڑ

واڑ تو حسن موڑ ہڈانی جاغ ء شمع بیتہ . مولد ء میراں زر تو لوغ ء شتہ شلی
 آرگشتی کہ گودی حسن ء لغن واڑ تو فی ہڈاں جاغ ء شلی ء مولد آرگشتہ کہ
 تہ بروشف ء حسن ء بجی ء رفس اوگش کہ من شلی آن . مولد شتہ گو حسن موڑا
 وپتہ . صحر ء ماہلی ء گرڈ تو لوغ ء آنکہ . روش بیتہ حسن پٹھان ء شلی آرکہ من
 حسن زندنیان تو تگشتہ کہ من گوں تو دوستی نہ خنان . فی حال ء دے گوں
 من دوستی کھتے یا نہ ؟ شلی ء جواب داتہ کہ اگر تو حسن زندنے تہ من دی ہے
 زال شلی نہ آتان ہے منی مولد آت . شلی ء گشتہ کہ من ترا دوشی پکھے آڑتہ کہ
 نہ حسن زندنے لے کہ ہڈا کشتی ہشتے حسن موڑا از ہر گیتو شلی ء گوں قول کھشی
 کہ من کھشی دوست حسن زند ضرور کشتان . موڑا گوں وتی لشکر ء گڑتہ

شنگو حسن زند ء زی وتی برات محمد اول لشکر زر تو شلی ء دیدار و لیاواں
 روانہ بیتہ . آل کند ء شہ حسن پٹھان دی گوں وتی سنگنان آتکہ . آتکو ہر نہیں
 حسن ء جنگ اوار بیتہ . حسن پٹھان ء لشکر بازت حسن زند گوں وتی برات
 ولشکر ء کشجہ بیتہ . ہر وخت ء شلی آر حال بیتہ کہ حسن زند پٹھان ء گشتہ شلی
 گوں وتی جیڈیاں بگ دگورم ء کچر ء سیل ء کھنیت اداہنی ء لے گال
 گشتت کہ :

او ہڑا فسوس ء کھناں
 مولانغ ء پور ء بڑ تیش
 گرڈت من جان ء جوڑ نیان
 ڈرد ء مروشی ماں سر ء
 سارٹ پہ ہلقان نورت
 سارٹ پہ ہلق دلوجھڑاں

مولانغ ء کوش ء حوال

مناں داتہ رائی مڑ دواں

دروغ بات ہے دروغیں حوال

نشال ء کہ روزبات بدال

شلی گڑ تلوع ء آتکہ وقی جوائیں گد و سہیت کشتو پہ مولانغ ء سیغنی بیتو
نشتہ او آہنی ء ہارون ء نیغ ء شعر ء تہا ایرنگ پیغام کھتی کہ :

نوداں منی دردتاں ہرہ

ہارون ء تیغانر سر کھنت

ہجہ تھئی نام ء نہ انت

مہی نریں روڑ بیتنے

پھوڑی ماں آف ء کھتنغ

زالاں کہ شارو ء کھتیں

بستیں شلی ء جا بہرہ

گیدی یہ روش ء کھتیں

منی دست و ہے کار ء رسیت

سیغنی کھتوں بھون ریٹ میں

نوداں منی دروتا برت

ہارون تیغانر سر کھنت

مولانغ برات کستریں

تہ لوع ء دروسپ کھنے

تھرا مولانغ گیر نہ ایت

بگ ماں بہ ننداں وانڈہ ننت
 سالخان جتیں چھوڑو ننت
 رائے تہ بندہ بادلیں
 ہوتہ کھشہ تہ بنگویں
 فی مولانغہ ہندا کھوے

ہارون ء شلی ء نیغہ ء پیغام کھشوگشتہ کہ شلی دوستی یارمئی حساب
 نین چکیہ تو منی ادا حسنہ دوست نام گرغہ بیغہ من نی گوں تھو تھو حیا
 دوستی کھنان باقا نگا ریں حسنہ حون چند روش صبر کھن کے روش
 بلاں ساٹن بنت گڈہ انشاء اللہ منی حال پھر او تہ بیتہ ہارون شعہ
 تہا چرش گشتیت :

نوداں منی دروتاں برہ
 دارو شلی ء سر کھنت
 صبر کھن مہیری ء جنکھ
 مولانغہ ء سیغہ ء شמוש
 لال جمویں جیغہ بہ روش
 چترہ دہیں روش ماں گذنت
 بور چندنیں زین سہنت
 گڈا منی حال بی ترا

ہارون ء حسنہ او برات سنگناتی حون صدمر دگشتہ او شلی ء نیغہ ء
 پیغام کھشوگشتی کہ :

نوداں منی دروتاں برہ

داد و شلیء سر کھنت
 براتی دگو ہاری لیکوہیے
 شماریں سری کھن سرء
 لال جوئے کھن ماں گمرء
 مولانغء سیغء بہ زیر
 مولانغ و عالی حسن

∴

من پہ حسن مولانغا
 موڑ دانغء مڑ دم کھتوم
 گیسٹ پہ کسائیں محمدء
 جنگاں جہاں جینتہ نہ ایت
 گیدی پہ یہ روشء نوزیت
 حیران ہماں مڑ د کھنت
 کہ مولانغء و ابء نہ ایت .

مٹھارند

مٹھارند دی وتی عشق و شاعری ۽ بارو ابا از مٹھو ریں۔ مٹھا خان
 مالداریں مٹھو ات آں شاہ پور ۽ علاقہ نشنت۔ آہنی ۽ یکھ جتڑی نہیں
 زال ۽ یارات۔ آہنی ۽ مہلج جہلا غیبی دیر و اہماں علاقہ نشنت۔
 یکھ روش شاہ پور ۽ پٹاں پہ نکار ۽ چھرغ ۽ کہ ناغان آہنی ۽ آگ ۽
 آسک ۽ در کھپتہ۔ آہنی ۽ تیر ۽ کشغ ۽ تیر دان ۽ دست جتی آہنی ۽ دست ۽
 مہلج ۽ دستینے کڑوں ۽ آنگہ۔ آہنی ۽ وتی دوست ۽ اتغین شک دیشہ۔
 آہنی ۽ زہیر نوخ و تازہ بیتغنت۔ آں ہماں وخت ۽ دیم پہ غیبی دیر و
 رواں بیتہ۔ آنگو آں ہندے ۽ میر جمال خان رند ۽ گوں حالی حوالی بیتہ۔
 جمال خان ۽ آہنی آرگشتہ کہ کھٹی مہلج ۽ تہ دوہمی یار ۽ کھٹی تھوئی روے
 چھون ۽ کھنی۔ مٹھا خان وزتی بیتو گرتہ پردل ہمیر نیگیں شے داں کہ آں
 جوانی ۽ ٹھک موی پیش آں باور نخت۔ مٹھا خان ۽ دل ۽ تک کھشہ کہ
 میر جمال خان ۽ وت نہ دیشہ بلکہ آہنی ۽ دی اشکو گتستی نو انکہ اے ٹو کہ
 دروغ بی۔ اغدے ہکل تو دیم پہ غیبی دیر و رواں بیتہ۔ آں پندھاں کھناں
 شفوی شف وتی مہلج ۽ ہلکہ آنگہ دیشی بے شک مہلج گوں دوہمی ورتائے
 بھانکر ماں بھانکر ۽ کھٹ ۽ چھکا و اب انت۔ مٹھا خان ۽ وتی جاہہ ۽ شہ
 تیر ۽ کشتو وتی مہلج ۽ کھٹ ۽ چھارغ ۽ جٹوا شتی وت چٹی ۽ گرتو شتہ۔ صحا

مٹھا خان غیبی دیر دے بازار آتکے دیشی کہ منی مہلج گوں یکھ ورنائے ء
 دست ماں دست ء بازار ء جہز غیبی . مٹھا خان آتکو وتی مہلج ء دیم بہ دیم
 بیٹہ . آہنی ء مہلج ء مٹھا خان آرا ادا کھشو درا ہی کھشو مٹھا ء زحم آہنی ء باسک
 آرجہ آہنی ء دست دو کوٹغ بیٹہ . لعل ء ماش گون اُت آہنی ء مٹھا بدعا
 کھشی . مٹھا ء مہلج ء وٹی ماش آگشتہ کہ آئی منی دل ء دوست ء مٹھا آر
 بد دعا مخن مٹھا خان منی کسانی ء دل ء دوستیں انسان ء دست ء ضرور غلطی
 بی پر اثر من دی غلطی بیٹہ . لیکن نین من دی گڑ داں رنڈیں او یہ دست ء گوں
 دیر دے بازار ء لوڈ کھناں نہ جہزاں . دینیائی ء تہا ہیر نیگیں کار بیان ء آکھنت
 منی دست دجان مٹھا ء تر بانیں . مٹھا ء مہلج ء و تار گٹو داؤ کشتہ . مٹھا ء وتی
 مہلج بہے دل وجہز بریں ہور آشکتو آں بازار مانی بیٹہ . او آہنی ء وتی مادن
 ہکل تو دیم بہ ہراں داتی کہ بلا مناں دی لکھ جھلو کشتیت پیر مٹھا ء روش پھیلا
 نہ ننت آں آہنی ء مادن ء آڑ تو دراہی ء وطن کشتہ . مٹھا خان ء ہے بار اے
 شعروت گشتہ :

زیکہ من جاڑانی شم ء کاتکاں
 بار ء من آہو آسکلو دیشوں
 دست ماں تیر داں ء جتوں جلدی
 ڈر دے دستینک ء کنڑوں آتکے
 گر کھنتہ چھماں چھو جیہڑی لوداں
 ہو کھنتہ موجدانی دل ء دوشی
 لہر مناں لوغ ء ندرغ ء نیلاں
 لوٹیں دعا شہ شاہ پور ء سیداں

آف ء مشہ اُج ء کولغاں زیریاں
 داتا ماگوش مالی بہان ء را
 بور منی تیماراں تھرا بازیاں
 تھٹی جُزغ و میرزا ئی ستم نازیاں
 کورا ناری ء یہ شف ء گوازیں
 مان تھٹی دروہ ء و چغل بازیاں
 روش ء پھریں ماں کھنڑے کوہاں
 سنڑی گوازیں تیں سوادھانی
 آ تکو گنجیں سالغانی ء

میر جمال خان من چھرغاں دینوں
 ہیڑ حوال داتو ہیڑ حوال پگیتوں
 میر جمال خان ء گشتہ ماں حال ء
 حال مناں را ئی مڑ دماں داتہ
 کھر گز ء شف درنگے کھتہ نوخیں
 توبہ پہ شاہانی شکاریاں

کہ چھرغ ء نیلاں راہ گداریاں
 راہ گداری و عاشقیں مڑ داں
 گربت مٹھاپہ ہم پدیں پھاداں
 ماں دل ء گنڑتی ء کھتوں نوخیں
 و شہ دیتو آشکتو گشتی
 یہ پڑیں دوست ء بانڈواں ڈھکاں

منکہ ماں لے دیتریں شفی پاس ۶
 فی کہ ماں کھلائی رداں کھاتاں
 وپتو ماں کھٹے ۶ سرء و اب انٹ
 دست گوں آپتی ۶ سر و شیریں
 پردناں بک و بھانکر میں ایشاں
 من اڑوتی نیام سند املوکی ۶
 جا بہر تیرے پہ گشیں کشتیں
 دوست ۶ کھٹے بھاد غا شپتیں
 بانگہا بھادے گندے مئے تھیرا
 دوشی مٹھائیں چہر یا آتکہ
 چھراغ ۶ بازار ۶ دف ۶ دیتیں
 گوں دست و دستی ۶ ماں دیروے شہر ۶
 مار گوں دروتانیں کھٹی ادا
 شف نہ اٹ روش نیم روش اٹ
 تے تھرا زحم ۶ سر سایہ ۶
 ظاہر میں یاران ۶ کھنٹ ادا
 لاف ۶ ودھا و دامن ۶ ڈدھا
 آس ۶ ماں ترکی چوکھوے رستیں
 دروہتیں بٹرسی تیغ حراسانی
 زڑتو بے چندر ۶ چغل داتیں
 آتکہ ماں مہلیخ ۶ کراٹی ۶

دست، گوں با نہیں آں گھٹہ نزل کا
 گڈتیں لعل، دست کیوانی
 بد بڑتہ لعل، مکھیں مات،
 ابو، تھی دستاں، ورا مار،
 کہ گڈتے لعل، دست کیوانی
 دیم پر ہینا میں بٹاں باتے
 بلاں پہ تھو لئی مری براں
 کاں ہلو بی، پر بیگیں سایاں
 مور پر بنگواریں دف، پوج بنت
 آئی دعا مدے مٹھا، ملو کین،
 رتکے مئے دوست، تیغ حر اسانی
 گڈتی راستی چمبو کارانی

من دیروے یہ دست، نہ بھائی ناں
 من دتی ہزماں کھل، نیا معنی چوڑا
 بنداں من سر لاناں کھلیں یناں
 ساہ، پہ بنگی حیلہ، کھشاں
 ہنچنیں کار بنت سببانی
 آئی دعا مدے مٹھا یا ملو کین،
 مٹھا و دیں دل، یارا
 کہ لکھتی، شہ قادر، پارا

اے شعر، گال و گفتار اس شہ معلوم بدیتہ کہ مٹھا، مہلج، نام لعل اُش۔

لعل، ماٹ، مٹھا آر بد دعا کھنڈ گشتہ کہ مٹھا تھئی دیم یہ بر و بیاباناں باٹ
 او تھہ پہ بھیلو لو، موت، مرانے، پر مٹھا، مہلج لعل، وئی ماٹ آر گشتہ آئی منی
 دل دوستیں مٹھا، بد دعا دے، دلی دوستا، بد دعا کھنڈ جو ان نیں منی نیسیرا
 پے لکھتی او مناں دیتی پر مندے نی دوہی دھکا کہ گڑ داں نوخیں زندے نھناں۔

شہداد و مہناز

شہداد و مہناز، شہر و داستان کہ بلوچی زبان، ایک درد مند ہیں اور استیں قصوئے۔ اے ٹھوک، ہر کس زانختہ کہ ہنوخ ہنوخ، جانی زمین ان، شہداد و مہناز، اے داستان، تھا اے ٹھوک پیدا شستی میں کہ یک ہنوخ، وئی ہنوخار، آہنی، جو ذوقنی آتہ چہ ڈول جنت ہندیت، او وئی ہنوخنی ساڑ و لہراں جہان آر پیداریت۔

رند، قوم، تھا یک شہداد نامیں مرد، اٹ، آں بازوش لسانیں زیبائیں ورناء ات، آہنی، دوزال اتنت، یک، نام مہناز دوہمی نام مرگوات، مہناز باز زیبائیں او پورہیں زال، ات، شہداد و مہناز حقائیں ناخو زاتک تنٹ۔ ہے وجہ شہداد، دل گو مہناز، باز ات، مرگو، ہیشانی ہے مہر و محبت نیت ساڑ کشتی۔

گشت کہ یک شف، شہداد در ا مہمانی، شتفت یک عمر نائیں لنگ و ٹنڈیں مرد، اٹ، آہنی آر ادرنگ، جتفت، او آں لنگ گٹ جزت بہاں شفی کہ شہداد لو غا سا نڈیں نہ ات مرگو، شتو عمر، چھبہ یاد اکھتو آتکو مہناز، کڑمی، وٹماں چھرت، غسل، ڈول، یک ہندے جوڑ کھتو، ہمود آف رتکئی، عمر، چھبہ بڑ تو ایر کھتفتی، ہر دختہ صحو امرگو، دیشہ کہ شہداد پیدا اغن نہ آہنی، شہداد، آگ گیتو ایرنگ گشتی، " او شہداد خان تھو گشت ات کہ مہناز حیا داریں او پاک دامین زائے، بیا تھرا تھئی حیا داریں مہناز، کڑ داراں

ڈساں۔ آں گوں لنگیں عمر، گوبن۔ دوشی بچوئین شف عمر، گوں مہناز، بیشہ
 بیا تھرا عمر، رنداں ڈساں۔ مرگو، آڑ تھو ہماں رند شہداد آڑ دستغنت۔ شہداد
 دل، ہتا باز نہر گپتہ۔ پر مہناز، گوں ٹھوک نہ کھٹی۔ ہماں روش شہداد آڑ
 کارا ت۔ آں گر تھو پھدا شتہ۔ مہناز، پوہ کھتہ کہ شہداد مرگو، مکر و تالاں شہ
 باز نہر گپتی ان۔ آں فی گوں من یہ کار ضرور کھنت۔ سہ و چہار روش آتہ پھد ہرختہ
 کہ شہداد مسافری، پھ گر تھو پیداغے تہ مہناز وتی چنت گہار، کاں گوں شتو
 شہداد، دگ، سر، نشتہ۔ ہر وختہ کہ شہداد، مادن نری، تہ کہ۔ مہناز، شتو
 مادن، داغ، گپتہ او شہداد آڑ ایرنگ گشتی۔ او میر شہداد خان مرگو، شیطانی
 کھتہ۔ تھو مرگو، مکر و تالاں گو شمار۔ نواں بھلے! شہداد، مہناز آڑ گشتہ نین من
 کھرا اطلاق ضرور دیان پر مناں تھئی یک ٹھوک، ارمان باز بیشہ کہ من کھرا حیا داریں
 زال، زانت پر عمر، تھئی حیا پھرینتہ۔ مہناز گشتہ او شہداد خان اگر من غلطی کھتہ
 دے فی من اڑ تھو معافی لوٹھان۔ او منی ناخود آتک! نین کھو مناں معافی، دے
 در گذر کھنغ اچ جو ایں مردمان شہ بیت کھو مروشی زہر، در چنت روش، پھ
 پھد تھراوت معلوم بیت۔ میر شہداد آڑ مرگو، فریب و تالاں دا تغنت آہنی،
 مہناز، پچ ٹھوک، پرواہ نہ کھتہ۔ ہر دوہیں دست ماں مہناز، ڈوہرا زور
 جتغنت۔ مہناز شتو پھدی پشتیں کاں کھپتہ۔ شہداد، مہناز آڑ ہماں ہند،
 طلاق دانی۔ گشتت کہ اولی رنداں طلاق گوں سہ اشرفیہ دات۔ بے وجہ شہداد،
 وتی پادرو، سہ اشرفی بو تگو مہناز آڑ داتی او گشتی اے تھئی طلاقیں، مہناز،
 دیشہ کہ مناں تہ فی و ہاری گوں عمر، آتکہ بیاتہ سیر کھنانی۔ ہر وختہ مہناز، سیر
 گوں عمر، بیشہ تہ شہداد، مہناز آڑ عیب کھتو ایرنگ گشتی :

مڑ لغورے بمبو اگپتہ

پروتی آریفیں پتہ میشاں
 میشلان میشنی شفنی پاساں
 گوں بچانانی بورغہ سار کھنت
 زان و کھوند بیت بروث جن کھلہ
 پیرشتغیں یازہ لراں کھشیت
 مہناز کھئی کھلہ پشدر اٹنکیت
 جینغہ گوں ماری لیٹغاں بوثریت
 دستہ ماں ہستی چو کھواگیریت
 ٹکری سرکھئی گوں بانڈوے سنگاں
 خون پہ گیوارہ بہنت زغریں
 مہناز کھئی قولی ہ مکنڈاں
 گوں سردگوری ڈگر میں چھماں
 بیت چو اپتارے گیاوانی
 وارہ کھئی ڈھونڈ روگر ہوڈہ
 دستہ شے ڈوئیاں پردیراں
 پہ خروتانی گرازغہ جواناں
 پادہ شے ہوڑیاں شفاکانی
 لافہ شے ہر تھیرے پرگرہ پنچماں
 عمر شے لنگ دلاغریں جھٹہ
 کھاپیری دروٹہ دا ڈغارارا
 جت شہ مسکیفاں دل اے خیمین

مہناز تھئی افسوس، من، نیایت
 کہ چہل ہزار رنگوں بارغیں بوڑاں
 دیم گر لنگیں عمر، بیٹے

مہناز و عمر، سیر، شہ چنت روش پھد شہداد و مہناز دیم پیم بیتغنت
 تہ شہداد، مہناز آر شغان عیب کھشو ایرنگ گشتی، مہناز عمر تہ لغور و کھنگال
 آہنی آر پچ مراد نیست، ان، دوہمی تہ آں لنگ و جد و ٹے، ہاں ہمے ٹو کھ استن
 کہ تھئی پت، مال، چھاریندیت، مال، چھارینغ، کار، داٹ کھنت، مہناز
 یکھ افسوس، مہناز تھئی نیلیت کہ تھو چہل ہزار رند، بنگل ٹیں ورنہ اشتو
 گوں لنگیں عمر، دوستی کھتے، اگر اشتو غلطی، بیتغنت تہ ورنہ پیا گوں بیتیں تہ
 مہناز ارمان نویت پر افسوس ان کہ تھو گر لنگیں عمر، چھہ دیتہ۔

مہناز، شہداد آر لے ڈولاجواب داتی :

شہداد او ناخوذا تک مرطیانی
 اے تھئی آر لیں پت، حلییں

روش داں عیب کھنت جن، جوڑا
 اگر تھئی کھئی، چھلو کو خیں

ہردھنیار، کو فغا گورن

مہناز شہداد آر جواب، دیان، گشتی او منی ناخوذا تک اے تھئی او تھئی
 پت، حلییں کہ شاہر جو این مرد مار عیب کھنت، نین تھرا بایدین کہ تھرمیریں
 عمر، عیب مخن، او منی ناخوذا تک مہناز گوں عمر، پچ گندخی نیستت، تھرتی نازانی
 مہناز اشتو داتے، عمرنی منی مردیں تھرا حق نین کہ نین تھو عمر، عیب کھن، عمر
 رندانی یک چوٹی میں ورنہ نائے۔

چند سال ء شہ پید شہداد آر معلوم بیٹہ کہ مہناز واقعی بے ڈوہ اٹ اے
 شکل مرگو ء تال و مکر بیشغنت . نیٹ شہداد مہناز ء پہ گنوخ بیٹہ بکھروش ء
 شہداد چھران ء لوہار ء دکان ء آتکے لوہار ء دکان ء دوزی باز و بازست ہر ایں
 چھور و جکھتی ء دیشغنتی آہنی ء شہ پھول کھتی کہ اے دو میں چھور و کئی بچنت .
 لوہار ء گشتہ بھرتار اے چھور و مہناز یغنت . ہمید اشہداد ء پریشانی اغدے زیادہ
 بیٹہ آہنی ء یکھ مڑدے آرگشتی کہ کھو برو مہناز آرگشت کہ شہداد پڑ کھو زہیریں
 آں لوہار ء دکان ء نشتی میں آہنی ء گشتہ کہ بیا کھرا گنداں . قاصد ء شتو پیغام
 دا لغنت . مہناز گوں ہمے قاصد ء آتکو لوہار ء دکان ء گوں شہداد ء ملاقاتی
 بیٹہ شہداد ء مہناز آر گلہ کھنو گشتی کہ کھرا باید نہ اٹ کہ کھو مناں اشتو شتغ ء
 مہناز ء شہداد آر جواب کہ :

پنت شہ مرگو ء گگرینا
 عیب مخن میریں عمر و تیغاں
 عمر شے بگی چید غیں سانہے
 زی نہ پھیری سیدی مادغاں کھستہ
 اچ چوکان گڑد کھتی یکھے
 دیم پہ ہمبو میں سماں بیٹی
 بالولی لنگاں لفاشا نا
 تھہ ہماں باندا و دماں گیرار
 تھہ گوں کھڑدے گنگر ء کھاتکے
 دست ماں سیاہ سوڈھی واغ ء
 مندے گوں لولیں دست گوہارک ء

کھاتا تھی چہار راہ، سر، نشان
 گپتوں تھی سیاہ، سوڑھی وارغ،
 شے بڑی بشق و خان بلوچانی
 بشق شہ جوائیں مڑ دماں بیٹیاں
 کوچھوے زر توڑیں کہیریاں
 چھوڑنے کہ مڑ دم، جوائیں
 تھے کافر تھی لائے مناں دلے
 من کھیتغاں، نشنگاں پیا فیٹیاں
 تھے وٹی بوڑیں چادر، پاند ا
 سہ وچہار شہرین اشرفی بوٹے
 تھے پیر راضی میں دل، دانشنت
 پاپرنا کایں دل، گپتنت
 نی تھے چھڑے بجاری کھنے برتاں
 برات تھرا بجاری دینت مالاں
 بند، پہ ڈیکھ وچھو کر طراں حیل بے
 لورغ، پھر میں شہ تھنگویں پچھاں
 از جنکھانی بمبوس بریخاں
 بیا تھرا بجاری دیاں پچھے

مہناز، شہداد آر گشتہ او منی ناخوڑا تک نی کھوچھے، ارمان و انیس
 کھنے مشتغیں لڑکھ دو برابر طر دیش و دست، نہ ایرت، کھو مرگور، دروغاں
 بیٹو مناں دی خواری و زار گشتہ و نار دی بدھاں و بے وس گشتہ، شہداد، مہناز آر

ہار و شارانی ماہ گلیں مہناز
 فی قاتلاں سندا ماں کد پے زریں
 بیار دیش ہنگ ہجستغیں جودا
 شہدادے مہناز آرگشتی او مہناز نین مناں تھیرا جنجمنی دوا جورانت
 نی تھوز ہراں ماں کدھے ء سندا بیار مناں دیش تانکہ زہراں وراں تھئی دڑڈ
 ڈکھاں اوشے زبیرہ ء آجو بیان۔

شہدادے ٹوکھاں کھناں ء دل ترک بیشو ہماں ہندا مڑتھہ۔ مہناز ء
 شہدادے ہے حال دیشو آں دی بے ہوش بیشو کھپتہ۔ او مہناز دی ہے بے ہوشی
 تہا شتو دیمی منتراں گوں شہدادے اوار بیتہ۔

گل ء شعر :

مڑلغورے بمبو اگپتہ
 پروٹی آریضیں پٹ ء میشاں
 میشاں میشی شفئی پاساں
 گوں بچا تانی بورغا سار کھنت
 زان وکھونڈ بیت بروت جن ء کھل ء
 پرستغیں پادے لتراں کھشیت
 مہناز تھئی کھل ء پشدار سنگیت
 جینغ ء گوں ماری لیٹغاں بوڑیت
 دست ء ماں ہارانی گر ء شیفت
 دڑڈ ماں ہیتی چو کھوا گٹر بیت

لیگری سر تھئی گوں بانڈوے سنگاں
 خون پہ گیوار، بہنت زناں
 مہناز تھئی قولی، مگداناں
 گوں سر و گوری ڈگریں چھماں
 بت چو اپتارے گیاوانی
 وار تھئی ڈھونڈو گرو گرو ہوڈے
 دست، شے ڈوٹیاں پردیزاں
 پہ خرد تانی گرازا جوناں
 یاد، شے ہوڑیاں شفاں کانی
 لاف، شے ہر تھیرے پر گر پچھاں
 عمر شے لنگ ولاغریں جھٹ،
 کھا پیری دروش، داد غارار
 جت شہ مسکفاں دل اے خیمین
 مہناز تھئی افسوس، من، نیلیت
 چہل ہزار رند گوں بارغیں پوراں
 دیم گر لنگیں عمر، بیٹے
 شہد و اونا خود اتمک مر ایاں
 اے کھئی آریفیں پت، حلیں
 روش داں عیب کھنٹ جن، جوذا
 اگر کھئی کھلی، چھلکو خیں،
 ہر دھنیار، کونج، گوبن

پنت مشہ مرگو، لگرین،
 عیب مخن میریں عمر و تیغاں
 عمر شے جی چید غیں سانے
 زئی نہ پھیری سیدی ماغان کھستہ
 اڑچو کان گڑد کھٹی پکھے
 دیم پر ہیبو میں شہاں بیٹی
 بالرنی لنگاں لفاشان،
 تھہ ہماں باندا دودہ ماں گیرار
 تھہ گڑد، گنگر، کھاتے
 دست، ماں سیاہ، سوڈھی داغ،
 منرے گوں بولیں دست گہوارک،
 کھا تلو تھٹی چہار راہ، سر، نشتاں
 گنتو تھٹی سیاہ، سوڈھی داغ،
 شے بڑی بشتق و خان بلوچانی
 بشتق شہ جو آئیں مرد ماں بیٹیاں
 کو چھوے زر توڑیں کہیریاں
 چھوڑناتے کہ مردم جو آئیں
 تھہ کافرئ کھیلاں کے مناں داتے
 مس کپتغاں نشتنگا پیا فیناں
 تھہ بوریں چادر، باندا
 سہ و چہار اسہر میں اشرفی بوتے

نظر بدار، غنای توین دل بود آفتاب
بان بزم کویش دل و کجاست
نی بچرخد، بجای کجاست
بدرخشند، بجای کجاست
نی بچرخد، بجای کجاست
بدرخشند، بجای کجاست
نی بچرخد، بجای کجاست
بدرخشند، بجای کجاست
نی بچرخد، بجای کجاست
بدرخشند، بجای کجاست
نی بچرخد، بجای کجاست
بدرخشند، بجای کجاست

دامن ہاگوں وتی دل گرین رنگ و چہنتر سار اگر ونی لڑنغاں بل انت . ہو رو
 و اچھا اور داتا . کرٹی ، بانزری پنتغنتی سمو ، مہانانی خیال کھشو درادر کپنتہ کہ
 نواں مہانر ہو مریسینی آہنی ، کرٹی ، بانزری میہہ برتغنتی مٹھوکان ، گواش ،
 سمو سری جھٹو برتھہ آہنی ، سیاہ مارین جو مٹھو کھونڈاں شہ بنا کھراش . آہنی
 نوح سیرین جر آہنی ، سوادھی ٹیں دو بربالا ذیں ملنی ڈیل ، گوں چیمبر تغنت نہ
 سمو ، جان ہے جراتی اندر اشیش ، ڈول ، لہنگ ، تو کلی مست چھم گر سمو ،
 ملنی ڈیلا سکھہ بشغنت . ہو بس بیٹہ سمو ، مہان آنگشتی کہ ادانی شہا درء اوتا کہ
 کھن ، تو کلی مست ، سنگت کھڑو بیٹہ . آہنی ، دیرتہ تو کلی مست ، چھم گر سمو
 سکھ انت . ہر تک ، سمو جزئی تو کلی مست ، چھم سمو آد شتی آں . آہنی ، تو کلی
 مست ، دست ، پگتو درء اوتا کہ برتی . تو کلی مست ، پھوڑ چھکت . آہنی ، کھ
 گپیں پھوڑ ، ٹھائنتو تما کو مان کھشو ٹھپ جنو پھوڑ ، چھکا ایر کھشی . برتی پھوڑ ار
 سوٹان دیان ، یعنی کشان جنان ، پھوڑ ، نیامی ٹھنگ نہ کشتغنتی . آہنی ، شہ
 پچ دوں ہو در نہ کفغ ، تو کلی مست ، سنگت ، مست ، ہے حال دیشو آہنی
 پھوڑ آر ٹھنگ کشتو ٹھا ہتو مست آرداتی مست ، پھوڑ چھکتہ .

بیہا سمو ، مرد لوغ ، آتکہ آہنی ، تو کلی مست ، ہے گنوخی حال دیشو
 سمو ، شہ پھول کھشی کہ لے کھٹے اشکو ، اتکہ اد ٹھا نگورو ، سمو ، وتی مرد آرجو
 داوگشتہ کہ من ایشی ، پچ پچھ نیاراں لے یعنی مست گوں وتی سنگتارگ ،
 روغ ، ایشانہ ہو را پگتہ من لڑی تہا ہند دتغنت او ہے گنوخی ، گو من وتی چھم
 سکھ گتغنت . دو ہی مناں خبرنیں ، نین من ہر گر ، جزاں ایشی ، چھم گر من
 دشتیانٹ ، سمو ، مرد ، پچ کھوار نہ کھٹہ . آہنی ، شہ گوں تو کلی مست او
 آہنی سنگتہ حال و حوال کھٹہ . دو ہی روش ، صھو ، تو کلی مست ، وتی سنگتار

گشتہ کہ منادان و ڈیرہ میر بہار خان سومرانی ء بر۔ مست ہائے گال ہے بارہا
مشہور انت۔

ڈاہاداں کوٹی میلوین ورناء براں

میر بہار خان و سوڈٹی یہ ڈکیں گڑیاں

مست ء سنگت ء آں زر تو آرزو میر بہار خان ء پکھیں تہ۔ تو کلی مست ء
گشتہ کہ میر بہار خان ہر ڈول ء کھن ء مناں گوں سمو ء ملاقاتی کھنایں میر بہار خان
او تو کلی مست ء پیش ء دوستی ات۔ بہار خان ء دوستی خاطر ء تو کلی مست وئی
مادن ء زوار کٹو ماند ء شہ رسترا نی کوہ ء آرتی ، ماند ء رسترا نی پنڈھ
سہ میل ان۔

میر بہار خان ء تو کلی مست یک چھر ء تہا نیاستو دت سمو ء لوغ ء شتہ آہنی
سمو آگشتہ کہ تو کلی پڑ تو گنویں کھو بیاد آہنی ء گوں ملاقاتی بی سمو ء بہار خان
آگشتہ سائیں منی گوں تو کلی ء پچ ٹو کھے واسطہ نین او تھی گشتی ء من ڈراں
آہنی ء گوں ملاقاتی بیان۔

سمو شتو ہر دخت ء چھر ء دل ء سہرا بیٹہ۔ تو کلی مست ء سمو دیشو
تستو کھپتہ یعنی بے ہوش بیٹہ۔ سمو ء آہنی ء سر زر تو وئی کھٹہ کھٹو شتہ۔ پڑ تو کلی
آردیر ء داں ہوش نیاتکہ۔ سمو کھڑو بیٹو شتہ۔ آہنی ء بہار خان آگشتہ
سائیں یکھ مڑدغ ء کھپتی نین من آہنی ء گوں چھے ہوو ء کھناں !

سمو ء گڑدغ و روغ ء شہ پھد مست کھڑو بیٹو شتہ او سمو سمو کھنغ ء
تہا کر ء بہار خان دی آتکو مست ء گر پھتہ آہنی ء مست آگشتہ کھو چھے ء
سمو سمو کھنغ ء۔ نی آتکو گڑ تو شتہ۔ بہار خان ء مست گڑدین تو ماند ء آرتکھ۔
مست ہے داسمو ء زہیران گنوخ و کھور ات۔ سمو ء عشق ء سوز ء آہنی ء شاہری

زرتہ آہنی، اولی اولی شعرایشن :

کو کھراں گاج کھمہ ات سیری

بروں ہمودا کہ ہے میہے جیری

ہتھیار ہندی بنت سلحہ میری

گر ندجان، نودر لپان،

مادی پر اولاں نہ چھپان،

بولک، جیری پدھریں ڈان،

واچھڑاں کھل، بانزری رستہ

یاد کھٹے سمو کھیغدیں رانا

کھل، پیشدار گوں بانزری بستی

شاربڑتہ شنزواں شلوخیناں

ادتھری دیر پانداں دھموخیناں

چھار، تہ چھاریاں بچھاریاں

جھٹتہ شکارایاں شتاوریناں

چھم، چھوسیاہ تاں یاں جنوخیناں

سرتھئی چھوسیاہ ماراں لڑوخیناں

جان، چھوڈی اوآں بلوخیناں

وش، چھوکی شکیں آناں

سمٹ تھئی چھماں زہر، ن، گنداں

نی چھہ کار، تھئی بولک، ننداں

ایر کھناں میری بستغیس سنجیاں

ٹنگاں گوں سر لاناں کھایر ۽ غاں
 بانگے دوست ۽ دژمن ۽ گنداں
 دوست پر نیکیں نیت ۽ گنداں
 دژمن ۽ پہناری جنت گھٹاں
 دست مجن رن ۽ کچھ منی سنجھاں
 سنج منی پروٹی ۽ سر بہاں اُنت
 سمل ۽ لوڈانی بلہ زیر اُنت
 پانگھاں پروٹی ۽ جنت رنداں
 پھول ۽ مست ۽ کل شتو سنداں
 جواں نیا سمو گوں بہاں مڑداں
 ڈر تھہ شلوار و ہوند ۽ حیراناں
 ہوند ۽ حیران و دور حرامیناں
 سمل ہواں اُت گوں بہاں مڑداں
 حلق ۽ بستیں ماں کھور دنی بینٹاں
 کھور دنی بینٹ سا بزیں گنداں
 بانگھا تر اپولی جٹیں ہراں
 ہنٹر کھٹیں شیر و اریں لکوریاں
 مادنی آہو گر دینیں چیزاں
 شنز ۽ تیں زر دوآں سہا گیناں

تو کلی مست وخت و بے وخت سمو ۽ لوغ ۽ شت و کھاتاں . سمو ۽ مڑ
 قوم ۽ آہنی آریاز جٹ . سمو مست ۽ شہ زہر گپتو آہنی آریاں لوگ گشتفتی .

سموئے مست آرگشتہ تھو نا جاو کم لائق ، پچھے منی لورغ ، کھارہ .
 تو کلی مست سموئے شہ دل گیر بیٹو سمو آرگشتی کہ سمو بنین من تھئی حلق ، نیان
 اورواں یہ اُلکھے ، گاربان پچھے کہ تھو مناں کم جات کھتے .
 مست ، لے تھلی گالانی تہا کم جاتی (کم ذات) گال گشتہ :

شہ ہند کایاں ، ماخ تو کو ہانی مری
 راضی بیٹہ بجان ، سموئے کھتھی

مہردان باث وت گہیں راہاں شوں دیات
 پیہ سمو مسکیف ہر کسی پچھتاں مراد

پیہ ہزار گنجیں کوڑو لبے بہر کس موا
 میغ و سموئے دوستہا زیادہ کھنت عدا

مار پیہ سموئے دف ، کم جات کھتہ
 مادی پیہ آزاریں دل ، گلہ بجان مہ

زیان ہو پر و بیباں بغائیناں
 ہوند حیران و دور حرامیناں

پیہ و مشاشانی حلق جنائینتیں
 سموگوں سہراں سیر کھنائینتیں

تو کلی مست آر دیا ئینتیں
 ڈانگ و ڈگوئیں پیہ و مشاشانی دیروا

ڈانگ و ڈگوئیں نیلاں پیہ مست ، پچھرغ ،
 تو کلی مست مری علاقہ شہ شوکار بیٹہ

چنت ماہ ، شہ پچھد سمل آر مست ، زہیراں زرٹہ آہنی ، بہار خان ، بیغ ،

پیغام کھٹہ کہ مست ء یک دھک ء پھول بیار۔ میر بہار خان قادر مزرانی کھیتران ء
گر شتہ پچیکہ تو کلی مست ء پیشہ قادر خان ء گشت و کھانک اشد قادر خان ء
بہار خان ارگشتہ کہ منی لشکر ء جھلا گور شانی علاقہ شتہ ہمو دامنگ نامیں یک
گور شانی ء کھو گر ہماٹی ء برو آہنی آر مست ء خبریں۔

بہار خان ملنگ گور شانی ء گشتو ہے حال کھٹی ملنگ ء شتو و مست آر میر

بہار خان ء پیغام داتغت :

آتکہ نامانی ملنگ ہوتیں

ذی بہار خان ما پھر غاں دیشہ

گوں بہاول ء میری بنگہاں گون ء

بیاتھٹی دوست ء پھول و پیغام ء

سمٹل ڈراہ نین اُمندائیں

مست گوں بہار خان ء یک ہندی ء سمٹل ء دیدار ء روان بیتہ اداستکو سٹل ء

گوں ملاقاتی بیتین شنت تہ مست بے ہوش بیت کھیتش۔

تو کلی مست وتی لے جہلی شعر ء تہا ڈیہہ و آلکھانی نام و تعریف۔ سمٹل ء

ڈکھانی بیان گستغیں نامداریں مڑدانی نام۔

نام ایشنت : قلات۔ مستونگ میر نصیر خان۔ نرکھ۔ سٹی۔ سیوی۔ ڈھادر

دشت۔

ڈاسٹر ء کوہ۔ مری علاقہ دل بند۔ سنٹریں۔ وڑیک۔ نسق و شاہرگ۔

برگ۔ ملتان ء پیرمس۔ پورو (لورالائی) شکاری مرگ ء کونتر۔ بیچی کور۔

پنج مکران۔ بارکھان۔ پواد۔ جنگانی بالاچ۔ پیرسرور۔ شتہ مرید۔ سندھڑی کونج۔

ہر صواحاں ستاریں خدائی نام ء گراں

نام، محمد، یات، ان پیر ماں بٹڑ دوان
 وت وسیلہ، کہن پہ فاکی بندغان
 شتر نظر دار، کھاینت جیڈی ماں ڈبران
 من صد بجان وت سترنا کھنت یکھ رہ،
 مٹے دل، موج کھاینت چھو بشامی جرٹاں
 چھو سمندراں وسانوتڑیں لہرو اچھلاں
 سمل شے درینی کھوشتی ماں آہ بندیں جرٹاں
 چیلک، جنت ماسانوتڑیں سبزین کھو کران
 نودشہ سرحدیں حراسان، بٹنگھنت
 اش قلات، شہر، مستونگ، پلوا
 میر نصیر خان پینہر و محلاں سا کھنت
 زمک، ربیع، ماں گل آفاں گلزار کھنت
 گوارنت سستی، مور جلیں سیوی، گذنت
 ڈھاڈرامار و مار کھنت بولان، رشنت
 دشت، تھافیں بنواں سیر آف کھنت
 گرنڈ کھنانا پہ ڈاٹنڑ، کوہ، دیم کھنت
 گوار، دل بند، پیر ستریں، اندیم کھنت
 پہ نسق، شاہرگ، گرنڈ و گھور کھنت
 پہ وڑیک، برگ، سر پھرا نہاں ڈھگرنٹ
 پیر، بوار و ضوشمیبع، شذنت
 آل دم، گوٹنڈیں بوروے پشتہ تھاہرنٹ

بانزراں بیڑنت کھنڈور ۶ مارشدت کھنیں زیاں
 تھاہر و بنت پہ کوہ و تھا آف و تیوراں
 آف کفنت کلباں پہ شکاری و کونتراں
 بیہٹی صید تنگنت ماں بیوانیں گراں
 تھاہنی نوداں گر شاعر داس ۶ کھناں (عرض)
 گوں منی عرض ۶ بند ۶ شہ کچ و مکران
 بیا ۶ گواران ۶ سمل ۶ سیر پاگواں
 رنگ سیمانی و شدت چھو لعل ۶ در و شماں
 منتاں من بت گوں دل ۶ پہاں کار کھنت
 گور غیں کھل ۶ گوں شل و تر نپاں لال کھنت
 جاداں پاریزت کہ نواں جوآن نمب جنت
 جمویں جیع ۶ تھاہنی نوداں نمب جتہ
 نی ماں دل ۶ سکاں مور جلیں سیماں سیل کھناں
 بار کھما گوازیں پواد ۶ بیڑ رواں
 سرور ۶ در بار ۶ ضرور دا نہیں بیشخان
 دانہہ و مان ۶ من سمیراں حول پوش کھناں
 نیکہ من دیشہ جیع مئے جنگانی کمان
 چھو کہ بالاچ ۶ خون کپتغنت شہ جوڑیں دژرناں
 رندی ہتھیاراں بنذاں من شاہ ۶ یات کھناں
 صحوی بانگہ شہ مرید کھئے مئے واہر ۶
 موزی چھکاں ماں رسول ۶ مارا کھوا

فی دل و تہاں باج کیوں سندھ سیل و کھناں
 گول و شوں سندھ و پھول و شوش و تھئی بدل
 تھئی بدل سمو پچ دھاں پیدا شہ نومی
 پھولغ و ستو تھئی بدل پیدا شہ نومی
 ستمل و لوڈ دیشوں گوں کہنی کونتران
 فی کوچ و ثی مد مو سماں سندھ و گرہ تغت .
 سندھ طری اشتو سر حراسان و ریتغنت
 سر بہار کا مو سماں وہی بیتغنت
 نیم و آژمان و ولر و گلی بیتغنت
 کوچاں قطارین من دی گوں قطار و رواں
 کوچ پر بالا پیر پھا دو گامتیں
 کوچ پر سیل و ما پر سمو و گند و و
 کوچ گداں دیم و مادی ماں سیوی تھاہروں
 کھلاں چھرینی گر و چو ٹھیں چیلکاں
 کھنت ہے پھول و تھام زر و کھا و کھو گراں
 شمانوخ نیٹہ پر ہماں سندھ اسپہاں
 اے جواب داٹہ تھانہی ہمبوئیں درزاں
 مانوخ دیشہ پر پلا دان و پنگھراں
 گال کھئے سمو گوں وت دکھی یس دلاں
 شامنی دست و گند و روش و تاچھرکاں
 دست بست زمزیر ما فر و دانٹ اے سلام

دیشو بجاہ ۶ پھجی شی سرگوں چیر و ان
والی دسیلہ ۶ و ش کھنت ہر دو جہاں

تو کلی مست ۶ گیشتر اہند گم ۶ مہ مڑد ۶ ، جعفران رند ، جمال خان اناری
ڈیرہ ڈیوا خاں پوا ہدی ۶ پم کلا نشہ زیادہ ہند مست ۶ گوں ڈیوا خان پوا ہدی .
یکھ وخت ۶ تو کلی مست میر جمال خان لیغاری ۶ گم ۶ ڈیرہ غازی خان ۶
شہ . جمال خان او دہی سڑدار یکھ صلاح بیشو گوں تو کلی مست ۶ اے کار کھتیش
کہ انہاں تو کلی مست یکھ کوٹھی ۶ ہنہا ماں تھرینتہ . دیروے شہر ۶ موران ناہیں
یکھ کنجری ایت انہاں موران آرچی ۶ زردا ڈومست ۶ نیفادیم داتیش کہ تھو برو
مست ۶ درغلٹیں او آہنی ۶ گوں گند ۶ کاری ۶ کھن (زناہ) موران انہانی گشتی ۶
تو کلی مست ۶ گم شہ او آہنی آرگشتی کہ من تھئی خاطر ۶ آتکھاں بیا گوں من نندنیار ۶
کھن . من زاناں کہ تھئی سمو ۶ عشق ۶ ہے حال بیٹہ . بیا من سمو ۶ شہ زیادہ زیباؤ
سنہڑایاں . تھو ہر ڈولہ ۶ گئے من ہماں رنگ ۶ کھنان . تو کلی مست آہنی آرجواب
داتو گشتی او موران بے شک تھو سنہڑاؤ زیبا ۶ پم تھو یک رندی ۶ . ہے پھر یب
گوں دیروے سڑدار ان کھتہ . او موران اگر من حرام کاری ۶ کھتیں تہ سمو ۶
کھتہ توں . ہے ڈولیں مڑداریں کاراں دیروے سڑدار و ش حیلہ کھنت تھو گم
برو . ہے بار و امست اے شعر گشتہ :

موسماں مستیں تو کلی سندھیں

میر جمال خان ۶ یا جعفران رندیں

یا گم ۶ چونی ۶ دہ ۶ دنگیں

بانگہ ۶ سد و صاحبوے بیٹہ

مہتران پیشنی کمر بستہ

زی اش بیوان، من کھانکھاں
 رسترانی، کوہ بن وکھوڑاں
 کھانکھاں من کھچی لدریں شہر،
 دیر دے بازار، گراں بہر،
 روش و پیشین و بیگہ، بہرے
 دیر دے بازار، گھتیں چہرے
 کنجھریاں گہتریں موراں
 چانٹ دا خوشبو آں وتی بریناں
 کھئے رُدا ناں چھو چاڑ دھی ماں ہاں
 مست من تھئی ان تھئی نیاں کھسی

مہراش مولا، درء اوسی
 نیم شفی پاساں لیور وائیناں
 من وتی سرزاناں بہائیناں
 دل گریں بنگاں ورائیناں
 اش پھدی رندانہ رہائیناں
 دیر دے ستر داراں قومی ہیناں
 بت، پہ کوٹھیاں چھریں نیں
 دل گریں بنگاں و مکھاواریں
 کنجھریاں و ڈیہی ڈگیاں
 دیر دے گند عاو تین زناں
 من سمل، عہدان نہ بھوریناں

پہ کچھ بیانی چہا ر شفی لیواں
 تاہنی نودان ہ کھناں عرض ہ
 کہ دگ سراں گوار ہ شہا گنو خیناں
 زر تغاں زہیراں شر خا ریناں
 سمو تھئی سجیاں دو درمیناں
 شمل پر پاشوشاں نئے پھیداں
 کہ بول ہ تفسی ماشیفغین پھونزہ ہ
 ہتس ماں کونجی گڑ دن ہ گرم بی
 ہیز ہنت لعل ہ بولتغین برسجاں
 جھلا پر دوکانیں گڑ و ہاراں
 میننت سمل ہ جموس جیغ ہ

تو کلی مست یکھ وخت ہ سندھ ہ پیریل وچھر گاشتہ آہنی آرد ہی دی
 یکھ و دو سنگت گون آت۔ آں پھران ہ سہوان ہ علاقہ آتکوریل ہ دگانشتہ
 تو کلی مست ہ پھوڑ چھکت۔ آہنی ہ پھوڑ کھشتو۔ تما کو ماں کھٹی او آڑ گیش (چقمن)
 گھشتی کرنی جناں پھوڑ چھکا دھقر ہ ریل ہ لین ہ سہرا بیشہ۔ مست ہ سنگتاں
 آہنی آرگشتہ سائیں لین ہ جھلا ایر کھف۔ ریل پھیداغین نواں گڈیشے۔ تو کلی مست ہ
 کھوک نہ کھتہ۔ دہمی دھکے سنگتاں گشتہ سائیں لین ہ بل ریل گڈیشے۔ ریل دی
 آتکو مست ہ گڑ چھتہ۔ مست ہ دیم پھرتیو دست کھڑ و کھشتو گشتی :

”جکھ سمو ہ سیاہیں لارغ“ ریل اوشتا تہ ڈرا سور او کارڈ ہردوں ایر
 کھیتو گڑ ہ مست ہ آتکغنت۔ آہناں تو کلی مست آرگشتہ کہ سائیں ریل پچھے
 داشت ہ! تو کلی مست آہنا زگشتہ بوشت ہ من پھوڑا چھکاں گڑاشے ریل کھلان

تو کلی مست ہے پھر پور چمکاتو ریل آرموکل دانی . ریل ، گارڈ انگریز ، آٹا آہنی مست
 آگشتہ چھے لوکھے محض اریان مست ، آہنی آگشتہ من رینج نہ لوکھٹاں منہ منان
 یکھ شال ، یکھ گڈ و ، دے کہ گڈ و ، گوں وضو ، کھناں اوڈ ہی منان سیوق پھیں
 گارڈ ، مست آگڈ و شال دالو سیوی ، پھینتہ . ریل ، دارغ ، بارو ، مست ،
 کال مشہور انت :

دینہ من دوڈھو ، دھالانی

اے چھے از باوے کال و کیدانی
 کھئے کر کٹان ، چھو گھوڑوی گرفاں

کھئے رُدان ، چھو بانزرو بالان

زل گراں ، پہ لسوین نالاں

کہ زیت ، کھنت ہیستی میں سرء طالاں

یکھ وخت ، تو کلی مست میر جمال خان لغاری ، گر چوٹی شہر شہتہ میر جمال خان

جج ، سمبرتہ آہنی ، تو کلی مست دی گوٹ جج ، زرتہ . کراچی ، آں آتکو سمندری

جہاز ، زوار بیتہ . میر جمال خان ، تو کلی مست سمندر ، اندر ، یکھ ہند ، دھکو دالو

آف ، تہا پھرینتہ . اے بارو اور روایت انت یکھے اے روایت ان کہ تو کلی مست

جہاز ، تہا شعر ، گشتنت او آہنی ، وئی شعرانی تہا وئی دوست سمو ، نام گپنت

جمال خان ، گہوار ، نام سمو آٹا آہنی آرزہر آتکہ آہنی ، مست دھکو دالو آف ،

تہا پھرینتہ .

دوہمی روایت ایش انت کہ جمال خان ، مست آرے خاطر ، دھکو دالو آف

پھرینتہ کہ آہنی آرو لایت استیں یا نہ .

جمال خان گوں وئی سنگتاں چند روش ، شہ پھد شتو جدہ شہر ، جہاز ، اے کپنت

مکہ شریف ء شتغنت آل ہر وخت ، بیت اللہ شریف ، وائل بیتغنت آہماں
دیشہ مست پیش ء کعبہ ، تہا موجودان ۔

جمال خان ء وٹی غلطی محسوس بیشہ آہنی ء شتو مست ، شہ معافی لوکھتہ مست
آہنی آرگشتہ معافی ہور منی دست ء نین ، جہاں بڑزی یار ناراض بیشہ او تھئی زندگی
حسٹم ان ۔

جمال خان ء مست آرباز منت و زاری کھتہ ۔ آخر کار مست ء آہنی آرشکیں
جوابہ داتہ کہ منی دست ، پچ لویش ۔ جمال خان ء گشتہ فی ہمقدر رب آرسوال
کھن کہ من چوٹی ء داں سر بان مست ء آہنی آرگشتہ من بانگہا ہے ولدی ء تھرا
دیان ، صحو بیشہ ۔ جمال خان ء شتو مست ء شہ ہے حال ، پھول کھتہ ۔ مست ء آہنی آر
گشتہ من رب ء سوال کھتہ نین ہمقدر بیت بی کہ تھوج ء کھن وطن ء بر و چوٹی شہر
شہ دیر وٹی عازیزاں لوکھائیں ملاقات کھن ۔ پھیکہ کھو چوٹی ء در شک دیتغنت
تھو مر ۔ اے گال چھو مشہور انت :

یا خدا مست ، نوبتاں بہر کھن

میر داں چوٹی ، دہ ء سر کھن

میر پر چوٹی ء پریشانیں

جمال خان ء حج کھتو گھر وطن ء آہنکہ آہنی ء چوٹی شہر ء شہ سہ چہار میل دیر
اوتاک کھتہ او آہنی ء وٹی عازیز و کس کل ہمیدر لوکھائیں تغنت ، سہ و چہار روش
ہمور اوٹی عازیز و کساں گون زند ، آخری غم و دکھانی مجلس کھتغنت ۔ چنت
روش ہمور اینو آں پر چوٹی ، شہر ء روان بیشہ ۔ پندھا کھنان ء ناغان یکھ مڑے ء
گشتہ آں چوٹی شہر ، در شک سہر ء بیتغنت تہ جمال خان ژل کا کھتو مادن ء شہ بنا
کھیتو فوت بیشہ ۔ یکھ وخت ، تو کلی مست سندھ ، گھٹی و بازاراں چھران ء آہنکو

یکھ ہندے، جو ایس سنہرا میں زال، فوٹو دیشی جھٹے جھکھشو آہنی، سواد کھتی
ارے کال گشتغتی :

پھیری من تنکھانی دوف، آتکاں
سومری، گوں تھنگوین سہتاں
ہیر تھہ گندیث وشرے، واجھانی
پر چھو مینس مر داں گوں نہ گالاہی

مست، سندھ، سیل و سوادھ کھشو گر تو کوہ، آتکھ۔ آں چھران، یکھ مہر
آتکو سمو در شکانی صحوے سایہ شیر، نشتی، دیشی او مست، دل، موج و خوشی
کھٹہ آہنی، دنی شعر، تہا سمو، تعریف اے ڈول، کھٹہ :

منکھ ماں پھیری چھرغاں کاتکاں
ماں ہماں عرغونیں گر و گھٹاں
رستغاں پھل ماں میزری باغاں
شاع و انجیر حضرتی شمباں
سبز اں گوں ہموئیں برو پناں
بانزراں اے خیر، کھنت چیراں
چھر تغاں کوہی پھاشنو دیواں
کوگ و کھنی و کوہ سری سیراں
من ہماں باغ، بانگہ، سایہ
دوست گوں دکانیں گراں
گوں پرنگاں و زرمغیں پٹاں
جان کھنت درزی دوت کھیں پوشتاں

چھتر مرے بی چہرے گھنٹیں نوداں
 داہ کھنت سردانی او وریجان
 گنواں کچھ نہیں براں بندہ
 پکھنیں مئے میشاں پھدا گندہ
 پیالہ مار کھنورانی نصیبایاں
 گوا کھ جتوں میریں دیر مے حان ء
 شید لڈوں شہ ربہ پیروان ء
 روں گمہ نیارال ء دہ بانا
 دست ء راستہ روش ء آسمان ء
 مادی کہ ز شیر می کمر بستہ
 کھتیا پہ بولک ء رند ء
 پھاذ شفا داگوں ابلہیں پھاداں
 ما پر نیم راہ ء نہ گڑ دان ء
 دوشی منی داب ء آتکغاں ریلی
 گھنیدوا کہ تھا نگر ء کھیلی

یا خدا مارگوں نعلیں سمل ء میلی

تو کلی مست ء ہند گیشتر ء ڈیوا پوا ہدی گول ڈیوا چہل بڑ شنت . مست ء
 ہر شفانی یک بڑ کھشت .

ماہے ء دو پکھدیکھ روش ڈیوا خان ء دھنیا ڈیوا آرگشتی کہ سائیں
 مست ہر شفانی کیکھ کیکھ بڑ گشیں پر چہلیں بڑ ہاں ڈول ء برابر انت یعنی کم نہ انت
 ڈیرو ڈیرہ وٹی دھنیا آرگشتہ چپ ء کھن لے ہو ر ء ڈھک بل .

تو کھی مست ء ڈاڈا حیات آر۔ منے پخیر ژو۔
ڈو او ڈیرہ کو کین۔ منی بابا گلزارا کو ٹور۔

ڈیرہ وزیر خان سومرانی ء نام گڑیش۔ شادی حمان ء نام توپ۔ سہلی
آز سینی کل ء زال آتر سموراج گشتی بیکھ وخت۔ مریاں موسیٰ خیل ء سہلی
مرد گشت۔ مری ء میل و جاگرو آت۔ تو کھی مست دی جہاں میل ء تہا
موجود آت۔ بیکھ شف ء تو کھی مست ء مریا زگشتہ کہ مروشی جاگرو ء منی بارو
ان۔ شماکل و فست او داو ء گشت۔ مری تو کھی مست ء عقیدت مند ء سنت
آہاں بارو کھنڈل جی ء و پتو و اوشت۔ شف زمستانینت۔ تو کھی مست
آس ء سر ء نشتی ء بیکھ سنگ ء دست ء کشتو دہی سنگ ء گنگ ء شف نیم
شف آت۔

منی ڈاڈا حیات و بی ء باغ آت آہنی دینت۔ تو کھی مست ء ناخان سنگانی
گنگ دشت گشتی او دے جھٹے چپ کھنڈو گڑو گشتی ہو با ساگی آہنی ء دنی سنگانی
گنگ شروع کھتہ ہمتو ء ڈاڈا حیات کھنڈو بیتو آتکو آس ء سر ء نشتہ تو کھی مست
آہنی آر منے پخیر ژو تھو باغ آتے۔ ڈاڈا گشتہ ہو سائیں۔ ڈاڈا تو کھی مست ء
شہ بچول گشتہ سائیں تھو بیکھ دھکے پچھے دہے کھتی۔ دھمی دھکے ہو با کھتی مست ء
گشتہ منے پخیر ژو تھو باغ آتے نین من تھرا حال دیان۔ موسیٰ خیل شکر و آرش
گشتی ء پھیداغ ء آں بہر و تاں مڑ ء نو۔ بیکھ دو مڑ مڑیش گڑو پھدا شتہ سنت۔
شمالی ء بھورینین۔ پوادی ء میل وچی بھورینتہ۔

بیکھ وخت ء تو کھی مست ء صرف بہ سموراج ء خیرات ء کھتہ۔ آہنی ء
زیفہ کل لوٹھائینتو بیکھ اڈھریں مندے ء نیا ستغنت آہنی ء منی بابا گلزارا
بیکھ دو ہی مڑ آر حکم داتہ کہ شامبر ء زایفاز دھنڈ ء دیے۔ ایشان بر تو زایفاز

نغن داٹو۔ وڈیرہ ڈیرا خان، لوغی مائی مسافری، بابا گلزار، بستہ گیتو گو
 وٹ وھڑ ورائینتہ۔ باقی دہی آہنی، سنگت سپہ چہار گام، درینے نشتنت۔ ہر
 وخت، زانفان نغن واطرہ ایشان حیران زر تو پھدا بڑ نشتنت۔ تو کلی مست،
 بابا گلزار آرگشتہ، کوٹور کھو دی سموراج، پھچی، نغن واطرہ تھہ، بابا گلزار، جواب
 داٹہ سائیں مناں وڈیری مسافری، زور ورائینتہ۔ شاید ہے گنڈرے تو کلی مست،
 دی کرامت، آگوں شمار بیٹہ۔

یعنی بابا گلزار، کہ زائیفان پھچی، نغن واطرہ تھہ۔ ہماں بازار وڈھریں ہندے
 آٹ۔ تو کلی مست، شہ سہرا نے آٹ۔ تو کلی مست، سواری، وڈیری مافری،
 کھئی زائیفان دست، وھڑ دن واطرہ تھ۔ تو کلی مست، ہر کسے آر وھڑ در،
 یا شے دایش۔ اگر ہماں مڑ دم، پھچی دست دراز کھشیں پہ شے گرے، ہمانی آہ
 ہماں شے نہ داشتی۔ تو کلی مست، گویں مال، شہ باز تھڑ سٹ گشتی کہ مناں
 ہی جنت۔ وڈیرہ زئی، شہ یکھ چھوڑوے مست و مجزوب، آٹ آہنی شہ
 دی تو کلی مست باز تھڑ سٹ۔ ہمانی، یکھ یکھ دخت، تو کلی مست، شہ
 آتکت شکل لوٹھٹ۔ تو کلی مست، آہنی آر شکل داٹ پر چھوڑو، ہماں
 دست، پھچی یار استی دراز کھشیں تو کلی مست، آہنی آہ ہماں شے داشتی۔
 یکھ دخت، یہ مری، نادراہ بیشہ آہنی، عزیز و براتاں آتکو تو کلی مست
 آرگشتش سائیں بیامے مڑد، ہڈو کھن تو کلی مست، آہنا نر جواب داٹہ کہ خدا
 زانت کہ مرغ جوانی یا پھج۔

اڑدہار

تو کلی مست، وخت، علاقہ کوہلو تہنوب، دو دو اڑدہار، آتکو ہند کھشتہ
 ہماں ہاں مال و مڑد آنر نسقان دیغنت۔ مڑد ماں آتکو تو کلی مست آرگشتہ

کہ سائیں اے اژدہا ہاں مار باز تنگ کھٹھہ کھوایشاں ڈولے ء ایداشہ
 ریسین۔ توکلی مست سر کھپتہ گوانکھ جشی بیاہ بروں ہے بلاآں گوں جنگ دئیوں
 توکلی مست پہ سر ء دہمی مردم پہ دیر واری ء زند ء شتو ہماں ہند ء کہ بلانت
 گوانکھ جشی ہر دوئیں در کھیو۔ توکلی مست زند ء کھپتغنت آہنی ء ہماں اژدہا ہر
 بڑ تو تکیلے کوہ ء سر ء چیرمی ء شانک سر ء یکھ کوٹھوے بڑ تو اشتغنتی۔ سہراب خان
 سورانی ء گو من روایت کھٹھہ کہ ہماں شانک ء سر ء یکھ جڈوے ہماں جب ڈوہ
 اول ء مسافراں شرف گوازینت ہر وخت ء مست ء ہماں اژدہا ہر بڑ تو ہمو
 داشتغنت فی مسافر کس نہایت۔ سہراب خان ء گشتہ اے روایت گوں من
 مہر و پوادی ء کھٹھہ۔

یکھ روش ء توکلی مست گوں وٹی سنگناں آتکو یکھ چہر ء سر ء جہر کھشتو
 جان ء شودر ء آہنی سنگناں مست آرگشتہ سائیں جو ء بڑ زء ء زال کھارے
 جہاں شودرغنت او تھو برہ نغ ء ! مست ء جواب داتہ بدی زئی آں نہ منی ء
 حیل بنت نہ کہ من آہانی ء یہ حیلاں نہ بدی زئی توکلی مست ء تکیہ کلام آت۔
 توکلی مست ء کھیتراں ستردار ء گوں یاری آت۔ آہنی ء مست آرہو گشت
 کہ سائیں مناں سمو ء ڈس۔ مست دی ہکو ہا کھٹھ۔ سمو موت ء پورا اوراٹ
 آں مرٹہ۔

مست چھران ء کھیتراں ء ستردار ء گشتہ۔ ستردار ء آہنی ء گوں کل کھٹھہ
 کہ سائیں من تھرا ہکو گشت کہ مناں سمو ء ڈس تھو مناں سمو ء نہ ڈستہ۔ آں تہ
 مرٹہ مست ء گشتہ کھٹھ گشتی سمو مرٹہ آں زندرغ ان بیا تھرا براں ڈسانی۔
 مست ء ستردار زڑ تو یکھ بریں ہندے ء بڑتہ آہنی آرگشتی چھماں بوٹ پاداں
 منی پھادانی چھکا ایر کھن دستاں مناں دئے۔ آہنی ء ہمیرنگ کھٹھہ گھڑمی ء

رند مست، آہنی آرگشتہ چھماں پٹ آہنی، چھم پٹنغاں گندی کہ من ہمیرنگیں
گھٹیں کوہ، کشک، دیماں کہ نہ من انگور دیشہ کھنان نہ انگور دیشہ کھنان آہنی
گشتہ مناں مست، ایر کھنو گشتی تھو بند من رواں سمو، دیم دیاں آں شتو
ہماں کبشک، کار بیٹہ، یکھ دے، رند، من دیشہ باز سنبہڑا میں چار ڈہی ماہ،
ڈول، یکھ زلفے ظاہر بیٹہ آں گشیت کہ من بے ہوش بیٹو کھپتغاں ہر دخت،
من سما کھشہ تہ تو کلی مست منی گر، نشتی میں۔

آہنی، مناں گشتہ سمو دیشہ، منکھ ہاسا میں مناں جلد لوغ، پھجیں، تو کلی
سٹر دار اولی ڈول، زرتو آڑ تو ہند، پھجیں تہ۔

یکھ روش تو کلی مست اشہ طاہر کوٹ چھتر و پھلجی، گر، روش پیشیا روانہ
بیٹہ بام رنگ، سرور، شہر آتکھ آہنی، ہمودا یکھ جھنج، (برات) دیشی اولے کال
گشت تفتی :

روش کہ پیشین من طاہر، کوٹ، عرب تھنغاں
پانگے صحو، من سرور، شہر، آتکھاں
چھتر، کھٹ لوکان و کچاوان و گنگراں
رچھو بھولو آں گوں ہزار ذاتیں کو فواں

سرور، شہر و طاہر، کوٹ ڈیرھ صدر میل، شہ دی بڑزیں۔

کلاخان نامیں یکھ مری، مرادی نامیں زال، سر، تو کلی مست، ڈول،
عاشق بیٹہ، یکھ روش، کلاخان و تو کلی مست، مقابل بیٹنغٹ، کلاخان،
تو کلی مست آریالے کوہ، شہ آف کھشوں، مرادی، سمو نام، کھنوں بلوں۔
تو کلی مست، کلاخان آرگشتہ اول تھو آف، کھش پر کلاخان، گشتہ نہ اول
تھو آف، کھش تو کلی مست کوہ، دیم، دتی کھاٹھاں جی او گشتی لے سمو سویں

آف پہ بہاں کھاٹھار، رند، کھڑک، کھتو پے تو رانی بیشہ، مست، گشتہ
کلا، نین کتی داران۔

گرا تو کلا خان، دتی کھاٹھار جبہ گشتی اے مرادی سوران، آف گھڑک
کھتو در کھیتہ، تو کلی مست، کلا خان، آر گشتہ او کلا، اگر نریان، وادغ داشت
نشانی ہے شفتی یعنی مرادی، گوزناہ نہ گھتہ تہ تھرا کر امت استیں، اگر نریانہ کھتہ
کھتہ ختم ہے۔

تو کلی مست، برات، نام پیرک اٹ، آن فوت بیشہ، تو کلی مست سیلانی
اٹ، آن وٹی سیل و سوادھاں گار اٹ، عالم حیران اٹ کہ تو کلی مست آر
کھتارنگ حال، دلوں آن گز، سٹردار گزین خان، شتغنت، گزین، آہنہار
گشتہ شما ہے حال، کاغذ، پھکا نوشہ کھنت، بیار من و ش مست، بیغ، دیم
دیانی او مست کھیتہ، آہنہاں کاغذ لکھتو آر تو گزین آر داتیش گزین، پہاں
کاغذ بڑ، چنل داتہ، چنت پہراں پھدا تو کلی مست آتکو پھتہ، اے کال
چھوٹہ پورانت :

سیل : شکھلیں سادہ کہ ڈبر، مانیں
پیرغ و ڈیہانی سوادھہ جوانیں

کاغذ گزین :

کاغذ، آتکہ گوں ہزاریں لکھ و پڑھائی
پیرک، موت گون، کھتی گزین، سلام
بانگی صھوی من کوہ، بہو، سمبراں
دیغہ، زردیں من مانٹرک، ہندا، آتکناں
گونخ، ڈھکنٹ، کرسواں، رورا نر دینت

چند نیں ہیزاں گوانکھ کوہیں جنتر اں
 میدش بائرا ننت دہیز دغاں لوہڑو پرشتغاں
 کسے پرسوٹب ۶ پیرک پر گراناز ۶ غماں
 گراناز پر کاڈ ۶ پیرک چھو پھل شکاریاں
 پیرک ۶ آہو ۶ تھماں ڈوب ۶ دیان
 کھئے جنتی پر کھئی سیر و شادھماں

پیرک ۶ آہو ۶ من براں ہشی درنگ ۶ ایر کھنناں
 ملک جنبلیناں کر گز ۶ دل گو شا کھنناں

پیرک ۶ قصو ایرنگیں گشتت کہ پیرک آروتی زال باز دوست آت پر
 زال ۶ دل دی گوں پیرک ۶ باز آت ۔ مردمان ہاسکاری شتو گراناز پیرک
 زال آرگشتہ کہ پیرک فلاں ہند ۶ کشجہ بیٹہ ۔ مائی گراناز دنی سر و جان شتتو
 سری ایرکش کھتو پیرک ۶ جدائی ۶ دی می منڈلاں ۶ سر بیٹہ ۔ پیرک کہ گر ٹو
 لوغ آتکہ آہنی ۶ گراناز سمبھال تہ ۔ مردمان کہ گراناز سبب بیٹہ ۔ پیرک دی
 گراناز ۶ غماں اے کوڑی ۶ شہ رواں بیٹہ :

تو کلی مست چمبری جنگ ۶ گون آت آں وت چھو گالاں بیان کھنٹ :

چمبری جنگ گرتغاں کہ باری کھنناں
 چھو نزانٹوں کہ دو بری شوہار ۶ کھفاں

تو کلی مست ۶ مرکھ :

تو کلی مست علاقہ ہر دہ بجی کھٹور ۶ وڈیرہ ڈیواخاں پواہدی ۶

ہلکانا دراہ بیشہ۔ تو کلی مست، و شی مرکھ، و حال یکھ ماہ، و پیشی گوں دماں کشی
 ایرنگ گشتی، و مایکھ درشک، و شیر، و نشتی، و شیس۔ درشک آر پینے
 کھیتہ او مار بیجی اتنی بیتہ۔ مست ہشت دہ روش بیماری را کھیتہ۔ مریاں شہ
 ہر طعننت شہاں جھڈ جتہ تو کلی مست، و چھم پٹتو پھول کھتہ کہ ”شہ کشتی سرء
 جھڈ، و جفنت؟“

مریاں گشتہ سائیں تھئی سرء۔ مست، و شہاں زگوانکھ جو گر و آ ر طعننت
 ادا ہنا زینت و شون کھتی کز جی آف، و پھری، و بہغن ار شما تھان شہ جی آف
 تہامان دا۔ شہاں گشتہ سائیں مار طاقت نین کہ اے پھریں کھو تہامان دٹوں
 کہ آں پھری، و روغن گمبداں جنان۔

مست، و گشتہ کہ شمار اللہ، و مخلوق، و گوں مقابل، و کھفع طاقت نین
 گرط، و شما اللہ، و گوں چھے مقابل، و کھتہ کھنت یعنی من مران آرام، و کھنت جان، و
 مرنگین اٹ۔ گال چھو گشتغنتی :

دست مجنات کنجیاں قہاریغاں

قہر و مہرانی بادشاہیغاں

مست فوت بیشہ آں علاقہ کو ہلو میدان گرمی، و ہند کھتیش۔ آہنی، و
 روضہ ہمودا موجودان۔ تو کلی مست، و وفات، و شہ پھد آہنی، و یکھ عقیدت مندیں
 مری، و یکھ بز، و رنگ، و شہر و زر دے، و آ ر تھو مست، و دربار، و اشتی ہماں
 بز ذات، و آہنی ہے یکھ زنگھا گوں گیت و سہ سال، و داں شیر دانی ہے بز
 حکیم خاے زمینکل، و وٹی چھماں دیشہ او آہنی، و گوں من ہے روایت کھتہ۔

مست شعرا : کوکھراں گاج و گھر اٹ سیری

بروں ہمودا کہ ہے ہیے جیری

ہتھیار ہندی بنت سلیم میری
 گم ند جان ۶ نو ذلیان ۶
 مادی پر اولان نہ چھپان ۶
 بولک ۶ حیری پدھریں ڈان
 واچھڑاں کھل ۶ بانزری رستہ
 بھاد کھٹے سمو کھیعدیں رانا
 کھل ۶ پیشد ارگوں بانزر ۶ بستی
 سار بڑتہ شنز و آں شلوخیں ناں
 او تھری دیر پانداں دھمو خیناں
 چھار تہ چھاریاں بچھاریناں
 جھٹہ شکاراں شتا ویناں
 چھم چھو سیاہ تاں یاں جنو خیناں
 سر تھئی سیاہ ماراں لڑو خیناں
 جان ۶ چھو ڈیو آں بلو خیناں
 وشن ۶ چھو کھلیں آفاں
 سمل تھئی چھماں زہر ۶ ناگنداں
 نی چھ کار ۶ تھی بولک ۶ ننداں
 ایر کھتاں میری بستیں سجاں
 ٹنگاگوں سر لاناں کھلیں یغاں
 بانگے دوست ۶ درمن ۶ گنداں
 دوست پر نیکیں نیت ۶ گنداں

در من ، پینادی جناں گشتاں
 درست مجن رن ، پچھ منی سنجیاں
 سنج منی پروٹی ، سر ، بہاں انٹ
 سمل ، لوڈانی بلہ زیر انٹ
 بانگہاں پروٹی ، جنت رنداں
 پکھول ، مسٹ ، کھل شتو سنداں
 جوان نیا سموگوں ہماں مڑداں
 درتہ مثلوار و ہوند ، حیراناں
 ہوند ، حیران دور حرامیناں
 سمل جوان اٹ گوں ہماں مڑداں
 بلک ، بستیں ماں کھوور دنی بینٹاں
 کھوور دنی بیٹ دسا بنزیں گزراں
 بانگہاں تراپولی جتیں ہراں
 ہنڑ کھتیں شیر واریں لکوریان
 مادنی آہو گر دنیں چیزاں
 شنر ، نیش زردو آں سہاگیناں

مست ، شعر ۲ :

ہر صواحاں ستاریں خدائی نام ، گراں
 نام محمد ، یاتنو پیرماں پڑدواں
 وٹ وسیلہ ، کھن پہ خاک کی بندغاں
 شتر نظر دار ، کھائنت جیدی ماں ڈبراں

من صد بجان دت ستولا کھنٹ یکھ رہ ء
 مئے دل ء موج کھاینت چھو بسانی جرٹاں
 چھو سمندر ان و سا نو نڑیں لہر و اچھلاں
 سمل شے درینی کھوشتی ماں آہ بندیں جرٹاں
 چیلک ء جنت ماں سا نو نڑیں سبزین کیکھراں
 نڈشہ سرحدیں حراساں ء بنگھنٹ
 اش قلات شہر ء مستونگ ء پلوا
 میر نصیر خان ء مینہر و محلاں سا کھنٹ
 نر مکھ ء ریج ء ماں گل آفاں گلزار کھنٹ
 گواراں سٹی ء مور جلیں سیدوی ء گزنت
 ڈھا ڈر ء مار و مار کھنٹ بولان ء رشنٹ
 دشت ء تھافیں بتواں سیر آف کھنٹ
 گہر ند کھنا تا پہ ڈانٹر ء کوہ ء دیم کھنٹ
 گوار ء دل بند پہ سنڑیں ء اندیم کھنٹ
 پہ نسق ء شاہرگ ء گہر ند و گھور کھنٹ
 پہ وڑیکہ برگ ء سر پھراںہاں ڈھلگہنٹ
 پیر ء دیوار وضو ء شمشیخ ء شلنٹ
 آں دم ء گوئٹیں بور وے پشتہ تھاہرنٹ
 بانڈراں بیڑانت کھٹور ء بیجی ء آف کھنٹ
 ماں بہوئیں کھٹور ء مار شنت کہیں زیاں
 تھاہر و بنت پہ کوہ و تھآف دیوراں

آن کھنت کُماں پہ شکاری و کونتراں
 بیدھی صید تنگنت ماں بیوانیں گراں
 تھانہی نوداں گر شاعر داس ۶ کھناں
 گو منی عرض ۶ بند ۶ شہ کچ و مکران
 بیاء گواران ۶ سمل ۶ سیر یا گواں
 رنگ سیمنا فی و شنٹ چھو لعل ۶ دروشماں
 منتاں من ٹٹ گوں دل ۶ پہما کار کھنت
 گورغیں کھل ۶ گوں شل و ترنپاں لال کھنت
 جاداں پاریزٹ کہ نواں بوآں نمب جنت
 جو میں جیع ۶ تھانہی نوداں نمب جتہ
 فی ماں دل ۶ سکاں مور جلیں سیماں سیل کھناں
 برکھما گواذینا پواد ۶ بڑرواں
 سرور ۶ دربار ۶ داہنی ضرور بیتیاں
 داہنہ و مان ۶ سمیراں حول و پوش کھناں
 نینکہ من دیشہ جیع مئے جنگانی کمان
 چھو کہ بالاچ ۶ خون گپتتنت شہ جو ریں دژرناں
 رندی ہتھیاراں بنداں مس شاہ ۶ یات کھناں
 مصوی بانگ شہ مرید کھتے مئے واہر ۶
 موزی تھسکاں رسول ۶ مارا کھوا
 فی دل ۶ سکاں بانج کمیں سندھ سیل کھناں
 گول ٹوں سندھ و پھول ۶ ٹوں تھو کتی بدل

کھٹی بدل سموچ دھاں پیداش لوی
 سمل، لود دیتوں گوں کہنی کونتران
 نی کونج وتی مدد منوسماں سندھ، گر پتغنت
 سندھ پٹی اشدو سر حراسان، ریتغنت
 سر بہار کاموسماں وہمی بیتغنت
 نیم آزمان، دوسر و گلھی بیتغنت
 کونجاں قطارین من دی گوں قطار، رداں
 کونج پر بالا ما پر پاد و گام تیں
 کونج پر سیل، ما پر سمو، گند، غ
 کونج گداں دیم، مادی ماں سیومی تھا ہوں
 کبھیلاں چھری گری، چوٹیں چیلکاں
 کھنت ہے پھول، تھام زر، کھا، کوکھراں
 شما گنوخ، یشہ پر ہماں سندھ، اسپہاں
 اے جواب داتی تھا نہی ہوین درزاں
 ما گنوخ دیشہ پر پوادان و پنگھراں
 گال کھئے سمو گوں وت ڈکھی نیں دل،
 شما منی دوست، روش، ماں چھرکاں
 دست بست ز مزید مافر، دانت لے سلام
 دیشو جاہ، پکھتی سر گوں چیرواں
 والی وسیلہ وت کھنت ہر دو جہان

توکی مست شعر ۲

مومناں مستیاں توکی سنداں
 میر جمال خان یا جو فراں رندیں
 یاگر ۶، چوٹی ۶، دہ ۶، رنگیں
 بانگے سدا و صاحب ۶، بیٹہ
 ہتران پیشینی کمر بستہ
 زمی اش بیوانیں من کھاتکاں
 رسترانی ۶، کوہ بن و کھوڑاں
 کھاتکاں من کھچی لدریں شہر ۶
 دیروے بازار ۶، گراں بہر ۶
 روش ۶، پیشین بنگہ بہر ۶
 دیروے بازار ۶، کھتیں چھر ۶
 کھجریان و گتریں موریاں
 چانٹ داخو شبو آں وتی برینجاں
 کھٹے رداناں چھو چھاڑ دہی ماں ہاں
 مست من کھئی آن کھئی نیاں کسی
 مہراش مولا ۶، در ۶، وسی
 نیم شفنی پاسا لیور و اں پیناں
 من وتی سر زاناں بہا پیناں
 دل گریں بنگاں ورا پیناں
 اش پھدی رندانشہ رہا پیناں

دیروے ستر داراں قومی ہیناں
 بت ء پے کو کھسیا پھر میں نہیں
 دل گریں بنگان و مکھن داریں
 کنجھریان و ڈہی ڈگیاں
 دیروے گند عادتیں رناں
 من سمل ء عہذاں نہ بھورینا
 پے کنجھریان چہار شفی لیوان
 تھانہی نودان ء کھنان عرض ء
 کہ دگ سراں گوار ء شتا گنوخیاں
 زرتغاں زہیراں شتر خماریناں
 سمو تھئی سبیاں دو دیمیناں
 سمل پر پاشوشاں نئے پھیداں
 کہ بول ء آفسی ماشیفغیں جان ء
 ہس ماں کو نجی گردن ء گر مبی
 ہیند بہنت لعل ء بوتغیں بریخاں
 جھلاں پردو کائیں گرو ہاراں
 مینت سمل ء جمویں جینغ ء

ختم بدینہ